1

S-au hotărât să facă popas la Howard Johnson's.

A fost o decizie destul de nevinovată. Călătoreau de mai bine de două ore şi când zăriră, la căderea nopţii, marea firmă portocalie şi luminile vioaie, ea zise :

— Să ne oprim să mâncăm ceva.

El clătină din cap în silă, căci voia să-şi continuie drumul şi abia avu timp să semnalizeze. Aruncând o privire în spate, schimbă direcţia, frână şi întră pe scurtătură cu 70 pe oră, deci cu viteză mai mare decât ar fi vrut. Se destinse, îşi lăsă breakul să-şi încetinească mersul, 50 km/h, 40 km/h, timpul de oprire nu e altceva decât timp de oprire, nu avea rost să se grăbească.

— Aş putea să capăt nişte bomboane când o să ieşim ? întrebă fetiţa.

— O să vedem, spuse femeia. Nu cumva ai chef să te îmbolnăveşti în maşină ?

— N-o să mă îmbolnăvesc.

— O să vedem.

— Măcar de le-am cumpăra ! (În ciuda celor şase ani ai ei, era încăpăţânată.)

El zâmbi, amuzat de insistența fetiței, coti la dreapta după semafor și începu să caute pista care ducea spre motel.

— Sigur că da, spuse el. (La urma urmei, erau în vacanță.)

Văzut de pe autostradă, restaurantul iluminat arăta aerisit și spațios, dar acum ei se pomeniră într-o harababură de firme, de stâlpi și de cabluri care se întindeau pe deasupra, între trei stații de benzină, mai multe tejghele cu cârnați vânduți în concurență, o masă unde se serveau pui, intrarea abia vizibilă într-o piață, o lăptărie, o prăvălie de băuturi spirtoase ; unele dughene se aflau chiar la marginea șoselei, altele ceva mai departe, dar toate prevăzute cu terenuri de parcaj. În cele din urmă, el văzu în dreapta firma motelului, porni spre locul său de staționare care nu era prea aglomerat și opri într-un loc liber de lângă restaurant.

El coborî și se dezmorți, observă cerul senin la căderea serii, își aștepță soția care băgă în poșetă niște batiste de hârtie, în timp ce fetița alergase înainte. Încuiară mașina, încărcată cu obiecte de camping. Nu luară deloc în seamă împrejurimile, neavând nici un motiv să le acorde vreo atenție specială.

El avea către treizeci și cinci de ani, ea era ceva mai tânără. Mare și greoi la înfățișare, cu o ușoară tendință de îngrășare care îl făcea să pară mai scund, el purta niște pantaloni de bumbac de culoarea bronzului și o cămașă de sport. Avea părul tocmai cât trebuie de lung ca să fie pieptănat până în dreptul lobului urechilor, fața osoasă, agreabilă, care ar fi trădat o oarecare duritate de n-ar fi fost linia dreaptă a nasului, și ochii albaștri limpezi,

spălăciți, aproape cenușii, de tipul luminos și plângăreț, care îi dădeau un aer de băiețandru.

Și ea era destul de înaltă pentru o femeie, avea un păr roșu natural pe care îl purta lung cu mici șuvițe de diverse nuanțe, fața ei prelungă era slabă, cu trăsături regulate, ca a modelelor pentru machiaj, dar nu mai puțin expresivă, cu ochi căprui vioi și inteligenți iar corpul ei avea o carnație atrăgătoare deși era musculos, cu sâni ridicați și tari, cu picioare lungi sub niște fese vrednice de interes. Era îmbrăcată cu o rochie scurtă aproape ca un costum de baie, croită dintr-o singură bucată, iar picioarele erau încălțate cu niște sandale cu talpă de lemn, care o sileau să meargă cu pași foarte mărunți, o modă care îi accentua puterea de seducție de care era probabil inconștientă. Din prima clipă, atrăgea privirile.

Fără să fie aglomerat la această oră, restaurantul avea totuși destui clienți. Fetița alese numaidecât un separeu unde o găsiră părinții ei. Ea avea părul blond strâns în coadă de cal ; semăna la chip mai ales cu maică-sa, dar privirea o avea la fel cu a tatălui ei. Era îmbrăcată cu blugi roșii retezați la genunchi și cu marginea destrămată, precum și cu o bluză bălțată ca o firmă de coafor. Vestimentația ei se asocia bine cu veselia ce domnea în local.

Comandară sandvișuri și bere, o coca pentru fetiță și fură serviți foarte repede. Nu erau grăbiți. Porniseră spre litoral ca să facă o excursie de-a lungul coastei oceanului, poposind oriunde ar fi fost posibil și trăgând la diverse pensiuni ori de câte ori ar fi fost necesar. Flecăriră în timp ce mâncau, iar la sfârșitul prânzului el spuse deodată :

— Vai, am uitat să-ţi spun. În cele din urmă, am căpătat cortul ăla pentru copii, n-au deocamdată nevoie de el. (Se referea la prietenii de la care îl împrumutase.)

— Asta-i pentru mine ? întrebă fetiţa.

— Da, şi pentru micii prieteni pe care o să-i întâlneşti. Va fi ca un dormitor, are să fie tare amuzant. O să avem cu toţii ceva mai mult loc.

Nevastă-sa se uită la el şi expresia feţei ei adăugă : şi mai multă intimitate. El îşi ridică paharul, maimuţărind o voioasă mulţumire de sine. Ea râse.

— Ai luat teleobiectivul de la Bill ? îl întrebă dânsa.

— Şi un suport, n-aveam loc pentru trepied.

— Ce-i aia teleobiectiv ? întrebă fetiţa.

— E pentru aparatul de fotografiat, spuse el. Îţi permite să vezi de aproape lucrurile care sunt departe.

— Vai !

El se ridică, lăsă un bacşiş pe masă şi se duse la casă, în vreme ce mama se asigura că fetiţa s-a dus la toaletă.

După ce ele se regăsiră, el cumpără bomboanele.

Afară se lăsa tot mai mult întunericul, se făcea tot mai răcoare iar luminile tot mai puternice mascau slaba licărire a cerului. Unghiul dintre obscuritate şi lumini scotea mai puţin la iveală harababura din jur şi lucrurile păreau cu mult mai îndepărtate decât erau de fapt. Pe şosea, maşinile lunecau într-o mişcare potolită ; erau oamenii care se întorceau de la cină sau care se duceau să joace popice ori care pur şi simplu se plimbau, erau ma-

rile semiremorci care aveau să circule toată noaptea, erau tinerii agitați care mergeau cu viteză în drum spre destinațiile lor nocturne. Tarabele unde lumea mânca din picioare erau în plină activitate, staționau deacurmezișul automobile, exact în răstimpul calibrat statistic cât un șofer să-și poată înfuleca hamburgherul. Se putea vedea o faună incredibilă, de la bărbați solizi în Cadillacuri până la tinerei pe două roți care găseau grozavă această hrană. La marginea parcajului de lângă lăptărie, trei derbedei cu căști pe cap și costumați bizar ședeau pe niște motociclete și beau lapte din pahare parafinate.

— Poate o să vrei să dormi mai târziu, îi spuse fetiței femeia, lângă mașină, apoi se apucă să degajeze bancheta din spate, cu oarecare dificultate.

Înăuntru, asta nu era decât o corvoadă casnică obișnuită ca toate celelalte ; din afară, se zăreau însă niște picioare lungi și un dos bombat care se tot răsucea. După aceea, ea se îndreptă din șale aruncându-și părul pe spate, netezindu-și-l cu amândouă mâinile până jos, ceea ce îi făcu sânii să salte în afară. Din lăptărie, câțiva observatori căutară să nu scape nici un amănunt. Asta nu era dealtfel cu nimic mai rău decât să mănânci o înghețată de vanilie, într-o după amiază de duminică, cincizeci de ani mai înainte.

După ce verifică dacă soția și fiica își puseseră centurile de siguranță, el porni breakul lăsându-l să ruleze ușor în lungul parcajului, în timp ce aprindea farurile și examina cadranele tabloului de bord. Se strecură în trafic, înaintând lin ca să nu aibă de frânat prea des ori să nu fie nevoit să oprească. Puțin după ce trecu de un semafor ver-

de, pătrunse repede pe un braţ al drumului unde circulau foarte puţine automobile, iar apoi intră pe autostradă. Îşi lăsă maşina să ia puţin câte puţin viteză, după care se destinse, reluându-şi mersul normal. Vâjâitul aerului făcea să fie dificilă orice conversaţie. Nici nu putea fi vorba să asculte radioul. Se cerură bomboanele şi fură împărţite câteva, iar pachetul a fost apoi aşezat cu grijă şi ascuns vederii. Se instalară mai comod pentru călătorie, cu ochii aţintiţi asupra drumului şi a panourilor. Din când în când schimbară câteva cuvinte, pe jumătate strigând.

Incidentul se petrecu la vreo cincisprezece minute mai târziu.

La început, nu li se păruse nimic anormal. El observă la spatele său, în depărtare, un far reflectându-se în ambele retrovizoare. Se gândi că trebuia să fi fost vreo maşină căreia nu i se vedea decât un singur far din cauza poziţiei sale. Se mişcă puţin pe scaunul său. Farul se vedea mereu unul singur. Rămase convins că nu era vorba decât de un automobil, de un automobil chior. Şi nu se mai gândi la asta deloc.

Aruncând din nou o privire, observă două lumini, tot acolo. Ţinând seama de distanţa dintre ele, nu puteau să fie farurile aceleiaşi maşini. Dacă ar fi de transport greu, ar trebui să aibă gabarit mare, îşi zise el într-o doară. Intră cu maşina într-o curbă lungă şi oglinda retrovizoare se făcu neagră. Atunci gândul acesta i-a şi zburat din cap. Se simţea ispitit să meargă mai repede decât cu cei 100 de kilometri pe oră cât indicau panourile, însă el conducea un break încărcat la limită, în plină noapte, cu o familie înăuntru.

Puţin după ieşirea din curbă, se uită îndărăt şi văzu trei faruri care ocupau toată lărgimea autostrăzii şi se îndreptau spre el. Erau motociclete. Se simţi deodată indispus, de teamă că urmăritorii săi nu păreau a avea de gând să-l depăşească. Fără să rostească o vorbă, se îndreptă puţin pe scaunul său, uitându-se cu atenţie, alternativ, când în faţă când în spate. Soţia lui îi surprinse mişcarea şi îl privi. Ea îşi închipui că probabil se pregătea să fie depăşit de vreun nebun la volan şi se întoarse, însă nu imediat.

Ceilalţi, care mergeau cu peste 120 pe oră, au ajuns în spatele breakului şi s-au menţinut acolo. Motocicletele celor trei urlau. Farurile lor iluminau interiorul breakului. Femeia se întoarse, întâi într-o parte, apoi în cealaltă, şi văzu cele trei fascicule de lumină aliniate în front, însoţindu-le automobilul.

— Ce-i asta ? întrebă ea cu vace tremurătoare.

— Nişte motociclete.

— Ce au de gând să facă ?

— Se distrează, zise el. Patty doarme ? (N-o auzise pe fetiţă şi nu voia să se întoarcă, s-o poată vedea.)

— Da.

— Portierele. Vezi dacă sunt bine închise.

Derbedeii, păstrându-se în aceeaşi formaţie, mergeau în zig-zag pentru a lumina cât mai bine interiorul maşinii şi îşi acţionau luminile de avertizare.

El îşi menţinu direcţia şi viteza. Toată împrejurarea asta i se părea ireală şi totuşi, păstrându-şi mereu un calm glacial, el îşi reprimă tot ce ştia că poate deveni o mânie zadarnică şi primej-

dioasă. Mental, tria toate posibilităţile ; dar nici una din ele nu era cea bună : să găsească o ieşire, să încerce să se distanţeze de ei, să intre în ei ciocnindu-i să le atragă atenţia, să spere că va apărea poliţia sau...

Un panou indica oraşul cel mai apropiat la treizeci şi cinci kilometri. În sens invers, autostrada era departe pe stânga în spatele unor tufişuri şi al unor stânci colţuroase. Ei se aflau pe o întindere pustie şi asta deloc întîmplător.

El aprinse semnalizatoarele de urgenţă, apăsă cu furie pedala şi ţâşni cu o viteză de 110 kilometri pe oră. Maşina îşi păstra stabilitatea la 120. La 130, ea începu să vibreze din toate încheieturile. El coborî din nou la 120, deoarece putea să parcurgă cei treizeci şi cinci kilometri cam în douăzeci de minute. Se uită la ceas : era ora nouă şi patruzeci. Gestul a fost inutil.

Motocicliştii se ţinură din nou în preajma maşinii, mergând în zig-zag şi claxonând, iar de astădată cei doi derbedei care mergeau pe laturi înaintară până în dreptul geamurilor din faţă, în timp ce al treilea rămase în spate. Zgomotul era asurzitor.

— Închide deflectorul portierei ! îi strigă el soţiei sale. (El se ferea ca ei să nu arunce proiectile în automobil.)

Acum derbedeii puteau fi văzuţi deslușit. Purtau căşti împodobite, cel din dreapta avea şi coarne, erau îmbrăcaţi cu veste fără mâneci semănate cu capse şi nituri şi acoperite de graffiti, aveau părul împrăştiat în vânt şi bărbile hirsute, erau ornamentaţi cu tot soiul de insigne, brasarde, mănuşi metalice care erau probabil mănuşi de grădinărit

date cu vopsea metalizată, și pe fețele tuturor stăruia un rictus crispat ca grimasele psihopaților, de sub ochelarii de motociclist pictați cu galben.

Derbedeul din apropierea femeii își mișca picioarele în șea într-un chip obscen, scuturând din cap în semn de invitație. Cel care se afla în dreptul conducătorului auto îi făcea acestuia semn să oprească, arătându-i bordura șoselei. Întrucât șoferul nu încetinea viteza, motociclistul începu să agite un lanț greu într-un gest de amenințare. În chip de replică, o izbitură metalică zăngăni în celălalt capăt al capotei breakului, apoi răsună a doua izbitură. Derbedeul din spate lovea barele de protecție și farurile de semnalizare.

Trezindu-se acum, stupefiată și îngrozită, fetița a sărit brusc în picioare, privind cu ochii larg deschiși.

— Tăticule ! îngăimă ea cu disperare acută.

La această chemare, tatăl a fost cât pe ce să-și piardă sângele rece. Femeia întinse brațul atingând-o pe fetiță.

— Nu vă scoateți centurile ! urlă el văzând că nevastă-sa încearcă să îmbărbăteze copilul.

Luase acum o hotărâre, nemaiavând altceva de ales. Nu mai era în stare să găsească nici o altă ieșire, nu era în măsură să se distanțeze de ei, iar poliția nu se arăta nicăieri. Apăsă cu furie frâna. La o astfel de viteză, mașina nu se opri imediat, dar își încetini mersul îndeajuns pentru ca derbedeul din spate să se lovească de break și să-și piardă echilibrul. Totuși el nu se răsturnă, a fost nevoit să se distanțeze însă întrucâtva, ca să poată relua controlul asupra vehiculului său.

Apăsând pe accelerator până la refuz, bărbatul coti la stânga, apoi la dreapta, cât putu de repede, în speranța de a proiecta motocicleta din stânga în afara șoselei. Dar nu se întâmplă așa, căci răufăcătorul, ca un adevărat expert, se îndepărtă iute lăsând mașina să se distanțeze ușor.

Breakul, pe care greutatea sporită de viteză îl devia spre dreapta, aproape pierzându-și controlul, obligă motocicleta de alături să bată în retragere, și traiectoria automobilului o expedie aproape de șanț. Mașina trecu pe deasupra și, odată lucrurile restabilite, ea se întoarse pe asfalt.

Bărbatul de la volan era scăldat de sudoare, soția lui se ținea dreaptă, cu amândouă mâinile înfipte în tabloul de bord. Fetița își îngropase fața în bancheta din spate. Nimeni nu scoase nici măcar un cuvânt.

El observă departe cele trei faruri care se regrupau, văzu motocicletele intrând în viteză, după aceea separându-se și ocupând toată lățimea drumului. Soția se întoarse să privească. După câteva secunde îi auziră din nou în preajmă.

De data asta, ei depășiră mașina lent, schimonosindu-se și fâțâindu-se în șeile motocicletelor, doi în stânga, unul în dreapta, până în clipa când câte o motocicletă se plasă în fața fiecărui far și puțin într-o parte ; a treia mergea în extrema stângă. Derbedeii își păstrară astfel formația într-o sinistră imobilitate relativă. Bărbatul de la volan încercă să încetinească imperceptibil, deoarece se aștepta la ceva.

Ceea ce s-a și întâmplat.

Cei doi derbedei din fața mașinii se întoarseră brusc în șea, ca să arunce în parbriz două recipi-

ente care explodară, răspândind pe sticlă o peliculă lichidă de ulei. Femeia scoase un țipăt de groază.

Vederea fiindu-i cu totul astupată, el acționă frâna lin, păstrând direcția din memorie, puse rapid în funcțiune ștergătoarele de parbriz și jetul lichid, dar acestea nu făcură altceva decât să întindă uleiul în straturi regulate. Ștergerea parbrizului ar lua prea mult timp, va fi nevoit să oprească. Un automobil fără vizibilitate, jigodiile ! exclamă el. Păcat că n-am un revolver... Roțile scrâșniră pe banda de pietriș din margine ; era iarba. După o ușoară scuturătură, mașina se opri din mers.

El bloca schimbătorul de viteză în punctul mort și își descheie centura.

— Ține totul în funcțiune, claxonează fără pauză, închide toate portierele.

El ieși și trânti violent portiera în urma sa. Tremurând de furie și de frică, cu toate simțurile în alertă, a fost o clipă surprins să vadă cât de mult se depărtase mașina de șosea, coborând de pe carosabil. Avertizorul se porni să geamă regulat ; farurile își aruncau fascicolele de lumină asupra ierbii până dincolo, spre tufișuri ; semnalizatoarele de alarmă și ștergătoarele de parbriz marcau ritmic măsura.

Nu prea departe în față, doi dintre derbedei coborâseră de pe motociclete și se apropiau, înarmați cu lanțuri. Al treilea, mult mai aproape, tocmai descăleca. Nu avea nici un rost să stea nemișcat și să aștepte. Alergă deci spre cel de al treilea, îl izbi din răsputeri și îi trânti un pumn peste chica ciufulită ca să-l silească să se lase pe

vine, apoi îl lovi peste față cu genunchiul. Simți cum se sfărâmă dinții derbedeului sub lovitură.

Îl înșfăcă de grumaz cu amândouă mâinile și era gata să-l catapulteze asupra celorlalți doi, dar un lanț greu îl izbi în umăr, plesnindu-l totodată și pe derbedeul pe care îl ținea în strânsoare. (—Nu vezi că dai în mine, căcăcios nenorocit ce ești !) Bărbatul slăbi strânsoarea, își simți carnea zdrelită și încercă să se întoarcă. Lanțul se abătu din nou asupra sa, de astădată mai bine țintit, lovindu-i capul, gâtul și umerii.

Auzi un zgomot de sticlă spartă, odată cu țipetele soției și copilului, apoi se prăbuși în beznă sub o ploaie de lovituri de picioare, simțind vag că nu va supraviețui.

2

Poate că, rostea propria lui voce, poate că dacă l-ai fi chemat pe administrator... Poate, răspunse tot vocea sa, dar ce frig s-a făcut în motelul ăsta de batjocură, n-au nici măcar pături în cosmelia asta. El își întinse furios brațul, căutând pe dibuite telefonul, însă nu era nici un aparat telefonic, cu atât mai puțin nu exista nici un motel, pur și simplu nu era nimic altceva decât o ciudată senzație de frig și de beznă care se întindea la infinit. El continuă să cotrobăie iarăși și iarăși, fără să aibă vreun scop precis în minte, important era doar să nu-și ia în seamă durerea, să continue, cu prețul unor eforturi titanice și al unor imense decizii, a

se târî până la cutare punct, până la cutare margine pe unde ar fi putut să iasă din neantul care îl înconjura şi să-şi domine frica viscerală foarte firească şi vrednică de ură. Apoi totul dispăru şi ceea ce păruse a fi noaptea cea rece pătrunse în conştiinţa lui care se trezea.

Aşa cum stătea în patru labe în iarba înaltă, el îşi dădea seama foarte bine de poziţia sa, simţea iarba, ştia că e noapte. Îi era frig. Rămânând nemişcat, aşteptă. Avea sentimentul că în curând va înţelege unde se află şi pentru ce anume. El se simţea în oarecare măsură detaşat de sine însuşi, ca şi cum ar fi avut putinţa să se îndepărteze pentru a observa scena.

Apoi, mişcându-şi capul ca să-şi poată ridica ochii, se simţi zdruncinat de suferinţe acute care îl fulgerau în tot trupul ; în acelaşi timp, amintirile îi reveniră ca o imagine apărută subit pe ecran şi el sări în picioare cu un geamăt sonor.

Instinctiv, se răsuci în loc pe jumătate pentru a se întoarce la automobilul său, adică să străbată în sens invers drumul pe care îl făcuse mai înainte. Se împiedică şi căzu. Ceva nedesluşit alunecă şi se desprinse de el. O funie ! îi trecu prin minte, şi o lăsă pe pământ. Se lăsase întunericul, nu era lună, stelele se zăreau limpezi pe acest firmament foarte deosebit de cerul oraşelor. El se sculă din nou ca să încerce să vadă mai bine. Forme vagi şi mase negre părând foarte aproape îl înconjurau din toate părţile şi se sfârşeau pe fundalul cerului, care nu era cu totul scufundat în beznă. Zărea iarba înaltă, dar nu-i putea distinge detaliile.

Îşi aduse aminte de banda de pietriş care mărginea şoseaua şi încercă s-o escaladeze în fugă pen-

tru a ajunge la autostradă, dornic să se grăbească cu orice preţ. Dar nu a fost decât ca o strădanie de a se urca pe o treaptă a unei scări care nu exista. Căzu, se rostogoli şi îşi pierdu cu totul direcţia. Trebuiau să fie nişte lumini acolo, îşi zise, nişte faruri, farurile noastre. Refuză orice interpretare. I se făcuse iarăşi frig şi începură să-i clănţăne dinţii ; durerile i se treziră din nou. Se ridică cu greu în picioare şi rămase nemişcat, ciulind urechile. Îi era cu neputinţă să se grăbească. Ceea ce auzi nu erau decât bătăile violente ale inimii sale. Apoi se iviră zgomotele nopţii : scâncete, chiţcăieli, chemări. În cele din urmă, i se păru că aude în depărtare zgomotul unui motor.

Aşteptă, apoi îşi schimbă poziţia ca să audă mai bine. Foşnetul ierbii înalte se auzea ca un foc de vreascuri. Omul încremeni la jumătatea mişcării, ca să regăsească huruitul motorului. Dar nimic. Îşi aplecă anevoie capul, măturând grijuliu cu auzul obscuritatea. Deodată, începu să se audă mai tare un zgomot de moară. El îşi puse palmele pâlnie la urechi, făcu două încercări de a asculta, însă huruitul motorului se îndepărtă, totuşi atunci când a continuat să se rotească, surprinse zgomotul din ce în ce mai deslușit. Se răsucea spre stânga întocmai ca un gimnast. De când începuse a fi sigur din ce direcţie venea zgomotul, îşi corecta vioi poziţia picioarelor fără să piardă sursa sonoră. Acum zgomotul devenise vuiet. Vreun motor diesel, vreun camion. Distingea scrâşnetul cauciucurilor. După cum i se păru, ceva mai sus de nivelul capului său trecuse un vehicul de mare tonaj, ba crezu chiar că zărise haloul unor faruri. Oricum, câştigase cunoaşterea direcţiei.

Porni la drum cu paşi nu prea siguri prin iarbă şi îşi pierdu orientarea. Se opri. Avea nevoie să fie sigur că înainta în linie dreaptă. Se uită la cer, şi ochii săi întâlniră un obiect strălucitor, foarte aproape, în dreapta. Merse aşa, în umbră. Puţin mai târziu, iarba cea înaltă dispăru brusc şi el se opri ca să pipăie terenul cosit superficial ; se pomeni acum pe banda de pietriş. Cercetă cerul ca să se orienteze şi escaladă în fugă marginea înclinată ; se poticni şi căzu pe drum. Curând văzu suprafaţa plană, mai clară, a autostrăzii. Făcu o pauză şi, dominându-şi panica, se răsuci brusc pentru a privi povârnişul de sus în jos. Nu era nimic acolo altceva decât întunericul şi zgomotul respiraţiei sale gâfâite.

Fără să se oprească pentru a lua o hotărâre, porni pur şi simplu în mers, în sensul contrar circulaţiei, căutând să ţină intens sub observaţie povârnişul întunecat din marginea şoselei. N-are importanţă în ce moment, acum, în prezent ! se gândi el fără a izbuti să înlăture valul de eventualităţi care îl asalta. Nişte forme se precizară în faţa ochilor săi. Întrucât nu putea să vadă nimic distinct se apucă să coboare pe povârnişul pe care îl străbătu de sus în jos, apoi se căţără iarăşi sus. O dată se duse mai aproape să vadă ce erau acele forme nedesluşite şi, puţin după aceea, înlemni pe loc, crezând că aude strigătul fetiţei care îl cheamă. Cercetă apoi tot sectorul cu migală. Istovit, abia mai putându-şi muta un picior după altul, se prăbuşi în cele din urmă, disperat, în patru labe ; îşi dădea seama că timpul era un factor important şi se lupta împotriva imaginilor pe care starea de

sminteală le ațâța în mintea sa. Se așeză rezemându-se în șezut și se odihni cât putu mai bine.

Dar nu pentru multă vreme. Deodată, zgomotul unei mașini, îndepărtat însă clar, străpunse aerul. Mai întâi, a fost cât pe ce să urce povârnișul în fugă spre șosea ca să încerce să facă semne, dar își dădu seama că prea puțini oameni ar fi dispuși să oprească pentru a-i da lui ajutor. Lucrul cel mai important era că avea nevoie de lumină și socoti că de data aceasta s-ar putea expune luminii farurilor, căci era mult mai sus pe panta năpădită de iarbă.

Îngenunchie menținându-și trunchiul drept, își adăposti ochii și așteptă, scrutând întunericul. Automobilul veni la înălțimea sa ; fascicolul luminos izbucni într-o latură a șoselei și vehiculul trecu, apoi se îndepărtă în plină viteză. La vreo treizeci de metri în față, el percepu ceva ca un scurt reflex și căpătă o certitudine. Înaintă mai departe în acea direcție.

Era nevoit să ajungă foarte aproape de mașina aceea ca s-o poată distinge și mai făcu alți câțiva pași înainte de a vedea parbrizul plin de ulei și geamul din față, de pe stânga, sfărâmat. Domnea o liniște totală.

Deschise portiera dinspre locul șoferului. Înăuntru nu era nimeni. Fără să se mai gândească nici măcar la geamul spart, el se aplecă să deschidă cutia pentru mănuși, de unde scoase o lanternă electrică. Rămânând încă aplecat, aprinse lanterna. Podeaua și bancheta erau presărate cu bomboane. Apoi, într-o izbucnire de mânie înverșunată, lumină bancheta din spate și mocheta de pe podea. Nu văzu nimic. Stinse lanterna, coborî din mașină,

dar lăsă portiera deschisă. Un amănunt îl făcu să deschidă și a doua portieră și să privească mai atent. Centura de siguranță fusese retezată și bucla ei atârna în jos, încă fixată în chinga smulsă.

Se ridică în picioare. Avea senzația unui vid imens. Știa acum despre ce era vorba.

Exploră cu o eficacitate mecanică împrejurimile din jurul mașinii și coborî pe povârnișul care mărginea șoseaua. Sigur pe mișcările sale ca un orb în propria lui odaie, străbătu o distanță scurtă, după aceea se opri. Cu lanterna aprinsă lumină în jur, măturând iarba cu fascicolul până în clipa în care lumina scoase la iveală un obiect albicios. Se duse într-acolo.

Hainele lor zdrențuite se tăvăleau pe pământ împrejurul celor două trupuri. Zăcând aproape alături una de alta în propriul lor sânge, ele erau goale și imobile, în poziții ușor anormale. Burțile și gâturile lor fuseseră despicate.

Cu fața înțepenită de uimire, el examină căutând măcar un semn de viață, deși își dădea seama că asta nu servește la nimic. Nu, micuța nu-l strigase. Amândouă erau moarte.

3

Ca și cum s-ar fi eliberat de niște treburi urgente după sinistrele sale descoperiri, se așeză greoi și începu să geamă, legănându-și corpul dinainte înapoi, fără să se mai poată opri. El era o persoană deosebită, care nu-și știrbise vreodată

nici civilitatea raporturilor cu oamenii, nici deprinderile culturale. Îşi îndrepta strigătele spre cerul nocturn şi remarcă la un moment dat, cu un sentiment de stranietate cosmică, faptul că se adresa tocmai stelei care de curând îi slujise drept călăuză. Atinse braţul soţiei sale şi se legănă mai departe, suspinând zgomotos. Nu era în stare să părăsească locul acela, nu putea să le abandoneze pe ele.

Îi mijea totuşi ideea vagă că în cele din urmă va trebui să se ducă să caute poliţia, dar, întrucât aşa ceva era deocamdată inutil şi fără obiect, rămase pe loc. Ele erau moarte. Iar plânsul îi izbucni din ce în ce mai îmbelşugat, scuturându-l ca nişte braţe puternice şi duşmănoase.

— Zdreanţă căcăcioasă, vrei să te faci fărâme ? ! rosti el cu voce spartă, folosind o expresie de pe vremea când era încă foarte tânăr. Sunt mai puţin de şapte sute de metri, probabil vreo cinci minute.

Era surprins el însuşi de ceea ce spusese. Cuvintele îi ieşiseră pur şi simplu din gură, şi lucrul era adevărat : pe toată lungimea autostrăzii existau posturi telefonice de urgenţă amplasate la fiecare şapte sute de metri. Nu se gândise la asta înainte de a spune ce spusese. Dacă m-aş fi oprit, îşi zise, şi aş fi utilizat unul din ele în timp ce... ba nu, ar fi sărit asupra noastră până să pot ajunge acolo.

Stinse lanterna şi rămase pe loc, tremurând în beznă şi privind petele albe nedesluşite din faţa lui. Suspinele deveniseră un reflex şi el se sili să se stăpânească.

Se ridică și se duse la automobilul său și, cu gesturi de o precizie supranaturală, deschise portbagajul, deplasă cu grijă o parte din bagaje ca să poată scoate două pături pe care le puse într-un sac de voiaj. Cu povara sa în mână se întoarse lângă soție și copil și îi acoperi. Operația aceasta a făcut-o încet, dar fără a se opri măcar o clipă. Se îndreptă din șale, apoi urcă povârnișul până la autostradă și porni spre stânga la vale. După aceea se opri brusc și se răsuci pe călcâie în direcția de unde venise. Nu izbutea să creadă că ceea ce văzuse era adevărat.

Străbătu din nou drumul până la cele două făpturi moarte și căzu în genunchi. Nu, nu, nu ! repeta acum fără încetare cu o voce foarte joasă.

După un moment foarte lung, se întoarse pe șosea și își continuă mersul. Totul era ireal. A fost nevoit să-și înfrângă nevoia de a se duce iarăși acolo jos. În clipa de față, faptele lui țineau cont de moartea lor, însă ce se petrecea înăuntrul său îl făcea să i se pară că sunt în viață.

Străbătând o distanță ceva mai mică de șapte sute de metri, el ajunse în sfârșit la telefonul galben. Îl deschise cu amândouă mâinile și apucă receptorul. Începu să caute cadranul, dar o voce din receptor vorbi :

— Patrula rutieră, Holland la aparat.

— Trebuie să veniți aici. S-a întâmplat ceva groaznic...

— Ce s-a întâmplat ?

— Trebuie să veniți aici, spuse el fără să îndrăznească a folosi cuvintele care explicau drama.

— Domnule, stăpâniți-vă, așa e mai bine !

— Da.

— Care e numărul telefonului de unde ne-aţi chemat ?

— Numărul... Trebuie să veniţi aici neapărat.

— Daţi-mi numărul ! spuse vocea cu severitate.

— Nu are nici un număr.

— E pe post, domnule, chiar în faţa dumneavoastră sau în exterior. Aveţi lumină ?

— Da. (El se uită mai atent şi descoperi numărul de telefon.) Este 43.

— Bine. Care este numele dumneavoastră ? întrebă vocea pe un ton binevoitor. (Apoi, adresându-se cuiva care se afla în aceeaşi încăpere.) Patruzeci şi trei, un apel de la un tip. Pare să fie un om normal, probabil că s-au întâmplat nişte lucruri, nu poate sau nu vrea să spună ce anume.

— Grant, zise el cu o voce spartă.

— Cum aţi spus ?

— N-are nici o importanţă. (Scuturat ca de friguri, începu să suspine.)

— Cran ? se interesă vocea.

— Nu, Grant. Grant, ca generalul. (Habar n-avea de ce adăugase asta.)

— Spune-mi, bătrâne, faci pe glumeţul ?

— Veniţi aici ! Pentru numele lui Dumnezeu, aveţi de gând să veniţi ?

— Rămâneţi în apropierea telefonului. Asta are să uşureze lucrurile.

El puse receptorul în furcă, fără să închidă la loc cutia. Să uşureze lucrurile... Totul depinde de punctele de vedere, de ceea ce spune fiecare, nu-i aşa ? Vedeţi ce se petrece, este un... Mintea lui o lua razna ; simţea că e gata să leşine. Lunecă pe un genunchi şi ateriză pe mâna în care îşi ţinea

lanterna. Se ridică atât cât să se poată aşeza şi se rezemă, ghemuit, cu spatele de stâlpul postului telefonic. Îşi stinse lanterna.

Simţurile îi intrară subit în alertă. Nişte maşina şi... Porni în fugă, întorcându-se spre locul nile roşii ale celei din urmă se aprinseră, însă şoferul, răzgândindu-se, îşi continuă cursa. Fusese reperat, nu încăpea nici o îndoială. Sări numaidecât în picioare.

— He-e-e-i, nu ! răcni el.

Îl văzuseră, dar pesemne mergeau să caute a mai descoperi câte ceva, puteau să găsească maşina şi... Porni în fugă, întorcându-se spre locul unde zăceau ele. Căzu în beznă, se ridică imediat, aprinse lanterna a cărei lumină începuse să slăbească şi continuă să alerge fără preget până în clipa când, după a doua căzătură, îşi închipui că aleargă întruna. Dar era la pământ, străbătut de frisoane, de fapt în stare de inconştienţă şi luptându-se cu sine ca să se poată scula de jos ; viaţa lui protesta împotriva morţii lor.

Când îşi veni în simţiri, băgă de seamă că nişte mâini puternice îl ţineau drept în sus, pe picioarele lui.

— Puteţi să ajungeţi până la maşină ?

Întoarse capul şi îl zări pe poliţist în lumina chihlimbarie a proiectorului cu sclipiri intermitente. Încuviinţă din cap. A fost ajutat să urce în maşină, pe bancheta din faţă.

— Unde este ?

— Chiar acolo în faţă. La vreo două sute de metri.

Când ajunseră în preajmă, el le arătă prin parbriz locul cu pricina. Poliţistul intră cu maşina pe scurtătură şi opri : proceda pe îndelete.

— Puteţi să-mi spuneţi ce s-a întâmplat ?

— Eu... ei...

— Aş prefera să aflu în mare faptele exacte, în aşa fel ca să nu ne încurcăm în prea multe indicii.

— Ei mi-au ucis soţia. Şi pe fetiţa mea.

— Sunt profund mâhnit, domnule Grant... Maşina dumneavoastră este acolo ?

— Da.

— Unde aţi ieşit din şosea ?

— Puţin mai înainte.

— Ceilalţi ce conduceau ?

— Motociclete.

— Bun. Puteţi rămâne în maşină ca să vă reveniţi.

— Nu, nu, vreau să merg cu dumneavoastră.

— Domnule Grant, n-o să fiţi în stare. N-are nici un rost să vă sporiţi suferinţa. Rămâneţi aici.

Poliţistul luă cheile maşinii şi o lanternă electrică mare, apoi se duse până la marginea ierbii, unde plimbă fascicolul de lumină asupra breakului, descoperi urmele de pneuri şi roti lumina în cercuri largi peste povârniş. Nu departe de acolo, descoperi şi cercetă ceea ce ascundeau păturile. Fixă lanterna asupra ierbii călcate, fără să treacă peste ea. Apoi se întoarse la maşina de patrulare.

Îşi rosti numele la microfon, apoi adăugă :

— Este un cod 3, multiplu. Omul are nevoie de îngrijiri medicale. Deplasaţi-vă spre noi. Eu o să pun semnele de marcaj.

Poliţistul, cu un aer lugubru, părea uşurat folosind neutralitatea jargonului profesional. El nu mai adăugă nimic.

Scoase din port-bagaj mai multe marcaje fluorescente conice, semănând cu nişte lungi rachete, şi se duse să pună două din ele pe urmele de pneuri ale breakului. De acolo, urcă pe povârniş ca să plaseze altele pe terenul ce fusese călcat de paşi. Apoi se urcă în maşină şi părăsi şoseaua ; maşina de patrulare străbătu zona de iarbă exact până la marginea urmelor lăsate de brek. Poliţistul coborî din nou, scoase cheile maşinii şi rămase pe povârniş, aşteptând sosirea celorlalţi. Încercase să-şi efectueze operaţiile cât mai delicat cu putinţă..

În maşină, Grant plângea încetişor, iar poliţistul încerca să nu se gândească la propria sa familie.

4

Din maşina patrulei, el privea fix întunericul, aşteptând sosirea celor chemaţi de poliţist. Nu exista nimic care să-i fi fost îngăduit să facă nimic din tot ce ar fi putut face, în afară de a se simţi scufundat din ce în ce mai mult în ireal. Cei dintâi sosiţi au fost alţi doi bărbaţi în uniformă. Poliţistul le făcu un semn, spre a le indica unde anume trebuiau să se aşeze şi se asigură că au rămas dincolo de spaţiul marcat cu borne, ca şi cum colţul acela ar fi fost sacru şi interzis oricărui ins

care nu avea acest privilegiu sau se afla înainte de purificare.

Ei rămaseră în picioare, ca să discute învăluiți de lumina albă a farurilor de la mașinile lor, șfichiuiți de proiectoarele cu reflexe chihlimbarii, peste pălăriile cu calota turnată și cu borurile largi fără cute și peste uniformele lor curate și foarte strânse ; erau niște oameni obișnuiți, liniștitori și amenințători în același timp, cu revolverele lor de mare calibru și cu rezerva de cartușe la centură. Erau niște oameni străini. Ei se aflau acolo datorită unui post telefonic de pe autostradă și unui contact cu o societate a cărei unică reacție era suferința pe care acești bărbați o ascundeau în spatele unor chipuri tot atât de impersonale ca și vestimentația lor. Obiectele fragile ale tandreței lui, omenescul atât de disprețuit, zăceau în umbră, în dosul breakului.

Noii polițiști abia sosiți se îndreptară spre el și îi explicară că erau obligați să-și noteze informațiile de bază. Unul dintre ei avea niște formulare prinse cu agrafe pe o planșetă. El se așeză pe scaunul de la volan, iar celălalt rămase în fața portierei deschise din dreapta.

— Aș putea să vă văd actele ?

El îi întinse portofelul său polițistului care stătea în picioare.

— Scoateți numai permisul dumneavoastră de conducere, dacă sânteți amabil.

— Luați-l, luați-l dumneavoastră.

Polițistul se mulțumi doar să deschidă portofelul și să lumineze port-cartul de plastic cu lanterna sa.

— Joe Grant ? (El confirmă, fără să aştepte răspuns.) Adresa e bună ?

— Da, asta-i adresa mea.

Poliţistul o citi, în atenţia coechipierului său.

— Joe, spuse acesta cu blândeţe, care sunt numele celor... ?

— Sue, soţia mea. Şi Patty... (Vocea i se frânse.)

Omul cu formularele clătină din cap şi celălalt puse mâna pe umărul lui Grant.

— Bine. Lăsaţi. Vedem asta mai târziu.

Sosiră alte două maşini, amândouă fără semne distinctive, nici semafoare. Poliţistul care stătea deoparte, le arătă cu mâna o linie virtuală unde să oprească. Motoarele şi farurile rămaseră în funcţiune şi accentuară contrastul între lumina orbitoare şi bezna adâncă.

Doi bărbaţi în bluze de vară ieşiră din întuneric coborând dintr-o maşină şi se îndreptară spre poliţist. Primul dintre ei, mare şi masiv, cu o faţă energică, avea păr blond şi tuns, ceea ce îl făcea să pară pleşuv în această lumină ; celălalt era mai în vârstă, mai scund şi slab în ciuda oaselor sale puternice, şi avea un păr rar şi zbârlit de culoarea scrumului.

Din a doua maşină coborî un omuleţ gras cu păr cenuşiu ciufulit de vânt, numai în cămaşă, cu cravata desfăcută, cu mânecile pe jumătate suflecate şi cu aerul de a nu se mai fi dezbrăcat de o săptămână. El aduse în conul de lumină o trusă medicală şi aşteptă.

Poliţistul arătă spre întunericul din spatele breakului.

— Acolo. Se poate circula de partea asta a bornelor de marcaj. Să dăm o raită pe aici.

Ei porniră spre cele două trupuri acoperite şi îi ţinură medicului lumina. El ridică uşor păturile, i le întinse poliţistului, apoi se apucă să examineze pe cei doi morţi, femeia şi copilul. Această operaţie nu-i luă prea mult timp.

— Este destul de evident, mormăi el pe un ton neutru şi dezgustat. Oricare din loviturile astea ar fi putut să fie fatală.

— Violenţe ? zise inspectorul cel masiv.

— Aşa îmi închipui, nu încape nici o îndoială. Dar am nevoie de ele în laborator, ca să pot răspunde.

El cercetă cu o foarte grijulie migală toată iarba din jurul celor două cadavre.

— Prea mult sânge, bombăni el. (Apoi, cu o voce mai limpede :) Vreau să mi se aducă de asemenea probe din toată această parte a terenului. Voi marca chiar eu limitele.

— După ce facem fotografiile, zise cel mai în vârstă dintre inspectori.

— Bineînţeles.

— Ora ?

— N-am cum să vă spun aici. Noapte călduţă, aer curat, pături, să mi le aduceţi şi pe astea. Probabil că el are să ne spună cum a fost.

— Am prefera să avem elemente pe cât posibil de exacte după examenele medicale.

— Aflaţi la ce oră au mâncat ele ultima dată.

O dubă mare cu geamuri, cu girofar şi cu proiectoare a fost ghidată spre marginea şoselei. Doi oameni în uniforme începură să instaleze spărtura necesară fotografierii. Un al treilea se

apropie de cel mai în vârstă dintre inspectori şi de medic pentru a primi instrucţiuni. Agentul îi dădu noului venit cele două pături, iar acesta le băgă într-un sac transparent de plastic.

Un autocamion cu platformă de culoare verde deschis se opri în planul din fund, cu farurile stinse şi motorul oprit. Cei doi ocupanţi ai autocamionului, amândoi în salopete albe de lucru, ieşiră din cabină şi rămaseră în picioare, pe pământ, în aşteptare.

Cu o rapiditate uimitoare, roiuri de insecte se adunară în jurul farurilor. Poliţistul care rămăsese deoparte, le arătă inspectorilor şi celor doi laboranţi întregul perimetru de la faţa locului. Medicul se apropie de maşina de patrulare în care şedea Grant.

— E ruşinos, spuse el.

Grant dădu uşor din cap.

— Eu sunt doctorul McLintoch. Apelul spunea că aţi fi fost rănit.

Grant încuviinţă din nou cu un semn din cap.

Medicul se apucă să-l examineze, îi cercetă ochii, pulsul, ritmul cardiac, zgârieturile şi tăieturile, hainele sfâşiate şi murdare, mâinile, ba chiar îi lumină cu lanterna şi pantofii. Grant nu înţelegea la ce bun toate acestea.

— Pe ele le-aţi văzut ? întrebă Grant.

Medicul îl privi fix :

— Da, le-am văzut.

— Sunteţi sigur că... ? (Grant vorbea foarte greu.) Nu este nici o posibilitate ca... ?

— Sunt absolut sigur. Nici o şansă. (Şi întrucât i se păru că Grant e gata să insiste, el adăugă blajin, dar cu fermitate :) Ele sunt moarte.

Grant se mulţumi să mai dea încă o dată din cap.

— Ce vi s-a întâmplat ?

— M-am bătut, ei m-au lovit cu nişte lanţuri, iar după acea am leşinat.

— Unde v-au lovit ?

Cu un gest distrat, Grant arătă spre ceafă şi doctorul se ocupă activ de rana lui.

Un glas dintr-o latură a maşinii explica :

— E prea mult câmp, va trebui să facem o poză. Stingeţi totul. O să luăm şi alte clişee de sus şi în plină zi.

— E totul în regulă, doctore ? întrebă inspectorul cel înalt.

— L-au zgâlţâit într-un chip murdar, răspunse medicul şi se dădu în lături ca să-l lase pe bărbatul masiv să se poată apropia de Grant.

Poliţaiul mai vârstnic se aşeză lângă şofer.

— Sunt dezolat, domnule Grant. E sfâşietor. (Grant îl privi drept răspuns.) Sunt căpitanul Sparrs. Iată-l pe locotenentul Ketner. Credeţi că vă simţiţi suficient de bine ca să ne puteţi povesti ce s-a întâmplat ?

Grant îşi întoarse fără voie capul spre breakul său.

— Aici ? zise el.

— O parte trebuie să ne-o spuneţi chiar aici, domnule Grant. Noi trebuie să aflăm ce anume avem de cercetat.

Farurile au fost stinse şi se opriră motoarele, iar la urmă cele două reflectoare ale dubei rămaseră singurele aprinse.

Inspectorul îşi aprinse o ţigară.

— Fără chibrituri ! ordonă un glas pe un ton de rutină. Ţigări aprinse, asta mai merge.

— Au fost trei. Ne-au urmărit cu motocicletele, apoi s-au apropiat ca să mă oblige să opresc. Nişte indivizi cu mutre vrednice de spânzurătoare. Am încercat tot ce s-a putut, m-am aruncat asupra lor, am virat ca să intru în ei. După aceea, ei au aruncat nişte murdării peste parbriz ; mi s-a părut că era ulei, când am pus în funcţiune ştergătoarele. Nu mai vedeam nimic, aşa că am fost nevoit să opresc.

Proiectoarele se stinseră. Aşteptară cu toţii să se obişnuiască cu întunericul. Pe terenul înconjurător se aprinse o lanternă, apoi se stinse.

— Acum ! spuse o voce şi fulgeră un blitz.

Operaţia se repetă, tot cu blitzul şi de astădată, însă dintr-un unghi diferit. Ei continuară să facă acelaşi lucru până în clipa când o voce, strigând, ceru lumină şi atunci proiectoarele se aprinseră.

— Refaceţi totul fără bornele de marcaj.

— Ce s-a petrecut după ce aţi oprit ? întrebă căpitanul. (Grant nu-i răspunse.) Sau cumva asta vă depăşeşte acum, nu mai merge ?

— Nu, nu mai merge.

— Doctore !

— Lăsaţi, zise Grant. Am nişte scotch în...

— Unde anume ?

— În break.

— Ar fi mai bine să nu ne atingem de el, ei lucrează tocmai acum acolo.

— Luaţi de-aici, zise medicul şi îi întinse lui Grant o sticlă mică.

— Ce-i asta ?

— Rachiu.

Grant înghiţi o duşcă şi simţi că îl trec fiorii, înainte de da sticla înapoi.

Proiectoarele se stinseră din nou. Grant vorbi pe îndelete din întuneric.

— Am coborât. I-am spus soţiei mele să încuie uşa după mine. Ei se aflau ceva mai sus, mai în faţă. Veneau spre noi. Un individ se pregătea să descalece de pe motocicletă. Ăsta era cel mai apropiat.

Blitzul îşi reîncepu activitatea lui mecanică.

— Eu l-am înşfăcat, m-am bătut cu el. După aceea am fost lovit de mai multe ori cu un lanţ. M-au doborât.

O clipă, doar liniştea, întunericul, blitzurile.

— Şi apoi ?

— Ceea ce aţi văzut şi dumneavoastră. Asta-i tot.

— Vreau să spun, ce s-a mai întâmplat cu dumneavoastră. V-aţi venit în fire. Ce aţi făcut după aceea ?

— Asta nu mai are nici o importanţă.

— Ar putea să aibă.

— Nu-mi dau seama cum. Aceşti trei indivizi se află în libertate. Ăsta-i lucrul cel mai important.

Ei înţelegeau că omul vorbea sub efectul şocului. Aşteptară pe întuneric să se aprindă din nou proiectoarele. Medicul îl convinse pe Grant să mai bea din rachiu.

— Cei trei derbedei despre care e vorba, rosti agale căpitanul, au făcut anumite lucruri, au lăsat anumite urme. Când v-aţi revenit în simţiri, aţi făcut şi dumneavoastră, pe cont propriu, anu-

mite lucruri şi aţi lăsat, tot aşa, nişte urme. Noi trebuie să deosebim urmele dumneavoastră de ale lor. Acum cred că aţi înţeles ce am vrut să vă spun ?

— Anumite lucruri... Care, de pildă ?

— De pildă păturile, printre altele. Ei...

— Eu mi-am asumat treaba asta ! exclamă Grant cu furie. Eu le-am acoperit ! (Nu putu să continue pentru că lacrimile îl sufocară.)

— Fiţi calm, vă rog, fiţi calm.

— Iertaţi-mă. Eu sunt...

— Nu vă mai gândiţi la asta. Noi înţelegem.

— Mi-am revenit în fire. Nu ştiam unde mă aflu. Se făcuse întuneric şi eu umblam în patru labe prin fân.

— Prin fân ?

— În sfârşit, fân, iarbă, prin nişte ierburi înalte sau pe o păşune, în orice caz, iarba era înaltă, când eram ghemuit la pământ ea era deasupra capului, nu-i aşa... Nu mai vedeam nimic. Pentru că farurile erau stinse, trebuia să dau cumva de ele. Când am auzit zgomotul unui camion, am putut să ies din iarbă şi m-am pomenit pe pământ gol, apoi pe şosea.

— Aţi lăsat aprinse farurile maşinii dumneavoastră ?

— Farurile, luminile de semnalizare, ştergătoarele de parbriz, totul. Şi claxonul, i-am spus soţiei mele...

— Bun.

— N-am încetat să urc şi să cobor, sistematic, nu-i aşa ! şi am reuşit să ajung până la maşină. Am luat lanterna din sertarul pentru mănuşi.

— Portierele erau închise ?

— Da, închise.

— Farurile erau stinse ?

— Totul era stins.

— Aţi lăsat deschise cele două portiere de pe latura asta ?

— Pesemne că eu le-am lăsat. Am văzut centura de siguranţă din spate tăiată. Eu am...

Întrucât el se tot întrerupea, ei n-au mai insistat. Inspectorul cel înalt se depărtă de grup, blajin dar energic, şi se duse să arunce o privire asupra centurii de siguranţă. Dădu instrucţiuni laboranţilor şi se întoarse la maşina de patrulare.

— Nu remarcasem detaliul ăsta, spuse el.

— Aţi afirmat exact că aţi văzut centura de siguranţă, tăiată, zise căpitanul.

— Da, da.

— V-aţi uitat în spate ?

— Da, bineînţeles, m-am uitat.

— Ce v-a făcut să vă uitaţi acolo ?

— Fiindcă acolo şezuse fetiţa mea. Căpitane, asta mă istoveşte. Mai trebuie să continuăm încă mult ?

— Sper că nu, doar câteva întrebări încă, s-ar putea.

— Da, desigur. Ascultaţi, ar fi mult mai uşor dacă mi-aţi pune nişte întrebări.

Căpitanul se gândi o clipă şi spuse :

— Le-aţi descoperit la puţin timp după ce aţi luat din maşină lanterna ?

— Da.

— Aţi încercat cumva să vedeţi dacă ele mai erau încă în viaţă ?

— Da.

— Le-aţi schimbat cumva cu această ocazie poziţia, fie chiar şi imperceptibil ?

— Nu.

— După aceea le-aţi acoperit ?

— Da.

— Unde se aflau păturile ?

— În break.

— În spate ?

— Da.

— Ca să ajungeţi la pături, aţi mişcat cumva de la locul lor unele obiecte ?

— Da.

— S-a deranjat ceva acolo, în spate ?

— Nu cred.

— Port-bagajul se deschide cu cheia de contact ?

— Exact.

— Aţi luat cheia din locaşul tabloului de bord ?

— Nu, o aveam la mine.

— Mai era vreo cheie de contact la tabloul de bord ?

— N-am observat nici una.

— După aceea aţi mers la postul telefonic 43 şi ne-aţi chemat pe noi.

— Da.

— Şi asta e într-adevăr tot ce aţi făcut ?

— Da. Asta e tot.

— Bine. Vă mulţumesc, domnule Grant. Dar de fapt, când au aruncat uleiul acela peste parbriz, cum au procedat ?

— Aveau un soi de recipiente.

— După aceea, aţi oprit foarte curând ?

— Nu mai știu exact. Imediat ce am văzut că ștergătoarele nu reușesc să cureţe parbrizul.

Căpitanul coborî din mașina de patrulare și dădu ordin unuia din polițiștii în uniformă să caute recipientele. Apoi el și inspectorul cel înalt începură să cerceteze terenul din jurul breakului. Apoi inspectorul se întoarse.

— Am dori să ne arătaţi unde anume a avut loc lupta dumneavoastră cu derbedeii.

Grant se îndreptă în partea aceea, cu pași nesiguri.

Erau prea puține urme și foarte greu de reperat, chiar și cu niște lanterne puternice : iarbă călcată în picioare, gropi, o urmă de derapaj, ca și când unul dintre motocicliști ar fi alunecat din viteză.

— Credeţi că sunteţi în stare să regăsiţi locul în care vă aflaţi în momentul când v-aţi revenit în simţire ?

— Nu știu. Eram undeva pe acolo, jos, și am ajuns apoi de-a dreptul în șosea.

— Să mergem în partea asta.

Căpitanul îi făcu semn unuia dintre laboranţi să se apropie și toţi patru escaladară povârnișul, după aceea porniră în lungul autostrăzii. Mergând în afara lanului de ierburi înalte, puteau ilumina astfel sectorul de iarbă cosită până în marginea lui. Descoperiră o vagă adâncitură și de asemenea o suprafaţă cu tulpini zdrobite. Rămânând de partea astălaltă, laborantul merse după urmele descoperite și deodată se opri în loc.

— Este ceva aici, zise el.

Apoi ieși din locul unde se oprise, ţinând în mâna înmănușată o bucată de frânghie.

— Aici iarba a fost călcată în picioare. Vreau să marchez locul pentru fotografiile de mâine.

— I-aţi legat cumva ? îl întrebă căpitanul pe Grant.

— Nu.

— Aţi avut o frânghie în maşină ?

— Da. În spate. Era pe podeaua port-bagajului, într-un sac de plastic.

— Avem vreun mijloc să aflăm dacă bucata asta e a dumneavoastră ?

— Am întărit capetele frânghiei cu nişte corzi de pescuit.

Examinând frânghia, laborantul constată că avea amândouă capetele întărite.

Ei se întoarseră pe urmele lor, de-a lungul ierbii luminate. Pe povârniş, nişte oameni preocupaţi, purtând poveri cu diverse materiale, deplasându-se întruna şi părând, în lumina reflectoarelor, un fel de salvatori. Totuşi, nu exista nimeni care să fie salvat. Un autocamion cu remorcă, parcat mai în lături, aştepta.

În timp ce căpitanul discuta cu poliţiştii în uniformă şi apoi cu medicul, locotenentul cel voinic îl invită pe Grant să se urce în spatele maşinii inspectorilor şi se aşeză la volan. Căpitanul li se alătură ceva mai târziu şi maşina porni. Ultimul lucru pe care Grant l-a putut observa au fost doi oameni îmbrăcaţi în alb care ridicau un pachet de plastic verde în camionul cu platformă.

5

El îşi închipui că era vorba despre o sală de întruniri. Nu-i veni deloc în minte că şi asta nu

era altceva decât o sală pentru interogatorii. Sala era prevăzută cu mari guri de aerisire cu gratii, însă nu avea ferestre, doar două lungi aplice fluorescente, iar pereţii erau de un verde palid spre cenuşiu, fără nici un fel de decoraţie, cu excepţia unei hărţi schematice a sectorului, şi a două fotografii în culori înfăţişând nişte peisaje, încremenite în frumuseţea lor de larg consum ; fotografiile proveneau fără îndoială dintr-un coridor de hotel. Un microfon se afla pe o vastă masă de lemn aşezată aproape în mijlocul camerei ; masa era găurită pe alocuri de arsuri de ţigară şi înconjurată de scaune care, în principiu, aveau o formă funcţională. Încăperea, curată dar nu prea îngrijită, era la fel de neutră ca un teren gol, ca un loc pe care nimeni nu putea să afirme că l-a văzut cu adevărat, pentru că nimeni nu stătea acolo prea mult timp.

Grant avu impresia că toate acestea n-or să dureze, că va fi în curând la el acasă, dar nu era decât o impresie, nicidecum o dorinţă conştientă, o impresie atât de elementară şi de omenească ce nu-l putea împiedica să-i răsară în minte şi să i se lege laolaltă cele trei fiinţe care reprezentau, chiar şi în clipa de faţă, universul său.

— Domnule Grant... începu căpitanul.

— Spuneţi-mi Joe, dacă vreţi !

— De acord, Joe.

În lumina aceasta fluorescentă, căpitanul părea şi mai osos, părul lui arăta şi mai alb, iar faţa obosită era distantă însă binevoitoare. Chipul colţuros al locotenentului înalt era vioi şi însufleţit, ca şi cum omul ar fi dorit din toată inima să arate jovial. El fuma o ţigară de foi subţire cu muştiuc

de plastic și arunca scrumul pe jos. Scrumiere nu existau, căci o scrumieră poate servi drept armă. Căpitanul, care stătea în picioare, urmă :

— Joe, până aici, judecând după ceea ce s-a găsit pe teren, nu prea dispunem de mare lucru, de ceva pe care să ne putem sprijini. Aparent, ei n-au lăsat nimic în urma lor. Nici un fel de urme utilizabile de cauciucuri. Pare probabil să nu fi lăsat nici amprente digitale.

Dezamăgit, Grant fixă masa cu privirea.

— Pentru moment, zise locotenentul cel înalt, dumneavoastră sunteți singurul care ne puteți furniza niște indicii. Pentru asta ne și aflăm aici.

— Da, încuviință Grant.

— V-ați uitat bine la ei ? întrebă căpitanul.

— Nu, nu destul.

— Spuneți-mi ce ați văzut.

— Trei motorete, asta e absolut sigur, zise el și apoi le descrise manevrele.

— Știți cumva ce tip de motociclete ?

— Nu, pe astea nu le cunosc.

— Erau mari ?

— A, bineînțeles, erau motociclete adevărate, mari, nu ca aceste motorete mici care se tot văd.

— Ce fel de ghidon aveau ?

— Ghidoane, pur și simplu.

— Nu de model supraînălțat ? Știți, ca la bicicletele pliante pentru copii.

— Nu, nimic special.

— Făceau zgomot ?

— Da, mult.

— Și mașinile astea puteau merge mai repede ca dumneavoastră ?

— Foarte lesne ; eu nu puteam depăși 120 pe oră fără să intru în vibrație.

— Ați remarcat cumva numerele lor de înmatriculare ?

— N-am avut posibilitatea să văd motocicletele destul de distinct pentru așa ceva, ei nu încetau să mă înghesuie din față. Nu știu nici măcar dacă aveau numere.

— Ați observat ce culoare aveau ?

— Nu. Motocicletele puteau fi oricum, numai albe nu. Niște culori întunecate, dacă erau vopsite.

— Aveau parbrizuri ?

— Nu știu. Se prea poate. Presupun că da, însă nu sunt sigur.

— Sacoșe aveau ?

— E posibil să fi avut. Din spate, motocicletele lor păreau cam pântecoase.

— Zorzoane, ornamente ?

— Da, o grămadă, peste tot, dar toate astea sunt așa de încurcate în memoria mea... (Grant se opri, apoi începu din nou să vorbească, înciudat pe sine însuși.) Bineînțeles, trebuia să remarc toate astea, nu-i așa ? Am priceput că indivizii ăia umblau să-mi facă necazuri de când i-am văzut, se cuvenea să fiu mai atent.

— Un cetățean obișnuit în vacanță cu familia, interveni locotenentul, în luptă cu trei derbedei. Ca și cum ar fi avut timp să mai facă și fotografii...

— Aș fi putut, spuse Grant, luând treaba în serios.

— Conducând mașina ?

— Nevastă-mea se pricepe foarte bine...

— Asta n-ar fi servit la nimic. Ei ar fi înțeles despre ce e vorba văzând lumina blitzului și ar fi luat aparatul. (Polițistul își întoarse fața colțuroasă spre Grant și adăugă, schimbând ușor tonul :) Lucrurile stând așa cum stau, ei probabil că habar n-au că sunteți aici.

— Ce vreți să spuneți ?

— În fine, cum vă închipuiți că v-ați trezit atât de departe de mașină după leșinul dumneavoastră ? Ei v-au târât. Și nu ca să vă ascundă, ci ca să vă înlăture cadavrul din drum.

Grant se gândi și regretă că era încă în viață.

— Da, zise el, este foarte probabil că anume așa s-au petrecut lucrurile.

Căpitanul își reluă interogatoriul.

— Puteți să-i descrieți pe cei trei oameni ?

— Fizic, nu prea bine. Dar pot să vă dau câteva detalii despre felul cum erau îmbrăcați.

El le povesti tot ce își putea aduce aminte : despre căști, veste, insigne, mănuși, felul de a-și purta părul.

— Căștile erau întregi, obișnuite ?

— Nu știu. Dacă da, atunci erau transformate.

— Aveau bărbi ?

— Nu, barbă de trei sau patru zile.

— Ochelari de motociclist ?

— Nu, ochelari de soare, mai curând de genul celor purtați de piloți, dar nu verzi, ci transparenți sau poate galbeni, de un galben limpede.

— Ochelari de vânătoare ?

— N-aș putea să spun.

Căpitanul se așeză pe jumătate, pe marginea mesei.

— I-ați mai văzut pe acești trei indivizi ?

Întrebarea l-a obligat pe Grant să-şi răscolească memoria.

— Se prea poate, zise el îngândurat, fixând cu ochii duşumeaua în căutarea unei anumite imagini. Noi ne opriserăm la bistroul Howard Johnson...

— Când asta ?

— La căderea nopţii, cam pe la ora nouă. Cerul era încă destul de luminos.

— Aţi cinat ?

— Nu, ne-am mulţumit cu nişte sandvişuri. Am cumpărat apoi bomboane...

El tăcu din nou, cu ochii pironiţi în gol.

— Vai, vai, Doamne ! gemu el.

— Nervii, Joe.

— Da, da. (Ochii i se umeziră şi avea vocea spartă, totuşi continuă să povestească.) După ce am ieşit toţi trei, am aruncat o privire prin zonă, din dorinţa de a mă mişca puţin, şi atenţia mi-a fost atrasă de trei motociclete care se aflau în parcajul vecin. O privire, asta a fost tot.

— Indivizii nu erau acolo ?

— Ba da, ba da, erau alături de motocicletele lor. Aveau aerul că se antrenaseră la băutură.

— La care din barurile Howard Johnson ?

— Primul, socotind de aici, chiar în marginea oraşului.

— Ştim unde e. Va să zică aţi spus că se aflau în cursul băuturii. Ce anume beau ?

— Habar n-am. Ţineau în mâini ceva alb.

— Ce se află în faţa parcajului vecin ?

— Nu sunt sigur. Un vânzător de hamburgheri sau poate unul cu îngheţată.

— Erau la tejghea ?

— Nu, pe o latură a parcajului, de partea astălaltă, vreau să spun, în latura barului Howard Johnson, rezemați de un soi de balustradă sau de o mică barieră.

— Ei v-au observat ?

— E greu de spus. Stăteau cu fața spre noi.

— Joe, crezi că erau aceiași indivizi ?

Grant meditä asupra întrebării, apoi clătină din cap.

— Nu pot să afirm asta.

— Au venit după voi ?

El ridică din umeri și clătină iarăși din cap.

— Habar n-am.

Acest interogatoriu începea să-l silească la un efort prea dureros, îi intrase acum în cap că polițiștii nu-i dădeau întru totul crezare.

La o privire a căpitanului, locotenentul părăsi discret încăperea. Aerul proaspăt năvăli prin ușa deschisă, iar Grant simți un fior, apoi se așeză mai adânc pe scaunul său, cu spinarea îndoită, în fine își încrucișă brațele aplecându-se înainte ca și cum ar fi simțit o durere în pântece.

— Credeți că îi veți prinde ? întrebă el.

— Vom încerca, zise căpitanul. Cu ceea ce avem la dispoziție. La ora asta, ei sunt departe.

Grant se uită la ceas.

— Ce oră e acum, căpitane ? Ceasul meu s-a stricat.

— Două treizeci.

— Chiar așa târziu ?

— Da. Ore mici. Aș putea să văd ceasul dumitale ?

Grant își scoase ceasul de pe încheietura mâinii și i-l întinse căpitanului. Geamul ceasului era ples-

nit şi lipseau câteva fragmente. Arăta ora 9 şi 50 de minute. Grant nu făcu nici un fel de legătură cu evenimentele.

Locotenentul se întoarse cu două cești subțiri din plastic pline cu cafea. Una i-o dădu lui Grant, cealaltă o păstră pentru sine. Căpitanul îi restitui ceasul.

— Joe, ai măcar cea mai vagă idee ce oră era când te-au atacat derbedeii ?

Grant sorbi din cafea şi îşi frecă obrazul.

— Mai aveam de parcurs treizeci şi cinci kilometri, când m-am uitat la ceas era ora zece fără douăzeci.

— Treizeci şi cinci de kilometri ca să ajungi unde ?

— Până la cea mai apropiată ieşire din autostradă. Când au ajuns în spatele nostru şi au început să ne sâcâie. Mi-am zis că o să reuşesc să ajung la o astfel de ieşire, şi am început să fiu atent la panourile de kilometraj ; am văzut că pe unul scria treizeci şi cinci de kilometri, dar asta nu era mare lucru, căruța asta blestemată nu izbutea s-o ia mai repede...

— De acord, Joe.

Ei aşteptară până ce Grant mai bău din cafea.

— Să presupunem, reluă locotenentul, că v-aţi spart ceasul fie în maşină, fie atunci când aţi fost lovit de ei. Ora 21 şi 50 de minute. Apelul dumneavoastră a venit la ora 11 şi 22 minute, adică mai târziu cu o oră şi jumătate.

— Da, da.

— O parte din acest timp, aţi rătăcit prin beznă. Aveţi vreo idee cam câtă vreme v-a fost necesară ca să vă puteţi reveni în simţire ?

— Nu.

— Ei bine, noi am putea să evaluăm acest răstimp cu aproximaţie. După ce le-aţi găsit, Joe, şi... şi v-aţi uitat la ele, ce aţi mai făcut ?

— Ce am făcut ?

— Da, ce aţi făcut ?

— M-am îndoit din şale. Iată ce am făcut !

— Ce vreţi să spuneţi prin aceea că v-aţi îndoit din şale ?

— M-am aşezat. Eram covârşit. Am plâns. Pe naiba ! Ce credeţi că am făcut ?

— Bine, bine, Joe, mai mult calm.

— Ăsta-i adevărul, cum altfel ! N-are nici un rost să-mi puneţi toate întrebările astea prosteşti ! Ce-aţi fi făcut în locul meu, ei ? V-aţi fi aprins o ţigară ca să vă păstraţi sângele rece ?

— Fără îndoială, exact ceea ce aţi făcut şi dumneavoastră.

— Uite ce e, Joe, întrerupse căpitanul cu autoritate, noi încercăm să stabilim ora. O mulţime de oameni vor fi arestaţi. Va trebui să-i întrebăm ce au făcut în acest timp. E nevoie deci să ştim ce anume căutăm. De acord ?

— E bine, e bine.

— Bea-ţi cafeaua.

El se execută, apoi căpitanul vorbi din nou :

— Cred că am putea să întrerupem pentru moment.

Când se pregăteau să plece, locotenentul se întoarse spre Grant şi îl întrebă :

— Când v-aţi bătut cu ei, vă mai aduceţi aminte cum s-au petrecut lucrurile ?

— L-am lovit în plin cu toată forţa, după aceea nu-mi aduc aminte ce s-a mai întâmplat.

— Îmi închipui că tocmai de aceea v-aţi trezit cu sânge pe mâna dreaptă.

— Nu ştiu. Este un gol complet în memoria mea.

— Îmi permiteţi să vă prelevez câteva probe de aici ?

— Bineînţeles.

După ce i se luară o grămadă de eşantioane, Joe rămase cu mâna curată. Locotenentul avea tot echipamentul necesar. Cu un aer intrigat, Grant nu făcu totuşi nici aici vreo legătură. Ei părăsiră încăperea. Şi după ce poliţistul s-a debarasat de eşantioanele lui de sânge, ei ieşiră din clădire şi se urcară în maşina inspectorilor. Grant nu manifesta nici un fel de curiozitate.

S-au dus cu toţii la un mic motel care cuprindea vreo două duzini de camere şi nişte peluze bine îngrijite ; numeroase conifere erau plantate în lungul unei alei şerpuitoare. Căpitanul se îndreptă spre uşa din preajmă a biroului şi sună scurt. Se aprinse o lumină şi apăru proprietarul, foarte somnoros. Părea să-l cunoască pe căpitan. Nu înceta să dea din cap cât timp vorbea cu căpitanul.

— Vino, Joe, spuse căpitanul, după ce se întoarse la maşină.

Grant se dădu jos şi îl urmă în tăcere într-unul din pavilioane. Căpitanul aprinse luminile şi îi dădu lui Grant cheile.

— Odihneşte-te un pic. Noi ne întoarcem să te vedem mâine.

— Mai este ceva de făcut ?

— Da. Terenul, conținutul mașinii dumitale, rezultatele autopsiei. Sunt dezolat că nu vei putea să te întorci încă acasă la dumneata, Joe.

— Acasă la mine ? Dar eu nu mai am unde, căpitane, acum s-a isprăvit.

— Încearcă să dormi puțin.

Și el plecă.

Grant examină camera cu o privire indiferentă, ca orice client care debarcă într-un motel. Nu văzu, de fapt, nimic. Nu avea nimic adus cu el, nici automobil, nici bagaje, nimeni nu-l însoțea. Se simțea într-o stare bizară. Rămăsese în picioare, dar avea de gând să se întindă în pat. Auzi o bătaie discretă la ușă. Se duse să deschidă.

Proprietarul, într-o cămașă trasă pe el la iuțeală, cu niște pantaloni de pânză și în papuci, intră, aducând o tavă acoperită cu un șervet și o pijama în ambalajul ei. El așeză tava pe un scrin și dezveli conținutul : brânză și biscuiți în celofan, înghețată, o sticluță de scotch, tacâmuri și o notă de plată. El luă nota.

— Ați putea s-o semnați, dacă sunteți amabil ? (Grant semnă.) Dacă aveți nevoie de ceva, orice ar fi, vă rog să sunați la ușa asta.

— Mulțumesc... mulțumesc.

— N-aveți pentru ce, zise omul și plecă.

Grant destupă sticla de scotch și bău o înghițitură de whisky, care avea un gust scârbos, care îl ardea ; nu avea să-și facă efectul decât puțin mai târziu. El trecu în sala de baie, deschise robinetele și înlemni zărindu-se în oglindă : fața trasă, ochii înfundați în orbite, vânătăi, zgârieturi, răni, părul în dezordine și un aer de gol adânc pe care

nu l-a mai avut niciodată. Se spălă, apoi intră din nou în cameră.

Se aşeză lângă scrin şi începu să bea din răstimp în răstimp câte o înghiţitură. După ce goli sticla, se duse în pat şi se întinse ca omul care se aşteaptă să se scoale în orice clipă. Urma o noapte rea. Şi aveau să mai fie şi altele.

6

Dis-de-dimineaţă, el se trezi repede şi complet, ca şi când nu s-ar fi lăsat pradă somnului, la fel de vigilent ca un om aflat în primejdie şi vag mulţumit de a-şi fi părăsit visele. Ştia unde se află şi ceea ce i s-a întâmplat. Avea conştiinţa clară a locului precis unde îşi lăsase anumite lucruri, mâncarea intactă, sticla de schotch, pijamaua nefolosită ; îşi amintea şi de starea hainelor sale. Călător fără bagaje, el dormise îmbrăcat, culcându-se direct pe cuvertura patului. Totul continua fără nici o schimbare, lăsând la o parte faptul că era mai puţin tulburat. Era la cheremul lucrurilor pe care le ştia, fără să-şi poată reduce intensitatea conştiinţei.

Ceasul său spart nu era în stare să-i arate nimic. El estimă că trebuie să fi fost între orele şapte şi opt dimineaţa, soarele strălucea dincolo de storurile veneţiene, noaptea fusese frumoasă. El intră în sala de baie, se spălă cât putu de bine în lipsa obiectelor de toaletă, îşi descâlci părul cu degetele. Nu observă mari schimbări faţă de starea sa din ajun. Vânătăile de pe faţă persistau şi, aplecându-se, văzu semnele de pe ceafa care încă îl durea.

Picioarele şi unul din genunchi îl făceau să sufere, braţele îi erau zgâriate şi pline de vânătăi, simţea junghiuri în spatele craniului. Durerea nu avea nici o importanţă, nu părea să-l neliniştească nici să ceară îngrijiri atente ; ea pur şi simplu se manifesta, asta era tot.

El ieşi din cameră şi descoperi sufrageria, o încăpere aerisită şi intimă, unde nu se servea decât micul dejun. O fată cam de nouăsprezece ani aşternuse feţele de masă. Ea îi zâmbi şi el se mulţumi să-i adreseze doar un semn din cap.

— V-aţi sculat devreme, spuse proprietarul care tocmai intra pe o uşă ce dădea, foarte probabil, direct în locuinţa lui personală.

— Da, într-adevăr. Cât e ceasul ?

— Şase şi jumătate.

— Credeam că e aproape opt. Îmi place motelul dumneavoastră.

— L-am construit chiar eu. Cum vă simţiţi ?

— Merge.

— Veţi putea să luaţi micul dejun peste vreo zece minute, ospătăriţa vă poate însă servi cafeaua imediat.

— Nu mi-e foame. Aveţi cumva un aparat de ras şi săpun ?

— Nu. Dar o să mă duc să cumpăr unul îndată ce se deschide farmacia. Până atunci, aşezaţi-vă la masă, să mâncaţi.

— Bine, mulţumesc, după ce...

— Nu mai staţi de vorbă, aveţi nevoie de hrană. Ştiu.

Cu aceasta, conversaţia luă sfârşit. După ultimul său cuvânt, proprietarul plecă şi Grant se întrebă ce anume ştia el de fapt. Se aşeză la o masă,

cea dintâi pe care îi căzură ochii, şi fata sosi numaidecât aducând cafeaua. Ea se purta ca o infirmieră surâzătoare, fără îndoială i se dăduseră anumite recomandări. El ceru după lista de bucate micul dejun numărul 2, adică pe cel care nu conţinea nimic altceva decât un singur ou.

În rutina familiară a dimineţii, se lăsă captat de gânduri mai normale, iar de la acest fapt se aştepta în chipul cel mai firesc să le vadă pe soţia sa şi pe fetiţă. Era totul atât de simplu şi tot atât de spontan. Cafea, lapte, zahăr, soare, ele amândouă. El îşi dori să înceteze a mai exista. Un neant absolut, veritabil, părea de preferat tuturor celorlalte lucruri ; într-acolo năzuia el. Nevoia reflexă de a plânge îi strâmba faţa, dar întrucât el se afla într-un loc public, se stăpâni cu preţul unui mare efort.

Cafeaua foarte caldă îl surprinse şi el se simţi obligat s-o bea. Acest lucru îi îngădui să depăşească obstacolul de adineauri. Ştia că vor mai fi destule momente dezgustătoare şi i se făcea frică de ele.

Înghiţi fără poftă micul dejun, se întoarse în camera sa şi, şezând pe pat, contemplă pereţii. Aici, locul era neutru ; se simţea mai puţin încolţit, fără maşină, fără nimic, dar evită să se gândească la toate acestea. Nu există nici un loc nicăieri unde ar dori să se ducă.

Timpul se scurse de la sine fără să treacă prin conştiinţa lui Grant. Hărmălaia pe care o făceau vecinii, zgomotul venit de la un atelier de plumbărie, depărtat însă perceptibil, râsetele piţigăiate şi întrerupte provenite de la un post de telecomunicaţii, automobilele care demarau, toate acestea

îl învăluiau. Curând, se făcu ziuă de-a binelea şi viaţa de afară deveni activă. Veni proprietarul aducând un aparat de ras împachetat. Grant încercă să se bărbierească folosind săpunul oferit de motel. Nu se putu rade şi pe gât, unde pielea era umflată şi pe alocuri se vedea carne vie.

Către ora zece, un poliţist în uniformă veni să-l caute. N-a spus nimic altceva decât „Domnul Grant ?“ şi „Fiţi amabil, vreţi să veniţi cu mine ?“, întrebarea sunând mai mult ca un ordin. Grant rezolvă nota de plată şi i se dădu un cartonaş publicitar al motelului pe care el îl băgă în buzunar din pură politeţe, fără să-l citească.

Maşina îi aduse în faţa unei mari clădiri recente, după toate aparenţele, spitalul comitatului. Poliţistul îl conduse pe Grant într-un labirint de coridoare până la ultimul dintre cabinetele dispensarului. Un tânăr medic rotofei şi vioi, aproape de o vârstă cu Grant, îi aştepta.

— Doctorul Detoli ?

— Da, eu sunt.

— Iată-l pe domnul Grant.

Poliţistul se retrase.

— Domnule Grant, spuse medicul, cum vă mai simţiţi ?

— Foarte bine.

— Mi se pare că v-aţi ales cu destul de multe contuzii. Aveţi dureri ?

— Da, mă cam doare.

— Bine, o să vă examinez. Dezbrăcaţi-vă, rămâneţi numai în chiloţi şi luaţi loc pe masa asta. Eu mă întorc imediat.

Medicul plecă. Grant se dezbrăcă şi se aşeză pe masă.

— De ce trebuie să fiu examinat ? îl întrebă el pe doctor când acesta se întoarse.

— Ca să ne asigurăm de starea dumneavoastră.

— Mă simt foarte bine şi nu am nici o nevoie să fiu examinat.

— Ei bine, hai să zicem, pentru a determina întinderea rănilor dumneavoastră.

— E la fel de inutil şi asta.

— Poliţia are nevoie de informaţii.

— Pentru ce ?

— Pentru a completa constatarea, aşa îmi închipui, nu ştiu ce să vă spun.

— În regulă, daţi-i drumul.

În ceva mai mult de o jumătate de oră, medicul îl cercetă cu deamănuntul, îl palpă, îi examină capul, umerii, spatele, genunchiul, mâinile, nepunându-i decât rareori întrebări în strictă legătură cu examenul medical. Tensiunea arterială, inima, vederea, durerile, memoria. Nota totul pe o fişă lungă.

— Sunteţi prea încordat, zise el.

— Da.

— Aţi avut dreptul la asta în toate sensurile. Aceste urme de pe gâtul dumneavoastră sunt plăgi datorate frecării.

— Da.

— Aveţi ameţeli ?

— Nu.

— Bun. O să meargă şi aşa.

— Perfect.

— Veţi mai avea dureri câtva timp. O să vă dau nişte medicamente să le luaţi de acum încolo.

— Nu, mulţumesc.

— Luaţi-le în orice caz, poate că mâine vă răzgândiţi. Auziţi, domnule Grant, ei nu mi-au spus nimic. Nu ştiu nimic despre ceea ce s-a întâmplat cu dumneavoastră. Am bănuit că a fost vorba de un accident.

— N-a fost un accident.

— A !

Îi dădu lui Grant nişte caşete împreună cu recomandaţiile de rigoare, şi îi ură însănătoşire grabnică, ca şi cum lucrurile ar fi mers prost, de n-ar fi fost îngrijirile medicale. Poliţistul îl aştepta afară.

— Unde mergem ? întrebă Grant de astă dată, după ce maşina începu să meargă.

— La comisariatul central.

— Ce să facem acolo ?

— Nu ştiu nimic. Nu eu decid.

— Mă serveşti deci numai ca şofer.

— Într-un anumit sens, da.

— Cum înţelegi asta ?

— Eu, în nici un fel. N-am de spus absolut nimic.

— Indivizii... pe ei îi caută ?

— Ce indivizi ?

— Indivizii de aseară. Cei de pe autostradă. Să nu-mi spui că n-ai auzit vorbindu-se despre asta !

— Bineînţeles. A ieşit o notă.

Comisariatul central era o clădire mare cu două etaje, prevăzută cu un panou înfipt în peluză, unde, cu litere austere, se explica la ce serveşte el, şi de asemenea cu două catarge port-drapel ; pe toată lungimea aleii se întindea un parcaj. Se mai vedea şi un gazon tuns scurt, precum şi nişte straturi de flori ca în orice grădină de edificiu public.

Înăuntru, Grant rămase singur în fața unui ghișeu de recepție, fără ca omul în uniformă, ocupat la biroul său cu două telefoane și un teanc de fișe, să-i acorde cea mai mică atenție. În aceeași linie cu biroul la care ședea omul se aflau două mobile metalice și, deasupra uneia din placarde, se zărea capătul de țeavă al unei puști de mare calibru. Omul ședea foarte țeapăn pe un taburet, ca să facă loc unui revolver greu care îi atârna la șold. Nu-și îndreptă ochii spre Grant. Era ca într-un film prost pus în scenă, se gândi Grant, dar era la fel cu aseară. Arătătoarele pendulei de perete arătau ora unsprezece și jumătate.

Intrară doi bărbați în cămăși de sport, unul din ei purtând în bandulieră două aparate fotografice și o geantă cu accesorii. Ei i se adresară omului de la birou care, în chip vădit, îi cunoștea pe amândoi.

— Când vor fi informațiile confidențiale ca să ne putem redacta articolul ?

— Întrebați-l pe căpitan.

— Soțul e cumva deținut aici la dumneavoastră ?

— Care soț ?

— Cum care soț ? Ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic, nu-i așa ?

— Căpitanul dorește ca în acest caz să se păstreze tăcere pentru moment, declară omul de la birou cu un aer important. Când va fi gata, o să aveți toată povestea.

Ziaristul oftă și se agită nervos ; el era din tagma celor care dădeau buzna. Se întoarse spre Grant și îl privi atent :

— V-ați bătut cumva ?

— Nu.

— Ia te uită, şi atunci ce s-a întâmplat ?

— Nimic.

— Aţi venit aici să depuneţi o plângere ?

— Nu.

Uşile batante ducând spre coridor se întredeschiseră, însă poliţistul, văzând oameni străini în sala de recepţie, bătu în retragere.

— Sau ca să semnalaţi vreun eveniment ?

— Nu.

— Atunci ce faceţi aici ?

— Am nevoie de nişte informaţii.

Unul din telefoanele de pe birou sună, omul de pe taburet ridică receptorul şi răspunse prin nişte mormăieli.

— Ce fel de informaţii ? zise ziaristul.

— Cu privire la regulile de circulaţie.

— Aţi avut vreun accident ? insistă ziaristul, făcându-i un semn fotografului.

— Nu.

— Da, bine, zise omul de la birou, întinzând degetul arătător spre Grant. Puteţi intra. Pe dincolo.

Grant dispăru înainte ca fotograful să-i fi putut face o poză. Pe coridor, în spatele uşilor batante, îl aştepta un tânăr ofiţer.

— Sunt sergentul Littledale. Dumneavoastră sunteţi cumva domnul Grant ?

— Da.

— Pe aici, vă rog.

Ei trecură în lungul coridoarelor, coborâră o scară cu câteva trepte şi, la capătul interminabilelor coridoare, se opriră în faţa unei uşi grele metalice vopsite în alb. Poliţistul ezită câteva clipe :

— Vedeți... eu sunt de la laborator. Mașina dumneavoastră este acolo și am dori să examinați conținutul ei pentru cazul că ar lipsi ceva. În regulă ?

— Da, zise Grant.

Prefera această treabă în locul întrebărilor puse de ziariști. Se oțeli ca să fie pregătit pentru încercarea ce îl aștepta, în timp ce polițistul făcu să gliseze ușa aceea mare.

Locul avea un aspect de sală de operație, de o curățenie ireproșabilă, instrumentele sclipeau ca noi, echipamentele stăteau așezate cu grijă în ordine. Doi oameni în alb lucrau la un Cadillac verde care părea ciuruit de gloanțe. Breakul era așezat mai la o parte, ca un autoturism de expoziție, pe podeaua cenușie curată. Grant se duse până la break și îl examină.

Polițistul își începu activitatea, cerându-i lui Grant cheia și deschizând port-bagajul. Ei scoaseră toată încărcătura și etalară pe dușumea toate obiectele în ordine inversă : bagaje, corturi, echipamente de camping, un aparat fotografic în tocul lui, câteva jucării, saci de voiaj și diverse alte fleacuri. Grant se uită la acest amestec de obiecte și, fără a scoate o vorbă, se apucă să reîncarce totul la loc. După ce isprăviră, el zise :

— Toate sunt la locul lor, cel puțin după cât știu eu.

— Bun. (Dar după o pauză polițistul adăugă :) Ba nu... Mai sunt niște obiecte.

— A, bine.

Polițistul se duse la locul din față, în dreapta, de unde scoase o poșetă. I-o întinse lui Grant.

— Nu știu deloc ce ar fi putut avea soția mea acolo înăuntru. (Nu-i scăpă un lucru care în mod obișnuit ar fi fost o glumă, dar acum nu era decât o replică penibilă.)

— Bani, poate ! sugeră polițistul.

Grant se uită, frunzări câteva bancnote.

— Sunt aici, zise el. Nu știu câți bani avea. Ei ar fi luat totul.

— Cheile mașinii ?

— Nu le-ați văzut ?

— Da. Nu erau.

Grant îi dădu poșeta, polițistul o puse în break. Joe își exploră buzunarele, își luă vesta din mașină și răscoli prin ea.

— Aș putea să păstrez vesta asta ?

— Bineînțeles.

— Nu reușesc să găsesc celălalt rând de chei. Știu că le-am lăsat cu cheia de contact la bord când am fost silit să opresc.

— Am înțeles. Doriți să pun să se repare geamul ăsta ?

— Cum să nu ! Dar aveți timp ?

— Mai mult ca sigur. Ei pot să scoată cel puțin geamul spart.

— Perfect. S-o facă. Vă voi fi recunoscător.

— Voi anunța recepția să vă indice locul unde se va afla mașina.

El o luă înainte ca să iasă și să străbată din nou coridoarele, coti în loc să se întoarcă la biroul de recepție, apoi urcă la primul etaj :

— Vreți să așteptați aici o clipă, spuse polițistul când sosi în fața unei uși marcate cu cifra 25.

Ciocăni și intră. După câteva minute, îi făcu un semn lui Grant și plecă.

Grant pătrunse într-un birou aerisit şi îi recunoscu pe cei doi inspectori. Un bărbat scurt şi gras cu un început de chelie, aşezat la o masă, a fost prezentat drept doctorul Rorsche, ofiţer de poliţie judiciară. La un alt birou se afla o femeie slabă de vreo patruzeci de ani cu faţa serioasă, dar agreabilă, părul căreia ar fi putut să fie o perucă gri. Pe ea n-o prezentă nimeni, era stenografa.

— Ca să înregistrăm faptele, de data asta, zise omul cu un început de chelie, am dori să ne relataţi evenimentele care s-au derulat ieri seara, începând cu... (el se uită prin hârtii) ...cu ceea ce aţi remarcat la restaurant în jurul orei douăzeci şi unu.

— Am făcut asta în noaptea care a trecut, în faţa acestor doi oameni.

— Aceea a fost ca să le permită să procedeze la ancheta lor, zise omul pe un ton liniştit. Ceea ce vi se cere acum este depoziţia dumneavoastră, o declaraţie sub jurământ, iscălită, destinată pentru a se utiliza în faţa tribunalului atunci când — şi dacă — culpabilul sau culpabilii vor fi prinşi.

Grant încuviinţă din cap şi depuse jurământul. Se aşeză apoi şi se apucă să reconsidere dintr-un unghi nou evenimentele de la un cap la altul. Vorbi cu o voce joasă şi monotonă, căutând să-şi stăpânească emoţiile. În părţile dificile, a fost obligat să forţeze tonul ca să-şi împiedice glasul să nu i se frângă. Căpitanul Sparrs, în picioare, privea pe fereastră ; locotenentul şedea alături de Grant şi nu privea nicăieri. Omul cu un început de chelie asculta atent, mâzgălind din când în când unele însemnări. Grant avea sentimentul că nu se adresează nimănui, că nu furnizează elemente în vederea întocmirii unui document oficial care ar fi

utilizat într-un proces automat unde fiinţele omeneşti în cauză nu mai erau luate în seamă. Când povestirea sa ajunse la momentul sosirii poliţiei, ofiţerul de poliţie judiciară dădu din cap şi ridică mâna. Stenografa îşi strânse lucrurile şi ieşi din cameră.

— Domnule Grant, spuse ofiţerul de poliţie judiciară, deplâng penibila încercare la care sunteţi supus, dar dacă luăm în consideraţie circumstanţele, declaraţia dumneavoastră devine importantă.

— Circumstanţele ?

— În afară de relatarea faptelor pe care aţi făcut-o dumneavoastră, nu există nici o mărturie sau probă care să confirme prezenţa celor trei bărbaţi pe motociclete.

— Cum ?... Nu există probe ? ! zise Grant. Uitaţi-vă ce au făcut !

— Ştiu, ştiu. Dar trebuie să înţelegeţi că crima însăşi nu indică automat că a fost opera celor trei motocicliști.

— Dar au lăsat urme.

— Iarba călcată, însă nimic nu ne permite să spunem cum şi când a fost culcată la pământ. Tocmai acest lucru arată importanţa mărturiei dumneavoastră. Rănile dumneavoastră indică faptul că aţi fost atras într-o luptă cu una sau mai multe persoane, iar aici tot mărturia dumneavoastră este aceea care face toată deosebirea. Totuşi, rănile dumneavoastră, ele în sine, nu probează *cine* au fost agresorii dumneavoastră.

— N-aţi găsit nimic acolo, la faţa locului ? îl întrebă Grant pe căpitan.

— Nimic. Numai paharele de carton pentru lapte la marginea drumului. Nu le-ai observat când te-ai dus să telefonezi ?

— Nu.

— Spuneți-mi, zise ofițerul de poliție judiciară, vă amintiți cum s-a întâmplat să aveți sânge pe mâna dreaptă ?

— Nu, nu-mi amintesc.

— S-a întâmplat probabil în cursul înfruntării dumneavoastră cu atacatorii.

— Așa trebuie să fi fost, dar nu-mi aduc aminte de nimic, ei m-au snopit în bătăi.

— În ceea ce privește rănile dumneavoastră, potrivit avizului dat de medic, pare probabil că nu dumneavoastră vi le-ați produs.

— Eu ? (Vocea lui Grant era acum un murmur grav încărcat de mânie).

— Se poate prezuma în mod rezonabil că dumneavoastră ați continuat să vă luptați și după ce v-ați pierdut cunoștința sau că ați fost într-o stare de amnezie post-traumatică, ceea ce v-a făcut incapabil de vă aminti evenimentele care s-au petrecut imediat înainte de pierderea cunoștinței.

— Perfect, perfect, zise Grant, dar de ce aceste chestii de despicare a firului de păr în patru ?

— Sângele care s-a găsit pe mâna dumneavoastră face parte din aceeași grupă sanguină cu sângele soției dumneavoastră. Este fără îndoială o coincidență, căci este o grupă foarte curentă.

În liniștea care a urmat, ei se priviră atent unul pe altul. Acum înțelegea desigur și Grant că anume aici voiseră ei să ajungă. Avu sentimentul că oamenii aceștia îl lăsaseră să se prăbușească. Nu era

cuprins de mânie, ci pur şi simplu se simţea abandonat şi amăgit, în mijlocul societăţii.

— Şoferul pe care l-am avut azi dimineaţă, zise el, era şi el un gardian, nu-i aşa ?

— Inexact.

— Atunci ce era el, pentru numele lui Dumnezeu ?

— Înţelege, Joe, spuse căpitanul, eu nu te cunosc. Nu te cunosc câtuşi de puţin. Şi în afacerea asta, eu nu pot neglija posibilitatea să fii un bolnav mintal. Asta nu include nimic personal. Este doar o verificare.

— Şi pe urmă ?

— Eu cred ceea ce ne-ai povestit.

Grant contemplă duşumeaua. Începea să-şi dea seama că suferinţa sa şi cunoaşterea faptelor nu-i aparţineau decât lui. Acestea erau ancorate în el şi trebuiau să rămână acolo. El nu avea nici un mijloc să le împărtăşească sau să le comunice cuiva. O probă nu înseamnă nimic în comparaţie cu o certitudine, iar justiţia va judeca fără să aibă adevărata certitudine a celui care ştie ce s-a întâmplat. Ţinând cont de munca lor şi de prezumţiile lor, nu-l trataseră totuşi cu asprime.

— Doctore Rorsche, spuse el, îmi închipui că autopsia s-a terminat ?

— Da.

— Spuneţi-mi despre ea.

— Sunteţi în stare să suportaţi o lovitură ?

— N-o să mă simt niciodată în stare, dar vreau să aflu.

Ofiţerul de poliţie judiciară îşi potrivi nervos ochelarii.

— A fost o luptă, spuse el poticnindu-se în căutarea cuvintelor, o luptă zdravănă. Cele două... corpuri prezentau numeroase urme de lovituri. Urmele relevate pe trupul fetiței lasă posibilitatea de a presupune că ei au fost nevoiți să-i taie centura de siguranță. Ea trebuia...

— Ea, ce... ? zise cu aprindere Grant.

— Mă pregăteam să spun că se poate estima că, în spaima ei, incapabilă să se miște, ea a trebuit să se cramponeze de centură. Sunteți sigur că vreți să... ?

— Da.

— Ea a suportat violențe.

— Vreți să spuneți că ele au fost violate ?

— Da. (după o pauză, ofițerul de poliție judiciară reluă :) În acel moment ele erau probabil în stare de inconștiență. Urmele de lovituri de pe cap și de pe gât arată că ei au trebuit probabil să le ia la bătaie. Ceea ce înseamnă că, grație cerului, ele își pierduseră cunoștința atunci când au fost omorâte.

El își scoase ochelarii, ca și cum ar fi încheiat.

— Continuați, zise Grant.

— Asta-i tot, în esență.

— Cuțitele, rosti Grant. (Asta era tot ce a putut articula.)

— Ascultă, Joe, zise căpitanul, o să poți auzi restul altădată, când o să te simți mai calm.

— Nu. Acum vreau, imediat.

Ofițerul de poliție judiciară își puse din nou ochelarii :

— Examinarea arată că loviturile inferioare au fost cele dintâi administrate, și după aceea au urmat loviturile de la gât.

— Loviturile inferioare...

— Da, domnule Grant. Nu este necesar să intru în detalii. A fost un act odios. Şi deocamdată nu ar fi indicat pentru dumneavoastră să mai stăruiţi în această privinţă.

— Anume lucrul ăsta mă chinuie pe mine. N-am de ales.

— Tocmai de aceea nici nu este indicat.

— Da.

Ofiţerul de poliţie judiciară suspină, îşi scoase ochelarii şi luă un ton plin de o milă aproape necontrolată.

— Cu timpul, Joe, pentru numele lui Dumnezeu, acordă-ţi puţin timp, lasă lucrurile să se aşeze.

— Bine, spuse Grant.

Timpul nu va schimba lucrurile deloc, dar el înţelegea ce fel de logică îl călăuzise pe medic în intervenţia sa. Acesta din urmă începu să-şi strângă hârtiile de pe birou. Toată lumea se sculă în picioare.

— Când veţi aduce trupurile ? întrebă Grant.

— Când doriţi. Vreţi să dau dispoziţii în această privinţă ?

— Ce fel de dispoziţii ?

— În ce priveşte pompele funebre. Noi avem pe cineva care este bine...

În forul său interior, Grant nu-şi putea reveni : nu se gândise nici la pompele funebre, nici la vreo înhumare, el nu dorea decât să le smulgă din mâinile oficialităţilor, să le poarte el de grijă, să le ia de acolo... Acest gând i se îndepărtă, topindu-se undeva în neant.

— Da, zise el. Aţi putea să vă asumaţi povara asta ?

— Nu v-aş sfătui deloc să faceţi cumva priveghiul tradiţional, domnule Grant.

— Cum ?

— Asta i-ar atrage pe curioşi, şi chiar diverşi oameni bine intenţionaţi v-ar pune o mulţime de întrebări, care n-ar face decât să vă sporească greutatea din suflet. Domnul Doyle are să se ocupe de toate acestea.

— Doyle.

— Antreprenorul. Iată cartea lui de vizită.

Grant o luă, mulţumind maşinal, apoi părăsi încăperea împreună cu cei doi inspectori. La biroul de recepţie, poliţistul înarmat îi dădu o notă pe care se putea citi : Treer &Mast SRL, Reparaţii de Automobile.

— Maşina e încă acolo jos ? întrebă Grant.

— Mă duc să văd. (Omul vorbi la telefon şi apoi se uită la Grant.) A plecat.

— Aţi putea să-mi găsiţi un taxi ?

Poliţistul dădu din cap.

— Noroc, Joe, zise căpitanul. Te vom ţine la curent dacă e ceva nou.

— Pe naiba ! bombăni Grant şi ieşi să aştepte taxiul.

7

Ajungând la garajul Treer & Mast, unde se prezentă, el ocoli întrebările care i-au fost puse, şi îşi luă bagajele din break. O sută de metri ceva mai departe, el plăti taxiul în faţa unei agenţii de închirieri de autoturisme, folosi o carte de credit

pentru a lua o mare berlină verde şi, ghidându-se după un plan al regiunii, se întoarse la motelul unde îşi petrecuse noaptea şi se înscrise. După ce îşi depuse bagajele, ieşi din nou ca să caute un local unde să mănânce. Aici sau dincolo ? Ce importanţă mai avea pentru el ! Nici unul din aceste locuri nu-i stârnea nici măcar cel mai mic interes, iar singurul care i l-ar fi putut stârni, căminul său, nu mai era acum decât un centru gol în jurul căruia el mai continua să graviteze.

Grant se opri la o tonetă unde se serveau gustări, într-unul din centrele comerciale. El înghiţi hrana ca şi cum ar fi fost vorba de un carburant trupesc necesar, dealtminteri aşa se şi prezenta.

Într-o cabină telefonică de pe o alee comercială, consultă cartea de telefoane la numele Doyle şi îl găsi pe cel căutat. O centralistă îl puse în legătură cu domnul Doyle şi Grant căută să scurteze schimburile preliminare de cuvinte, însă celălalt, în stil perfect profesional, i se adresă cu vorbe de simpatie, aşa că Grant aşteptă ca celălalt să ajungă la latura practică a lucrurilor.

— Voi veni să vă văd după aceea, ca să reglăm detaliile, zise Grant în cele din urmă. Ceea ce aş dori să ştiu este când ele... când va începe priveghiul.

— Voi vedea. Bineînţeles, zise Doyle cu o politeţe solemnă. Dacă am zice la ora nouă astăseară ? Noi ţinem deschis până la zece seara. Totodată, eu nu cred că va fi acolo multă lume, şi în acest fel poate că am putea ţine deschis, pentru dumneavoastră, puţin mai târziu.

— Perfect. Am să trec pe acolo.

Se făcuse cald în cabină. El ieşi şi rămase nemişcat lângă uşa deschisă. Telefonul următor pe care îl avea de dat nu era o treabă uşoară.

Se uită la clienţii care circulau, în majoritate femei şi copii ; auzea maşinile şi camioanele şi muzica neîncetată care însoţea cumpărăturile ; încerca să aşeze la locul potrivit cuvintele cu care avea să anunţe vestea unor oameni care, ca şi el, trăiau dragostea şi tandreţea, şi dânşii tot atât de vulnerabili şi lipsiţi de apărare. Oamenii aceia îi credeau plecaţi în vacanţă, făcând camping. Acest simplu apel telefonic urma să schimbe totul, să sfărâme totul. Tatăl şi mama lui Sue. Socrii săi, care îi plăceau, şi care îl iubeau de fapt în prezent. În anume sens se simţea alinat de pierderea propriilor părinţi, care muriseră de mulţi ani. Timpul se scurgea, zece minute, cincisprezece minute, apoi şi mai mult. În cele din urmă, se închise din nou în cabina telefonică şi aruncă moneda în fanta aparatului.

A fost pus în legătură cu operatoarea de la interurban, căreia îi ceru să-i găsească numărul telefonic al societăţii numite Consiliul Douăzeci-şi-Patru şi să-l pună în contact cu un domn Steven Harrison, vice-preşedintele. Pentru aceasta se consumă aproape un minut. Plăti. Iată, asta era.

— Steve ? Aici Joe.

— Joe ? (Apoi, pe un ton grăbit, neliniştit, dar ferm :) Ce s-a întâmplat ?

— S-a întâmplat ceva, Steve, ceva foarte grav. Pregăteşte-te, fiindcă nu pot să te menajez.

— Cât de grav ?

— Cel mai grav.

— Sue şi Patty... ?

— Da. Sunt moarte.

Liniște, după aceea un blestem lent și distinct.

— Pe drum...

— Ați avut un accident ?

Era prea ireal. El se afla într-o colivie de sticlă din mijlocul centrului comercial al unui oraș necunoscut, de unde, într-o zi însorită și prin intermediul multor kilometri de cablu vorbea despre niște evenimente care zdrobiseră doi oameni și urmau să dărâme și alte ființe.

— Steve, zise el, nu pot să-ți spun povești și mi-e imposibil să vorbeasc prea mult timp. Am fost atacați de trei indivizi, eu am fost doborât, iar ei au făcut restul ; asta a fost aseară. Am să-ți istorisesc totul când o să vii aici, le-am spus totul de o sută de ori polițailor. Poate că ar fi mai bine să-i spui lui Betsy că a fost un accident, cel puțin la început. Dar nu a fost...

— Bine, Joe, fii calm. Unde ești ?

Îi spuse unde se afla și îi explică cum să ajungă la motel și la Doyle.

— Cere ceva pentru Betsy de la medicul ei. E o nebunie, Steve, nebunie curată.

— Bine, venim cât de repede posibil.

— Nu e nimic presant, crede-mă. Vreau să spun...

— Știu ce vrei să spui. Pe curând.

El ieși din cabină cu sentimentul de a fi săvârșit o crimă. Să stea de vorbă cu Steve însemna în general să-i facă o vizită în familie, unde se pălăvrăgea și se glumea mult. Betsy servea un adevărat ospăț și se bea bere și se privea un meci la televizor. Iar aceste imagini rămăseseră prezente și în faptul convorbirii lor telefonice. Acest lucru i-a

chinuit sufletul până când s-a urcat în maşina închiriată, unde a fost nevoit să se concentreze asupra unor comenzi cu care nu era obişnuit. Simţea o repulsie pentru acest automobil, dar totodată şi o anumită recunoştinţă : cel puţin nu era breakul său.

Aşa cum făgăduise, se duse să-l vadă pe domnul Doyle, un bărbat înalt, blond şi afabil, cu ochelari cu ramă trandafirie, care se arătă serviabil şi plin de simţ practic ; fără zăbavă şi duioşii inutile, ei aranjară diferitele amănunte în ce priveşte sicriele, dricul şi aducerea trupurilor pentru înmormântare, în sfârşit costul tuturor acestor servicii.

De acolo, ca şi cum ar fi reacţionat la o nevoie profundă de ceremonie, el merse la un croitor ca să-şi cumpere un costum, nişte cămăşi, nişte cravate, lucruri pe care nu le avea în bagajele sale. Ieşi din magazin îmbrăcat în hainele noi şi se simţea mult mai capabil să îndeplinească actele semnificative dar fără nici un efect pe care nu putea să le evite. Într-un magazin de bijuterii, pe care îl găsi aproape, îşi cumpără un ceas ieftin, cu cadranul mare.

Găsi autostrada şi pătrunse în fluxul circulaţiei, urmând itinerarul din ajun. „Hayestown, 35 kilometri" indica inocent un panou.

Locurile i se părură cu totul noi. Singurul lucru pe care îl ştia era cine anume făcea locul să fie cum este. Iarba era în parte călcată, fără îndoială datorită anchetei efectuate de dimineaţă la faţa locului, dar pe de altă parte nu era aici decât o simplă margine povârnită de şosea, un element ca toate altele din peisajul autorutier.

El străbătu pe jos tot sectorul, ca şi cum ar fi trebuit să marcheze acolo o prezenţă, apoi se întoarse agale spre maşină şi se aşeză în ea, lăsând portiera deschisă şi fixându-şi privirea în gol.

La întoarcerea în oraş, se opri în faţa elegantului bar-restaurant al unui enorm hotel pentru automobilişti, intră şi comandă un scotch şi un sandviş. Se întoarse apoi la motelul său şi se duse să-l caute pe director, spre a reţine o cameră pentru domnul şi doamna Harrison care urmau să sosească în curând. Directorul le dădu o cameră vecină cu camera lui Grant, apoi îl anunţă că telefonase căpitanul Sparrs care ceruse pur şi simplu să i se telefoneze. Grant făcu asta chiar de la telefonul directorului, întrucât camerele nu erau prevăzute cu aparate telefonice, şi află că poliţaii voiau să-l ducă undeva, fără alte amănunte, ca de obicei. După ce a pus receptorul la loc, se întoarse spre director şi arătă spre registrul de pasageri.

— Dacă vreţi să-i rugaţi pe domnul şi pe doamna Harrison să mă aştepte până mă întorc.

— Desigur.

Zări un ziar pe tejghea tocmai când se pregătea să plece. Reacţiile sale spontane îi indicară că ar fi dorit să-l ia, dar directorul interveni numaidecât :

— Nu se vorbeşte nimic.

— Era un ziarist la comisariatul central. Îl însoţea un fotograf.

— Voiau să-l vadă pe căpitanul Sparrs, zise directorul, însă el le-a cerut să păstreze tăcere.

— Şi ei au acceptat să tacă ?

— Da, pentru Sparrs.

— Dar de ce voia căpitanul să se facă tăcere în jurul faptului care s-a petrecut ?

Directorul își frecă bărbia ; s-ar fi zis că încerca să-și facă o părere despre Grant.

— Zău, răspunse el, dacă agresorii dumneavoastră se gândesc că ați murit tustrei, trebuie că se simt hotărât mai liberi și mai siguri de ei. Din capul locului, asta ar putea să-i dea lui Reggie ocazia să acționeze.

Grant presupuse că Reggie era Sparrs.

— Ăsta nu-i un lucru rău pentru mine chiar deloc, se auzi Grant spunând, în timp ce ideea prindea formă.

— Da, n-o să vă mai tot stea pe cap să vă hărțuiască cu întrebările.

— Spuneți-mi, se pare că îl cunoașteți foarte bine pe căpitanul Sparrs.

— Binișor. Am lucrat cu el cincisprezece ani.

Grant ieși din încăpere și se întoarse în camera sa.

Sparrs și Ketner sosiră în momentul în care el ieșea din baie, după ce făcuse un duș, în slip, gata să înceapă să se îmbrace. Schimbară vagi saluturi ; nu existau cine știe ce lucruri noi, așa că subiectele de conversație erau mai degrabă limitate. Grant apucă de pe pat noua cămașă elegantă.

— A ! spuse Sparrs, n-ai putea să te îmbraci cu hainele cu care ai fost aseară ?

— Bine, dar îmi aștept socrii și după aceea trebuie să mergem la Doyle.

— Asta n-are să ia mult timp.

— Vă jucați cu mine iarăși de-a șoarecele și pisica ?

— Nuuu ! spuse Sparrs lungind silaba. Ţi-am mai spus care e situaţia.

— Dar aţi rămas tot la asta.

— Ce vrei, zise Sparrs ca să spună ceva. Aşa ne-am obişnuit după atâţia ani. Un anchetator care vorbeşte le dă idei oamenilor ; vrând-nevrând, ei scapă atunci tot soiul de informaţii minore pe care nu le pot controla şi le împiedică astfel chiar truda pe care ei se căznesc s-o ducă la bun sfârşit. Pe scurt, împroaşcă totul şi încurcă treburile.

— Evident, e explicabil. Mi-aţi putea spune totuşi unde mergem acum.

— De data asta, da, pentru că n-aş vrea să te laşi doborât. Mergem la barul Howard Johnson.

— A ! (Cu asta, avea să se împlinească în curând douăzeci şi patru de ore.) Crezi că merită osteneala ?

Sparrs ridică din umeri. Grant termină să se îmbrace.

Sosind la local, ei staţionară acolo unde Grant parcase în seara din ajun. Ketner împreună cu el se aşeză în acelaşi separeu, în timp ce Sparrs discuta cu şeful de sală. După aceea el veni la cei doi, iar apoi se apropie de ei aceeaşi chelneriţă, de astădată fără să mai zâmbească. Ea îşi amintea de familia aceea simpatică de turişti şi o remarcase pe fetiţa cu ochi albaştri. Sparrs o întrerupse, cerându-i să precizeze până la minute ora la care îi văzuse, apoi o lăsă să plece. Şi casieriţa îşi amintea de cumpărătura bomboanelor, fără ca fetiţa să fi insistat prea mult ca să capete dulciurile. Ea confirmă ora.

În tăcere, ei intrară pe locul de parcare şi rămaseră nemişcaţi în faţa maşinii.

— Aveţi într-adevăr nevoie de mine pentru toate astea ? îi întrebă Grant.

— Ele ne-au indicat o oră precisă, îşi aminteau amândouă, spuse Sparrs. Iar acum, ele îşi vor aminti şi de noi. Nu mai e vorba de evaluările dumitale, în ceea ce te priveşte.

— Şi atunci ?

— Şi atunci cei trei indivizi ai dumitale probabil nu şi-au dat osteneala să se uite la ceasurile lor. Fără îndoială, ei habar n-aveau ce oră era şi nici nu-i va preocupa aşa ceva încă o bună bucată de vreme. Ceea ce înseamnă că or să-şi inventeze nişte alibiuri fără nici o importanţă, ca să acopere trei, patru sau cinci ore. Bine. Morala : când o să auzim acest gen de cântece, vom începe să-i înghesuim. Unde i-ai văzut când ai fost aici ?

Grant arătă locul cu degetul. Se îndreptară cu toţii înspre balustrada alcătuită dintr-o singură tăblie vopsită în alb, care separa cele două parcaje. Inspectorii examinară sectorul şi, negăsind nimic, se întoarseră ca să privească maşina care era perfect vizibilă.

— Când se aprind felinarele, colţul ăsta nu cred că e prea luminat.

Sparrs mormăi :

— Haideţi să vorbim cu tipul.

La lăptărie erau cinci clienţi şi o maşină se apropia, gata să oprească. Sparrs se duse până la vitrină şi îşi întinse legitimaţia spre ghişeul unde se serveau comenzile. Omul care se afla înăuntru privi legitimaţia. Mic, bronzat, cu obrajii bucălaţi şi complet chel, avea pe el o cămaşă albă imacu-

lată care îi dădea înfățișarea unui asistent chirurgical. El dădu din cap către Sparrs și vorbi cu o tânără femeie veselă, cu sâni mari și obraji trandafirii, îmbrăcată și ea în alb aseptic, excelentă publicitate pentru un lactobar, apoi ieși prin spate. El nu-și mai irosi timpul cu politeţuri și nu i se adresă decât lui Sparrs :

— Hai, spuneţi despre ce-i vorba ? zise el, ca și cum ar fi fost sătul de a fi interogat pe căi ocolite.

— Ieri seară, către ora nouă, aţi văzut cumva trei indivizi pe motociclete, în colţul ăsta ?

— Cum naiba să nu-i văd, dar au venit mai devreme, la ora opt sau cam așa. Soarele încă nu asfinţise.

— Mai devreme ?

— Așa cum vă spun.

— Și au rămas aici ?

— Nu. Au plecat. Și după aceea s-au întors. Eram cu ochii pe ei pentru caz de bucluc. Sunt dator s-o protejez pe Jeannie a mea.

— Aţi remarcat numerele lor de înmatriculare ?

— Nu eram destul de aproape.

— Ce fel de protecţie aveţi la dispoziţie ?

— Sunt echipat.

— Prima dată când au venit, au cumpărat ceva ?

— Nu.

— Dar a doua oară ?

— Pe naiba. Doi litri de lapte.

— În pahare de carton ?
— Da, dracul să-i ia.
— Ce marcă ?
— Home-Rich.
— Au venit la tejghea cu toţii ?
— Nu. Numai unul.
— Cum arăta ?
Omul râse în hohote.
— Cum arăta ? Cum să vă spun... o chică, o cască vopsită anapoda, nişte ochelari mari de tot, mănuşi, şi-a scos una ca să plătească, braţele goale erau pline de porcării pictate, nişte tatuaje fără îndoială.
— I-aţi recunoaşte dacă i-aţi revedea ?
— Nu, cum naiba !
— De ce ?
— Fiindcă soiul ăsta de flăcăi e imposibil de recunoscut, cu ţinuta asta de clovni, de ! sunt toţi o apă şi-un pământ. Haidamacii au vărsat o parte din lapte pe jos.
— Acolo ?
— Da, dracul să-i pieptene. M-am gândit că poate le-o fi venit în cap să-şi împroaşte mutrele cu laptele ăla.
— Ce vă face să credeţi asta ?
— Chicoteau, făceau gălăgie. Unul din haidamaci s-a şi înecat râzând de o glumă deochiată. Apoi s-au liniştit ca prin farmec.
— De ce ?
— Cum naiba aş putea să ştiu ! Cu nişte haimanale dintr-astea, mai cată să afli.
— Vreau să spun, a fost ceva care să le atragă atenţia ?

— Nu știu. N-am văzut. Ia poftiți un pic până aici înăuntru să vă dați seama și dumneavoastră ce se poate zări de-acolo !

— În regulă. Ce fel de motociclete aveau ?

— Mari, asta-i tot ce știu. Nu niște fleacuri de-alea japoneze.

— Japonezii fac și motociclete mari.

— Ei și ?

— Ce s-a mai întâmplat după aceea ?

— Nimic, ei au luat-o din loc și s-au dus nițel mai încolo, la Frank, la stația Shell. Am fost tot timpul cu ochii pe ei.

— De ce ?

— Nu plecaseră încă. Și nici la pompe nu s-au dus. Mi-am zis atunci că dacă Frank avea cumva necazuri, să merg la el să-i dau o mână de ajutor.

— Și după aceea ?

— Nimic. Au cumpărat ulei de la stația de benzină.

— De unde știți asta ?

— Am fost acolo după închidere. Mi-am luat benzină și am stat de vorbă cu Frank. Supraveghem împreună, ca să zic așa.

— Ce au făcut cu uleiul ?

— L-au luat cu ei.

— N-au deschis bidoanele ?

— Nu.

— În ce direcție au plecat ?

— Pe-acolo, pe pantă, spre autostradă.

— S-au mai întors ?

— Aici nu.

— Au mai trecut și alte motociclete ?

— Poate, n-aș putea să vă spun. Eu le reperez numai pe cele care opresc.

— La ce oră ați închis aseară ?

— La miezul nopții.

— Bine, mulțumesc. Nu m-ați întrebat nimic despre ce s-a întâmplat.

— Pentru că nimeni nu-mi spune niciodată nimic, nu întreb nici eu nimic. Dumneavoastră faceți cum vreți, eu fac cum vreau eu. Și de-aia toată lumea e mulțumită.

El se îndepărtă. Pentru el, treaba era terminată.

Responsabilul stației de benzină nu furniză nici un element nou. Pe calea de întoarcere, în drum spre motelul lui Grant, Ketner i se adresă lui Sparrs :

— Dracul să-i ia pe cetățenii vigilenți. Ei i-au avut în căușul palmei.

— Da, să-i ia naiba, înconjurați de două duzini de degete groase.

— Pariez că el are o pușcă cu țeava retezată, ascunsă în bidonul de lapte.

Când ajunseră la motelul lui Grant, soarele dispăruse în spatele dealurilor scunde. În cerul senin, lumina coborând spre amurg tot mai lumina, încă vie, ici, colo, câte un strat de nori roșii și albi. Vremea frumoasă nu făcea decât să-i deștepte lui Grant amintirile.

— N-ar fi trebuit să vin cu dumneavoastră.

— Știu. Este nevoie de timp ca toate lucrurile astea să se așeze, dar nu ăsta e rolul nostru. Îmi pare rău.

— Nu e numai asta, este și... Vai, nu știu ce e asta.

El continua să funcţioneze în ciuda oboselii şi a suferinţei şi a tensiunii nervoase, întocmai ca soldaţii care, ajunşi la capătul puterilor, dorm mergând.

Sparrs se gândi o clipă.

— Unul din oamenii noştri a picat pe ceva, din întâmplare, spuse el. Există o farmacie aici în oraş care rămâne deschisă aproape toată noaptea. Se pare că o haimana de genul motocicliştilor a cumpărat de acolo pansamente, aspirină şi pomadă antibiotică. Poate că e o coincidenţă, însă asta îmi dă de gândit. Se prea poate că l-ai rănit pe vreunul. Asta ar explica sângele de pe mâna dumitale.

Privirea lui Grant lunecă atunci când el încercă să mediteze, dar amintirile sale rămâneau prizonierele unor evenimente mult mai grave.

— N-are rost să te istoveşti, zise Sparrs. Dacă asta trebuie să vină, va veni de la sine. Îţi doresc noroc.

Grant se uită după maşina care coti aproape silenţios, ca apoi, trecând dincolo de conifere, să între în şosea, unde şi dispăru în mijlocul peisajului necunoscut. Steve şi Betsy urmau să sosească în curând, venind de-acasă. El intră în motel ca să-şi schimbe hainele şi să se pregătească a-i întâmpina.

8

— E îngrozitor, Joe, e de-a dreptul îngrozitor.

Ea abia izbutea să articuleze cuvintele printre lacrimi.

— Știu, Betsy, știu.

El o strânse la piept și privi tavanul, silindu-se să-și stăpânească propriile lacrimi. Ea avea părul gri, ochii verzi, o față deschisă, și ridurile minuscule în jurul ochilor și gurii ; demnă, blândă, o sexagenară senină și maternă, ea era însăși imaginea bunătății.

— I-am spus adevărul, zise Steve. Nu puteam să inventez cine știe ce poveste.

El era înalt și slab, cu părul rar, cu trăsături regulate, semănând ca două picături de apă cu fiică-sa, de n-ar fi fost ochii căprui în clipa de față îndureraţi și aspriți.

Când sosiseră amândoi, Grant abia dacă aruncase să le arunce o privire. Îi condusese repede și discret în camera lor, apoi se întorsese imediat spre Betsy. Un contact omenesc era singurul mod imaginabil de a se comporta.

— Bine, zise Steve. Să mergem acolo.

Parcurseră drumul în mașina închiriată, în tăcere. Domnul Doyle, care îi aștepta, coborî treptele peronului și îi conduse pe o ușă laterală.

— Ziariștii, explică el.

Străbătură un lung coridor strâmt din spatele clădirii, ca să evite mulțimea ce se îngrămădea spre fațadă. Ziariștii se aflau fără îndoială acolo.

— Ei au venit devreme, reluă domnul Doyle. Voiau să culeagă material pentru articolele pe care le vor publica îndată ce treaba va deveni publică efectiv. Eu unul nu le-am spus nimic.

Când sosiră în fața unei uși batante opace din fundul coridorului, el le ceru scuze că nu utilizase saloanele întreprinderii și sublinie că acest priveghi fusese întru totul particular și scurt. Aceasta era o

bună diplomaţie şi îi pregăti pentru ceea ce se afla înăuntru, prevenind şi eventualele critici ulterioare. Le ţinu uşa deschisă.

— Sala era prea vastă pentru o încăpere privată : un covor, draperii grele la cele două ferestre, lămpi cu picior, vase de flori aşezate discret pentru decor, nişte vagi statui în două colţuri ale camerei, dar nici un tablou pe pereţi. Cel mai mare dintre cele două sicrie era pus în lungul unuia din pereţi, iar cel mic stătea paralel cu baza celui mare. Femeia şi copilul aveau rochii asemănătoare, cu eşarfe. Şi femeia şi fetiţa aveau înfăţişări de intensă crispare a morţii.

După ce plecară, incinta rămase pustie şi tăcută ; trecuse de ora zece, ora normală de închidere. Domnul Doyle se ivi din coridorul principal, la fel de firesc ca un copac în pădure, iar după confirmarea scurtă a orarului de a doua zi, îi conduse pe uşa din faţă, ca să-i însoţească până la maşină.

Cu toată circulaţia deloc intensă, Grant nu observă farurile care îl urmau îndeaproape.

La motel, în camera soţilor Harrison, Grant şi Steve băură câte un pahar, Betsy se abţinu. Ei încercară să vorbească despre altceva, însă frazele lor sunau goale şi false, mai ales când apăreau accese bruşte de tristeţe. Apoi Steve începu să se întrebe ce putea să facă poliţia.

— N-o să se schimbe nimic chiar dacă o să-i prindă pe oamenii aceia, îi asigură Betsy.

— Poate că nici n-o să-i mai aresteze vreodată, spuse Grant.

Îi întrerupse o bătaie la ușă. Își întrerupseră imediat conversația. Le trebui o clipă ca să se adapteze unei împrejurări în care nu mai puteau fi singuri, în care mai era cineva acolo. Crezând că e directorul, Grant deschise ușa larg.

Un bărbat pătrunse numaidecât înăuntru și îl lăsă pe fotograf să se planteze în deschizătura ușii.

— Bunăseara, rosti el ca și când n-ar fi avut deprinderea acestei formule de salut, dar socotea că n-ar fi fost rău să facă dovadă de puțin stil. Eu sunt Klidebur de la *Presa,* totodată și reporter de la Radio. Dumneavoastră sunteți domnul Joe Grant, nu m-am înșelat, nu-i așa ?

Grant, care încă nu-și luase mâna de pe clanța ușii, îl împinse ușor pe noul venit.

— Nu acum, flăcăi. Îmi pare rău.

Fotograful făcu un pas înapoi și făcu o fotografie într-o scurtă sclipire a blitzului, un aparat fotografic capabil să intimideze. Se pregăti să facă al doilea instantaneu.

— Am dori să știm ce s-a întâmplat. S-a petrecut cumva o... ?

— Mai curând adresați-vă căpitanului Sparrs.

— El nu prea e vorbăreț.

— Are motivele lui.

— Desigur, dar el nu ne-a spus de ce, poate că ați vrea să ne spuneți dumneavoastră.

— Îmi pare rău.

— Publicul are dreptul să fie informat.

Grant cercetă omul cu grijă. Alt necunoscut, un descurcăreț de școală nouă, cu un picior în ușă și cu un ochi la articolul pe care îl va publica sau va debita prin antenă, cu accente dramatice, ca să distreze o societate lacomă de catastrofe.

— Căpitanul Sparrs, zise lent Grant, reprezintă deocamdată acest public. Aranjaţi cu dânsul.

— Ce se petrece ? Vă e frică ? El v-a arestat cumva ?

— Afară !

— Ascultă, bătrâne articolul va fi publicat oricum. După aceea o să faci gură că s-a deformat realitatea, aşa că ai putea să ne istoriseşti totul de-a fir a păr.

— Căutaţi-l pe Sparrs. Bunăseara.

— Ascultaţi-mă, ziariştii vă sunt cei mai buni aliaţi. Nu puteţi să-i lăsaţi pe poliţai să dirijeze totul, tot ceea ce cercetează ei, asta înseamnă a-i ascunde publicului adevărul. Hai, descărcaţi-vă, niţică jurnalistică n-are cum să facă rău.

Steve nu mai putu îndura.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce, aveţi urechile astupate ? urlă el. Nu veţi obţine nimic, aşa că ieşiţi afară !

— Dumneata cine eşti ? zise omul. (Fie stârnindu-le mânia, fie istovindu-i, poate că tot vor scăpa câte ceva.)

Grant îl apucă pe Klidebur de braţ şi îl împinse cu hotărâre spre uşă.

— Interviul s-a terminat ! zise el.

— Bine dacă-i aşa...

Grant închise uşa înainte de a se fi rostit ultimele cuvinte. Steve era încă furios. Incidentul le abătuse cursul gândurilor.

— O puşlama, constată Grant. Treaba asta are pentru el şi o latură nostimă.

— Bănuiesc, zise Steve.

9

A doua zi, Grant merse să restituie maşina închiriată, apoi se duse pe jos la garajul reparatorului, ca să-şi ia breakul înapoi. Puseseră geamul portierei din faţă şi spălaseră interiorul şi exteriorul automobilului. Fără măcar să-şi arunce privirea asupra bagajelor, el se urcă în autoturismul său ca şi cum acesta ar fi fost un simplu vehicul gol. La motel, ei îşi achitară notele de plată şi mai zăboviră puţin. La ora promisă domnul Doyle sosi, împreună cu un şofer, într-un dric mare, o autofurgonetă tot atât de solidă ca şi întreaga întreprindere de pompe funebre, iar domnul Doyle explică apoi cu simplitate solemnă care va fi itinerariul, unde va fi punctul de întâlnire, dacă ei ar prefera cumva să vină separat ; întrucât urma să meargă destul de repede, le sugeră să controleze benzina. Apoi îi conduse lent de-a curmezişul oraşului, după care intrară pe autostradă, unde luară progresiv viteză, autodricul deschizând procesiunea în faţă, în spatele lui mergând Grant, iar după el, în coadă, soţii Harrison. La viteza de 100 pe oră, trebuiră să lase între ei intervale lungi. Circulaţia pe autostradă era slabă. Era ora nouă treizeci. Începea o zi nouă, care se anunţa frumoasă şi însorită.

În mai puţin de două ore, cu o oprire într-un loc de popas, ei se reîntâlniră pe bulevardele de trafic rapid ale oraşului, apoi pătrunseră pe străzi blocate de autovehicule, ajungând în cele din urmă la biserica unde Steve (Harrisonii erau catolici) aranjase telefonic oficierea serviciului funebru.

Invitase de asemenea unele cunoştinţe şi câţiva prieteni ai lui Grant.

Ceremonia a fost realistă şi fără exces de tristeţe.

La ieşirea din biserică, după ce autodricul a fost încărcat din nou, oamenii începură deodată să vorbească şi se îndreptară spre Steve şi Betsy, în timp ce Grant, care se feri de proba strângerilor de mână în chip de condoleanţe, se scuză şi se duse să se aşeze în breakul său. (Vehiculul era el însuşi obiectul unei curiozităţi niţel îngrozite.) De aici, convoiul porni mai departe, cu câţiva prieteni adăugaţi în spate.

Lipsită de grabă acum, numai de 40 kilometri pe oră, această viteză te obliga să te concentrezi ca să conduci atât de lent, prin oraşul cu circulaţia lui care îţi risipeau atenţia, împiedicându-te să te gândeşti până şi la propria amărăciune, şi prin şerpuitoarele alei asfaltate, printre impunătorii copaci bătrâni părând eterni, ale giganticului cimitir, unde arborii se prăpădeau în aerul poluat, printre lespezile mormintelor şi mausolee nepăsătoare, până când soseai în sfârşit în faţa gropilor de mormânt căscate alături una de alta, cu sisteme speciale pentru coborârea sicrielor, şi un patrulater de iarbă ascunzând grămezile de pământ răscolit. Urmează o rugăciune către Dumnezeu, câteva binecuvântări, şi cel două făpturi coboară în pământul care le primeşte şi care e călduţ, căci e începutul verii. Eşti acolo în picioare, priveşti, îţi pui întrebări, fără să te poţi mişca. Un bărbat în puterea vârstei, mic şi burtos, cu faţa lipsită de expresie, un amic al lui Steve, îl strânse uşor de braţ pe Grant şi îi spuse : „Hai, vino", apoi îl con-

duse la break, spre locul pasagerului, el se așeză la volan și întinse mâna ca să capete cheile. Un alt amic era ocupat să schimbe formule de politețe cu domnul Doyle.

— Mergem la mine, anunță burtosul.

— Da, da, bineînțeles, e o idee bună, foarte ingenios ; nu mai sunt în stare să fac un pas mai mult, noi locuiam chiar alături.

10

— Vreau să merg cu tine, Joe, spuse Steve. Nu trebuie să te duci singur.

— Vreau să mă duc acolo singur.

— De ce să faceți lucrurile și mai penibile decât sunt ? zise Harry Posser, bărbatul burtos. O să merg eu. Sunt un străin. Așa va fi mai lesne.

Ei se aflau în apartamentul familiei Posser. Betsy nu vorbea nimic. Iar soția lui Harry, o femeie zveltă de vreo cincizeci de ani, plină de energie, se învârtea în bucătăria semănând cu o cambuză de navă, mereu gata să sară în ajutor.

— Nu, zise Grant. Mulțumesc, mă duc singur.

Cu nervii încordați, el își conduse mașina în direcția cartierului său ; era un drum de zece minute, străzile deveneau din ce în ce mai familiare.

El se opri în aleea sa și ezită. Fiecare gest, odinioară mașinal, cerea acum un efort de voință precis : punerea frânei de mână, luarea cheilor, deschiderea porții garajului, asigurarea că în pasaj

nu se află copii sau obiecte de-ale copiilor. Fără să arunce măcar o privire în jur, el bagă mașina în garaj, ridică capota din spate și se apucă să descarce bagajele.

Puțin mai târziu, în mintea sa începu să prindă formă o hotărâre, împotriva tuturor sentimentelor lui, bătându-și joc de toate dorințele sale, o irupție a raționalului : eu nu mai pot rămâne aici, nu mai pot să trăiesc aici. Sentimentul de vinovăție îl copleșea ca și cum el le-ar fi abandonat pe amândouă și ar fi întins o mână de ajutor acestei drame revoltătoare.

Stătea acum cu coatele rezemate de frigider. Ochii i se înecară în lacrimi ; cu un nod în gât, nu putea decât să dea frâu liber amărăciunii sale.

Și amărăciunea izbucni, stăpânindu-l îndelung. Pierduse noțiunea timpului. În cele din urmă, istovit, ajuns într-adevăr la capătul puterilor, el se redresă ; nu se simțea nici mai bine, nici mai rău. Aruncă grămada de batiste de hârtie în lada de gunoi, se urcă la etaj și își dădu cu apă pe obraz.

După aceea, scoase două valize din camera de lucru, intră în dormitor și le umplu cu costume, cămăși și cu toate obiectele de primă necesitate care îi cădea sub mână. Își coborî bagajele jos, chemă telefonic un taxi, apoi se duse să-și caute, în break, cravata și vesta.

Sfârșind acestea, așteptă la ușa de intrare din dorința de a-și evita vecinii și a scăpa astfel de corvoada de a le da vestea.

11

Se întoarse în apartamentul lui Harry Posser. Ei îi aşteptaseră întoarcerea, dar deocamdată nimeni nu rosti nici un cuvânt ; era destul să-l vezi pe el şi să-i vezi valizele.

— Nu mai intru, declară el simplu.

— Da, spuse Harry, dând anevoie din cap. Da.

— Era prea devreme, Joe, zise Steve.

— Oricum, n-aş fi putut să rămân, acum sau mai târziu, asta-i... (Nu-şi termină fraza.)

Sentimentele lui Grant erau încă răni vii. Cu ochii sticloşi, el tremura uşor din cauza plânsului recent. Nu încercă să şi-l ascundă. Era greu să flecăreşti despre toate nimicurile şi părea tot atât de deplasat să cauţi alte subiecte gălăgioase, unde vine lume multă, se pălăvrăgeşte, se mănâncă şi se bea, în ciuda acceselor de durere. Ba chiar uneori se şi fac glume.

El făcu remarca asta cu un râs scurt, amestecat pe jumătate cu lacrimi. Acesta a fost semnalul pe care îl aştepta Harry ca să înceapă a introduce oarecari elemente de distragere. Şi făcu asta cu subtilitate. Fiecare îşi primi paharul, iar Harry se lansă în diverse comentarii asupra obiceiurilor irlandeze, franceze, poloneze, evreieşti. Tot servindu-i pe ceilalţi cu băuturi, el întreţinu conversaţia, puse radioul pe o frecvenţă unde nu exista riscul de a se capta o grămadă de ştiri proaste, şi nu încercă nici să-l distreze pe Grant, nici să-l reconforteze.

Către ora şase şi jumătate, ca şi cum treaba s-ar fi aranjat dinainte, dar de fapt într-adevăr se aranjase, ei plecară să cineze în oraş. Harry alese

un hotel din centru, al cărui restaurant se bucura de o ambianță discretă, deși era totuși animat și foarte costisitor. Masa decurse lent, fără a se mânca tot ce era servit, dar se eterniză la ora cafelei. Conversația a fost lăsată să atingă în treacăt tragedia, dar nu i se îngădui s-o evoce mai îndelungat.

— Atât de tineri, atât de tineri ! spuse Betsy la un moment dat și își șterse ochii cu o tristețe plină de demnitate.

— Nu-ți face griji, mârâi cu ferocitate Harry, copoii or să-i găsească pe indivizii ăia.

De aici, trecură la altceva. Apoi Steve remarcă :

— Așa ceva părea imposibil, nu-i așa ?

— Știți pe cineva, întrebă în cele din urmă Grant, care ar fi interesat, mă rog, să cumpere casa și tot ce mai e acolo ?

— Da, nu e nici o dificultate...

— O să mă ocup eu de asta, zise Harry. O să discutăm condițiile mai târziu.

— Tratați cu eventualul client treaba asta în plan strict comercial, zise Grant. Grabnic și cât mai bine.

Lucrurile erau definitive, el nu se mai afla nicăieri, era în derivă, dar luase o decizie, ceea ce era mai bine decât să se lase legănat pe valul evenimentelor. Chestiunea fusese închisă, iar soția lui Harry rosti o scurtă conferință cu privire la cantitatea de produse chimice pe care urmau să le absoarbă în cursul dineului lor. Ea vorbea cu seriozitate sau cel puțin avea aerul de a vorbi astfel, ceea ce stârni râsete și le oferi comesenilor ocazia

de a schimba vorba. Ei se întoarseră la Harry ca să ia mașina lui Steve și valizele.

Când soții Harrison sosiră la ei acasă împreună cu Grant, trecuse de ora nouă. Momentul era greu. Trecuseră patruzeci de ore, iar aici nu se mai aflau într-un loc public.

— Să vedem meciul, zise Steve.

Asta și făcură în tot restul zilei ; bărbații beau scotch și înjurau întreruperile publicitare, fără a scăpa vreo vorbă despre ceea ce gândeau în legătură cu Sue și Patty.

Grant rămase peste noapte la ei, numai pentru noaptea asta.

A doua zi, el își încasă cecurile de călătorie care îi mai rămăseseră, mai scoase și alți bani, apoi închirie un autoturism mare, o berlină albastră care își păstra perfect stabilitatea și la marile viteze, după cum o recomanda patronul, și după aceea colindă orașul în căutarea unui apartament. Merse la întâlnirea cu Harry, îi dădu toate cheile sale, carnetul gri al breakului, îi explică unde se află hârtiile de interes juridic, iscăli un teanc de procuri, și porni din nou, activ, în căutarea unei locuințe. Era o obligație ce se impunea. Spre sfârșitul după-amiezii, găsi un apartament mobilat situat la vreo trei kilometri de casa soților Harrison, o distanță care îi permitea să trăiască în singurătate, putând totodată să se întâlnească cu ușurință cu ei oricând.

Mai târziu, îi telefonă lui Steve ca să-l informeze unde se afla. După aceea îi dădu un telefon căpitanului Sparrs prin interurbanul automat. În absența căpitanului, i se făcu legătura cu locotenentul Ketner.

— Aici Joe Grant, locotenente.

—Salut, Joe. Cum aţi scos-o la capăt. (El vorbea lent şi gândea tot ceea ce spunea.)

— Nu foarte rău. M-am mutat.

— Ia te uită !

— Noutăţi ?

— Nimic cu adevărat nou. Am interogat o grămadă de oameni. Nimic promiţător.

— A !

— Nu vă faceţi probleme. Veţi fi anunţat în cel mai scurt timp. Care e noua dumneavoastră adresă ? Şi numărul dumneavoastră de telefon ?

Grant îi comunică adresa care figura pe un cartonaş dat de administrator, la fel şi numărul de telefon pe care îl citi de pe cadranul aparatului.

— Datorită căpitanului, nu se vorbeşte nimic în ziare. Dar în ceea ce vă priveşte ?

— Nimic. N-am vorbit cu nimeni. Vom publica un anunţ de deces, ca să ne informăm prietenii. Ticăloşii ăia habar n-au de unde sunt eu şi nici nu citesc ziare.

— Pe naiba, poate că le citesc tocmai acum. Noi vă vom ţine la curent.

El aşeză receptorul încet, ca şi cum n-ar fi vrut să întrerupă legătura. Îl irita uşurinţa convorbirilor telefonice, care puteau fi atât de subit începute şi întrerupte. Ar fi vrut să facă două ore de drum ca să-l vadă pe Sparrs, ca să-şi facă de lucru, sau cel puţin şi-ar fi făcut nişte iluzii. Această dramă rămânea, în ansamblul ei, într-însul, mereu prezentă şi încărcată de emoţie ca o obsesie. El înţelegea vag că se afla poate într-un soi de stare de şoc, fără să ajungă a-şi stabili cu corectitudine diagnosticul. Acestea erau faptele, acestea

erau şi sentimentele, reale deopotrivă şi unele şi altele, totul se încâlcea strâns şi toate îşi dădeau unele altora energie.

El se întreba acum dacă va mai ajunge vreodată să doarmă.

12

În revărsatul zorilor, el se şi afla pe drum. Întrucât nici nu încercase să doarmă, se mulţumise doar să moţăie, aţipind şi trezindu-se întruna toată noaptea, ba pe canapea sau într-un fotoliu, ba o dată chiar pe masa din sufragerie, cu capul rezemat de braţele încrucişate.

Sosi prea devreme la comisariatul central. De serviciu la recepţie era un alt poliţist, unul fără nici un galon pe mânecă, însă aceeaşi ţeavă de puşcă ieşea de după dulapurile metalice. Omul îi spuse că Sparrs se apuca de lucru dis-de-dimineaţă dar că acum era totuşi prea devreme. Nu era încă ora şapte. Grant întrebă unde găseşte un bistro şi plecă acolo ; terminându-şi gustarea, se întoarse şi rămase să aştepte în maşina sa, în parcajul poliţiei. Noaptea şi drumul fiind acum îndărăt, el se simţea ceva mai bine ; aţipi şi în cele din urmă chiar adormi.

Îl trezi Sparrs.

— Salut, Joe.

Se făcuse cald. Soarele era sus pe cer. Grant se uită la ceas : nouă şi un sfert.

— Ai venit mai târziu la lucru, căpitane.

— Nu. Te-am lăsat să dormi.

— Vai. (Își dădu seama că fusese o idee bună.) Mulțumesc.

— Unul din oameni a crezut că poate ești un bețiv.

— Pentru un bețiv, ăsta e tocmai locul perfect să doarmă.

— Dumneata zici așa, dar sunt unii care o și fac. Pentru anumiți oameni ăsta e singurul loc din lume unde ei riscă cel mai puțin.

Grant se gândi la pușca de pe dulapul metalic.

— Asta era odată.

— N-a fost niciodată, zise Sparrs, cel puțin nu în țara asta. Vino, hai să intrăm.

Polițistul obișnuit se afla în spatele ghișeului său și nici nu se uită la ei. În drum, luară niște cafele de la un distribuitor automat, apoi ajunseră în biroul lui Sparrs.

— Ce ai acum în cap, Joe ? spuse Sparrs după ce se instalară pe scaune.

— Mi-a revenit memoria.

— În privința încăierării ?

— Da.

Grant îi comunică detaliile, urmărind cu grijă ordinea cronologică pentru cazul când acest lucru ar fi avut importanță. Sparrs îl ascultă în tăcere până la sfârșit.

— I-ai văzut fața ?

— Nu prea bine. Nu era destulă lumină acolo unde ne aflam noi atunci.

— Îți mai amintești și altceva în ceea ce îl privește ?

— Nu. M-am năpustit asupra lui și nu mă mai gândeam la nimic altceva.

— Nimic care să ne permită să-l identificăm ?

— L-am rănit, are urme.

— Ai rănit pe cineva, zise Sparrs, meditând la un alt punct de vedere. Asta confirmă indiciul pe care l-am obţinut la farmacie. Individul sângera, el sau unul dintre camarazii lui a cumpărat pansamente. Tot ce posedăm în privinţa asta este faptul că s-a făcut o cumpărătură, dar nimic despre cumpărător, doar că era vorba de un motociclist.

— Un individ cu câţiva dinţi mai puţin şi cu o rană la gât cred că oferă destul ca să fie identificat. Doamne, dar asta e o probă concretă.

— O fi probă, naiba s-o ia, dacă vrei. Pentru dumneata. Dar nu este o probă în faţa tribunalului.

— Dar am fost acolo, l-am avut pe individ între labele mele.

— El o să nege. Chiar şi dacă dumneata l-ai putea recunoaşte, e acelaşi lucru. Dumneata zici că e el, el pretinde că nu e. Asta nu merge.

— Ba asta arată că era fără doar şi poate acolo.

— Mă rog, poate să ajungă şi aici, dacă ei te cred mai mult pe dumneata decât pe el. Dar asta dovedeşte că el a fost rănit, fără îndoială, într-o încăierare. Asta nu dovedeşte că el a omorât pe cineva.

— În sfârşit, zise Grant, profund dezamăgit, dar cel puţin asta vă va ajuta să-l găsiţi.

— Lucrul ăsta s-a şi făcut.

— Aţi pus mâna pe el ? Şi ceilalţi ?

— Noi am pus mâna pe ei, Joe, îi avem în mână. Nu te enerva. I-am luat la întrebări în vederea interogatoriului, şi nu numai pe ei, ba şi o grămadă de alţi indivizi.

— Dar ce s-a întâmplat ?

— Nu am avut nici un motiv să-i reţinem.

— Dar ştiţi că sunt ei.

— Bineînţeles, credem că sunt ei. Se poate spune că, practic, suntem convinşi. Nu există însă probe materiale care să ne permită să încheiem afacerea. Un fapt e sigur : nu i-am speriat şi ei nu s-au dat de gol. Cel puţin atât.

Grant îşi bău cafeaua, tăcut şi foarte decepţionat.

— Cine sunt ei ? zise el cu un ton aproape detaşat.

Sparrs făcu o pauză înainte de a-i răspunde :

— Trei indivizi. Nu departe de vârsta de treizeci de ani. Par să aparţină unui soi de bandă mai mult sau mai puţin organizată, însă ăştia trei au aerul că sunt în echipă cea mai mare parte din timp. Fiecare din ei are dosar, arestări, nu însă şi condamnări. N-au domiciliu fix. Nici mijloace de existenţă. Fumează marijuana, beau tot ce le cade sub mână, nu sunt delicaţi. Nu sunt nişte indivizi marginali, cum se întâlnesc de obicei, sunt săriţi de-a binelea. Toată banda lor, când e adunată, e numită de ei — Mâncători de Rahat. Pentru ei, denumirea asta are o serie de semnificaţii diferite. Foarte poetic, după cum se poate vedea.

Chipul lui Grant era fără expresie.

— N-ar fi trebuit să-şi spun toate astea, reluă Sparrs. De ce să nu lăsăm în pace astfel de lucruri ?

— Nu. Toate astea s-au petrecut. Vreau tabloul întreg.

— La ce bun să-ţi iei povara asta ? Nu serveşte la nimic.

— Nimic altceva nu servește la nimic.

— Las-o baltă, Joe. Reia-ți treburile.

— Sunt în vacanță.

Sparrs, oftă, așezându-se mai comod pe scaun, ca și când nu mai avea nimic de spus.

— N-ai reușit să smulgi nimic de la indivizii ăștia ? Aveu și nume, nu-i așa ?

— Da, aveau nume.

— Spune-mi-le.

— Nu sunt nimic decât niște nume. N-or să-ți spună nimic. Pe unul îl cheamă Leonard Stitte. Ăsta-i haimanaua cu pansamentele. I se spune și Len's Tit * sau încă și Țâță de Fier ; asta îi face să râdă ca nebunii. Nick Wafton își zicea Vik, o prescurtare de la viking ; așa li se trage de la revistele cu benzi desenate sau poate de la cinema. Și Alex Oguire, O-g-u-i-r-e, supranumit Toporul. Iată.

— Unde locuiesc ăștia ?

— Când aici, când dincolo ; ei circulă întruna.

— Ce au avut de spus ?

— Nimic.

— N-au zis unde se găseau în seara aceea ?

— Nu.

— Și lactobarul, stația de benzină și... ?

— Nimic. Ar trebui să înțelegi. Ei n-or să vorbească. Nu sunt obligați. Și nu există nici un mijloc să-i forțăm.

— N-au spus nimic, așa, pur și simplu ? N-au deschis gura deloc ?

— Au discutat mult, dar n-am scos nimic de la ei.

— Dar i-ați arestat. I-ați avut aici !

---

* Tit = Țâță.

Sparrs nu răspunse.

— E dezolant, zise Grant. Doamne Dumnezeule, ce dorinţă am avut să... Îţi spun sincer, e dezolant.

Sparrs se sculă şi se duse spre un dulap cu clasoare. Scoase o cutie cu bandă magnetică, foarte uzată, de unde extrase o bobină. Fără o vorbă, aşeză bobina în magnetofonul de pe birou, introduse banda, consultă o fişă gradată, fixă contorul şi derulă banda la mare viteză până la pasajul pe care-l dorea.

Vocea lui răsună grav, aproape supărată :

— *.. să clarificaţi lucrurile, spunându-ne unde aţi fost aialtăieri seara, în seara zilei de luni.*

— *Îi dădeam zor cu drumu', cum vă spusei, dezmorţeam pistoanele.*

Glasul era dezarticulat, ascuţit, depărtat ca şi cum stăpânul lui nu era tocmai sigur că acest glas îi aparţinea anume lui. El vorbea într-un ton de zeflemea morbidă, ca şi cum ar fi deslușit niște glume ascunse. Cuvintele îi ieşeau bolborosite, ca şi când flăcăul şi-ar fi pierdut dinţii :

— *Unde ?*

— *Pă ici, pă dâncolo, dă nevoie.*

— *Da, dar unde ?*

— *Ce importanţă unde, pentru noi e la fel peste tot.*

— *Dă-mi un nume de şosea.*

— *Cinzeşcinci, poate Treidoi. Pe pământurile galbene.*

— *Tu n-ai mers pe drum de ţară, motocicleta ta e curată.*

— *Am spălat-o. (Râsete înăbuşite.) Todauna mă spăl după ce am făcut mişcare.*

— *Cum de ți-ai făcut tăietura asta la gât ?*

— *S-a cabrat și m-a zvârlit în aer, mama ei de curvă, rabla dracului, mai să-mi intre picioru-n ochi, mamă ! Trosc ! Uite-așa. Parcă m-a ars cu-o nuia. (Noi râsete.)*

— *Unde s-a petrecut asta ?*

— *D'un'să știu ! Pă undeva pă pietriș.*

— *N-ai fi căzut tu de pe mașina ta cu două roți pe un drum pietruit, ești motocicilst prea bun.*

— *P'un drum dă pământ, poate pă bolovani.*

— *Tu n-ai nici zgârieturi, nici rosături, prin urmare nu era pe nici un pietriș. Hai, dă-i drumul.*

— *M-am ridicat de jos, nu m-a târât.*

— *Erai în viteză ?*

— *Nu opresc ca să mă dea peste cap.*

— *Doar nu stăteai nemișcat când ai căzut de pe motocicletă. Te deplasai. Dacă te deplasai, ar fi trebuit să ai urme corespunzătoare. Ceea ce însă nu e cazul. Deci minți.*

— *Bine, mint. Mi se fâlfâie.*

— *Ce-ar fi să-mi vorbești despre ceea ce ai cumpărat aseară la farmacie ? Piese de schimb, hai ?*

— *Eu ? Care piese ? Rahat, nu vinde acolo piese de schimb, trebe că știți.*

— *Pansamente și aspirină.*

— *Eu, pansamente ? Da' dă unde. Prefer bandajele. Cu plasture.*

— *Ai un pansament la gât.*

— *Păi m-a zvârlit din șea, vă mai zisei o dată, s-a cabrat și m-a expediat în aer, aia e ! Și ce dacă m-am plimbat în aer !*

— *Deci ți-ai procurat un pansament.*

— *Aveam pansament la mine, de prim-ajutor, gata pregătit, cine știe ce se întâmplă.*

— *Nu se știe niciodată dacă motocicleta nu capotează pe un drum neted, asta vrei să spui?*

— *Am intrat în curbă prea tare, și m-am bușit, aia e. Vă face plăcere să auziți asta, nu așa?*

— *Tipul de la farmacie o să te recunoască.*

— *Și eu pă el, o să fiu fericit să fac cunoștință cu el, ar fi mișto.*

— *Unde te aflai când ai căzut de pe motocicletă?*

— *Eram d'asupra.*

— *Haide.*

— *Nu pot să zic. Habar n-am unde puteam fi până n-am ajuns. Drumul e drum, e lung și e negru și se tot întinde.*

— *Îți place laptele?*

— *Cum?*

— *Îți place să bei lapte?*

— *Depinde al cui lapte.*

— *Tu te-ai oprit la un bistro Howard Johnson în seara aceea și ai cumpărat cartoane cu lapte.*

— *Am făcut eu asta?*

— *Da.*

— *Fir'aș al naibii, dom'le, ce mai! Asta probează dă ce sunt eu capabil. Mi-am permis și eu un carton dân care curge lapte. Un carton, și ce-i cu asta?*

— *Pe urmă ai luat ulei de la stația-service din față.*

— *Ulei? (Râsete ca niște pârâituri.) Eu iau ulei mereu, îmi petrec vremea schimbând uleiul, asta-i soarta omului.*

— *Dar cuțitul tău? Ce-ai făcut cu cuțitul?*

— *Care cuțit ? N-am nevoie de nici un cuțit, toate alea se deschid în fața mea.*

— *N-ai nimic cu care să te aperi ?*

— *Ce rost are ? Am făcut karate.*

— *Scoală-te.*

— *Pentru ce ?*

— *Un pic de karate.*

— *N-aș vrea să vă fac praf.*

— *În picioare !*

— *În cur pe mă-sa ! Eu sunt pacifist, ce aia a mă-sii.*

— *Cu lanțul ?*

— *Care lanț ? Asta de-aici ? Asta-i colier, mărgeluțele băiatului.*

— *M'da. Și ce faci tu cu astea ?*

— *Pisoi-pisică, în jurul gâtului, afurisit de moale, și hopa... He-hei, ăsta-i ăl mai adevărat dans al bijuteriilor de familie, și jos, ehe ! Și cum le mai îmblânzesc ele omului curul !*

— *Și dacă fata nu vrea ?*

— *Toată lumea vrea.*

— *Nu toată lumea. Sunt și din cei care nu vor. Și atunci ?*

— *Atunci vor ele.*

— *Dacă ele nu-ți vor bijuteriile tale de familie, tu ce faci ?*

— *Ele vor !*

— *Nu e obligatoriu.*

— *Ele vor toate ! Numai că uneori nu știu.*

— *De ce crezi asta ?*

— *Nu știu ce-i bun, n-au avut ocazia.*

— *Cum așa ?*

— *N-au fost în situație.*

— *Cum ?*

— *Ce urmăriți să aflați ?*

— *Tu nu-ți descarci totdeauna bijuteriile de familie, hai ?*

— *Ba da ! Totdeauna.*

— *Ele cum procedează ?*

— *Le calmezi și ele se culcă.*

— *Tu cum faci asta ?*

— *Le calmez, asta-i tot, dar îmi place când ele se zbat și atunci îmi descopăr o sculă de să scoată scântei.*

Sparrs opri magnetofonul.

— Treaba asta a durat trei ore, spuse el, și n-am reușit să ajung mai departe decât până aici. Nemernicul m-a scos din răbdări.

Grant clătină din cap și înălță din umeri, dezamăgit, incapabil a mai găsi măcar cuvintele necesare ca să poată vorbi. Sparrs derulă banda și o puse la loc.

— Ce aveți de gând să mai faceți acum ? întrebă Grant.

— Să așteptăm ocazia.

— Ce fel de ocazie mai bună ca asta ? (Grant făcu un gest spre magnetofon.)

— Nu știu. Nu știu într-adevăr deloc. Dacă aș fi știut, asta n-ar fi fost o ocazie. Se poate descoperi o armă, un martor în măsură să precizeze exact mișcările lor, vreo micuță prietenă înciudată. Ei nu pot să se certe, poate că o să-i prindem pentru vreo altă acuzație și vreunul din ei poate va accepta să facă un târg, n-are importanță de ce gen. E imposibil de prevăzut. Noi vom continua să lucrăm mai departe asupra acestui caz și să așteptăm, ăsta este esențialul în munca poliției.

El vorbea ca omul care își dă toată osteneala să se țină de cuvântul dat.

Ridicându-se, Grant clătină din cap, salută vag cu mâna și părăsi biroul în tăcere, ca și cum ieșea presat de un acces de vomă.

13

El străbătu în mașină orașul, reținând diverse puncte de reper și orientându-se lăuntric. Spre centru, se găseau mai multe ansambluri comerciale, baruri și restaurante mai bine cotate, stații-service mai importante, moteluri semănând cu clădirile de locuințe. Centrul însuși era vechi, cu numeroase prăvălii, dar apoi se destrăma într-un cartier de case risipite, ajungând până la o șosea principală, mărginită de moteluri murdare și de un câmp uscat și prăfos. Spre răsărit, dincolo de autostradă se afla un lac mare peste care nu trecea nici un pod, dar care putea fi traversat cu bacul în diferite locuri. Grant socoti că acesta era un drum improbabil pentru niște motocicliști grăbiți.

Se întoarse într-unul din cele mai mari centre comerciale, unde cumpără de la o librărie o hartă a orașului cu împrejurimile lui, precum și niște hărți topografice ale regiunii. După aceea, intră într-un restaurant prevăzut cu boxe, comandă o cafea și, cufundat în studierea hărților sale, marcă sectoarele pe care urma să le vadă, încercând să-și imagineze pe cele pe care le-ar putea neglija. Hărțile topografice nu erau aduse la zi, căci autostrada nu era indicată, dar figura în schimb vechea șosea ; asta îi era suficient ca să

se orienteze. Curând apoi îşi comandă şi prânzul şi părăsi localul tocmai când clienţii de amiază soseau grămadă înainte de a-şi continua drumul.

El începu de pe dealul barului Howard Johnson şi porni pe autostradă către sud. Încerca să-şi concentreze gândurile asupra scopului pe care îl avea de îndeplinit, dar îşi imagina noaptea, pe cei trei derbedei, atacul, şi auzea vocea dementială înregistrată pe banda magnetică a lui Sparrs. În locul unde ele fuseseră ucise, el încetini până la viteza de 50 pe oră, privi pasajul, apoi intră din nou în mare viteză.

Părăsi autostrada pe la ieşirea de la Hayestown. Scurtătura de şosea ajungea la o răspântie, unde ar fi putut să apuce la stânga sau la dreapta. Luând-o la stânga, putea să ajungă lângă lac şi fără îndoială spre vechea şosea ; drumul din dreapta ducea spre Hayestown. Se uită la cadranul de kilometraj şi viră în această direcţie.

Avu nevoie pentru asta de mai puţin de opt kilometri. Localitatea era mică. Pe toată lungimea nu erau decât două şiruri de case şi se mai aflau acolo inevitabilul magazin central, un bistrou unde se putea prânzi în grabă, un atelier al unui mecanic instalat după toate aparenţele într-o veche fierărie, câteva căsuţe înconjurate de grădini de zarzavat, un mic magazin de antichităţi care nu era decât un vechi hangar plin de obiecte de rebut, s-ar zice, un simbol al localităţii. Imediat după aceea, pornea spre dreapta un alt drum, mai puţin către nord. Grant o luă pe acolo.

Desfundat şi strâmb, mult mai îngust decât precedentul, drumul acesta şerpuia ca şi cum ar fi fost construit pe traseul unei mai vechi piste. Trei-

zeci de kilometri mai departe, drumul ajungea în diagonală la o șosea mai importantă, ceva mai bine întreținută. Ceva mai încolo se aflau un cinematograf în aer liber, un șir de moteluri ieftine și în sfârșit niște case, câteva prăvălii și o farmacie cu anunțul „Deschisă ziua și noaptea". Grant își încheiase circuitul. Dar nu era deloc sigur că asta însemna mare lucru.

Se opri la barul unui motel ca să comande bere. Se așeză cu paharul său la o masă unde a fost lăsat în pace și se gândi la ceea ce avea de făcut. Lumina dinăuntru era slabă, însă pe măsură ce ochii i se obișnuiau, își putu cerceta hărțile. Avea de parcurs un alt circuit spre răsărit față de autostradă, pe vechea șosea, apoi din nou pe un drum transversal de pe malul lacului. În acest sector, dens populat după cât se părea, trebuiau să existe turiști în trecere și amatori de camping, locatari ai vilelor și cluburi nautice. Și ca de obicei un anumit număr de barăci cu hamburgheri și de modeste bistrouri. O populație itinerantă, în mijlocul căreia îți era lesne să te pierzi. Nu însă dacă erai împopoțonat cu o grămadă de zorzoane de inspirație războinică și călare pe o mare motocicletă. Asta, în afară de cazul când ar exista o mulțime de oameni de același soi și ai fi considerat drept o viclenie ideea de a rămâne descoperit ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. În prezent, așa ceva era pe de-a întregul posibil, însă cu trei nopți mai înainte, ei ar fi preferat fără îndoială să rămână în afara vederii. Iar chipul cel mai bun de a trece neobservat ar fi trebuit să fie acela de a te pierde în câmp, cum face orice franctiror. Ideea merită

osteneala de a fi pusă la încercare. Grant îşi sfârşi paharul.

El se întoarse din drum. Cercetă cu migală toate fermele părăsite. Era greu de văzut ceva. Bălăriile şi mărăcinişul astupau vederea şi obturau aleile de pietriş. Pe o distanţă de peste treizeci şi cinci de kilometri el nu întâlni nici un vehicul, nu era ţipenie de om în aceste colţuri lăuntrice. Apoi, înainte de Hayestown, când ajungea pe creasta unei măguri cotind spre stânga, el zări sclipind la soare iarba înaltă din preajma unei case şi a unui hambar năruit. Opri maşina ca să vadă mai bine.

Vechiul domeniu, situat la vreo cinci sute de metri nu departe de acolo, părea retras faţă de şoseaua principală. Îşi cercetă harta. Depăşind locul unde se afla el, şoseaua, în pantă uşoară, îi astupa vederea, dar şi ea se curba tot în direcţia casei. O linie punctată indica fie un drum privat, fie o şosea în prezent abandonată. El demară din nou.

Era într-adevăr un drum privat prost întreţinut. Un fragment de panou, ilizibil, atârna pe unul din stâlpii barierei. Grant coti şi intră lent pe şoseaua rudimentară, căutând să nu ridice nori de praf, dată fiind uscăciunea solului. În cele din urmă, el zări în dreapta, printre buruieni şi tufişuri, scheletul strâmb al hambarului, apoi o cutie de scrisori spartă şi o aleie care nu era decât o simplă cărare mai largă. Pe cutia de scrisori, cu litere pe jumătate şterse, se mai putea citi : „Brenan". El ieşi cu spatele din aleie şi se întoarse oprind pe drumul privat, în aşa fel încât maşina să fie oricând gata de plecare. Luă harta, apoi coborî. În timp ce străbătea aleia pe jos, casa cu aspectul ei supărător, având o vădită nevoie de reparaţii, şi

hambarul lăsară să se iveaască apoi, aşezate în iarba înaltă, motocicletele, cinci motociclete cu ghidoanele lucind la soare. El simţi cum i se accelerează bătăile inimii. Trase adânc aerul în piept, ca să-şi stăpânească tremurul mâinilor.

Examină casa ca şi când ar fi vrut să-i evalueze preţul. Părea să nu fie nimeni acolo, însă el presupuse că ei se aflau pe undeva aproape şi că îl observau.

— Este cineva înăuntru ?

Se strădui să-şi ia un aer de nepăsare, ca să fie confundat cu vreun proprietar vecin.

Nici un răspuns. I se păru că aude un zgomot răzbătând din casă, ceva ca nişte hohote de râs reţinute. De afară nu era deloc uşor să distingi sunetele. În arborii din preajmă, păsările protestau împotriva invaziei pe teritoriul lor. Păstrându-şi mereu aerul că ar examina locurile, el reţinu numerele motocicletelor, unul câte unul şi nu pe toate deodată, ca să nu-şi dea de gol interesul pentru cele cinci vehicule. După aceea urcă treptele.

Peronul era năruit şi putred, lipseau mai multe scânduri ; brusturi şi buruieni crescuseră în gropile dintre stinghii. Geamurile casei erau sparte. Pe dinăuntrul ferestrelor fuseseră instalate obloane grosolane. Uşa cu grilaj era peticită în multe locuri cu bucăţi de tablă subţire desperecheate, ţîţînile erau strâmbe, placa de jos a uşii lipsea cu totul. Un bâzâit zgomotos trăda prezenţa unui cuib de viespi pe aceste meleaguri. Peronul se cutremura sub paşii lui Grant. El ciocăni în tocul uşii.

— E cineva aici ? strigă el aproape în aceeaşi clipă.

Îndată după aceea, împinse ușa cu grilaj și intră.

Cei cinci motocicliști erau acolo, așezați sau tolăniți pe duşumea. Patru dintre ei aveau veste de piele încărcate cu tot soiul de decorații de metal, fără cămăși dedesubt. Al cincilea era îmbrăcat cu o vestă de blue-jeans și avea un cuțit într-o teacă, cusută sus, la subțioară. Blugii lui din picioare păreau acoperiți cu gudron sau cu rășină, iar cizmele scurte, lucrate ca acelea ale unei trupe de asalt dintr-un western (unul din ei purta pinteni întorși înainte). Flăcăul cu vestă își încălțase cizmele de-a dreptul pe picioarele desculțe, fără ciorapi. Mai mulți dintre ei aveau câte o chică de păr vâlvoi, dar nu în stil hippie. Altul, cu țeasta proaspăt rasă, părea să aibă capul chel. Bărbi adevărate nu purta nici unul, mai degrabă niște câlți tăiați scurt și neîngrijiți. Trei inși purtau mari ochelari de soare, fără îndoială ochelari de vânătoare, după denumirea dată de Sparrs. Gâturile tuturor erau vizibile, fără pansamente, fără răni. Doi ședeau cu picioarele încrucișate, aplecați înainte, cu brațele pe genunchi ; altul se rezemase de perete, cu picioarele întinse înainte ; al patrulea se instalase într-un fotoliu fără picioare, de un aspect inconfortabil ; ultimul dintre ei, stând în genunchi, era sprijinit cu spinarea de o plită de gătit. Această plită și fotoliul rupt constituiau singurul mobilier. Într-un colț se afla o movilă de murdării, în jurul căreia părea că se îmbulziseră toate muștele din comitat. În odaia vecină, despărțită de o ușă boltită, se vedeau căștile de motocicliști.

Cei cinci indivizi îl observară pe Grant în tăcere. Nu se mişcă nici unul.

— E cineva dintre dumneavoastră, întâmplător, domnul Brenan ? întrebă Grant.

Îmbrăcat cu o cămaşă clasică, fără cravată, cu mânecile pe jumătate suflecate, cu o hartă împăturită în mână, Grant se silea să aibă aerul unui băiat de treabă, venit acolo cu afaceri, şi care pune întrebări serioase.

— Nu, răspunse cineva.

— Vreo rudă poate ? A dori să mă întâlnesc cu domnul Brenan.

— Nu.

— Sunteţi cumva chiriaşii lui ?

— Nu.

— Da nu ştiţi unde l-aş putea găsi ?

— Nu.

— E cam ciudată treaba asta, zise Grant ca şi când ar fi ştiut oarecari lucruri despre ei.

— Rahat ! Ce poate fi atât de ciudat în asta ? întrebă Bilă-la-Zero.

— Un tip mi-a spus că cineva de-aici ar putea să mă lămurească.

— Cineva de-aici ? Cine-o fi ăla ?

— Tipul mi-a spus că un domn Stitte ar fi la curent. E cineva dintre dumneavoastră domnul Len Stitte ?

Întrebarea stârni chicoteli şi apoi izbucniri de râsete convulsive.

— Len's Tit, hai ? Şi cine v-a spus asta ?

— Un tip ceva mai înalt, pe drum. Era pe o motocicletă mare.

— *Domnul* Len's Tit, va să zică aşa ?

— Da.

— Şi a zis el Ţâţă de Fier ? se interesă Vesta-Bluejeans.

— Sau Craci-de-Fier ? zise altul.

— Domnu' Tit se numeşte acum Craci-de-Fier. Asta e, Craci-de-Fier cel de care aţi întrebat, spuse o voce.

— Cum aşa ? întrebă Grant.

— Habar n-am, a trebuit să potcovească pe undeva nişte craci de fier, aşa cred.

Sala era zguduită din nou de râsete. Repede, Grant începu să se simtă tot mai obosit de retorica lor cu totul particulară. Nu ştia cu adevărat nici el ce anume voia să descopere şi pricepea că îşi asuma riscul să stârnească în orice moment o izbucnire iraţională. El ridică din umeri, prefăcându-se decepţionat, apoi făcu un pas spre uşă.

— Eşti cumpărător, domne ? zise un glas.

— Nu chiar. Eu lucrez pentru o societate imobiliară.

— Ai biştari pentru hardughia asta ?

— Nu lichizi, nici o leţcaie.

— Poate că... (Acum individul cu vestă a fost cel care a intrat în vorbă.) Ştii matale, poate să ţi-l găsesc pe don' Tit al tău, asta ar valora ceva, numai că el nu e proprietarul hardughiei, el nici nu vine niciodată pe-aici.

— Tot ce caut eu este proprietarul, şi se pare că Stitte ăsta ar putea să-mi spună unde îl găsesc.

— A dat lovitura, nu-i aşa ? Uite-l şi pe Len's Tit băgat în afaceri. Este că nu mai are boaşe ?

— Habar n-am.

— Cât plătiţi ?

— Pentru ce ?

— Ca să vă spunem unde-i Len.

— Rahat ! zise Grant, maimuțărind buna dispoziție. În ce mă privește, eu nu cumpăr informații asupra găsirii domnului Brenan, societatea mea vrea să trateze direct cu domnul Brenan.

— Dar aveți nevoie de Len.

— N-am nevoie de Len, am nevoie de Brenan, asta-i tot. Poșta, secretarul primăriei, rudele, cineva trebuie să știe unde-l pot găsi.

— De ce să asudați degeaba ? Len poa' să vă spună la fel dă scurt, cu asta faceți economie dă cauciucuri, dă bișțari, dă kilometraj, succes în afaceri, domne, succes în afaceri.

— De unde știți că Len poate să-mi spună ?

— Matale ai zis, și tipul ălălalt a zis, așa că eu pot să vă bag în viteză spre Len, e mișto ? Cinci foițe.

Aceasta era o ofertă de încercare și totodată de amenințare. Dacă se va interesa prea stăruitor de Stitt, ei îi vor face probabil necazuri. Dacă voia într-adevăr să-l găsească pe Brenan, ei puteau să-i stoarcă la repezeală o mică sumă de bani în schimbul bunăvoinței lor. Grant rămase în limitele personajului pe care și-l confecționase.

— Rahat. Nu, e prea mult ! spuse el pe tonul unui tip intratabil. Cine-mi dovedește că el ar putea să mă ajute ? Și o să trec printr-un moment scârbos când o să-i explic societății mele că am dat ciubuc cuiva cinci foi ca să stau de vorbă cu unul Len care s-ar fi putut să știe unde poate fi găsit unul Brenan. Nici gând !

— Patru foi.

— Pentru mine personal, asta nu merită patru *sute*. Societatea mea poate că nu e de aceeași părere, habar n-am.

— Dă-i în mă-sa de târfe, fie ce-o fi. N-o să-mi strice lovelele alea. Trei foi.

— Şi pentru ce aveţi atâta nevoie ?

— Pentru benzină, domne, benzină. Dacă n-am, sunt blocat.

Ca la un semnal, sau ca şi când ideea benzinei i-ar fi neliniştit, se sculară toţi şi îşi strânseră lucrurile. Individul cu vestă îşi încălţă cizmele.

— Bine, spuse Grant, uite ce vă propun. Eu o să vă cumpăr niţică benzină şi o s-o pot trece pe nota mea de cheltuieli. Hai să căutăm benzină.

— Pot să iau un bidon ?

— Puteţi aduce şi o găleată de zoaie, dacă doriţi.

— Găleată de zoaie ?...

Individul cu vestă izbucni în râs şi porunci unuia din ciracii săi să aducă găleata. Când toţi schimbară între ei diverse comentarii însoţite de puternice chicoţeli, Grant ieşi pe uşă fără să se grăbească, apoi se urcă în maşina sa şi privi, inspectând domeniul din jur. În spatele său se auziră tropăieli şi zgomot de motoare pornite. El băgă automobilul în viteză şi ridică nori de praf când intră pe şoseaua rurală. Se îndreptă spre Hayestown, cu cele cinci motociclete înşirate în urma sa, şi opri la unica staţie de benzină din zonă. Motocicletele înconjurară maşina lui Grant. El coborî. Nimeni nu rosti o vorbă.

Un bărbat apăru la intrarea în garaj, văzu grupul care îl înconjura pe Grant, intră imediat din nou însă fără grabă, apoi ieşi îndreptându-se spre pompe. Înalt şi asprit, în vârstă cam de şaizeci de ani, avea faţa brăzdată de riduri ; era un om deprins cu poveri grele, îmbrăcat cu haine de

lucru care păreau că fac parte din vânjosul său trup. Ochii săi albaştri cântăriră pe fiecare dintre cei de faţă şi se fixară asupra lui Grant, ca şi cum l-ar fi întrebat dacă era cazul să se aştepte la oarecari necazuri.

— Vreau să le plătesc benzina acestor băieţi. Asta, în vederea unei afaceri ! zise Grant.

Omul nu se clinti din loc. Grant se adresă insului cu vestă.

— Bun. Daţi-i drumul. Deci, Len ăla unde e ?

— Mai întâi, benzina.

— Ba nu, mai întâi îmi spuneţi.

Grant era cât pe ce să izbucnească în râs la auzul propriilor sale cuvinte ; parcă era o ceartă între doi copii. Dintr-o dată, aceste deghizări păreau şi mai groteşti, şi mai ameninţătoare.

— Aşa e cum am zis şi nu altfel, domne ! Şi ne mai datorezi câte ceva şi pentru că am venit aici.

— Numai ţie.

— Nouă tuturor.

Grant era ispitit să insiste ca să-l facă să-şi iasă din sărite. Dar la ce bun ?

— Bun, aranjăm asta, spuse el. Eu îi dau domnului banii. Voi îmi spuneţi unde îl găsesc pe Len. După aceea, eu plec şi voi căpătaţi benzina.

— De acord. Dar tu rămâi aici. Luăm benzina, ne cărăm şi după aia pleci şi tu.

— De ce aşa ?

— D'aia. Ce, nu-i normal ?

— Îmi convine şi aşa. Mai e o mică problemă : dacă informaţiile voastre nu fac doi bani ?

— Asta nu, domne, ar fi o afacere murdară. Len se vântură de colo-colo.

Grant îi dădu omului de la pompa de benzină o bancnotă de cinci dolari. Omul cel înalt o vârî în buzunarul pantalonilor, luă furtunul de alimentare și așteptă, fără a-și lua ochii de pe individul cu vestă. Gestul păru să-l situeze de partea lui Grant, ca și când l-ar fi premeditat amândoi împreună. Un moment de cumpănă : doi contra cinci, era și acesta un mic război de uzură. Cine era, de fapt, stăpân pe situație ? Individul cu vestă întinse mâna și unul dintre derbedei îi dădu bidonul. Individul cu vestă îl puse la picioarele omului de la pompa de benzină.

— Len e în partea dinspre plajă.

Ei se porniră să chicotească cu toții, anume ei erau cei în avantaj. Rămânea să-i mai spună că Len e în America de Nord. Grant își reprimă întrebările pe care ar fi dorit să le mai pună ca să obțină precizări. Omul cel înalt de la stația-service umplu bidonul și cele cinci rezervoare pe măsură ce motocicliștii veniră la pompă ; ei își făcură motoarele să urle ca să sfărâme liniștea care îi jena. Apoi se grupară în șir indian, elegant, în apropierea șoselei, fără a-și trăda eforturile de a-și manevra vechiculele cu aparentă relaxare, și au țîșnit în viteză, răpăind, spre ferma părăsită.

— Mă duc să vă aduc restul.

— Nu te osteni, zise Grant. Oricum, e aproape cinci dolari.

— Ba nu, face mai puțin. S-a majorat prețul numai ca să ne descotorosim de flăcăii de teapa asta ; ei caută peste tot benzină mai ieftină.

El se întoarse în garaj, apoi veni cu mărunțișul. Bacșișurile nu însemnau pentru dânsul nimic.

— Nu-i așa că derbedeii ăștia v-au căzut pe cap ?

— Nu chiar.

— Așa aș fi crezut, când v-am văzut că v-ați oprit. M-am înarmat înainte de a ieși. Ca bunicul meu și poveștile lui cu indieni. Doamne ! Tare nu mi-ar place să fiu silit să trag în careva din ei. Cum s-a întâmplat de v-au încolțit ?

— Eu am fost cel care le-a căzut pe cap. La vreo cinci sau șase kilometri de aici, într-o fermă veche, ferma Brenan, le-am zărit sclipind motocicletele și am intrat să văd ce-i pe-acolo. Le-am spus că îl caut pe domnul Brenan.

— George Brenan a murit, sunt cinci ani de-atunci. Copiii lui sunt toți la oraș și casa cade în paragină.

— Ei nu știau nimic despre Brenan.

— Dumneavoastră sunteți de la poliție ?

— Nu. Un simplu particular. De ce mă întrebi ?

— Poliția a venit aici în sector. S-a petrecut o lovitură scârboasă ; asta acum vreo trei sau patru seri.

— Da, am auzit și eu ceva.

— Îl căutați pe unul din indivizi, cel de pe plajă ?

— Da.

— Ceea ce vă spun și eu... dar plaja asta e mare, lacul se întinde pe mai mulți kilometri.

— Știu. Deci informația lor este egală cu zero.

— Colțul pe care-l căutați e la sud de oraș.

— Mulțumesc. O să merg să văd.

Urmând indicațiile hărții, Grant se îndreptă spre răsărit, trecu pe sub autostradă și se pomeni pe șoseaua care se întindea în lungul lacului și se

curba spre nord. Mai mulţi kilometri, şoseaua şerpui pe dinaintea caselor şi bungalow-urilor, a câtorva vile înconjurate de ziduri ori a unor locuinţe cu vaste grădini într-un sector izolate în chip vădit de celelalte, a unor hangare pentru nave şi a debarcaderelor de pe malul lacului, a terenurilor de camping pline de caravane turistice, a şirurilor de bistrouri, a buticurilor, cabaretelor de noapte şi micilor cabane de închiriat ce nu mai fuseseră reparate de ani de zile. Pe măsură ce se apropia de oraş, începeau să-şi facă apariţia motelurile, ca şi diverse restaurante specializate în evenimente neprevăzute. Urmau apoi terenuri rău întreţinute, ca şi cum proprietarii lor ar mai fi sperat să descopere o mină de aur, şi în sfârşit, chiar pe marginea apei, o cafenea-restaurant şi un soi de pavilion cu ring de dans, vechi şi lipsit de orice decoraţie, din genul celor ce îi fermecau pe tinerii din generaţia precedentă, veniţi aici să-şi petreacă verile. O firmă scorojită botezase acest local *Jake's Palace*. Într-o latură se afla un mare loc de parcare cu pietriş, având de o parte şi de alta mese pentru picnicuri sub copaci, iar ceva mai încolo, două şiruri de cocioabe nenorocite semănând cu barăcile militare, câteva pavilioane separate mai mari care, potrivit unei pancarte, constituiau un motel, şi în fine, pe malul apei, un rând de cabine semănând cu latrinele de campanie, îngrămădite unele în altele ca pentru a-şi împiedica năruirea. Risipite şi ceva mai retrase faţă de mese şi clădiri, o duzină de motociclete.

Grant opri în faţa cafenelei-restaurant. În parcaj staţionau trei automobile oferite spre vânzarea de ocazie şi un bătrân autocamion de o jumătate

de tonă. Aparent, afacerile nu prea erau înfloritoare, dar nu era încă decât ora cinci după-amiază ; pesemne, treburile mergeau mai bine seara. Maşina lui Grant ieşea în contrast ca lozul cel mare într-o loterie, şi el ştia că înăuntrul localului va trece şi mai neobservat. Intră deci.

În acest bistrou se găsea totul, afară de stratul de rumeguş de pe duşumea şi de scuipătorile din colţuri. Duşumeaua fusese reparată cu bucăţi de placaj care îi dădeau un aspect peticit, pereţii subţiri erau înjghebaţi din şipci ale căror crăpături fuseseră vopsite şi revopsite cu ani în urmă, iar tavanul cu bârnele aparente stârnise probabil cândva deliciile vreunui decorator. Câţiva pereţi despărţitori fuseseră doborâţi spre a se face mai mult loc, însă stâlpii verticali rămăseseră golaşi în mijlocul sălii. Mobilierul se alcătuia mai cu seamă din nişte scaune de lemn şi nişte măsuţe cu un picior, cu tăbliile din porţelan ciobit. Barul era o tejghea de scânduri pline de găuri, pe care o netezise uzura, ca şi nenumăratele spălături de-a lungul anilor. În faţă erau aliniate mai multe taburete înalte de lemn. Câteva aplice fluorescente, răspândind o lumină chioară, nimiceau puţina atmosferă pe care ar mai fi putut-o avea localul. În orice caz, ar fi avut grijă de asta clienţii.

Grant se aşeză pe un taburet, la bar. Doi bărbaţi apropiindu-se de vârsta de treizeci de ani, în salopete de lucru, amărâţi şi indispuşi, bombăneau în faţa halbelor lor de bere. Ceva mai departe fusese pus în funcţiune un tonomat, fără îndoială de nişte adolescenţi. Aplecându-se, un bărbat intră printr-o uşă scundă din dosul tejghelei, se opri văzându-l pe Grant, apoi se opri la maşina de calcu-

lat a casierei, apăsă cu violenţă câteva taste, probabil ca să marcheze tichetul pentru adolescenţi. Masiv, scund, transpirat, el avea o faţă buhăită, nişte ochi albaştri spălăciţi dând în galben, şi cu un păr negru aspru, ţeapăn, imposibil de pieptănat. I se puteau da cincizeci de ani, dar poate că era un sexagenar care îşi vopsea părul. Avea pe el o cămaşă albă cu mâneci scurte, imaculată, şi avea un aer absorbit, nervos, ca şi cum acesta ar fi fost singurul mod de a-şi afirma bunăstarea de negustor. Se uită la Grant şi la harta lui rutieră.

— V-aţi rătăcit ? întrebă el.

— Nu, hoinăresc. Dacă vreţi să-mi daţi o bere.

— Ce marcă ?

— N-are importanţă. Să fie proaspătă.

— Toate sunt proaspete.

Îi servi berea, dar nu plecă.

— Hoinăriţi, zise el. Căutaţi pe cineva ?

— Pe nimeni în mod special.

— Nu prea aveţi figură de copoi.

— Nici nu sunt.

— Atunci să nu vorbiţi ca şi cum aţi fi. Dacă întâmplător căutaţi ceva, aş putea să vă ajut. (El deschise un aparat de radio de sub tejghea, pentru a nu risca să fie auzit şi de alţii.) Ce aveţi în minte ?

— E o grămadă de motociclete acolo în colţ.

— Doamne, nu-mi vorbiţi de ăştia. Mi-au picat pe cap ca grindina. Acum ceva mai mult de o săptămână. Într-o seară. Am crezut că e război când au început tărăboiul. Ei dorm jos pe plajă. Îmi plătesc exact atât, cât să nu le facă vânt copoii. Sperie clienţii şi asta nu-i a bună pentru localul meu. Or să plece, băgaţi de seamă, le place

s-o zbughească în roi, Doamne, sunt ca lăcustele. Şi după aceea copoii au făcut aici o descindere, într-o seară, sunt câteva zile de-atunci, i-au îmbarcat, şi mi-am zis că, gata, s-a terminat, dar, gândiţi-vă, s-au întors pisălogii ăştia, distrându-se ca nişte idioţi şi bălăngănindu-se pe toată plaja. Le-am spus că mă duc să-i chem pe copoi din cauza asta, pentru murdăriile lor ; asta i-a făcut să râdă în hohote, dar s-au potolit. Acum se servesc de toalete, dar poate că e mai rău aşa, fiindcă sunt obligat să curăţ după ei. N-aţi vrea să cumpăraţi localul, ce ziceţi ?

— Nu.

— Ar fi o afacere bună. Dumnezeule mare, era minunat când l-am cumpărat eu. Un adevărat cuib ţărănesc. Baluri câmpeneşti şi serate dansante. Acum nu mai e decât o pistă pentru raliuri, Doamne iartă-mă, şi lacul e gata să ajungă o hazna. Scuzaţi-mă că trăncănesc atâta, asta-i singura mea distracţie. (El îşi turnă să bea cam o jumătate de pahar de scotch, pe care îl goli aproape tot dintr-o înghiţitură. După asta, arăta ceva mai înviorat.) Şi acum motocicletele ? Ce căutaţi de fapt ?

— Caut un tip, probabil cu doi prieteni ai lui. Dar în orice caz, un individ cu un pansament la gât şi cu câţiva dinţi lipsă.

— Păi, da. Şi copoii umblau după el. Este şi acum în sectorul nostru, pleacă, vine. Dar de ce ?

— În momentul ăsta e aici ?

— Nu ştiu. Caut să nu le pic în gheare. Dar de ce îl căutaţi pe ăsta ?

Nimic nu l-ar fi putut convinge pe Grant să vorbească despre acest lucru cuiva, şi cu atât mai puţin unui om pe cale să ajungă un beţivan care se înduioşează de propria lui soartă. El căută să-şi ia un aer degajat.

— A încetat să-şi plătească primele de asigurare şi se prea poate să fi fost amestecat într-un accident. Aşa că pe noi tocmai asta ne interesează.

— Asta e va să zică ? Zău dacă mă miră aşa ceva.

— Cred că o să mă duc să arunc o privire prin sector.

— În locul dumneavoastră, aş fi mai atent. Eu unul nu m-aş băga printre indivizii ăştia, decât dacă aş vedea că este multă lume în preajmă.

— Da, cred că ai dreptate, zise Grant, numai ca să nu intre în dispută cu un alcoolic.

Dar, până să se dea jos de pe taburet, el auzi nişte motociclete care năvăleau urlând din stradă ; ele ridicară un nor de praf în locul de parcare şi apoi se opriră, imobilizându-se undeva în spatele localului.

— Uite încă cel puţin patru, zise omul. Doamne Dumnezeule, măcar dacă aş fi putut face ceva.

O siluetă trecu pe afară, prin faţa geamului, pe lângă maşina lui Grant, apoi intră în local. Era un individ cu vestă ; foarte aţâţat, el se străduia să pară destins.

— Te-a găsit Titty ? îl întrebă pe Grant.

— Nu, zise Grant pe un ton liniştit. După cât văd, nu este pe aici prin preajmă.

— E în spate.

— Zău, nu cred că mai e așa de important. Tipul de la stația de benzină mi-a spus că domnul Brenan este plecat și că nimeni nu știe unde.

— S-a întâmplat acolo o scârbă de incendiu. (Individul era gata să izbucnească.)

— Unde acolo ? La Brenan ?

— Exact. Și acum tot mai fumegă, până la urmă n-o să mai rămână nimic.

— Cum s-a ajuns la asta ?

— Trăznetul. (Aproape că scuipă cuvântul, apoi izbucni într-un hohot de râs.)

— Într-o zi cu soare ca asta ?

— Asta-i momentul cel mai potrivit. (Râse din nou, apoi trecu subit la un ton serios :) Cum se face că știai tocmai tu despre Len ?

— Mi-a vorbit despre el un tip.

— Un tip cu motocicletă ți-a zis ? Haida-de !

— Da.

— Un domn cu motocicletă care dă nume, așa ceva nu există.

Grant pricepu mesajul, chiar și așa de rău formulat cum a fost : el le trezise acestor indivizi curiozitatea.

— Ei bine, și totuși tipul a existat.

— Vrei să mă duci cu mula.

Asta era o provocare, în genul filmelor din seria Z, se ajunsese la o stare de-a dreptul halucinantă. Cu un aer inocent, Grant se uită la individul cu vestă, își frecă bărbia, cufundat în gândurile sale, stăpânindu-se să nu facă nici un gest care l-ar face pe celălalt să creadă că vrea să sară la bătaie și vorbi tacticos ca Gary Cooper când se adresează indienilor care l-au înconjurat.

— Ei, zise el, tipul de care vorbesc eu a crezut, nu mă îndoiesc de asta, că îmi joacă o festă a dracului de bună trimiţându-mă aici.

Insul cu vestă a fost nevoit să facă un efort, deoarece nu prea avea deprinderea să gândească. Nemişcat cu desăvârşire, Grant era prea încordat ca să se mai poată mişca acum cu naturaleţe, astfel că păstră tăcerea ; prea multe explicaţii ar fi stricat toată treaba. El se bizuia pe amorul-propriu al derbedeului de faţă care nu se cuvenea să se lase amăgit de farsa unui alt derbedeu. Se scurse încet, îndelung, o jumătate de minut, cât timp radioul încerca să dramatizeze starea circulaţiei din oraş.

— Da, pe naiba, zise haimanaua în cele din urmă, ăsta ar fi singurul motiv pe care putea el să-l aibă. Doamne, să ştii că noi am fi putut să te tăiem bucăţi şi să te lăsăm să te prăjeşti în frigare.

Încă aţâţat în întregime de incendiu, el izbucni într-un râs nu prea convingător şi ieşi prin spate.

Acum era momentul să plece. Grant se duse de-a dreptul la maşina sa şi plecă. Ar mai fi trecut încă cel mult cinci minute şi individul cu vestă ar fi căpătat certitudinea că anume Grant fusese cel care îşi bătuse joc de dânsul.

Se simţea obosit, extenuat de a fi fost silit să joace această comedie, de a fi trebuit să mintă, şi se simţea epuizat şi de încordarea în faţa primejdiei. Situaţia nu semăna deloc cu istoriile despre detectivii particulari pe care le citise ; aşa ceva era în mod evident imposibil, ştia asta. Făcuse însă un prim pas : îl reperase pe Stitte, chiar

dacă de fapt nu-l văzuse la faţă niciodată. Dar va putea să-l vadă. Urma să intre într-o nouă fază, cu ajutorul cuiva.

14

La ora unsprezece, Grant şedea întins pe patul din camera sa de la motel, cu lumina stinsă, şi asculta zgomotele traficului şoselei ce se afla numai la câteva sute de metri depărtare.

O maşină se apropie cu mică viteză şi se opri alături de maşina lui. Apoi cineva bătu la uşă. El se sculă, aprinse o lampă aflată pe masă şi deschise uşa. Erau Sparrs şi Ketner ; amândoi aveau un aer îngrijorat. Grant se întoarse spre pat şi se aşeză pe marginea lui.

— O să mergem direct la ţintă, spuse Sparrs. Ai circulat în zonă, până la Hayestown, la ferma incendiată, ferma Brenan, şi la *Jake's Palace*. Din care motiv ?

— Trebuiá s-o fac, asta-i tot.

— N-o să folosească la nimic.

— Ar putea folosi.

— Cum ?

— Nu ştiu.

— Ascultă, Joe, eu înţeleg ceea ce simţi, dar gândeşte-te două secunde. Totul cu ce o să te poţi alege este că indivizii ăştia or să-ţi sară în cap. Şi atunci să te ţii ! Asta înseamnă să-ţi cauţi alte necazuri. Cam atât.

— Poate că asta-i soluţia

— Soluţia la ce ?

— Ei sunt acolo, căpitane, ei se găsesc în zonă și legea nu le poate face nimic. N-au decât să-mi sară în cap. Probabil că dumneavoastră o să-i luați la întrebări după ce mă vor fi asasinat. Ăsta va fi în sfârșit un rezultat, nu-i așa ? Pentru că deocamdată rezultatele sunt cam slabe.

Grant vorbea cu o sălbăticie de fiară și cu o patimă în care se putea desluși râvna sacrificiului de sine, mai profundă chiar decât însăși personalitatea sa. Cei doi polițiști simțiră asta. Era într-adevăr o soluție, firește, o soluție pentru Grant a cărui inimă era o rană vie. Nici un argument nu mai putea ajunge la el, având în vedere starea de spirit în care se găsea.

— Bineînțeles, zise Sparrs, așa aș simți și eu dacă aș fi în locul dumitale. Totuși nu te lăsa omorât, Joe. Asta ar fi o mare prostie.

— Da, zise Grant, fără îndoială. O să mă mai gândesc.

— Noi plecăm. Să ținem legătura, de acord ?

— Poate.

— Ar fi mai bine.

— Vom vedea.

După plecarea lor, Grant încuie ușa, stinse lampa, rămase o clipă la fereastră să privească traficul din zonă, iar în cele din urmă se întoarse în pat și se lungi. Puțin câte puțin, somnul îl luă în stăpânire, fără ca el să bage de seamă.

Dormi cu pumnii strânși. Dormi atât de profund încât, atunci când redeveni conștient, se întrebă cu mirare de ce se trezise.

Știa că nu visează. Era complet treaz, obosit, cu capul greu, și nu se mișca din loc ; nu-și deschisese decât ochii. Auzea zgomotele șoselei, în

același timp apropiat și înăbușit. Tocmai când era gata să conchidă că nu aceasta fusese cauza trezirii sale, își dădu seama deodată că zgomotul nu se îndepărta deloc. Se auzea un clocot continuu, era un motor care funcționa pe loc sau poate mai sigur erau mai multe motoare, și toate se aflau în apropiere. Niște motociclete.

El se lăsă să alunece ușor din pat și, ghemuit pe vine, se duse la fereastră. Lumina de afară părea acum mult mai vie, și întrucât ea strălucea pe steruri, el se bizui pe ea ca să-și mascheze mișcările. Grant privi scrutător afară.

Erau jos trei motociclete. Se aflau la vreo trei metri distanță de mașina lui, într-o formație dispersată, cu roțile din față întoarse spre alee. Motocicliștii țineau sub observație automobilul care părea să-i intrige. Din răstimp în răstimp, ei se priveau unii pe alții, îndreptându-i din când în când ochii în direcția șoselei. Derbedeul care se afla în fața lui Grant avea un pansament la gât. Ceilalți trei, la fel.

Grant îi cercetă cu grijă. Din locul său, el nu putea distinge numerele de înmatriculare și cu atât mai puțin să le descifreze în acest fel de iluminare. Surprins de propriul său calm, el își puse întrebarea dacă exista vreo mașină de patrulă în vecinătate. Avea telefon în cameră ; oricând îl putea folosi în caz de încurcătură. Dar derbedeii nu prea păreau siguri de ei ; întrucât mașina lui Grant nu era parcată chiar în fața camerei lui, ei ar fi trebuit să ajungă mai întâi în cele două apartamente vecine mai înainte de a fi siguri de acțiunea lor, iar această intruziune a lor ar fi urmat să se declanșeze fulgerător, căci ei contau pe

teroare când voiau să intimideze oamenii. Grant trecu în revistă diferite posibilităţi şi nu se clinti din loc.

Se desfăşură apoi o consfătuire neauzită. Se aprinse o lumină în dreapta lui Grant, dinspre biroul de recepţie. Reflectorul nu se fixă direct asupra derbedeilor. Unul câte unul, ei se strecurară în lungul aleii ca să atenueze zgomotul, după aceea dispărură în urletul motoarelor îndată ce ajunseră în şosea.

Ceasul lui Grant arăta puţin peste ora două. Grant se aşeză în faţa ferestrei, fără să privească de fapt şoseaua, şi se apucă să-şi perinde prin minte alte eventualităţi, să ia în consideraţie alte posibilităţi de acţiune. Se vor mai întoarce oare? Nici prin gând nu-i trecuse, atunci când plătise benzina, că cele cinci haimanale o vor folosi ca să dea foc fermei Brenan. Impulsivi, ei apăreau pe neaşteptate semănând pretutindeni teroarea, deoarece aveau nevoie de asta ca să poată exista. În ochii lor, agentul imobiliar nu era de aici, el poposise la un motel, el trebuia să fi părăsit oraşul. El nu doreau să convieţuiască prea mult timp cu un mister. Dar poate că vor fi siliţi să trăiască aşa până a doua zi.

Grant se dezbrăcă şi se băgă în pat, de astădată sub pătură. Avea certitudinea că a descifrat corect gândurile haimanalelor şi astfel simţea că şi-a depăşit faza de frică.

Se trezi devreme, aşa cum prevăzuse : nu vor mai exista pentru el de aici încolo dimineţi fără griji. La ora şase şi jumătate îşi făcu toaleta, îşi puse costumul, îşi legă cravata şi, la volanul maşinii sale, începu să se strecoare pe străzile încă

pustii. Două ore mai târziu, ajungând aproape în inima altui stat, Grant intră într-un orășel destul de mare, aflat în plină dezvoltare, unde își luă micul dejun și așteptă ora nouă când se deschideau magazinele. Ploua. Pe drum, scăpase de ploaie la timp. Totuși, pe de altă parte, se simți ușurat datorită ploii, căci toate se întâmpalseră în zilele frumoase, în serile limpezi care trecuseră. Observă că era sâmbătă. O sâmbătă fără nici o noimă. Încă un sistem, ca și legile. Într-o clipă fulgerătoare, el își aminti strălucitoarea stea pe care o văzuse în noaptea aceea și se simți dintr-o dată singur pe lume. Bizară stare ! El ridică din umeri ca să-și alunge această idee din minte. Își plăti micul dejun, apoi părăsi restaurantul. Se duse grăbit spre cel mai apropiat croitor ca să-și cumpere un impermeabil de plastic. Apoi intră într-un magazin elegant în care se vindeau articole de vânătoare. Se afla pe teritoriul unui stat unde vânzarea armelor de foc era prea puțin reglementată.

Un bărbat imens și jovial îi ieși în întâmpinare.

— Domnul... ?

— Aș dori un revolver.

— Avem pentru toate nevoile. Pe la noi se folosesc la vânătoare.

— Eu frecventez un club de tir. Un prieten îmi împrumuta arma lui până acum, dar nu mai pot să i-o cer.

— Vă înțeleg foarte bine. Oamenilor nu le place să se servească alții de armele lor. E de lu-

cru o grămadă ca să le reglezi cu precizie. Felul de ochire diferă de la o persoană la alta. Vreți calibru mare sau mic ?

— Nu mic, prietenii mei socotesc asta ridicol.

— Patru e prea mare ca să învățați să trageți. Poate că un treizeci și opt v-ar fi potrivit.

— Așa cred.

— Acestea, zise omul punând pe tejghea trei arme, sunt practic cele mai bune pe care le-ați putea găsi. Acesta de-aici (și el împinse în fața lui Grant un pistol de tip Luger) este automat, cătarea și chiulasa sunt dintr-o singură bucată, numai această partea a chiulasei este mobilă, exact ca la o pușcă. Vă puteți concentra tirul la toate gloanțele trase.

— Pare ceea ce îmi trebuie, o să-l iau.

El plăti de asemenea o cutie de agrafe, muniția necesară, un încărcător de schimb, o trusă pentru curățat, totul pentru suma de aproximativ două sute de dolari.

— Va trebui să iscăliți în registru.

— Bineînțeles.

Grant își dădu numele, adresa apartamentului său și semnă în timp ce omul punea toate lucrurile cumpărate într-o pungă pântecoasă.

— Asta nu e pentru autorități, știți dumneavoastră, zise omul. Asta e numai pentru noi, pentru arhivele noastre.

— Perfect.

— Sper ca pistolul acesta să vă dea întreaga satisfacție.

— Da, mulțumesc.

15

Duminică seara, el se întoarse la acelaşi motel şi, întrucât nu era ocupată de nimeni, îşi luă aceeaşi cameră. Socoti că avusese noroc. Aşteptă aici să se lase întunericul nopţii de-a binelea şi lăsă timpul să se scurgă în voie ca şi când lucrul acesta ar fi avut vreun sens. La ora zece seara, el se urcă în maşina sa şi se îndepărtă cu viteză redusă. Nu era nimeni de jur împrejur. Îşi puse întrebarea dacă l-a văzut cineva.

Începu investigaţiile de la Jake's Palace. Şezând la volan în parcajul acoperit cu pietriş, printre diferite autoturisme cumpărate de ocazie, el aşteptă din nou. Nu se zăreau nicăieri motociclete şi nici nu sosi vreuna în jumătatea de oră care a urmat. Coborând din maşină, Grant o încuie cu cheia şi trecu prin spate. Un bec slab, nebăgat în vreun glob, de deasupra unei uşi învechite, lumina nişte grămezi de gunoi. Aici locul era pustiu. Grant se întoarse la intrarea din faţă.

Lângă tejgheaua sa, Jake se uita la un mic televizor. Cămaşa lui era ca de obicei albă, ochii îi erau totdeauna îngălbeniţi. Păru a nu-l recunoaşte pe Grant.

— Toate motocicletele au plecat, îi spuse Grant.

— Deocamdată, în orice caz, zise Jake. Nu se poate spera că e spre bine, ar fi să cerem prea mult. (El se adresa televizorului său.)

— Nu există nici un mijloc să aflăm ?

Omul clătină din cap spre televizor şi apoi îl privi în sfârşit şi pe Grant. Clătină iarăşi din cap.

— Nu, nici unul. Ei nu fac nici curăţenie, nici altceva nimic. Pleacă şi asta-i tot.

— Când au plecat ?

— E ceva timp. Au făcut tărăboi şi după aceea au dispărut. Parcă nu mai erau aşa de siguri pe ei.

— Păreau dezumflaţi ?

— Cam aşa ceva, da.

Omul se întoarse din nou spre ecranul televizorului său. Grant ieşi.

Nu plecaseră toţi. Mai era unul de partea cealaltă a şoselei, aşezat pe motocicleta lui, în apropierea barăcii închise a unui zarzavagiu. Abia dacă îl puteai zări între luminile îndepărtate ce se strecurau printre zăbrelele unei mici fabrici şi lumina difuză a unei staţii de benzină. Ai fi zis că e un poliţai de coşmar pândind să pedepsească un infractor pentru exces de viteză. Fără să oprească, Grant îşi continuă drumul ; nu apucase să-l zărească pe individ decât în fugă şi, odată ajuns în parcaj, nu-l mai văzu deloc.

Grant porni în direcţia oraşului, cu ochii pe retrovizor. Nervos, încordat ca un arc, el îşi zise că e prea devreme pentru treaba asta. Pistolul său automat îl apăsa greu pe burtă, fiindcă era înţepenit într-un chip aberant în centura de siguranţă ; era singurul mod de a-l împiedica să iasă în evidenţă făcând o umflătură prea vizibilă. După toate aparenţele, nu era urmărit. Nu era nimeni nici câţiva kilometri mai încolo. La ce bun să circule aşa, la întâmplare ? Ei aveau mult mai multe şanse să-l evite decât el să scape de urmărirea lor. Dacă ei se jucau de-a şoarecele şi pisica,

atunci nu exista deocamdată decât şoarecele, dar nici cea mai modestă pisică.

El încetini în apropierea unei mari firme de neon pe care era scris : *Gratiile de Fier* şi care lansa raze verticale de lumină pe toată faţada unei clădiri scunde şi lungi. Parcajul din faţă era iluminat de reflectoare şi plin de automobile ; pare-se, afacerile mergeau bine. El parcă aproape de şosea, pe axul lungii vitrine a barului, intră şi găsi un scaun lângă intrare, pe unde îşi putea supraveghea discret maşina prin geam. Când se apropie chelneriţa, el se sili să-şi ia aerul unui tip în căutare de puţină distracţie în compania unei fete.

Înaltă şi cărnoasă, nu chiar atât de tânără, îmbrăcată cu o bluză strânsă pe corp şi cu un soi de slip, ea avea sânii tocmai cât trebuie descoperiţi ca să ademenească privirea, faţa îi era scandalos de machiată şi arbora un surâs bine imitat, născut dintr-o îndelungată experienţă. După ce o cântări din ochi, Grant îi adresă un zâmbet provocator.

— Bună, zise el.

— Bună, puiule, spuse ea, ca o telefonistă care îţi adresează nişte amabilităţi. Cu ce-aş putea să te servesc ?

— Dacă-i aşa, zise Grant prefăcându-se că stă pe gânduri, zău că aş începe cu o bere. Eu o iau domol.

— O iei domol când eşti singur, iedutule. (Faţa ei fardată zâmbi, ochii sclipiră sub genele false. în lumina din sală, fără să exprime nimic.)

— Asta n-o să dureze. Trebuie să-mi iau avânt.

Ea pufni într-un râs modulat, aruncându-şi uşor capul pe spate. Avea gât frumos

— Atunci, cred că ar fi bine să te înviorez.

— Asta s-a şi făcut.

Alte câteva râsete şi ea se depărtă. Un fir îi fugise din bluză. Grant se întrebă dacă dânsa ştia.

El ţinea sub observaţie parcajul şi şoseaua, dar nu neîntrerupt, căci arunca din când în când câte o privire către bar şi spre împrejurimi, oprindu-şi privirea asupra femeilor, tinere în cea mai mare parte, care după toate aparenţele căutau să găsească un motiv de a se distra puţin. Berea i-o aduse un chelner care aşteptă achitarea consumaţiei.

— Plătesc mai târziu.

— Îmi pare rău, domn' şef, dar aşa e regula la noi.

Din buzunarul său stâng de la piept, Grant îşi scoase portofelul burdușit de cărţi de vizită, diverse hârtii şi bani care îl umflau peste măsură. Chelnerul plecă de lângă masă cu un dolar întreg. Asta reprezenta totuşi un bacşiş bun. Grant avea impresia că e prudent din cale afară, însă mai târziu i se păru că încetaseră să se mai intereseze de dânsul. Încercă să bea cu satisfacţie, tot uitându-se pe geam. Părea un ins oarecare, un hoinar, în căutare de fete.

Legănat de timpul care se scurgea alene, el continuă să observe toate vehiculele care treceau pe şosea cu viteză redusă, însă atenţia îi era relaxată. Nu erau motociclete deloc. Acest lucru îl intriga puţin, îl făcea suspicios, îi crea neliniște. Băgă de seamă că paharul şi sticla erau goale şi că o femeie se instalase la masa vecină.

La prima privire, ea nu era decât o pereche de picioare, o minijupă roşie, o perucă blondă în tonuri variate. Apoi ea deveni o faţă simetrică puţin trasă, cu ochi spălăciţi, iar rochiţa ei scurtă, împodobită cu mari ajururi ovale care îi dezvăluiau talia şi fundul, părea ţinută pe corp de sânii tari. Cu mâinile mişcându-se febril, ea răscoli într-o mică poşetă căutându-şi ţigările. Avea un sex-appeal puţin cam studiat ca să corespundă gusturilor publicului, cel puţin aşa s-ar fi crezut. Totuşi tinereţea, frumuseţea compensau privirea ei stinsă.

— Aşteptaţi pe cineva ? îl întrebă ea pe Grant.

Gândurile lui Grant pluteau aiurea, dar cel mai inteligent lucru era să-şi joace rolul.

— Acum nu mai aştept pe nimeni, zise el. Doriţi să beţi ceva ?

— Desigur, pentru asta suntem aici, nu ? (Grant se ridică în acelaşi timp cu dânsa şi făcu un semn unui piccolo ; în ce îl priveşte, gestul corespundea deprinderii sale cu bunele maniere.) În fine, într-un bar vreau să zic, adăugă ea.

În prim plan, ochii ei erau imenşi, de un albastru adânc ; puteai s-o iei drept o actriţă de comedie într-un rol de idioată. Ea nu avea mai mult de douăzeci de ani.

— Asta-i singurul local, nu ? zise Grant.

— Mai sunt oameni care beau la ei acasă.

Ea comandă un suc de portocale cu vodcă, iar Grant dădu din cap când chelnerul ridică sticla goală, privindu-l întrebător. Acesta era genul localului.

— Da, dar aici e mai plăcut, spuse el pur şi simplu ca să întreţină conversaţia

— O, da. Mie îmi plac barurile, dumneavoastră nu ?

— Le ador.

— Veniţi cumva des pe-aici ? se interesă ea cu o voce afectată, ca a cuiva care face exerciţii de elocuţiune.

— Nu.

— Şi eu mi-am zis la fel... Pentru că eu vin des, în ce mă priveşte, şi fără îndoială v-aş fi văzut. (Terminându-şi discursul studiat cu grijă, ea oscila.)

— Aţi venit singură astăseară ? o întrebă Grant.

— Da, aşa e, tocmai m-am întors aici. În fine, abia am intrat, cum vedeţi.

Lucrurile nu prea mergeau şi Grant se uită afară pe geam, întrebându-se cum să le pună capăt. S-o conducă la ea acasă, s-o plătească, să-şi salveze obrazul pentru galerie ? Asta nu era partea lui tare. Dar ceea ce văzu prin geam îl obligă să lase baltă toată treaba. Lângă maşina lui, scrutând cu privirea prin geamul portierei din faţă, de la stânga, a unui automobil de uz comun, se putea desluşi o figură asemănătoare cu cele pe care le văzuse la ferma Brenan şi un umăr gol care ieşea dintr-o vestă fără mâneci, nişte ochelari de vânătoare, precum şi o chică în dezordine. Mai erau şi alte două figuri în automobilul hârbuit, poate chiar trei. Nu era de mirare că n-a văzut şi motocicletele. Pisica exista aşadar, tot atât de reală ca şi şoarecele. O tresărire subită şi scurtă a nervilor săi îl ispiti să descifreze în asta

un semn : poate frica sau mai degrabă furia. El nu mai asculta nimic. Bătrânul automobil se îndepărtă.

Consumația comandată sosi.

— Sunteți amabil să-mi mai aduceți unul ? zise ea.

Grant se uită la ea cu o privire aspră, încă preocupat de ceea ce văzuse în parcaj.

— Nu vreți să mai iau unul ?

— Luați tot ce doriți.

— Am crezut că e ceva care nu se cuvine.

— Deloc.

El se gândi că, oricum, jocul începuse, dar că nu avea nici o tactică precisă pentru a duce partida la bun sfârșit. Pe când ei aveau probabil o tactică a lor. Când el va pleca de aici, ei vor putea să aleagă momentul și locul după cum le convine. Situația inversă ar fi fost mai bună.

— Pentru că eu de fapt nu simt nevoia să mai iau unul, hm. Dar majoritatea tipilor așa vor, lor le place să te vadă cum bei, asta îi face să creadă că-ți joacă o festă, așa-mi închipui.

— Cum asta ?

— Ei se gândesc că n-o să accept dacă sunt pe nemâncate, așa cred eu.

— Poate mai curând ei.

Ea inspiră adânc și prelung echivalentul unei bune guri de aer.

— Poate ei care ce ?

— Poate ei sunt cei care n-ar veni pe nemâncate.

Ea râse scurt, ca și cum ar fi tușit, ca de o idee absurdă, apoi făcu haz și mai tare, începând în cele din urmă să chicotească.

— Niciodată nu m-aș fi gândit la așa ceva, spuse dânsa.

După aceea continuă să râdă ; ideea de a vedea un mascul pierzându-și puterile în așternut te-ar fi făcut să mori de râs ; asta nimicea întreg mitul virilității.

— Ești tare aios ! (Ea chicoti ceva mai puțin.) Să știi că-mi placi.

Hazul ei era molipsitor. Fără voia sa, Grant zâmbi.

— Mai curând dumneata ești haioasă, zise el încercând să nu lase nici o notă de ironie în vocea sa.

Sosi al doilea pahar. Grant nu se atinse de bere.

— Spune-mi, zise ea după o tăcere inexplicabilă pentru dânsa. Facem treaba, sau asta a fost numai așa, ca să stăm de vorbă ?

Tocmai asta era întrebarea. Chiar în clipa aceea el se și hotărî.

— Facem treaba. (Apoi, nedorind s-o amăgească de tot, adăugă :) Poate că nu ajungem chiar atât de departe cum te gândești dumneata, dar treaba o s-o facem.

— Adică cum ?

— Vai, tare mi-ar place să facem o mică plimbare cu mașina.

— Figura cu plimbatul la aer curat, nu-i așa ? Asta nu-mi place, prea multe gângănii ; de-alde astea sunt bune pentru slăbănogi.

— Nimic altceva decât un tur (Stârnit de o inspirație subită, el scoase cheia.) Am un loc unde putem merge.

— Bun, spuse ea pe un ton resemnat, ca să evite orice alte discuţii.

— Hai să mergem. Nu merită să ne terminăm paharele.

— Mai întâi afacerile, zise ea, vădit bănuitoare.

— Nu aici. Afară, dacă eşti de acord.

— Bun.

Grant îşi roti privirea prin parcaj, cu aerul cel mai firesc, dar îşi păstră prudent faţa întoarsă spre fată, ca să nu pară că nu se interesează de ea. Ocolind maşina, avu posibilitatea să vadă atât şoseaua, cât şi ce ar fi fost în faţă. Îi deschise portiera mai întâi fetei, care a fost încântată de această atenţie ; cum părea că îi plac automobilele, ea aproape că poza lângă maşină. Avea în picioare cizme scurte cu tocuri înalte, roşii ca şi minijupa, şi având şi ele ochiuri ovale ajur care îi puneau în valoare gleznele fine şi pulpele lungi. Era foarte impresionant ; însă Grant reacţiona cu o admiraţie de eunuc.

— Ţi-e foame ? o întrebă în maşină.

— Hm... Acum că mi-ai adus aminte, da !

— Putem să cumpărăm câte ceva. Ce ţi-ar plăcea mai mult ?

— Un sandviş triplu.

— Mergem să căutăm sandvişuri triple.

— Şi vin. Sandvişurile se vând chiar lângă local, pe dincolo. (Ea arătă în direcţia oraşului.)

— De acord.

El porni motorul. Ea îşi puse mâna pe braţul lui Grant. Părea toată numai picioare.

— Afacerile, îi aminti dânsa. Cincizeci. (Acest lucru suna cam trist.)

— Foarte bine, zise el, scoţând câteva bancnote. Uite, ai aici dublu.

El lansă maşina înainte fixând retrovizoarele spre laturi.

Cu un gest lent, dusă pe gânduri, ea îşi puse bancnotele în mica sa poşetă.

— Ce trebuie să fac în schimbul ăstora ?

— Nimic special.

— Ce-ar trebui să fac pentru început ?

— Nimic altceva decât un tur cu maşina împreună cu mine.

— Aşa ?

Sosiră la o baracă unde se vindeau sandvişuri triple. El opri energic. Apoi se îndreptară spre tejghea şi, în timp ce ea comanda, Grant privi şoseaua în direcţia de unde veniseră. Nu străbătuseră o distanţă prea lungă şi dacă cineva ar fi încercat să-i urmărească de departe, l-ar fi văzut trecând. Dar nu era nimeni.

Mai făcură un drum scurt până la un negustor de vinuri şi băuturi spirtoase. Aceeaşi situaţie. Dar de astădată, vechea maşină hodorogită trecu, făcu o întoarcere pe jumătate de îndată ce îi stătu în putinţă şi porni în sens contrar tocmai când Grant şi fata ajungeau la maşina lor. Fetele din cealaltă maşină se rotiră şi se întoarseră spre ea.

Grant aşteptă, lăsând-o să se descurce cu un enorm sandviş, cu şerveţelele de hârtie şi cu cele două sticle mici de vin. Ei nu aveau pahare, iar fata declară că păhărelele de carton n-au nici o noimă şi că la urma urmei de ce să nu bea direct din sticlă ? Ea îşi destupă sticla. Grant demară.

— E bun, zise ea după prima înghiţitură.

Acoperită cu şervețele de hârtie, ea era foarte grijulie cu firimiturile şi cu stropii.

— Sunt bucuros că-ți place.

— Şi o să tot hoinărim în maşină amândoi, asta-i tot, nu-i aşa ?

— Da, asta-i tot. (El observa şoseaua în spate.)

Se lăsă liniştea. Nu prea era circulaţie pe şosea. Nu se zăreau faruri în spate.

— Ai prefera să nu vorbesc, nu-i aşa ? spuse fata, liniştit.

— Ba nu, ba nu. Dă-i drumul. Asta-mi place. (După o pauză, el adăugă :) Asta te face să fii reală

Ea meditâ la această declaraţie.

Ajunseră la drumul transversal care îl adusese pe Grant la ferma Breman. Cum asta era o răspântie periculoasă, funcţionau acolo mari semafoare portocalii de avertizare, pe care acum Grant le zărea de departe, cu toate că nu le observase în timpul zilei. Nu dorea să cotească, socotise să meargă drept înainte, aşa că nu reduse viteza. Asta îi îngădui să repereze în faţă o altă maşină ; maşina aceea încetinise însă şi circula cu toate farurile stinse. Fiindcă el nu intra pe ramificaţie, maşina cu farurile stinse accelerâ ca să câştige teren. Îl urmărea pe Grant din faţă.

Această descoperire îl goli aproape de toată energia nervoasă. Vai, el nu era decât un biet amator. Simţi deodată că îi este teamă pentru fată. Luptă cu sine însuşi ca să-şi alunge amintirile celeilalte nopţi. Era nevoit să aleagă un loc oarecare şi să aştepte momentul. Ar fi făcut mai bine să fi rămas singur, căci atunci s-ar fi putut

servi de mașina sa ca de o armă, iar dacă își putea permite să-și neglijeze propria securitate, nu avea dreptul să expună viața acestei fete.

Ea simți că dispoziția lui Grant începea să se schimbe, așa cum simți orice schimbare de direcție în mers

— Ce se întâmplă ? întrebă fata.

— Nimic.

— Mi-e frică... Spune-mi cel puțin cum te cheamă !

— Joe.

— Mi-e frică, Joe ! Pentru numele lui Dumnezeu, mi-e frică.

— Totul o să fie bine.

— Și mașina asta ?

— N-avea grijă !

La vreo sută cincizeci de metri mai încolo, el văzu o pancartă care semnala prezența unui teren pentru picnicuri. Când sosi acolo el se abătu din drum atât cât putu și întoarse mașina cu fața către șosea. Socoti că șoseaua se afla la vreo treizeci de metri. Își stinse toate farurile, opri motorul și se rezemă de spătarul scaunului său.

— Ce o să se întâmple acum ? întrebă fata.

— Se prea poate să se petreacă ceva cam rău.

— Rău ? În ce fel ?

— Ceva tărăboi, îmi închipui.

— Atunci de ce să rămânem aici ? Hai s-o ștergem.

— Nici vorbă. Ei sunt probabil mulți și se pot deplasa cu toată viteza ; cu motociclete. Aici, noi suntem mai bine plasați ; ei vor fi nevoiți să vină să ne caute.

— Vai, nu ! gemu dânsa şi s-ar fi putut spune că o veche suferinţă se trezea în ea.

— Şi pe dumneata cum te cheamă ? o întrebă el.

— Reeny, adică Irene.

— Ascultă, Irene, dumitale n-o să ţi se întâmple nimic ! spuse el cu stăpânită ferocitate.

Grant ieşi din maşină şi rămase în picioare în faţa portierei deschise. Becul plafonierei lumina prea tare. El descheie teaca în care se afla pistolul, pe dinăuntrul centurii sale. Scoase arma, azvârli teaca pe canapeaua din spate, cu o mişcare a degetului ridică siguranţa şi, aşezându-se fără a închide portiera, întinse mâna prin faţa fetei ca să ia din sertarul de mănuşi încărcătorul de rezervă, pe care îl strecură în buzunarul vestei. Lăsă deschis capacul compartimentului care conţinea o cutie de cartuşe.

Ţinu sub observaţie evenimentele, mai întâi cu oroare apoi cu o uşoară destindere.

— Dumneata ştiai că ei or să vină ! spuse ea.

— Nu neapărat Îmi ziceam doar că e posibil.

— De ce m-ai luat cu dumneata, Joe ?

— Nu ştiu nici eu.

— Nu cumva pentru că ai vrut să ai un martor ca să le fie lor frică ?

— Sincer, nu ştiu

Asta era întocmai ca reproşurile făcute după faptul consumat. Dar trecutul era trecut Prezentul acesta era altceva. Se angajase, aşa că trebuia să treacă Rubiconul.

— N-ai putea să stingi lumina asta ? întrebă fata.

El întinse mâna spre plafonieră, care nu avea întrerupător ; va trebui deci să închidă portiera. Dar acum era, de altfel, prea târziu Grant auzi zgomot de motoare. Ieşi, închise portiera, apoi îi dădu fetei cheile de la maşină.

Ei se năpustiră din dreapta, dinspre partea opusă oraşului. Grant se întrebă sum se putuseră descurca să poată sosi pe acolo. Ei cotiră înainte de a intra pe terenul destinat picnicurilor şi se opriră la margine, cu farurile aprinse ; în lumina farurilor era cu neputinţă să vezi pe cineva. Calm, Grant merse spre ei ca să-i aibă la îndemână, ţinti ţinând pistolul automat cu amândouă mâinile şi începu să tragă.

Primul far se stinse cu un pârâit puternic de la cea dintâi detunătură. Cineva zbieră ceva, apoi zburâ în fărâme al doilea far şi după aceea, din două focuri, al treilea. Răcnetul se intensifică. Nişte paşi scrâşniră pe pietriş, în timp ce motocicliştii o luaseră la fugă şi se îndepărtau de motocicletele lor. Grant bătu în retragere către maşina sa, ochii nu i se obişnuiseră cu întunericul ; el se controla ca să nu intre în panică şi să facă cine ştie ce gesturi inutile. Mai trase un glonte la nimereală. Auzi iarăşi nişte paşi precipitaţi. Cu acesta, erau cinci cartuşe consumate. Dacă ei l-ar asalta acum, sigur că l-ar putea dezarma.

Se ghemui lângă spatele maşinii şi scoase încărcătorul din pistolul automat. Mai rămânea un glonte pe ţeavă. Introduse încărcătorul de rezervă. Avea acum zece gloanţe în armă şi trei în primul încărcător. Dar nu mai avea nimic în care să poată ţinti.

Da, şi dacă totuşi... Unul dintre derbedei aprinse un chibrit, de la care ţâşni o flacără mult mai mare : era un coktail-molotov. Grant trase asupra luminii de flăcări, care lunecă înainte în timp ce un glas urla, de astădată de durere. Sticla cu benzină în flăcări săltă din nou în direcţia automobilului şi explodă. Fata aprinse farurile, apoi demeră.

În această nouă lumină, el deslusi două siluete care se strecurau căutând să se pună la adăpost. De departe, se auziră nişte sirene. El lumină calm cu lanterna formele în mişcare, în timp ce fata manevra cât era ea în stare ca să îndepărteze maşina de flăcările izbucnite din acel coktail-molotov. Unul dintre derbedei se străduia să ajungă la motocicleta lui, şi Grant urmări ţinta mobilă, vizibilă clar, însă nici el nu ştia de ce nu a fost în stare să apese pe trăgaci. O maşină de patrulare stopă cu un scrâşnet de cauciucuri. Un reflector se aţinti asupra lui Grant. Tocmai sosea şi un al doilea vehicul al poliţiei.

— Lasă arma jos ! i se ordonă.

El îşi puse pistolul automat pe masa de pe terenul de picnic pe care o văzu mai aproape şi în ciuda ordinelor care i se strigau de către poliţai, el se duse spre fată şi o strânse în braţe în vreme ce ea plângea, în pragul unei crize de nervi, cu peruca răsucită de-a curmezişul. După ce a făcut-o să-şi revină, el îşi întoarse privirea spre reflectoare şi spre ţevile revolverelor îndreptate asupra lui.

— Totu-i în regulă, Joe, rosti fata cu o voce aproape imperceptibilă.

Dar gândurile lui Grant rătăceau în altă parte, sau poate că nicăieri.

16

Lui Grant i-au fost puse cătuşe ; el a fost urcat în spatele unei maşini a patrulei. Fata intră în altă maşină, însă cu mâinile libere. Încetase să mai plângă. De astădată nu existau cadavre, ci numai răniţi. Stând în picioare şi urlând, ei cereau un medic, în timp ce erau înghesuiţi într-o a treia maşină. Poliţiştii izbutiră să stingă focul cu ajutorul extinctoarelor şi aruncând lopeţi de pământ peste flăcări. Veni un autocamion să ridice motocicletele. Apărură numaidecât un ziarist şi un fotograf, puseră întrebări, făcură poze, fotografiind-o mai ales pe fată. Trebuia să fi fost la faţa locului cel puţin opt maşini de patrulare. Grant nu le mai socoti, asta nu mai avea pentru el nici o importanţă. Mâinile lui erau întoarse la spate şi îl dureau, iar aşa, cu ele strânse în cătuşe, îi era greu să se aşeze ca lumea. Era neputincios, enorma maşină socială luase lucrurile în seama ei. Lui Grant îi era frig şi mâinile îi tremurau făcându-i umerii să tresalte. Era mulţumit că fata nu păţise nimic.

Unul câte unul, automobilele plecară la intervale regulate. Cei doi bărbaţi care se aflau împreună cu Grant nu-i adresau nici un cuvânt, erau ocupaţi cu radioul. Ar fi dorit să le ceară să-i descuie cătuşele, dar se răzgândi, ambianţa nu părea prielnică.

— S-ar zice că e o armă nouă, spuse cel din dreapta către coechipierul său.

— Am cumpărat-o ieri, declară Grant.

— Ascultă, bătrâne, ţi s-a spus care sunt drepturile dumitale. Aşa că stai liniştit şi ai răbdare. Cu cât o să vorbeşti mai puţin, cu atâta o să fii

considerat mai puţin mincinos mai târziu. S-a văzut, aveai armă. Asta-i tot ce ne interesează.

— Căpitanul Sparrs o să vină ?

— Cred că da. El vine întotdeauna în cazuri dintr-astea. Îl cunoşti pe căpitan ?

— Da, de luni seara.

— Dumneata eşti, Grant ?

— Da.

Poliţistul cântări pistolul în palmă, chibzuind.

— Doamne Isuse ! exclamă el oftând. (S-ar fi zis că rosteşte o rugăciune. Apoi se întoarse spre Grant.) Cum te simţi ?

— Merge. Mă strâng rău cătuşele.

După o clipă, omul îi făcu semn cu cotul camaradului său şi îi arătă cu o mişcare a capului marginea şoselei. Opriră maşina, ajutându-l pe Grant să coboare şi îi puseră cătuşele în faţă, fără să i le strângă prea tare. Regulamentul trebuia respectat. Restul drumului îl străbătură fără să scoată o vorbă.

La comisariatul central, în mijlocul unei mulţimi de ziarişti, se afla un bărbat înzestrat cu un reflector puternic şi cu o cameră de luat vederi. Ei s-au arătat din capul locului înţelegători, iar acum profitau din plin de momentul prezent. Poliţiştii, fiegmatici şi muţi, se deplasau în linişte. Îl conduseră pe Grant prin uşile batante ale sălii de recepţie, apoi în lungul unui coridor, în sfârşit într-o odăiţă mică, de fapt un fel de cabină, unde pur şi simplu îl lăsară singur. Uşa a fost încuiată.

Odăiţa conţinea o masă fixată în podea, la mijloc, şi patru taburete pivotante, prevăzute cu speteze, câte două de fiecare parte a mesei, fixate şi ele în duşumea. Era şi o fereastră în corpul uşii

şi alta dând spre coridor, ambele cu geamuri groase întărite cu reţea de sârmă ; existau de asemenea guri de aerisire la înălţimea pereţilor, un bec electric încastrat în tavan, fără nici un întrerupător, dar şi o oglindă de colţ de mărimea unei farfurii, undeva într-un ungher, aproape de plafon. Altceva nu mai era nimic în încăpere.

Din locul unde se aşezase, Grant supraveghea ferestrele şi îşi pusese pe masă mâinile strânse în cătuşe. Privirea îi căzu pe ceasul său de la încheietura mâinii, lângă cercul metalic al cătuşei. Nu se uită cât era ora. Se simţea gol, aproape descărnat, dincolo de durerea din braţe care începea să se atenueze. Odaia zgârcit mobilată îi oferea un mister, deşi nu ajungea să-şi dea seama care anume. Asta însemna o pierdere, peste pierderea speranţei sau a unei emoţii, oricum a vreunui lucru. Se simţea detaşat, cu mintea limpede, cu sentimentele inactive care parcă i se risipiseră pe terenul de picnic. Odăiţa goală era foarte concretă şi foarte pustie. Era totuşi ceva.

Se scurse un răstimp lung până când Sparrs intră însoţit de un poliţist în uniformă. Făcu un gest neliniştit spre cătuşe. Poliţistul în uniformă le scoase, apoi ieşi. Sparrs se aşeză în faţa lui Grant. Palid, cu faţa desfigurată, căpitanul avea un aer lugubru, ceea ce îl făcu pe Grant să se uite la ceas. Era trecut de unu şi jumătate noaptea, erau încă orele mici.

— Peste un minut, spuse Sparrs ca şi cum ar fi făcut o pauză, o să mergem să ascultăm în parte povestea dumitale, mai puţin oficial, ca să putem lua unele hotărâri.

— Pot să povestesc totul, nu am ce să ascund.

— Nu așa înțeleg eu să conduc ancheta.

— Ce fel de hotărâri ?

— Asta depinde de ceea ce rezultă din povestea dumitale.

— Cine te aude ar putea să creadă că e o afacere complicată.

— Este pe cale de a deveni.

— Cum așa ?... E vreun mort ?

— Rahat ! Nu e asta. (Oricine și-ar fi închipuit că îi părea rău că nu-i știa morți pe toți.) Unuia din ei i-ai străpuns binișor brațul dintr-o parte într-alta ; pe altul l-ai atins la testicule, nu-i decât o zgârietură : pentru asta n-o să fie condamnat la castitate.

— Sunt bine toți trei ?

— Da. Să nu-mi spui că nu știai asta.

— Știam. Dar nu eram sigur. I-ai reținut măcar de data asta ?

— Asta-i o decizie pe care abia trebuie s-o luăm.

Din nou, Grant avu conștiința acestei încăperi ca pe a unui spațiu închis care însemna de fapt detenție. Sparrs părea să fie în aceeași situație. Un polițist ciocăni la geam, deschise ușa, apoi plecă.

Ei amândoi ajunseră în sala de interogatoriu, aceeași din noaptea precedentă de luni. Ketner era acolo, cu un trabuc subțire în mijlocul feței lui triste și joviale. Îi făcu lui Grant un semn din cap și suflă fumul țigării de foi cu un suspin șuierător. El avea un aer jenat sau dezamăgit. O farfurie adâncă, în care se aflase o cină rece, servea acum drept scrumieră. Ketner termină de examinat o bandă pe magnetofon.

— Aşezaţi-vă aici, zise el.

Grant se instală în faţa microfonului. Se simţea ca şi cum ar fi nimerit într-un jalnic dispensar.

— Fără înregistrări, zise Sparrs.

El se aşează pe marginea unui scaun cu faţa la Grant, privindu-l peste colţul mesei.

— Arma, spuse el. N-ai avut-o vineri seara, atunci când noi te-am avertizat. Noi căutăm nişte tertifuri de acest gen.

— Nu. Am cumpărat-o sâmbătă dimineaţa. Am bonul de casă.

— Lasă asta. După ce ai cumpărat pistolul, ce ai făcut ?

— M-am întors aseară aici.

— Ca să-i găseşti.

— Ca să le dau posibilitatea să mă găsească.

— De unde ştiai că te caută ?

— Erau aproape de motel în noaptea de vineri. Îmi examinau maşina. Erau tot ăştia trei, i-am văzut.

— Nu ne-ai chemat pe noi.

— La ce bun ? Ei nu făceau nimic.

— Ar fi fost bine de ştiut. Noi îi ţinem sub observaţie. Dumneata unde te-ai dus astă-seară ?

— Mai întâi la Jake's Palace. Ei erau cu toţii plecaţi, dar exista un individ de partea cealaltă a şoselei, care supraveghea localul. M-am oprit atunci într-un bar, ca să văd dacă or să vină. Au venit, dar nu cum mă aşteptam eu ; s-au servit de un hârb de maşină veche.

— De-acolo ai cules fata ?

— Da. În sfârşit, mai curând ea m-a cules pe mine.

— Dar te-ai hotărât s-o iei cu dumneata.

— Da.

— De ce ?

— M-am gândit că asta îmi dă un aer mai natural, ca şi cum ei nu m-ar fi interesat deloc.

— Dar poate că s-ar fi interesat ei de ea, nu crezi ?

— Da, aşa e.

— Ai folosit-o ca momeală.

— Într-un anumit sens.

— De ce trebuia ales tocmai locul de picnic ?

— Chiar înainte de a sosi acolo, i-am văzut cum mă supravegheau mergând cu maşina lor în faţa mea. Terenul de picnicuri a fost primul loc găsit unde puteam să aştept pe derbedei. Nu mai voiam să dea iarăşi buzna peste mine pe şosea.

— Deci dumneata i-ai aşteptat ?

— Da.

— Cu pistolul ?

— Da.

— Bun ; după câte povestesc haimanalele astea, ei au intrat întâi pe terenul ăla pentru picnicuri şi dumneata te-ai apucat să tragi în ei, asta ar fi.

— Exact. Ei atacau şi aveau un coktail-molotov.

— În momentul acela dumneata nu ştiai.

— Ştiam că ei atacă.

— Ei pretind că au poposit acolo ca să-şi facă friptură la frigare. Aşa se explică benzina aceea.

— Era un coktail-molotov.

— Atâta vreme cât nu s-au servit de el, nu era decât benzină pur şi simplu. În schimb o armă de foc este într-adevăr o armă de foc.

— Dar s-au servit de el.

— După. După ce dumneata te-ai apucat să tragi. Ei erau în legitimă apărare.

— Ei s-ar fi servit de cocktailul-molotov în orice caz. Tocmai pentru asta și veniseră.

— Faptele, așa cum s-au petrecut ele efectiv, pot lăsa însă altă impresie. Iar după spusele fetei, dumneata ai venit acolo ca să-i aștepți, cu arma și cu toate celelalte. Acești trei cretini, fata, primul polițist din zonă... știi dumneata la ce concluzie duc declarațiile lor, pentru numele lui Dumnezeu ?

— Dacă pui întrebarea în felul ăsta, presupun că nu, într-adevăr nu știu. Unde vrei să ajungi ?

— E mult prea grav, nu pot fi lăsate lucrurile să meargă așa. Noi suntem obligați să deschidem o instrucție judiciară. Iar deocamdată, asta înseamnă contra dumitale.

— Contra mea ? Nu contra lor, cum așa ?

— Nu, nu contra lor, ci contra dumitale. Deținere de armă, port ilegal de armă, agresiune cu tentativă de omor. Cazul dumitale e destul de rău. Dacă spui tot adevărul, asta se va considera tentativă de omor cu premeditare, cu tot tacâmul. Și la urma urmei, Dumnezeu cu mila, ce te-a apucat să nu stai deoparte liniștit ?

Se lăsă un moment de tăcere, cât timp îi trebuia mesajului implicit să devină mai limpede.

— Dumneata știi prea bine, spuse Grant cu voce gravă.

— Da, pe naiba, sigur că știu. Dar toate astea nu sunt oficiale. Caută-ți un avocat, Joe, și taci din gură.

— Asta e, ar fi trebuit să iau unul cu mine în vacanță.

El nu făcea aici vreo glumă, ci exprima un soi de stare de şoc moral, anume sentimentul că elementul uman într-un anumit chip nici nu conta, că se afla în afara legilor.

— E o idee, mormăi Ketner.

— Putem face asta mâine dimineaţă, zise Sparrs arătând spre magnetofon. Acest lucru are să-ţi dea timp de gândire.

— N-am nevoie de timp de gândire, spuse Grant. Totul e proaspăt în mintea mea în prezent.

— Asta-i bine.

Ketner începu să înregistreze, iar Sparrs, ca să respecte formalităţile, debită formulele rituale ce conţineau drepturile cetăţeanului ; Grant arătă că încuviinţează totul, după aceea Sparrs indică ora, locul şi persoanele de faţă.

Grant mărturisi magnetofonului tot ce făcuse el şi tot ceea ce s-a petrecut. Vorbea cu un glas depărtat, ca un om care îşi rememorează copilăria ; ceilalţi, care ascultau cu feţele imobile, se abţineau să facă vreun zgomot, din cauza magnetofonului. Ei nu puseră nici un fel de întrebări, asta n-ar fi făcut decât să agraveze lucrurile. Odată sfârşită înregistrarea, poliţiştii se simţiră ceva mai liberi. Oficial, ei erau nişte profesionişti, ca oameni îndatoritori, erau însă ei înşişi.

— Vrei să telefonezi cuiva ? întrebă Sparrs.

— Asta poate să aştepte până mâine dimineaţă.

— Bun. Atunci hai să dormim puţin.

— Eu rămân aici, nu-i aşa ?

— Da, din păcate. Vei fi inculpat mâine, acum e prea târziu. Poţi să te ocupi de cauţiune chiar în acest moment. Noi suntem obligaţi să te reţinem peste noapte aici.

— Aveţi arme asupra dumneavoastră ? întrebă Ketner cu oarecare inocenţă.

— Da, zise Sparrs, dar acesta e lucrul cel mai puţin grav.

Şi el ieşi fără să mai spună nimic altceva.

Ketner îl conduse pe Grant într-o sală de pe cealaltă latură a coridorului, unde un poliţist completă nişte formulare, îl fotografie pe Grant, îi luă amprentele digitale. De acolo, ei merseră cu liftul la etajul al doilea şi intrară într-un hol care părea să fie mai degrabă un birou, cu nişte uşi metalice grele în dosul cărora trebuiau să fie celulele. Fiecare uşă avea încastrat câte un geam de treizeci de centimetri pătraţi din sticlă incasabilă. Un poliţist, aşezat în spatele unui perete de sticlă groasă, privi cu ochi prudenţi şi întrebători mâinile libere ale lui Grant. Ketner îi întinse un formular şi se îndreptă spre una din uşi.

— Cea din capăt e liberă ? Vreau ca el să fie singur.

Poliţistul dădu din cap, apăsă un buton şi uşa metalică se deschise. Coridorul era constituit din două şiruri de celule ; se zăreau mai cu seamă gratiile şi, din loc în loc, porţiuni de zid. Lumina fusese lăsată mai slabă pentru noapte. În capăt se aflau faţă în faţă două celule opace. Ketner o deschise pe cea din dreapta şi îl lăsă pe Grant să intre. Celula era de doi metri cincizeci pe trei metri, cu tavanul înalt, zugrăvită în verde de spital, cu un puternic miros de dezinfectant, un pat metalic fixat în zid, o chiuvetă, o tinetă fără scaun şi fără rezervor de apă, şi cu o lumină slabă, fără întrerupător. Sensul acestei încăperi era absolut clar : era

un loc de păstrare în viaţă a unui corp, nici mai mult nici mai puţin.

— Noi nu oferim pijamale, spuse Ketner pe un ton serios. Puteţi să vă împăturiţi hainele şi să le puneţi la capul patului.

— Da.

Ketner se opri o clipă în uşă :

— Aţi fi putut face toate astea absolut singur, cu o puşcă cu repetiţie, cu alice, uite-aşa, fără urme la examenul balistic. Şi cu maşina aia aţi fi putut să fugiţi de la locul faptei. Şi nimeni nu s-ar fi procopsit cu un ulcer lucrând la acest caz.

— Nu puteam să fac aşa ceva în momentul acela. Mai înainte, poate că da.

— Da. Ştim asta.

— Sau mai târziu.

Uşa a fost încuiată şi deveni o parte din perete.

17

La ora şase şi un sfert, Grant se trezi şi îşi învârti ceasul. Dormise iepureşte. Canalizarea producea un zgomot care creştea pe măsură ce oamenii din clădire trăgeau apa la closet şi îşi goleau chiuvetele. Aparent, nu era nici o noimă într-asta, pentru că nu zbârnâise nici o sonerie şi nu urlase nici o sirenă. Lumina palidă a zorilor care se revărsau străbătea geamul celulei lui Grant. Din latura aceasta, clădirea era orientată spre est. Descoperirea asta i se păru importantă, dar în acelaşi timp îşi dădea seama de fapt de lipsa ei de

semnificaţie. Era un element din exterior şi tocmai acesta îi dădea un sens : ziua nu putea fi oprită, şi cu atât mai puţin nimeni nu încerca s-o oprească.

El îşi aruncă la o parte pătura militară subţire şi îşi puse pantalonii, îşi încălţă ciorapii şi pantofii, nedorind să umble desculţ pe duşumeaua de beton, apoi participă împreună cu toţi ceilalţi la concertul ţevăriei. Nici vorbă să se bărbierească, iar pentru a se spăla nu zări nicăieri şervete. Bău apă din pumni, apoi se şterse pe mâini cu pătura. După aceea, nu mai avu nimic de făcut. Se aşeză pe pat. Se gândi cu nostalgie la un tub de pastă de dinţi, la deodorantul său şi la tipul de şervete de hârtie pe care le folosea cu predilecţie acasă la el, se gândi să-şi schimbe rufăria, la felul cum şi-ar fi putut alege micul dejun, la un duş, la privirea aruncată pe fereastră, la atâtea lucruri infime de care te poţi lipsi atât de uşor. Nu e cu neputinţă ca de aici încolo să înceapă chiar şi să pută câte puţin şi să fie silit să se deprindă cu un alt mod de viaţă.

Nişte zgomote răsunară în coridor şi apoi se apropiară, până când uşa celulei se deschise. Un poliţist rămase în cadrul uşii, ţinând în mână un carnet.

— Gustarea de dimineaţă, zise el. Asta vine de-afară.

— Nu mi-e foame.

— Dacă vreţi să-mi ascultaţi părerea, trebuie să mâncaţi, o să aveţi nevoie.

— Bine, bine. Şi ce e de mâncare ?

— Hrana obişnuită. E mai bine de ales ceva ce se poate consuma rece.

— Ouă tari, două, pâine, unt, cafea. Cafeaua poate fi păstrată fierbinte ?

— Da. Este într-un rezervor. Toți o luăm de-acolo. Plătiți imediat, minimum trei dolari, dacă o să fie rest, îl găsiți pe tavă.

— Perfect. (Grant îi dădu o bancnotă de cinci dolari.)

— Și să nu umblați cu mofturi. Nimeni nu e obligat să vă dea de mâncare, așa că asta costă.

Polițistul îi dădu lui Grant o chitanță, apoi plecă.

Timpul interior se instală din nou, mai lent decât timpul orologiilor. La capătul unui lung interval, de fapt vreun sfert de oră, Grant a fost condus în holul baricadat, ca să poată telefona. El îl chemă pe Steve Harrison care, în ciuda protestelor lui Grant afirmând că se va putea descurca singur, îl anunță că va veni cu un avocat. O oră mai târziu sosi și micul dejun, așezat pe o tavă de carton, în farfurii de carton, cu tacâmurile respective, și doi dolari rest. După un alt răstimp mai lung, cam de vreo două ore, i se aduseră lui Grant cele necesare bărbieritului, iar apoi, în urma unui nou ordin, putu să-și facă toaleta, folosind apă rece. Și din nou timpul deveni singurul obiect al gândurilor sale.

La ora douăsprezece treizeci după-amiază, el a fost condus la etajul de deasupra, într-o mică sală de ședințe, prevăzută cu geamuri, și căreia i se putea observa, de pe coridor, interiorul. Steve Harrison era acolo, însoțit de un avocat care i-a fost prezentat sub numele de Martin Avelev. Masiv, bine îmbrăcat, avocatul avea un păr negru bogat, ușor încărunțit, niște ochi căprui inocenți pe o față

brăzdată de riduri, bronzată fără îndoială pe terenul de golf, şi o voce care bubuia ca o tobă. Ei îşi aduseseră o gustare : sandvişuri şi cafea.

Grant îşi istorisi încă o dată povestea şi din nou răspunse la întrebări. De fiecare dată când prezenta evenimentele în propria sa versiune şi mai ales de fiecare dată când i se puneau întrebări faptele deveneau din ce în ce mai puţin reale şi alcătuiau o povestire cu totul diferită de ceea ce se petrecuse cu o săptămână mai devreme. Cuvintele încercau să fie mai reale decât faptele. Aveley păru că a perceput distanţa ce îl separa pe Grant de lume. Avocatul îşi aprinse o ţigară şi urmări fumul.

Grant îşi încheie astfel istorisirea :

— Da, mi-ar plăcea să am o bună apărare, maestre, dar ceea ce mă interesează mai mult este să-i încolţesc pe aceşti trei indivizi.

— Spune-mi Martin, zise Aveley cu tonul unui om de afaceri. Procurorul va încerca probabil să demonstreze tentativa de omor având ca mobil răzbunarea. Faptele nu vor fi contestabile, întrucât au existat martori şi astfel ele sunt în întregime confirmate.

— Eu voi recunoaşte ceea ce am făcut, declară Grant pe un ton destul de neutru.

— Nu vei recunoaşte totul, zise avocatul ; altminteri rişti să bagi beţe în roate apărării. Ai fi putut să ai intenţia să împingi banda aceea să te atace, cu speranţa că ea o va face negreşit, însă dumneata nu ai provocat incidentul şi nu aveai intenţia să faci ceea ce ai făcut.

— De fapt n-am avut nici o intenţie. N-am vrut altceva decât să fiu pregătit.

Această explicație părea găunoasă și naivă pentru cine nu trecuse prin acele încercări, dar Grant nu-și dezvoltă ideea.

— Bun, spuse Aveley, ei știau cine ești dumneata ?

— Nu cred. Dar acum probabil că au aflat.

— Deci, după toate aparențele, ei nu aveau nici un motiv să te atace.

— Ascultați, zise Grant înlăturând argumentația cu un gest, ei le-au ucis pe Sue și pe Patty și ne-ar fi omorât pe fata aceea și pe mine, dacă nu aș fi avut pistolul ăsta. Asta e ceea ce vreau să reiasă.

— Îți vei agăța de gât un mobil clasa întâi dacă faci asta.

— Vreau să-l agăț de gâtul lor.

— Dumneata ești cel care va fi dat în judecată, nu ei.

— Vreau ca autoritățile să știe ce să creadă în privința lor. Pentru numele lui Dumnezeu, trebuie neapărat să existe un mijloc.

Aveley oftă și-și zdrobi țigara.

— Lucrurile nu funcționează chiar așa. Riscăm să nu avem posibilitatea de a pune în valoare aceste lucruri. Tot ce reiese aparent este că dumneata erai intim convins că ei erau răspunzători pentru ceea ce s-a întâmplat în familia dumitale.

— Mai reiese și pentru ce eram convins. Doamne Dumnezeule, aici e totul !

— Curtea va respinge probabil acest element, considerându-l doar o indicație asupra stării dumitale de spirit : șocul care a urmat pierderii ființelor dragi. Asta nu va proba nimic împotriva acestor indivizi. Și ar fi mai rău să te comporți ca și cum

ai fi înverşunat în urmărirea lor. Aşadar, să nu faci una ca asta. Va fi destul de dificil să-i faci să admită teza comportamentului dumitale ca urmare a doliului.

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Fata. Un soţ în doliu care iese cu o târfă nu va face o figură prea bună în faţa unor juraţi. Cu atât mai puţin când ai vrea să recunoşti că te-ai folosit de fată ca să-i atragi, căci asta indică premeditarea.

Aveley îşi aprinse altă ţigară şi examină noul nouraş de fum.

— Ei bine, interveni Steve Harrison mai ales pentru a-i veni în ajutor lui Grant, nu suntem obligaţi să rezolvăm în întregime problema chiar azi.

— Joe, zise Aveley, să privim limpede lucrurile. Munca mea constă în a te apăra în faţa tribunalului. Acolo nu e balamuc şi nu e vorba numai de a discuta. Sunt reguli, există o procedură. Eu vreau să mă silesc să-ţi obţin achitarea ori măcar pedeapsa cea mai uşoară. Asta-i într-adevăr o treabă şi e singura posibilă. Eu nu pot în acelaşi timp să încerc să-i atac pe scandalagiii ăştia pentru un delict care nu poate fi dovedit cu probe. Astea sunt lucruri complet diferite. Aşadar să ne concentrăm asupra apărării dumitale. Felul cum vei depune mărturia va fi esenţial. Înţelegi ?

— Da, înţeleg.

— Ce şanse are Joe după părerea dumitale ? îl întreabă Steve Harisson pe avocat.

— Treaba se prezintă mai curând prost, cel puţin până aici, bombăni Aveley. Nu mi-ar place deloc să mă prezint în felul acesta în faţa juraţilor,

decât dacă toată curtea ar fi compusă din tineri taţi de familie, cu toţii membri ai unui club de tir.

— Ar trebui să existe şi alte soluţii.

— O să stau de vorbă cu procurorul, ca să văd ce e în capul lui. Vom hotărî pe urmă. Mai întâi trebuie rezolvată însă problema inculpării.

După ce ei plecară, Grant îşi aduse în celulă un sandviş.

Inculparea a avut loc la ora două treizeci în vechiul Palat al Justiţiei, zidit în cărămidă aparentă, chiar în centrul oraşului. Cu cătuşe la mâini, Grant a fost condus acolo de poliţistul care îl arestase şi de locotenentul Ketner. Se adunaseră mulţi ziarişti fiindcă aveau material pentru două articole dintr-o singură lovitură, ambele la fel de importante. Grant a fost acuzat de tentativă de omor. Aveley, în pledoaria sa, îl declară nevinovat, îi impuse tăcerea şi, datorită înţelegerii procurorului, izbuti să obţină limitarea cauţiunii la cinci mii de dolari. Data procesului era fixată la o dată de peste două săptămâni. Aveley rămase în sala de şedinţă pentru a sta de vorbă cu ziariştii.

Grant îşi recuperă maşina de la comisariatul central, apoi merse la motelul său unde se spălă din cap până în picioare şi îşi schimbă rufăria şi hainele. Lăsă la recepţie un mesaj pentru Steve şi Aveley, ca ei să ştie unde se află el, şi cumpără câteva ziare. Femeia de la biroul de recepţie cercetă numele lui Grant şi, subit, i se întipări pe faţă o expresie de suspiciune. În vârstă de vreo cincizeci de ani, ea era slabă, ursuză, de o nervozitate belicoasă.

— Nu cumva o să avem necazuri pe-aici, hai ? exclamă dânsa.

— Câtuşi de puţin. Puteţi verifica la căpitanul Sparrs, la noul comisariat central.

— A, nu, nu. E-n regulă, e-n regulă ! scandă ea îmblânzindu-se, deoarece la această femeie rostul comerţului era în luptă cu frica. Şi cât timp o să rămâneţi aici ?

— Nu ştiu. Aceste două persoane vor veni probabil aici să-şi ia camere, spuse el referindu-se la mesajul pe care i-l lăsase femeii de la recepţie.

— Aha ! făcu ea într-un ciripit uşurat. (Momeala câştigului triumfase.)

Grant se duse la bar şi comandă un scotch. Acesta era primul lui moment de adevărat repaos. Constrâns la inacţiune, el nu putea să se bucure de ea. Era un spaţiu gol din mijlocul unei vegheri ireale. Cel puţin nu mucezea în puşcărie. Deschise ziarul local.

Pe prima pagină nu se vorbea decât despre afaceri. Dar ceea ce atrăgea de la început atenţia era un titlu mare pe toată pagina : **Împuşcături pe un teren de picnic** ca şi o fotografie-instantaneu a fetei, cu un picior ridicat în timp ce se urca în spatele unei maşini a poliţiei. Erau acolo mai multe clişee : vehicule cu farurile de semnalizare din spate aprinse, haimanalele încadrate de poliţai şi o fotografie a lui Grant, cu cătuşe la mâini, în momentul când intra în comisariat. Articolul, semnat Roy Klidebur, se etala pe trei coloane şi începea astfel : **Liniştea unei seri paşnice a fost sfâşiată ieri cu brutalitate, când un bărbat înarmat, aparent în ambuscadă, a deschis**

foc asupra unui grup de trei motocicliști în momentul în care erau pe terenul de picnicuri de pe autostrada nr. 25. Victimele nu erau înarmate. Poliția a intervenit câteva minute mai târziu și l-a arestat pe Joseph Grant, care s-a predat fără să opună rezistență și a afirmat că a fost atacat de motocicliști.

În partea a treia, inferioară, a paginii se afla o altă fotografie și un alt articol : **O mamă și fetița ei asasinate sălbatic,** însoțit de un clișeu al breakului, probabil reprodus după o fotografie făcută de poliție, unde figurau niște bărbați în uniformă, stând în picioare lângă o porțiune de teren accidentat, cu o săgeată între ei, arătând în jos, spre sol. Klidebur relata cum Joseph Grant declarase cum fusese obiectul urmăririi pe autostradă. Forțat curând să părăsească șoseaua, el îi înfruntase pe asaltatori și își revenise din leșin, descoperind că agresorii plecaseră și că soția și fiica sa fuseseră asasinate. Darea de seamă părea neverosimilă și articolul se încheia astfel : **Poliția nu a putut descoperi urmele asaltatorilor și a fost nevoită să-și desfășoare ancheta bazându-se numai pe declarațiile supraviețuitorului Joseph Grant. „Noi sperăm că amintirile lui se vor preciza" a declarat un purtător de cuvânt al poliției.**

Grant se uită fix la articol și avu din nou senzația că se află într-o odaie goală, dar acum odaia devenise mai mare și cu atât mai intens îi era mesajul : oriunde s-ar fi aflat, el rămânea prizonier. Dacă nu le vorbești ziariștilor, înseamnă că

ai ceva de ascuns, iar dacă ai ceva de ascuns, înseamnă că eşti vinovat de ceva, eşti vinovat pentru că nu le-ai vorbit ziariştilor, iar ziariştii sunt cine ştie ce şmecher mărunt în căutarea unui subiect gras pentru un articol. Grant se întrebă dacă cei trei derbedei citeau ziarele.

Aparatul de radio din bar comunica informaţiile, asurzite de distanţa prea mare, urmate de un editorial apăsând asupra „dramelor ce pot fi provocate de armele de foc atunci când acestea se găsesc în mâna unui cetăţean altminteri conştient şi onorabil" şi asupra „vinovatei nerăbdări faţă de încetineala unei proceduri civilizate". Când crainicul începu să ceară „ridicarea unor parapete între impuls şi trecerea la săvârşirea faptei", în plin murmur profesoral, Steve Harrison şi Aveley intrară în sala slab luminată şi îl reperară pe Grant.

— Ai văzut ? îl întrebă Aveley pe Grant, referindu-se la ziare.

— Da, şi aud.

Ei comandară băuturi şi sporovăiră, aşteptând să fie serviţi.

— Am vorbit cu procurorul, anunţă Aveley. El e gata să facă o înţelegere cu noi.

— Poate să facă asta ?

— Da.

— Ce fel de înţelegere ?

— El reduce acuzaţia la delictul de atac înarmat şi dumneata îţi recunoşti vinovăţia.

— Dacă el e aşa de sigur că a fost o tentativă de omor, de ce să mai reducă acuzaţia ?

— El nu e în mod sigur o persoană care să primească bani, dar el trebuie să ţină cont de fapte şi să-şi facă munca lui. Un proces e o treabă

care ia timp și bani, și nu știi niciodată unde ajunge. Faptele convin oricărui fel de inculpare. Dacă te recunoști vinovat, el va obține o condamnare, munca lui a fost efectuată și toată treaba dobândește o bună alură oficială.

— Și cu mine ce se va întâmpla în acest caz ?

— Asta depinde de judecător. Având o astfel de șansă, noi putem obține o condamnare cu suspendarea executării.

— Și cei trei indivizi și tot ce au făcut ei ?

— Nimic. Uită-i. Pentru moment, ei au mai multe drepturi decât dumneata.

— O să vă aduc la cunoștință hotărârea pe care o s-o iau. Trebuie să mai reflectez.

— A-ți face griji nu înseamnă a reflecta, zise Steve. Martin, dumneata ce ne sfătuiești ?

— Un proces la curtea cu juraţi este sau tot sau nimic, condamnarea sau achitarea ; dar noi ne aflăm într-o poziție mai slabă. Un judecător poate însă totuși să se arate înțelegător, iar asta ne va ajuta în reducerea acuzației. Eu sunt de părere că trebuie să acceptăm.

— Atunci ce facem, Joe ? întrebă Steve.

— Bine, e în regulă.

El dădu din cap și își luă paharul. Avea sentimentul că nu se știe ce îl trăda. Peste câteva ore avea să se încheie o săptămână întreagă.

— Perfect, spuse Aveley. Mă duc să-l văd din nou pe Philips, procurorul, vreau să-l invit la masă. El e cel care se află acum sub presiune. El vrea să se debaraseze de toată treaba asta cât mai repede cu putință. Joe, și dumneata să nu mai ieși pe stradă până când evenimentele încă nu s-au

răcit. Noi nu am vrea ca presa să pună paie pe foc în legătură cu un acord cu ministerul public.

— Am înțeles.

Aveley își luă dosarul cu documentele respective, sorbi o înghițitură zdravănă din pahar și plecă, ducându-și grijuliu servieta ca și cum s-ar fi aflat în ea niște evenimente pe care numai el era în stare să le creeze. Grant îl privi cum pleacă și avu senzația că vidul se dilată și mai mult, încât lenta așteptare să-l poată umplea de tot.

Cele câteva zile care urmară nu aduseră cu ele nimic nou. Noutățile dispărură progresiv din cotidiene și ziariștii își abandonară încercările de a-l contacta pe Grant. Steve mai rămase, socotind să mai petreacă alături de ginerele său încă timp de opt zile. De mare ajutor pentru Grant, el descoperea bistrouri liniștite, furniza mijloace de distracție, precum cinematografele, jocul de popice, sau încercarea să facă proiecte pentru viitor, un viitor căruia totuși va trebui să-i facă față cât mai bine. A patra zi, atunci când începeau să se obișnuiască în sfârșit cu noul lor ritm cotidian, tribunalul ocupă un loc în modul lor de întrebuințare a timpului.

Ei compărură, vineri după-amiază, în fața unui judecător, pe nume Frederick Williamson, care, potrivit spuselor lui Aveley, avea reputația unui magistrat serios și echitabil. Cei trei derbedei erau acolo și ei, fără podoabele lor sclipitoare, și ar fi putut fi luați drept niște studenți, și tot acolo era și fata, într-o rochie discretă. Sparrs, câțiva polițiști, ziariștii — nici ei nu lipseau. Acuzația, așa cum o modificase procurorul Philips, se referea la un atac armat.

După ce avusese o scurtă discuție cu întreaga curte, Aveley a pledat asupra culpabilității lui Grant, în numele acestuia, și a obținut autorizația de a expune în linii generale ceea ce l-a condus pe acuzat la săvârșirea faptei. El puse accentul pe caracterul traumatizant al violului și al crimei, pe puterea convingerii lui Grant, fie ea și subiectivă, asupra culpabilității celor trei motocicliști, în fine și pe reala primejdie prin care a trecut atunci când a vrut să scoată lucrurile la lumină ; doliul și șocul, susținu avocatul, au fost factorii răspunzători de orbirea momentană a lui Grant, ele arătând faptele acestuia mai mult în forma lor umană decât criminală. Fără să dicteze curții de justiție ce ar trebui ea să facă, Aveley sublinie toate elementele care ar fi putut justifica o condamnare cu suspendarea executării pedepsei.

Judecătorul ascultă, creionă câteva însemnări, apoi se întoarse spre Philips, care însă nu spuse nimic.

— Au existat cumva probe, întrebă judecătorul, conform cărora acești trei tineri ar fi fost amestecați în drama care l-a lovit pe domnul Grant ?

— Niciuna, răspunse procurorul Philips.

— Niciuna, juridic vorbind, zise Aveley. Dar unul din ei are niște răni analoage acelora pe care acuzatul le-a produs agresorilor săi.

— Aș dori să le văd.

I se ceru lui Len Stitte să vină în față. El îi arătă judecătorului rana sa de la gât și gura din care lipseau câțiva dinți.

— Au acestea vreo legătură cu cazul de care ne ocupăm ? întrebă judecătorul.

— Nu, răspunse Aveley, nu este vorba despre o certitudine morală.

— Tinere, i se adresă judecătorul cu severitate lui Stitte, unde ţi s-au făcute aceste răni ?

— Am căzut de pe motocicleta mea. (Stitte se bâţâi în loc şi chicoti.)

— Ce-i atât de hazliu aici ? întrebă judecătorul cu o expresie gravă.

— Păi, eu sunt motociclist bun, aşa ! Da' să cazi cu ea e-o tâmpenie.

— Te poţi întoarce la locul dumitale.

Se făcu linişte în timp ce judecătorul consulta hârtiile din faţa lui.

— Domnule Grant, spuse el, se pare că v-aţi dat multă osteneală ca să-i găsiţi pe agresorii familiei dumnneavoastră. Sunteţi gata în prezent să abandonaţi această întreprindere ?

Aveley nu putu să intervină. El pironi asupra lui Grant o privire stăruitoare, cu speranţa de a-l călăuzi pe acuzat în găsirea unui răspuns.

— Nu ştiu, răspuse Grant.

— Vreau să vă pun întrebarea într-o altă formă : sunteţi convins în continuare că aceşti trei oameni sunt cei care v-au atacat acum... (El îşi aruncă ochii asupra însemnărilor sale.) zece zile ?

— Da.

— Văd.

Judecătorul îşi consulă din nou hârtiile. După o pauză destul de lungă, el le împinse la o parte.

— Este de înţeles, spuse judecătorul, că pierderea unor fiinţe dragi a putut da naştere unei

dorințe de răzbunare personală. Dar atunci la ce servește legea ? Să mențină o ordine în care o pedeapsă, în raport cu gravitatea delictului, este aplicată de către autorități și nu de către indivizi, oricât de just ar fi motivul pe care l-ar putea invoca ei. Este intolerabil ca niște persoane particulare să se considere vreodată autorizate de a aplica o pedeapsă altor persoane, vinovate sau nu, ca să nu mai vorbim despre cele pur și simplu suspecte. În cazul de față, urmă judecătorul, avem de a face cu o tentativă de acest gen, iar circumstanțele atenuante nu ne înclină spre clemență, fără ca totuși să interzicem reducerea gravității totodată a delictului și a severității pedepsei ce i se va aplica. În consecință, noi vă condamnăm la cinci ani de închisoare. Adaug că, în afara chestiunii prezente, ținând cont de caracterul dumneavoastră și de drama dumneavoastră personală, cazul dumneavoastră va trebui considerat cu bunăvoință de către o comisie pentru punerea anticipată în libertate. Ședința se suspendă.

Judecătorul părăsi sala.

Aveley îi explică lui Grant că această sentință, foarte ponderată, ar putea să însemne că el va ieși din închisoare probabil după un an ; pentru judecător, acesta era un mod de a-i oferi un mijloc să se descurce. Grant nu spuse nimic Și Steve, cu un aer mohorât, păstră aceeași tăcere. Sparrs veni să-i caute :

— Sunt dezolat, Joe. Noi vom continua să lucrăm la acest caz.

Un sergent îi făcu semn lui Grant, arătându-i că trebuie să vină cu el. În timp ce trecea prin fața celor trei derbedei, grupați în spatele unei

balustrade lustruite, nişte cuvinte rostite cu glas scăzut între buzele nemişcate, adresându-se numai urechilor lui, ajunseră până la el :

— A fost un regulat pe cinste cu ele, nene.

Grant se întoarse ca să-i privească unul câte unul, iar când ajunse la al treilea, explodă :

— Jigodie !

El sări peste balustradă, apoi îi izbi şi se năpusti asupra lor cu pumnii, cu genunchiul, cu picioarele, lovindu-i oriunde nimerea. Îi trimise la dracul pe poliţiştii care încercau să-l potolească, împiedicaţi de şirurile de bănci care le întârziau mişcările, iar el continuă într-o tăcere fierbând de mânie să-şi verse furia asupra adversarilor care urlau. Doi dintre ei aveau capetele însângerate ; în mâinile lor ţâşni un cuţit, se iviră nişte bâte. Au fost necesare mai mult de zece minute pentru a se restabili ordinea.

Grant a fost scos energic afară şi a fost dus cu mâinile încătuşate, la închisoarea comitatului în aşteptarea transferului său la penitenciarul central.

18

Ei îi înlănţuiră pe oameni laolaltă cu fiare la picioare şi cătuşe la mâini. Erau câte zece inşi într-o serie, cu totul fiind treizeci şi patru în convoi, din care paisprezece pentru ultima grupă ; ei au fost urcaţi, trebuind să se caţere, într-un vechi autocamion. Trei gărzi stăteau de o parte şi de alta a şirului, iar puştile lor de mare calibru aveau ţevile ridicate spre cer ; unii paznici îşi ţi-

neau arma într-o singură mână, cu patul sprijinit de centironul lat. Rutina îi plictisea pe paznici şi ei nu dădeau atenţie decât la ceea ce ar fi putut sfărâma această monotonie. Lanţurile şi armele creau o atmosferă de primejdie. Din cine ştie ce raţiune, poate din vreo cauză generată de hârţogărie sau de modul de identificare, operaţia se desfăşura în ordine alfabetică. Joe Grant se pomeni în prima serie, care se aşeză pe o bancă lungă de sub fereastră. Băncile metalice erau sudate cu nituri în podea. Vechii puşcăriaşi îi sfătuiră pe cei noi să meargă la toaletă ; ar putea să treacă mai mult de o jumătate de zi până ce vor avea putinţa să se uşureze. Şoferul şedea dincolo de un perete de sticlă groasă, acoperită înspre partea prizonierilor de un grilaj înţepenit cu nituri. Aşezaţi lângă el, doi paznici înarmaţi cu puşti supravegheau, unul dintre ei urmând fără îndoială să ia locul şoferului în caz de bucluc. În urma autocamionului venea un autoturism având înăuntru patru sticleţi înarmaţi, dintre care unul ţinea pe genunchi o geantă de uz oficial, conţinând dosarele în cauză ale prizonierilor şi nişte borderouri ce urmau a fi semnate la predare. Totul se petrecu în tăcere, afară de ordinele de a înainta şi de a se opri, de zăngănitul surd al lanţurilor şi de câteva schimburi de cuvinte murmurate între gărzi. Paznicii permiseră oamenilor să fumeze, întrucât nu avea nimeni motiv de a se teme de vreun incendiu ; chiar dacă cineva ar fi dat foc, nu ar fi ars decât deţinuţii.

Închisoarea se afla pe câmp, la mulţi kilometri de cel mai apropiat oraş, fiind înconjurată cât vezi cu ochii de câmpii pe care nu fuseseră lăsate

să crească nici un fel de plante cât de cât înalte. Drumul care ducea într-acolo cotea mereu în unghi drept, trecând pe lângă patru posturi de control, deocamdată neocupate de nimeni, și prin fața unui gard dublu din grilaj des de trei metri înălțime, terminat cu o margine de sârmă ghimpată în lățime de cincizeci de centimetri ; drumul se oprea în fața unui zid masiv de piatră și beton, înalt de zece metri, ușor înclinat, având o culoare incertă și amenințătoare ; era ca o fortăreață pe dos. Niște porți de fier, manevrate electric, lăsară să treacă autocamionul și autoturismul escortei și să pătrundă într-o curte înconjurată de ziduri. La capăt, o simplă poartă de oțel stătea deschisă și patru inși în uniformă de gardieni așteptau, fără arme la vedere.

Oamenii coborâră încet, zăngănind din lanțuri, ieșind în ordine inversă, iar la o comandă se aliniară cu pași mici, în ordine alfabetică. Paznicul din gardă cu geanta de documente și o persoană oficială din administrația închisorii verifică împreună lista și iscăliră niște hârtii. Lanțurile, după ce au fost scoase, au rămas la pământ, iar prizonierilor li se dădu ordin să intre, o serie după alta, fără a-și schimba locurile.

— Cu fața la mine. Interzis a vorbi. Interzis a fuma.

Rămaseră acolo, în picioare, multă vreme. Foindu-se ușor, ei examinau sala de primire, tușeau, își dregeau glasul ; nu li se ordonase nici să stea în poziție de drepți, nici să aibă o atitudine degajată. Cu fața la mine, a nu se vorbi, a nu se fuma, asta era tot. Fiecare om, cu gândurile sale dacă le avea, încerca să-și amăgească această așteptare. Nu

era disciplină aici, era pur şi simplu suprimarea dreptului să acţionezi prin tine însuţi.

Un gardian le spuse să-şi scoată hainele şi să le aşeze grămadă fiecare în faţa lui, începând cu vesta şi pantalonii, apoi cu cămaşa şi continuând cu rufăria de corp, ciorapii, încălţămintea, acestea trebuind puse alături.

În cele din urmă veni ordinul să-şi strângă hainele şi ei trecură, o serie după alta, într-o altă sală unde îşi depuseră tot ce aveau, pe o tejghea, semnând după aceea inventarul. În prezent, ei nu mai posedau nimic, lanţurile ar fi fost binevenite. Cinci câte cinci, fură conduşi cu toţii la duşuri, unde auziră deschizându-se robinetul de apă din exterior. Avură la dispoziţie trei minute ca să se spele într-o relativă singurătate, şi unii din ei înjurară pe săturate acoperiţi de zgomotul jetului de apă. Alţii în sfârşit urinară.

Şi din nou alinierea, aşteptarea şi un examen al tuturor orificiilor. Această operaţie a fost efectuată de doi gardieni îmbrăcaţi cu bluze albe peste uniforme, unul inspectând capul, celălalt părţile intime. Aveau mănuşi de cauciuc, sonde, lanterne, antiseptice. Acesta nu era un examen medical, era o percheziţie.

De la o tejghea, unul câte unul, în ordine alfabetică, noii sosiţi, serviţi de alţi deţinuţi, primiră efectele de îmbrăcăminte, bucată cu bucată, iar un om din spatele tejghelei imprima pe ele un număr apăsând energic o ştampilă.

— Urmează-l pe omul ăsta. Dă-i asta ofiţerului de serviciu. (El îi înmână lui Joe un carton verde pal cu nişte indicaţii deasupra. Care ofiţer ? se

întrebă Grant în gând.) O să-ţi arate el cui ! adăugă sticletele fără umor.

Însoţitorul lui Joe, mic şi rotofei, avea cam patruzeci de ani, o faţă roză şi nişte ochi pătrunzători. Avea o înfăţişare atât de curată încât părea că miroase a clor. Gardianul îi făcu un semn din cap şi insul se îndreptă spre o poartă metalică de culoare gălbuie, având un geam gros, masiv, la nivelul ochilor. El aşteptă până când uşa se deschise. Joe îl urmă. Uşa se închise după ei. Cei doi oameni se aflau acum într-un coridor lung, cu aerisire prin tavan şi cu ferestre pătrate din loc în loc, la doi metri înălţime, şi fără cea mai mică ieşitură din zid.

— Dumneata eşti acum un deţinut al acestei centrale, zise omul. Regimul de supraveghere medie acordă ocupanţilor săi anumite privilegii...

După acest discurs spus pe de rost, insul îi debită regulamentele şi îi prezentă în detaliu folosirea timpului cotidian. Ei sosiră la capătul coridorului şi se opriră în faţa altei uşi. Ea se deschise la fel ca şi prima. După ce se închise din nou, omul încetă să mai vorbească. Aruncă o privire peste umăr şi coti la stânga într-un alt coridor.

— Ei au un circuit închis de televiziune acolo afară şi microfoane. Ei vor să audă tot ce se vorbeşte, toate taclalele. Pentru orientare.

— Ce fel de orientare ?

— Aşa îi zic ei. Au chemat aici tot felul de consilieri, de psihologi. De atunci, sergenţii nu se mai adresează deodată la treizeci sau la şaizeci de oameni. Asta compunea o grupă de Coeziune negativă, aşa cum au zis ei. După aceea au început să-i ia individual, aşa e acum. Gardienii nu mai voiau

să facă dăscăleală, iar psihologii au zis că asta trebuie s-o facă chiar deţinuţii, ceea ce are să le dea simţul responsabilităţii. Eu mă simt responsabil, dar tu cum te simţi ?

— Băgat în rahat.

— Uite o întrebuinţare nostimă a cuvântului, participiu trecut, forma pasivă... Ai umblat la universitate, ce zici ? Inginerule.

— Da, asta sunt. Cum ai aflat ?

— Uite aşa, psihologii ar fi înnebunit să afle. Asta îi rodea pe ei. Pe aici. Urcăm.

Ieşiseră din coridor şi porniră pe o scară largă cu trepte şi paliere metalice, deschisă privirilor din toate părţile, înaltă cât trei etaje şi înconjurată de ziduri de beton. Urcară amândoi până la etajul al doilea şi se opriră în faţa altei uşi de fier.

— Dă-i nota, spune-i domnule şef.

Un cap cu caschetă apăru în spatele micului geam, apoi se retrase şi uşa se deschise. Gardianul, un om slab cu chip de vultur şi cu sprâncenele stufoase, avea pielea obrazului tăbăcită şi brăzdată, care îi făcea vârsta greu de ghicit.

— În regulă, îi zise însoţitorului, care plecă imediat.

Luă cartonul verde pal şi îi făcu lui Grant semn să-l urmeze.

Trecură în lungul unui şir de celule care ocupau tot peretele, străbătând o distanţă de aproape cincizeci de metri pe o dușumea de beton. În faţă se alinia un şir exact la fel. Fiecare uşă avea câte un ghişeu de treizeci de centimetri pătraţi, prevăzut cu trei vergele la nivelul bărbiei, fără nici un geam, şi un număr scris cu şablonul. Printre conductele vizibile, lămpile din plafonul înalt erau

protejate de abajure metalice. Locul mirosea ușor a sudoare de bărbat și a detergent. Coșmarul unui arhitect. Nimeni nu ar fi construit un loc ca acesta. Și nu-l construise nimeni.

— Aici este.

Era numărul 42.

— Uite, Dreye, ai companie, he-he ! zise gardianul, deschizând ușa.

Joe intră în celulă și văzu omul, pe Dreye, așezat pe cușeta de jos, cu o carte de buzunar în mână. Ochii lor se întâlniră, apoi se părăsiră, privirea lui Dreye întorcându-se spre gardian, privirea lui Grant spre nicăieri. Un răstimp domniră tăcerea și sfiala pe care o încercăm când nu cunoaștem pe cineva.

— Tu ești Grant-195, zise gardianul. Noi folosim aici numele de familie și ultimele trei cifre ale numărului matricol. Așa te cheamă și așa o să răspunzi.

Joe se întoarse să se uite la fața descărnată.

— Tu auzi ce-ți spun ? rosti el cu un ușor dispreț în glas.

— Da, (Joe se întrebă vag dacă nu mergea să omită cuvântul „șef".) domnule șef.

— Bine, băiete.

Ușa a fost încuiată la loc, fără violență. După ce se asigurase că e bine închisă, gardianul o încuie, și sunetul pașilor se depărtă, apoi nu se mai auzi deloc.

— Ai debarcat acum, nu-i așa ?

— Da.

— E prima dată când ești închis ?

— Da.

Dreye chicoti cu răceală. În cei douăzeci şi cinci până în treizeci de ani, acest tip de om dur, niţel arogant, avea o faţă osoasă şi cam piezişă, cu ochii apropiaţi şi cu un păr negru care îi cădea mereu pe frunte.

— Pentru ce-ai picat ?

— Atac armat.

— Ce s-a întâmplat ?

— Eram înfuriat. (Apoi, ca să schimbe subiectul :) Pe mine mă cheamă Joe.

— Bun.

Joe examină celula. Era ceva în privirea lui Dreye care întrerupea contactul, o luminiţă de neîncredere prevăzătoare, o oarecare certitudine, fără temei. Celula măsura trei metri pe trei, cu un tavan înalt, o fereastră cu gratii şi un geam în afară, dincolo de gratii. În încăpere se mai aflau o chiuvetă fără dop la gaura de scurgere, şerveţele de hârtie, un closet fără capac, dar nu existau nici poliţe, nici oglindă, mai era o lampă în tavan, acoperită de zăbrele, iar cele două cuşete suprapuse în ciment erau fără îndoială susţinute de perechea lor din celula vecină, şi lipseau cu desăvârşire scaunele sau taburetele, pe duşumeaua de beton vopsit neaflându-se absolut nimic.

— Are 293,7 pe 291,9, zise Dreye.

— Nu e prea mare.

— Va deveni şi mai mică. (S-ar fi părut că fraza o citase de undeva.)

— Depinde.

— Va deveni şi mai mică ! (De astădată era o profesiune de credinţă.)

— Da, pariez că da.

Joe se uită la cuşeta de sus.

— Mie îmi place să am cuşeta de sus, zise Dreye.

— Cum doreşti.

— Dar îmi place să am şi cuşeta de jos.

Celula ajunsese acum de un metru pe un metru. Joe se aşează pe closetul descoperit şi se îndoi din şale în faţă, şezând cu coatele pe genunchi, cu un aer mustrător, ca şi cum ar fi dorit să se împotrivească oricărei debitări de absurdităţi.

— Tu şi cu mine, Dreye, spuse el cu o calmă siguranţă de sine, vom ajunge să ne înţelegem.

— N-am nimic de primit de la tine. (Iarăşi un citat.)

— Asta-i adevărat. Eu nici atât, n-am nici eu ce să primesc de la tine. Care-i prenumele tău ?

— Willy.

— Willy, pe care din aceste scârbe de cuşete o vrei tu ?

— Cea de sus. Nu vreau să se zgâiască nimeni la mine.

— De acord.

Joe se sculă de pe closet şi din patru paşi ajunse la uşă.

— Crezi că o să-mi dai tutunul tău ? zise Dreye.

— Nu am tutun.

— O să-ţi dea ei.

— Ţie nu ţi se dă ?

— Ba da, dar nu-mi ajunge.

— Fumezi mult ?

— Nu.

— Şi la ce-ţi foloseşte ?

— Nişte trucuri.

— O să văd, zise Joe. (Nu ar fi fost o idee bună să se împrietenească cu Dreye.) Poate că aici o să mă apuc de fumat.

O sonerie electrică a răsunat cu bruște țârâituri intermitente pe coridor.

— Asta ce înseamnă ? întrebă Joe.

— Prânzul.

Dreye se spălă pe mâini.

Se scurse un răstimp destul de lung. Joe simți dureri în pântece și își dădu seama că avea nevoie presantă să urineze. Se uşură și apoi se spălă pe mâini.

— Se mănâncă în celule, îl anunță Dreye. Iese câte un om și se duce să ia haleala.

Uşa scârțâi și se întredeschise. Dreye dispăru numaidecât pe coridor.

Joe privi afară și văzu niște oameni aliniindu-se la extremitatea coridorului și pe scară. Uşile celulelor goale rămăseseră larg deschise. Joe intră și el în șirul de oameni și înaintă odată cu mișcarea de pe scară până la o cantină care funcționa după regula restaurantelor cu autoservire.

19

— ...zgâiești, era în curs de a spune Willy, și nu pot să-mi dau seama de unde.

Joe deschise ochii și zări fundul de beton al cușetei lui Willy Dreye.

— Tu mă auzi ? zise Willy.

— Acum, da. Ce vrei ?

— Căutai să te zgâieşti la mine.

— Eu dormeam.

— Stai culcat acolo şi te uiţi în aer, eu simt asta, şi pe urmă îţi vine chef să te zgâieşti la mine.

— Eu dormeam. Cât e ceasul ?

— O să sune clopotul. Dacă aş ocupa eu cuşeta de jos, aş putea să te supraveghez mai bine şi tu n-ai mai sta acolo să te uiţi în aer ca să vezi unde sunt eu. Tu o să priveşti în tavan şi eu n-o să mai fiu obligat să mă ridic într-un cot ca să văd dacă nu cumva te apleci acolo peste marginea patului. De ce trebuie să te tot zgâieşti.

— Eu dormeam.

— Tu te zgâieşti şi prin somn.

— Las-o baltă.

— Vreau să mă culc jos.

— Ce s-a spus, s-a spus. Rămânem cum suntem.

— M-ai înşelat.

— Nu.

Willy coborî. Era cu trupul gol până la jumătate. El urină şi se duse la chiuvetă să se bărbierească. Fără a se grăbi, Joe îşi trase pantalonii, îşi puse ciorapii, se încălţă cu pantofii şi se apropie de closet.

— Stop, zise Willy.

— Asta ce mai e ?

— Poate că am eu nevoie să mă duc acolo.

— Abia ai fost.

— Am nevoie să ştiu că closetul e liber.

— Pe naiba, bine, o să fie liber peste o secundă.

Joe urină la rândul său. Willy rămase nemişcat, privind peretele de deasupra chiuvetei. Apoi se apucă să-şi săpunească barba.

Joe se întoarse în cuşetă şi îşi scoase sculele de bărbierit pe care le căpătase în seara precedentă. I se dăduseră de asemenea papuci de baie, tutun şi foiţă de ţigară. Tutunul lui însă dispăruse.

Soneria puternică răsună timp de zece secunde. Era ora şase şi treizeci de minute.

— Eu mă scol totdeauna înainte de semnal, zise Willy. Uite aşa, nu pot să mă obişnuiesc.

Zgomotul activităţilor omeneşti începu să se repercuteze şi asupra coridorului.

— Willy.

— Ce e ?

— Tutunul.

— E al meu.

— Nu. Scoate-l şi dă-mi-l.

— Ce să faci cu el ? Tu nu fumezi.

— Scoate-l.

— Şi ce-o să faci dacă n-o să vreau ?

— O să cotrobăiesc în lucrurile tale.

Willy se duse la cuşeta sa, se aplecă şi scoase pachetul de tutun. Vrând-nevrând, i-l întinse lui Joe.

— Atunci nu pot să-l capăt ? spuse el cu glas sincer dezolat.

Joe i-l dădu. Willy îl readuse pe cuşeta sa şi apoi continuă să-şi săpunească barba.

El îşi petrecu atâta timp cu toaleta încât, o oră mai târziu, când zbârnâi soneria anunţând micul dejun, Joe încă nu se răsese. Avea acum o barbă de două zile.

Stând în coada de la cantină, se auzi chemat după numărul său, „195“, de foarte aproape, şi nu făcu relaţia câtuşi de puţin cu propria sa persoană.

— 195 ! Tu de colo !

În sfârşit pricepu. Se întoarse şi văzu un gardian bondoc şi cu o faţă agreabilă, dar cu privirea de viţel, care îi făcea semn să iasă din rând.

— Cum te cheamă ? (Tonul gardianului era paşnic şi grav, iar vocea autoritară.)

— Grant-195, (şi îşi aminti :) domnule şef.

— Nu te-ai bărbierit.

— Nu, domnule şef.

— De ce ?

— Nu ştiam că e obligatoriu.

— Da, bine, aşa este. În fiecare zi. Tu eşti nou, nu-i aşa ?

— Da, domnule şef.

— În fiecare zi. Asta-i bine pentru moral. Întoarce-te la locul tău în rând.

Gardianul se îndepărtă, îşi făcuse datoria, regulamentul era regulament, toate astea erau spre binele oamenilor, nu avea nici un rost să arate ca nişte golani. Intrat din nou la locul său din coadă, Joe se simţi o clipă ca un şcolar.

— La ţanc, spuse în spate o voce baritonală.

Era un bărbat aproximativ de aceeaşi talie ca şi Joe, cu ochi căprui injectaţi, cu părul negru şi cu o figură plină de o reţea de cute ca într-un desen, pe chipul său alungit.

— Ce aţi spus ? întrebă Joe.

— La ţanc, zise omul. Te-ai descurcat bine.

— Asta vine de la sine.

— Totuşi te-ai descurcat bine.

Dar conversaţia nu merse mai departe. Începutul dimineţii nu era un moment prielnic taifasului.

După micul dejun, oamenii se întoarseră în celulele lor până la ora opt, iar după aceea au plecat din nou, repartizaţi pe grupe, la muncă. Asta nu producea nici un entuziasm. Willy îşi îndesă buzunarele cu tot avutul său şi se grăbi să iasă afară ca să se ducă la atelierul mecanic, după cum pretindea el; dar mâinile îi erau prea netede şi curate.

Rămas singur, Joe stătu în picioare câtva timp, apoi măsură cu paşii mica suprafaţă a duşumelei, aşteptând să fie trimis şi el la vreo muncă oarecare. Dar nu se petrecu nimic. Expectativa degeneră curând în aşteptare. Iar aşteptarea sfârşi prin a deveni un fel de neant.

La ora prânzului, se duse să stea la coadă, uşurat, aproape mulţumit, şi mâncă încet, ca şi când ar fi vrut să-şi prelungească repaosul. Începuse să înţeleagă ce se petrece. Când se regăsi în celula sa, se şi gândise că o să i se dea şi lui de lucru şi că se va simţi fericit să accepte orice însărcinare. Şi în acest vid absolut, el încercă efectiv această satisfacţie, însă numai un singur moment. El pricepu că i se smulgea totul, că i se răpea chiar şi exercitarea propriei sale voinţe ; şi nu numai pur şi simplu libertatea, căci ea de fapt nici nu exista : aici nu se reacţiona decât la voinţa instituţiei penitenciare. Nimic nu era personal. Era un sistem, iar sistemele sunt asigurate de propria lor funcţionare perfectă. Conştiinţa că Joe îşi avea sistemul său nu va fi remarcat şi poate că anume ea îl va ajuta să-şi păstreze intactă personalitatea. El avea să se adapteze rutinei curente, să îngăduie

existența acestei lipse a noțiunii de durată, fără să formuleze nici măcar cea mai măruntă cerere.

În ziua următoare, la masa de prânz, Grant se așează lângă un bărbat înalt, îmbrăcat cu niște haine ce fluturau pe el, și care își mânca fasolea și legumele fără să se uite în farfurie. Insul răspunse la semnul de salut al lui Joe pur și simplu privindu-l fără a se opri din mestecat.

— Ei, cum merge ? îl întrebă omul cel înalt.

— Merge. Nu fac nimic.

— O să-ți găsească ei neapărat ceva de făcut. Este totuși o problemă. E mult șomaj aici, zise el cu fața impasibilă, în clipa când tocmai își înfigea furculița în fasole.

— S-ar zice că e așa.

— Securitatea Socială este de sută la sută. (O nouă îmbucătură de fasole. Fraza lui avea aerul unei glume vechi, datând dintr-o epocă în care umorul era mai cu haz.) Triumful asupra sărăciei. (Imediat după asta, el atacă legumele verzi.)

Între un dumicat și altul, mestecând neîncetat, el îl învățâ pe Joe, care ar fi trebuit să fie pus la curent de Willy, tot ceea ce trebuia știut despre timpul de recreație de după prânz și de după cină, despre felurile de a face duș, despre rufele murdare, ca și despre existența unei mici biblioteci pe care pușcăriașii o numeau „hârțogăria".

— Mănâncă, nu te întrerupe ! zise Joe. (Întâlnirea trebuia să pară întâmplătoare și nu prea călduroasă.)

— Ai jucat vreodată base-ball ? îl întrebă omul.

— Nu prea recent ; să tot fie vreo zece ani.

— Trebuie să joci. Asta îți face bine.

— Da.

— E un sfat. (Conversația era mai mult decât întâmplătoare.)

— Există aici vreo organizație oficială pentru așa ceva ?

— Nu. E șiretlicul nostru. Așteaptă să ți se facă semn.

Când Joe porni să plece, întors cu spatele, îl auzi pe omul cel înalt spunând :

— Îți place de el, Willy ?

Joe nu se opri din mers, deoarece întrebarea era din genul celor care nu necesită răspuns ; asta nu însemna altceva decât că și alții avuseseră ocazia să aibă de a face cu Willy. Dintr-odată, întâmplarea îi ușură puțin sentimentul de singurătate.

El merse către ieșire în urma altor trei oameni, ajunse apoi pe enorma scară, în fine coti la dreapta, printr-un scurt culoar, și ieși în curte. Soarele îl surprinse cu lumina și căldura lui. Nu era prea agreabil ca senzație, avea prea multă normalitate. Locul consta într-un vast pătrat, cu latura de peste două sute de metri ; trei dintre aceste laturi erau alcătuite din clădiri, adică șiruri de clădiri celulare de trei etaje, iar a patra dintr-un zid mai înalt decât celelalte construcții. La mijlocul fiecărei laturi se vedeau resturile în relief ale unui zid vechi. Joe își închipui că odinioară curtea aceasta fusese divizată în patru locuri îngrădite. Aceasta corespundea vechiului sistem de organizare, cu un post de pază în fiecare unghi și la jumătatea distanței între fiecare colț. O parte din solul curții era acoperită cu asfalt încă fierbinte, în rest era iarbă. Ar fi fost greu de obținut o viziune de ansamblu.

În aerul nemişcat circulau sute de oameni, singuratici sau în grupuri. Ei respectau iarba.

În colţul din dreapta lui Joe, în faţa marelui zid, se afla un soi de teren de base-ball, fără baze, fără porţi, fără marcaj. Un post pentru aruncător exista, dar necauciucat. Patru inşi jucau, încercând să blocheze mingea. Joe îşi făcu de lucru în preajma lor ca să-i observe. Nu se petrecu însă nimic. Se părea că nu-i remarcaseră prezenţa.

— Mama ei de căldură ! spuse unul dintre jucători. (Se întoarse spre Joe.) Auzi, vrei să arunci tu ?

Joe ridică mâinile ca pentru a prinde mingea, iar omul îi aruncă mănuşa sa, apoi se îndepărtă. Joe deveni al patrulea şi schimburile de minge continuară fără vorbă.

După douăzeci de minute, zbârnâi o sonerie şi oamenii începură să intre în clădire. Joe dădu partenerului său mănuşa şi întrebă la noroc :

— Unde aş putea să fac un duş ?

— Din ce bloc celular eşti ?

— Ăla de colo. (El întoarse capul în acea direcţie şi se pregăti să facă un gest.)

— Arată cu degetul. Ăsta e bolcul B. Lângă palier, cum te urci spre cantină. O să fie un apel peste cincisprezece minute, va trebui să ajungi de acolo în celula ta.

— Mulţumesc.

— N-ai pentru ce.

Locul a fost lesne găsit. Doi oameni intrară înaintea lui şi alţi trei după dânsul. Camera era împărţită în două secţiuni, una alcătuind o sală în care te ştergeai şi îţi schimbai hainele, cealaltă era ocupată de duşuri, douăzeci cu totul. Grant îşi

depuse îmbrăcămintea pe o bancă fixată în dușumea și intră sub jetul de apă. Cei mai obișnuiți cu regulile, veniți mai devreme, erau pe terminate, ceilalți, care veniseră odată cu Joe, se grăbeau. Rămase numai cu aceștia.

În timp ce Joe se spăla, cu ochii închiși și cu brațele ridicate, cineva l-a apucat pe la spate trecându-i brațul în jurul corpului. Nu putea nici să se îndepărteze, nici să se întoarcă.

— Ai greșit, zise Grant.

— Ba deloc, răspunse o voce excitată.

Joe se răsuci și își repezi cu violență cotul drept. Omul, lovit într-o parte a gâtului, urlă și căzu într-un genunchi. Când ceilalți patru zăriră expresia feței lui Joe, se ținură la distanță. Omul se ridică. Masiv, în vârstă cam de treizeci de ani, avea o față grosolană pe care frustrația sexuală o făcea de o vădită bestialitate.

— Ai greșit, repetă Joe.

— Faci pe nebunul, asta e. Willy zice că tu plătești pentru asta. Tu ești damă.

— Se înșeală.

— Atunci pentru ce îl plătești ?

Vorbise omul din dreapta lui Grant ; avea niște ochi scânteietori, un surâs din buze părând un rictus permanent, coapse cărnoase și șolduri rotunde. Nu arăta a fi amical, în ciuda rictusului, el aparținea celor care zgârie rău. Cuvintele îi erau precise și chiar umede, ca și cum i-ar fi plăcut să și le simtă cu propriile buze.

— Nu-l plătesc, zise Joe.

— E vorba de tutunul tău, spuse el cu un ton acuzator, spre marea sa încântare, ca și cum ar fi deținut o probă.

— Ia lasă-mă ! îl amenință omul cel masiv.

Bizuindu-se pe experiența dobândită în timpul săptămânilor sale tragice, Grant îl privi țintă.

— Te avertizez... (Joe își asculta propriile cuvinte fără să-și recunoască nici el tonul din voce.) Dacă faci o mișcare, te sfâșii cu mâinile mele.

Buze-Umede zise : „He-he !" sau ceva asemănător, dar în rest liniștea nu a mai fost tulburată.

— Bine, bine ! încheie mormăind omul masiv.

Joe trecu în cealaltă sală, se șterse superficial, se îmbrăcă și își încălță pantofii fără ciorapi ; ajunse apoi îndărăt în celula sa. Nu se uită deloc la Willy cât timp își uscă picioarele și își puse tacticos ciorapii iar apoi se încălță cu pantofii.

— Ce se întâmplă ? se interesă Willy. Ți-ai muiat labele ?

Gardianul cu chip de vultur trecu pentru apel. Stând în pragul ușii, Joe privea spre coridor, fiindcă nu vroia să se vadă față în față cu Willy. Să-i vorbească, să-l amenințe, să se bată cu el ? Asta n-ar fi schimbat nimic, ar fi fost necesari ani în șir de tratament psihiatric. O încăierare nu ar fi făcut altceva decât să complice lucrurile. Să se plângă nici nu se punea problema, tot astfel și să-și ceară transferul.

Soneria zbârnâi și oamenii ieșiră în grabă din celule ca să se întoarcă la lucru. El profită de această clipă ca să meargă în urma lor, iar după ce ei plecară cu toții, el se învârti pe lângă postul de pază. Gardianul tocmai își aranja hârtiile, fără îndoială listele pentru apel.

— Aș putea să vă vorbesc ? zise Joe.

— Te ascult.

— Aș vrea să nu mai primesc tutun.

— Bine. Nu-ţi place ?

— Mă las de fumat.

— Sunt cu totul de acord.

— Cum e cu biblioteca, cum se poate merge acolo ? Aş vrea să citesc câte ceva.

— Sunt tare mâhnit, dar tu n-ai dreptul să mergi acolo. Nu înainte de a fi clasat.

— Clasat ?

— Da. E o problemă de securitate. O punere la încercare, cam aşa ceva. Dacă te comporţi satisfăcător, o să poţi şi tu circula un pic. Dar până atunci trebuie să mai aştepţi.

— Cât timp ?

— Habar n-am, totul depinde de direcţiune.

— Bine, vă mulţumesc oricum.

— Ai să închizi uşa celulei, nu-i aşa ?

— Da.

El se întoarse în celulă şi trase uşa după el. Un gest simbolic. Gardianul ştia că Joe nu era periculos, dar el nu putea să acorde privilegii. El îi dăduse o explicaţie în locul unui ordin, şi acesta era un mod de a-şi manifesta încrederea, căreia îi răspundea gestul de a închide uşa. Închisoarea îşi avea felul ei de a îngroşa lucrurile. De exemplu, tutunul.

După un răstimp, îl auzi pe gardian la uşa celulei.

— Hai, Grant , hop, hop ! (Acesta era un ritual al afecţiunii.)

Gardianul deschise uşa şi îi întinse lui Joe o carte groasă în format de buzunar.

— Ceva pentru tine.

Joe se uită la titlu : *Înflorirea Americană.*

— Asta despre ce e ? Despre grădinărie ?

— Habar n-am. O citesc tipii mai instruiți. Și e aici de ce să-ți freci ochii, când îți place să umbli cu nasul prin terfeloage. O să ai o ocupație, așa zic ei.

— Care ei ?

— Băieții de la bibliotecă.

— Aha. Mulțumesc.

— N-ai pentru ce. Face bine când ai câte ceva cu ce să-ți treci timpul.

El închise ușa și plecă.

În ciuda marii sale dorințe de a citi, Joe nu se apucă numaidecât de lectură. Iar când începu să citească, citi totuși încet, fără grabă. Lectura îi absorbea conștiința și îl făcea să-și piardă noțiunea timpului. Ea nu îi favoriza uitarea, dar îi îngăduia să nu-și aducă aminte de cele petrecute.

Când veni de la lucru, Willy reacționă imediat.

— Mi-ai luat cartea !

— Nu, ea mi-a fost dată de la bibliotecă.

— Cum ai făcut rost de ea ?

— Am căpătat-o.

— Despre ce e vorba în carte ?

— Despre amenajarea unei grădini.

— Aici ?

— Nu, într-un colțișor care se numește Eden.

— Tu faci mișto.

— Bineînțeles.

— Nu-mi place să fiu luat la mișto.

— Nu râd de tine.

— Ei, nu mai spune !

— Râdeam de tipul ăsta. (Și el flutură cartea deschisă.)

— Cine-i el ?

— Un soi de avocat.
— Aşa.

După întoarcerea în curte, Joe privi întâi, apoi participă la o şedinţă de antrenament pentru baseball. Blocatorul de mingi părea să dirijeze operaţiile. Un om de statură mijlocie, noduros, aspru, cam de vârsta lui Joe, acesta avea o faţă pătrată şi ochi cenuşii şi o expresie care nu i se schimba niciodată.

— Chiar vrei să joci deadevăratelea ?

— Păi da. N-ar fi o idee rea.

— Antrenamentul se face cu toată echipa, pe două echipe, atunci când nu e nimeni în curte. O să te înscriu pe listă şi o să ai autorizaţia.

— Încă n-am fost clasat.

— Când o să fii, să mă anunţi.

— Perfect.

În timpul următoarelor zile, Joe citi cartea, jucă base-ball, îşi făcu diferite legături şi căută să-şi păstreze un minimum de demnitate a existenţei în celulă, însă Willy se arăta din ce în ce mai penibil. A patra zi, Joe a fost condus de un deţinut într-un coridor prevăzut cu circuit de televiziune, iar de acolo, de un gardian, într-o largă încăpere mobilată cu o masă mare şi zece scaune ; şase persoane, numai bărbaţi, dintre care doi în uniformă, ocupau o latură a mesei şi cele două capete ale ei ; acesta era comitetul de clasare.

Nu-i prezentă nimeni. Consultând hârtiile aflate în faţa lor, ei studiară antecedentele şi formaţia lui Grant, apoi îl întrebară asupra educaţiei primite, asupra aptitudinilor, experienţei şi inten-

ţiilor lui de depărtare. Unul dintre ei, care se exprima ca un psiholog, puse nişte întrebări bizare pentru a descoperi dacă deţinutul era ostil sau ranchiunos din fire. După un răstimp, ei păreau încă ezitanţi şi nu se luă nici o decizie în prezenţa lui Joe. A doua zi, gardianul îl anunţă că de acum încolo avea acces la înlesnirile din închisoare, de pildă biblioteca şi sala de gimnastică, dar că nu avea dreptul să se alăture echipelor de muncă şi să circule fără autorizaţie.

Două zile mai târziu, Grant era ataşat pe lângă bibliotecă. Asta era o muncă în joacă, în care mai lucrau unsprezece oameni, însă cazul lui Joe, din punct de vedere oficial, putea fi trecut astfel cu vederea.

Temerile lui Willy luară o întorsătură mai complicată. El îl acuză pe Joe că îşi făcuse rost de munca la bibliotecă cu scopul de a citi dinainte cărţile şi de a fi astfel în măsură să ghicească din timp gândurile lui Willy când acesta avea să citească la rândul său acele hârţoage. Joe a restabilit un pic ordinea, repetând constant : „Eu nu citesc rahaturi din astea", iar întrucât această obsesie se diminua fără să dispară cu totul, Willy declară că era la curent cu planurile lui Joe pentru a-l face să fie ciomăgit cu crosa de jucătorii de base-ball, din cauza incidentului cu tutunul şi cu duşul. De astădată, degeaba a mai repetat Joe într-o explozie verbală : „Nici să nu te gândeşti, asta n-a fost aşa de grav", că tot n-a folosit la nimic. Willy, deloc înclinat să-şi înmoaie vigilenţa, avea de fapt acces liber la bibliotecă spre a-l supraveghea pe Joe, însă nu putea să se alăture echipei de base-ball nici să obţină autorizaţia de a se antrena

atunci când curtea era liberă. Când se propuse în calitate de bătător al mingii şi a fost refuzat, certitudinea conspiraţiei pe care ar fi uneltit-o Joe îl aduse la frenezie. Totuşi, de ce tot încerca el să se apropie de jucători dacă era sigur că ei aveau de gând să-i tragă o bătaie ? Joe îşi abandonă încercările de a potoli temerile lui Willy.

În timpul următoarei şedinţe de antrenament, Joe îi pomeni ca între altele acest fapt antrenorului de base-ball. Spre marea sa surpriză, remarca produse o reală reacţie.

— Lasă baltă antrenamentul până când o să te anunţ eu.

— Doamne Dumnezeule, dar ăsta nu-i un lucru serios chiar până într-acolo.

— Fă ce-ţi spun. (Apoi, pe un ton mai blând :) Ne faci un serviciu. Un şiretlic de soiul ăsta e rău pentru moral. Du-te acolo imediat, zi că te doare capul.

Joe mimă o migrenă subită, le spuse despre asta coechipierilor săi, obţinu învoirea de a se duce la infirmerie pentru a i se da o aspirină şi de acolo se duse la bibliotecă să citească. Era gata de orice ca să nu saboteze moralul echipei, dar lucrul acesta i se păru cam exagerat. Poate că şi antrenorul o luase razna. Sau poate că îl ştia pe Willy.

Dacă îl ştia pe Willy, însemna că a calculat greşit. Pentru acesta, tocmai asta era dovada că atacul era iminent şi că Joe nu vroia să se afle la faţa locului, ca să nu fie acuzat. Dar întrucât se scurseră trei zile fără nici un incident, temerile lui Willy se micşorară. Poate că antrenorul ştia el ce face. Dar pe Joe nu-l anunţa încă nimeni că ar putea să-şi reînceapă antrenamentul.

Patruzeci şi opt de ore mai târziu, puţin înainte de prânz, gardianul cu chip vulturesc anunţă din uşa celulei lor :

— Haide, Grant, hop, hop ! (Şi apoi, după ce a intrat :) Strânge-ţi lucrurile, te muţi.

— Mă mut ?

Acesta era un lucru pe care Joe refuzase în sinea lui să-l ceară. Îl suportase pe Willy vreme de mai bine de două săptămâni.

— Exact. (Gardianul nici nu se uită la Willy, care se prefăcea că citeşte în cuşeta sa.) Tu eşti un mofturos, hop, hop.

Joe îşi adună lucrurile : trei cărţi, papucii, aparatul de ras, o pereche de ciorapi de schimb, obiectele de toaletă. Cumpărase un săculeţ de pânză fără mânere. Vestea mutării răsuna în gol ca zgomotul înfundat al tuturor lucrurilor pieritoare : nici măcar închisoarea nu era un adăpost. După ce a fost gata, se întoarse spre Willy :

— Salut, Willy. Şi fără ranchiună.

Willy nu-şi ridică ochii de pe carte.

— De ce pleci ? (S-ar fi zis că Willy întreba iarăşi despre tutun. Într-o anumită privinţă, asta avea un înţeles, desigur, în universul penitenciar.)

Gardianul se opri la postul său pentru a lua nişte hârtii şi îl conduse pe Joe în josul scării, într-un coridor ; ei făcură un ocol, intrară apoi într-un bloc celular identic cu cel pe care îl părăsiseră, urcară o mulţime de trepte până la o poartă grea care dădea spre şirul de celule ; gardianul se opri.

— Te-am reînscris la tutun, acolo înăuntru ăsta-i ca un fel de bani, ştii tu.

Ajunseră la postul de pază, o hârtie a fost transmisă dintr-o mână în alta fără să se rostească nici un cuvânt, şi gardianul cu chip de vultur plecă.

Colegul său, înalt, bine clădit, avea o faţă aproape lugubră care îi masca toate gândurile şi sentimentele, părând copleşită de îndatoririle funcţiei lui.

— Tu ai cerut să fii mutat, aşa e ?

Urmă o pauză de atenţie încordată. Ce să răspundă ? El nu ceruse nimic. Dar dacă va spune asta, va stârni o mulţime de alte întrebări. Fără îndoială, nu era vorba decât de o bârfă lipsită de importanţă.

— Da, domnule şef.

O făcuse. Acum să aştepte reacţia.

— De obicei, nu rezistă nimeni mai mult de două zile cu Dreye. Dar tu ai stat două săptămâni. Şi fără tărăboi.

Astea nu erau decât vorbe. Grant făcu pe distratul. Un bun prizonier nu produce griji, el nu-şi scoate în vileag propria existenţă.

— Tu ai cerut mutarea ta în blocul ăsta ?

— Nu, domnule şef.

— Bibliotecă, base-ball. (El cerceta hârtiile.) Poate că ai prieteni în cuartalul ăsta.

— Nu am pe nimeni. Eu n-am prieteni.

— Şi băieţii din echipă ? Cum îi cheamă ?

— Nu ştiu, nu m-am dus decât la câteva şedinţe de antrenament, atâta tot.

— Cine te-a chemat ?

— De fapt, nu m-a chemat nimeni. M-am uitat la ei cum jucau şi unul din tipii ăia a zis că se făcuse prea cald şi m-a întrebat dacă vreau să-i

ţin locul, ceea ce am şi făcut, iar după aceea m-am întors a doua zi să joc şi eu.

— Eşti un jucător bun ?

— A trecut mult timp de când n-am mai jucat, dar asta revine.

— De cât timp eşti tu aici ?

— Vreţi să spuneţi, în închisoare ?

— Domnule şef.

— Domnule şef !

— Da, în închisoare ?

— De două săptămâni, domnule şef.

Gardianul se uită prin hârtii. La nivelul său, fără îndoială că nu primea un dosar complet.

— Da, pe naiba, eşti din cei noi. De ce n-ai spus asta de la început ?

— Mă gândeam că ştiţi, domnule şef.

— Vino pe aici.

Fără să mai adauge vreun cuvânt, îl duse pe Joe în celula 23, îl lăsă să intre şi apoi plecă.

Omul care se afla în celulă tocmai se spăla. El se întoarse şi termină să se şteargă pe faţă. Era mai degrabă înalt, spătos, de cincizeci de ani trecuţi, şi părea foarte îngrijit îmbrăcat. Avea o faţă afabilă şi ridată ca a unui bătrân comis-voiajor, şi nişte ochi negri indescifrabili, inteligenţi, serioşi, un pic întunecaţi de încercările vieţii. Avea privirea unui ins care nu se lasă lesne înşelat.

— Tu eşti Joe Grant ? întrebă acesta.

— Da, întocmai.

— Eu sunt Ben, Ben Vosh.

Nu-şi dădură mâna. Ben lăsă şervetul.

— Sus, îţi convine ? (Îşi ridică sprâncenele spre cuşeta superioară.) Eşti mai tânăr ca mine.

— Sunt de acord, bineînţeles.

Joe își așeză lucrurile pe cușeta de sus.

— Dimineața, zise Ben, eu mă scol și mă bărbieresc încet. Tu poți să dormi, te trezesc eu. Ești de acord ?

— Perfect.

— Ți-a pus întrebări despre transferul tău ? (Arătă cu sprâncenele înspre coridorul din fața ușii.)

— Da, m-a întrebat.

— Cum ?

— El a spus exact așa : tu ai cerut să fii mutat, așa e.

— Și ?

— Și ce ?

— Și tu ce i-ai răspuns ?

— Eu am spus : da. Fără să uit „domnule șef". Dar eu nu mi-am cerut transferul. El poate cumva să afle ?

— Nu, decât dacă se informează direct de la sursă, dar n-o s-o facă. Dacă i-ai fi spus că n-ai cerut tu transferul, el ar fi devenit bănuitor. El e foarte neîncrezător și crede că asta îi este necesar în serviciul lui.

— El crede pur și simplu că m-am săturat de Willy.

— Motiv bun. Willy e un sistem de filtrare prin el însuși și e deajuns să bagi orice ins într-o celulă cu el ca să știi câte parale face acela. Transferul este practic automat. Ți-a mai pus și alte întrebări ? (Sprâncenele i se mișcară din nou.)

— Da. Dacă am prieteni aici în blocul celular. A insistat cu adevărat până în momentul când m-a întrebat de cât timp mă aflu în închisoare și eu

I-am răspuns că de două săptămâni. În clipa aceea a lăsat baltă toată discuţia.

— El nu ştia că eşti răcan ?

— Nu.

Ben se porni pe râs, apoi chicoti, fără să dea nici o explicaţie. Dar era bine să auzi pe cineva râzând. Nici acum însă privirea omului nu se modifica deloc.

— Stai să vezi când are să-şi dea seama că nu eşti de fapt un criminal.

Acestea au fost spuse atât de firesc, încât lui Joe îi trebui totuşi o clipă ca să înţeleagă că Ben pesemne că ştia totul despre cazul lui.

— Şi ce-o să schimbe asta ?

— Nimic. El nu ştie cum să se poarte cu nişte tipi ca tine. Va ajunge să fie aproape politicos ; e un om foarte sensibil, în felul lui.

— Şi cu criminalii ?

— Asta e mult mai simplu. Criminalii sunt pedepsiţi. Vai, pentru că a venit vorba, eu am fost împuternicit să-ţi spun că poţi să-ţi reiei antrenamentele de base-ball.

Clopotul sună, anunţând un nou prânz.

20

Grant juca pe locul de fundaş doi şi îşi aştepta rândul să se mute la bătător. El ştia că această schimbare de loc va veni, aparent prin hazard, deoarece blocatorul, un tip organizat, determina să lucreze pe fiecare jucător din teren. Această

precauţie economisea forţele lansatorilor, care nu aveau râvna să-şi scoată sufletul muncind, ceea ce le dădea celorlalţi o reală experienţă în mânuirea bătătorului. Timp de trei zile în şir, Joe a stat să observe maniera de joc. Nu exista o ordine precisă, sistemul implica însă, în mare, obligaţia ca fiecare jucător să treacă, la rândul său, la bătător în fiecare repriză. Treaba era făcută echitabil şi conştiincios ; era totodată şi o acoperire perfectă pentru diferite contacte.

Pe la mijlocul acelei după-amiezi soarele strălucea puternic, în pofida câtorva nori destrămaţi ; nu era totuşi prea cald. Un grup de oameni jucând base-ball constituiau un lucru tot atât de normal ca şi o tabără de cercetaşi, dacă se făcea abstracţie de zid şi de gardienii din foişoarele de pază. Nu era nimic de văzut de acolo de sus. Bun lucru e sportul : el te coboară la rangul de personaj banal.

Joe trecu la placă. Blocatorul reorganiză poziţiile şi Joe începu să lovească mingea.

— Am fost transferat, anunţă el.

— Da, am aflat.

— Tu ai obţinut mutarea asta ? îl întrebă altcineva.

— Nu.

— Este cineva totuşi. (Omul atrăgea atenţia să se continue jocul fără a privi spre blocator.)

— Va să zică aşa ? Eu credeam că ai cerut chiar tu.

— E-he !

— Când am venit aici, zise Grant, m-au băgat împreună cu Willy în aceeaşi celulă.

— În celula lui e totdeauna o cuşetă liberă. Prin asta nu vreau să spun ceva anume.

— Propriu-zis, nu. E sigur una din indicații.

— Mai sunt și alții ?

— Cred că da.

— De exemplu ?

— Păi, puțin mai târziu, cineva m-a îndemnat să mă apuc de base-ball.

— Cineva te-a îndemnat ?

— Mi-a propus să joc aici, dacă preferi așa.

— Eu nu prefer nimic. (Omul se depărtă de Joe și urlă :) Bun, încă o încercare, fundașul doi se mută pe locul trei.

Când acela își reluă locul, Joe stărui :

— Pe urmă, Willy mi-a prezentat echipa într-o anumită lumină.

— Fără glumă ?

— El spunea că echipa s-a unit împotriva lui.

— Lui Willy îi lipsește o doagă, asta știe toată lumea.

— Și la urmă tu mi-ai zis să mă evaporez.

— Eu ți-am zis s-o lași baltă un timp cu antrenamentul.

— În fine, zise Joe, mi-am câștigat transferul. Așa cum vedeți. Ca prin minune.

— Trebuie să fii bucuros.

— Chiar și sunt. Nu te-ai înșelat. Dar această mutare n-a fost făcută ca să-mi facă mie plăcere și nici n-a fost pur și simplu o coincidență.

— Ce n-a fost coincidență ?

— Tranferul ăsta, poate chiar tot ansamblul.

— Închisoarea îți cade pe nervi, tu ai rău de pușcărie.

— Se prea poate.

Blocatorul se apropie din nou :

— Bun, treaba începe să meargă. Se mişcă. (Îl reţin pe Joe în loc.) Tu ai ceva de spus ; spune !

— Nu e decât o impresie a mea, zise Joe. Dar mi se pare că voi pregătiţi ceva.

— Şi ce dacă ? Ce-ţi pasă ţie de asta ?

— Şi aş putea să vă torn.

— Dă-i drumul.

— Vreau să spun că s-ar putea să vă torn fără s-o fac anume.

— Şi atunci ?

— Mă pot descurca mult mai bine dacă ştiu ce se pregăteşte. Aşa, fără gafe, pricepi ?

— Păi da. La fix. Tu n-o să faci gafe, nu eşti palavragiu.

— În clipa asta, da.

— Tu transporţi o grămadă de ouă, băiete, şi n-ai nici măcar mânerul coşului.

— Astea sunt ouăle voastre.

— Păi da. Ar fi trebuit să ştiu că nu eşti un fraier încă de când cu povestea aia cu damele.

— Care dame ?

— De la duşuri. Evaporează-te, reia-ţi locul doi, o să te punem noi în temă.

Nu trecu mult timp până să fie pus la curent. Seara, după plimbare, în celulă, Ben Vosh îi făcu lui Joe confidenţa. Tocmai jucau dame pe o mare tablă învechită, şi Ben vorbea despre închisoare pe un ton sentenţios, apoi în cele din urmă spuse :

— L-ai agăţat pe Carl în după-amiaza asta.

— Carl... Antrenorul ?

— Da, el.

— Da, am stat de vorbă cu el.

— Ai făcut mai mult decât să stai de vorbă.

Partida se întrerupse. Joe, cu faţa la Ben, fixă acestă privire cu neputinţă de amăgit.

— Zicea că o să mă pună la curent.

— Este tocmai ce sunt pe cale să fac eu. Ţi se dă un sfat. Ar fi un lucru mai deştept pentru tine să rămâi aşa cum eşti. Aşa că nu-ţi vârî nasul.

— Am impresia că nasul mi-a fost vârât în afacerea asta.

— Nu, de fapt nu mi-a fost vârât. Un fraier, zicea el. Aş vrea să mi se spună despre asta.

— E simplu, zise Ben pe un ton dezarmant. Un novice, un băiat la locul lui, un tip care-şi vede de treaba lui, ăsta nu face valuri când lucrurile încep să se ducă de râpă. Nici gardienii, nici deţinuţii nu şi-ar închipui o secundă măcar că tu eşti un individ care poate da probleme. Tu eşti mai degrabă genul de om care stă în banca lui, asta-i tot. Un oarecare pe care nimeni nu-l ia în seamă pentru că e invizibil. O acoperire strașnică. Ca să fii fraier, asta nu se poate imita, e un dar. Tipii de genul tău trebuie organizaţi uşurel, călăuzindu-i de la mare distanţă.

— De exemplu, echipele de base-ball.

— Da, între altele. Şi asta-i tot ce este de descoperit. Ceea ce nu ştii, nu-ţi poate aduce necazuri, nici celorlalţi nu le poate pune piedici : ei sunt la adăpost. Prin urmare, nu încearcă nimeni câtuşi de puţin să te manevreze, e vorba numai de atât : să fii tu protejat.

— Făcând de pildă să fiu transferat aici.

— Bineînţeles. Dacă din întâmplare ai avea de pus ceva întrebări, mi te-ai adresa mie, nu-i aşa ?

— Şi tu o să-mi răspunzi, ce zici ?

— Da, şi uite proba, sunt pe cale să-ţi răspund.

— Şi eu o să rămân un fraier.

— Acum nu mai eşti. Tu ştii totul, ţi-am explicat.

— Mi-ai spus că era o acoperire.

— Ei bine, uite.

— Acoperire pentru ce ?

— N-are importanţă ce. Nişte informaţii, o combinaţie pe ici, pe colo, ceva mâncare, nişte contacte cu exteriorul, chestii din astea. Toate astea sunt încă foarte noi pentru tine, dar, să fie a naibii, o să le vezi tu pe-astea încetul cu încetul. Chiar o să te şi saturi. Dar tu nu ţii să iei parte la de-alde astea, asta nu e parohia ta.

Discursul a fost deplin convingător. El explica totul. Dar pe Joe nu-l lămurise deloc.

— Ascultă, Ben, eu n-am parohie. Eu nici nu exist. Aşa că ne-am învârtit destul după coadă, nu mai ţine.

Privirea posacă a lui Ben deveni ceva mai puţin sinistră. El nu mai avea nimic dintr-un comis-voiajor.

— E rândul tău, zise el.

— Combinaţia lui Carl nu poate rezista la cel mai mic sondaj, chiar dacă ar veni de la un ţicnit ca Willy. L-au apucat năbădăile când i-am vorbit despre asta. Pesemne că s-a gândit că are noroc. Ar fi trebuit să fie mulţumit.

— Fleacuri, fleacuri.

— Deci e mai mult decât o simplă acoperire. Este un şiretlic despre care nu trebuie să se afle. Numai eu sunt singurul care voi continua să ob-

serv lucrurile, nimeni nu poate să împiedice asta, nici măcar eu însumi. Asta riscă să dărâme totul.

— Contăm pe tine că n-o să-ţi pui zurgălăi.

— Nu merge aşa. Pot să fac vreun bucluc fără ca măcar să-mi dau seama. Dacă combinaţia e până într-atât de delicată, încrederea pe care mi-o acordaţi nu va fi suficientă.

— Am putea face mult mai mult.

— E un risc pe care trebuie să mi-l asum.

— Eu nu pot să decid singur în treaba asta. S-o lăsăm baltă.

În timpul apelului, Joe avu impresia că gardienii se uitau la ei amândoi ceva mai lung ca de obicei. După stingere, el nu adormi şi ştia că nici Ben nu doarme. Voinţele lor se înfruntau în tăcere.

Toată ziua următoare, domni o atmosferă de tensiune stăpânită şi nimic altceva. Nici un cuvânt, nici un semn, nimic altceva decât un schimb de propoziţii esenţiale, ca şi un efort penibil, aşa cum îl prevăzuse, de a da lucrurilor o aparenţă normală. Situaţia aceasta dură până în seara următoare, când Ben scoase cărţile de joc şi rupse tăcerea. Ochii posaci erau mai încrezători, vocea era joasă şi aspră.

— Combinaţia, zise Ben, este s-o tulim de-aici.

— Asta stă în picioare.

— O încăierare, o slăbire a supravegherii, prea mulţi oameni bolnavi în acelaşi timp, o schimbare a dispoziţiei oamenilor, un grăunte de nisip ar putea să-i bage în boale pe toţi cei de aici. Ei, bine, acum eşti la curent, poţi înceta să te mai gândeşti la asta.

— Tu pleci ?

Ben îl privi lung.

— Nu.

— Carl ?

— Nu.

Un schimb de priviri, căci multe lucruri fuseseră spuse, înţelese. Combinaţia era permanentă sau cel puţin voia să fie. Joe aruncă o vorbă :

— Plec şi eu.

— Da, tocmai asta se şi vorbea.

— Şi ?

— Pleci. O să ne fie mai uşor să ne ocupăm de tine afară.

— Nu va fi nevoie.

— Nu ştim încă nimic.

— De acord. Cum o să funcţioneze treaba asta ?

— Asta nu. Fără indicaţii, fără scăpări, fără încurcături, nimic până n-a sosit momentul. O să fii prevenit. În caz de piedică, ai fost forţat să vii cu ceilalţi, în ultimul minut, tu nu ştii nimic, nu cunoşti pe nimeni.

— Şi dacă voi fi lăsat deoparte ?

Ben rânji :

— O să-ţi porneşti vendetta, nu ?

21

Oamenii formară două echipe din toţi cei care se antrenaseră să joace base-ball. Aceasta se petrecu după prânz, în curte, cu multă ceremonie

și publicitate. Carl deveni fără dificultate căpitanul uneia din echipe și se pregătea să înceapă un nou anotimp. Joe era în echipa lui Carl. Anul se anunța formidabil : o grămadă de reabilitări.

Prima repriză se desfășură după prânz în fața unei numeroase asistențe. Lansatorii erau slabi, dar treaba merse bine, iar jocul foarte însuflețit stârni o mulțime de discuții. În timpul uneia din aceste explicații, Carl se îndepărtă furios și continuă să bombăne la adresa lui Joe în extremitatea terenului.

— Flăcăul de pe locul trei. Învață să-i recunoști figura. N-o să-l întâlnești decât o singură dată.

Joe examină un ins slab și arogant, în jocul plin de o ferocitate stăpânită. Vioi, dur, arătând ca de treizeci de ani, el avea un nas subțire, ochi albaștri, păr negru ondulat, cu o față vicleană de om care le știe pe toate, cu o frumusețe potrivită să amăgească un anumit gen de femei.

Operațiile începuseră.

Imediat după apel, Ben, stând în picioare la ușă, verifică dacă împrejurimile erau pustii. Apoi el deschise robinetul chiuvetei și începu să vorbească.

— Citește anunțul care se va afișa mâine. A fost nevoie de multe preparative.

Anunțul se afla la locul lui la amiază. Tabloul de afișaj era înăuntrul cantinei, astfel încât oamenii să-l poată vedea cum intrau, în coadă, unul după altul.

Singura notă nouă anunța o „Serată Muzicală" pentru joia următoare. Acum era luni. Spectacolul urma să fie animat de „Spit Davis și

de un Quator Comunal, de cânăreaţa April Hanly, de magicianul Nile Jackson şi de grupul Retribalizers, cu muzică country-rock". Avea să se desfăşoare de la ora douăzeci la ora douăzeci şi două, în sală, adică în cantină : „Aduceţi-vă prietenii. Intrarea Gratuită. Comitetul Vostru de Festivităţi." Oamenii erau foarte interesaţi, deoarece asta era ceva care venea din exterior.

Din partea lui Ben venea un cuvânt prin care Joe era avertizat să păstreze în memorie trăsăturile unui om care va veni a doua zi la bibliotecă să ceară o carte de astronomie şi care va pomeni de Steaua Polară. Insul apăru. Înalt, cu un aer sfios, cu mişcări stângace, el avea între treizeci şi patruzeci de ani, faţa îi era transpirată iar ochii păreau gata să explodeze de mânie.

— Am făcut un pariu, unii pretind că ea nu se mişcă, eu zic că da.

El îşi primi cartea de la bibliotecar şi se aşeză într-un loc de unde îl putea vedea pe Joe. Rămase acolo o jumătate de oră, apoi plecă discret fără să mai adauge nimic.

În această seară, Ben aşeză pe tabla de şah cărţile de joc în forma unui dreptunghi.

— Cantina, zise el.

— Da.

— Intrarea. Locul tău. (El scoase o carte de joc.) Serviciul, din latura ta stângă, cum traversezi sala. Ieşirea cea mare din latura mea. (Mai scoase o carte.) Zidul în dreapta ta, în faţa serviciului, acolo e o uşă mare în două canaturi. (Două cărţi de joc despărţite de un centimetru de interval gol, indicând culoarul de trecere.) Ţine minte.

— S-a făcut.

— Să ne întoarcem înspre partea mea. Pentru spectacol, ei închid ieşirea cea mare. (El puse cartea de joc înapoi la locul ei.) Ceva mai încolo, în faţa uşii, oamenii montează scena. (O carte.) Şi un fel de cortină de fundal de un metru, poate un metru cincizeci. Aici, pe zidul meu, de o parte şi de alta a uşii mari de ieşire, mai este o poartă şi sunt magaziile. Scena nu le va ascunde sută la sută, ceea ce e un lucru bun, pentru că nimeni, în orice caz, nu se va ocupa de asta. Magazia e alături de serviciu, în stânga ta, aici, o vezi ?

— Da.

— Ţine-o minte şi pe asta. Artiştii spectacolului or să se folosească de alta. Examinează planul.

După un scurt răstimp, Ben strânse toate cărţile de joc, le bătu şi i le întinse lui Joe, arătându-i înspre tabla de şah. Joe refăcu planul.

— Perfect, spuse Ben şi puse cărţile de joc la loc în pachetul lor.

— Asta-i tot ?

— Da, deocamdată. Mai ai de mâncat aici încă şase mese. Deschide bine ochii. Hai să citim puţin. O să te trezesc devreme.

Când gardianul veni pentru apel, ai fi zis că erau doi studenţi învăţând.

Era al treilea om pe care trebuia să ştie să-l recunoască.

Era de notorietate publică obiceiul lui de a se scula devreme ; el îşi lua gustarea de dimineaţă, şezând pe un loc pregătit de Ben în colţul dinspre nord-vest al mesei nr. 4. Joe se instalase la o masă mai depărtată, faţă în faţă cu el. Omul se

apropia de vârsta de patruzeci de ani ; mai mult gras, cu capul pleşuv, avea nişte ochi căprui foarte apropiaţi, un nas mic, colţurile gurii ridicate şi era fălcos, portretul clasic al beţivanului inofensiv, însă mâinile şi ochii i se mişcau tot timpul cât mânca. Amândoi se cântăriră din ochi. După aceea omul plecă şi Joe examină situaţia exactă a uşilor indicate. Deasupra uşii mari de ieşire atârna o pendulă.

Trecură şi cele două mese de a doua zi. Nici urmă de cei trei oameni. Pe tabloul de afişaj apărură fotografiile artiştilor.

Punerea lucrurilor la punct continuă în acea seară. Joe aşeză cărţile de joc. Ben era calm, glacial.

— Magazia, aici, spuse el.

— În stânga pendulei.

— Exact. Tu începi să calculezi din momentul începerii spectacolului. Aproximativ din zece în zece minute, un tip are să treacă prin camera aceea. Tu vei fi al doilea. Tu te deplasezi la sfârşitul fiecărui număr din spectacol, în timp ce sala aplaudă şi aclamă, şi profiţi de schimbările de lumini. Te mişti uşor de fiecare dată ca să te apropii de uşă. Când vine momentul, treci repede, dar fără bruscheţe, prin uşă. Pe urmă, faci ceea ce tipul dinăuntru ţi-a spus că ai de făcut. Ăsta e omul care joacă în echipă pe locul trei. El este cel care dirijează toată operaţia.

— De acord. Şi după aceea ?

— Directivele o să ţi le dea el.

— De ce nu acum ?

— Acum, nu. Vei fi pus în temă în timpul operaţiei, şi în durata care ţi se comunică, totul va lua sfârşit.

— Şi dacă apare vreo piedică ?

— Atunci asta se va întâmpla în magazie, nu după aceea. Să zicem că v-au încolţit acolo înăuntru, bun, voi sunteţi o echipă care strânge decorurile şi tocmai atunci le rulaţi, bun, nici un delict, nici o tentativă, nimic ; acoperirea e mereu valabilă.

— Tu ai prevăzut totul.

— În prezent, da.

El nu explică sensul frazei sale. Cu aceasta, conversaţia luă sfârşit. Luă cărţile de joc şi le aşeză ca să facă o pasienţă. Nici sfaturi, nici semne de adio sau prevestiri de succes, nimic, el era cu totul în afara acestor lucruri. Joe deschise o carte ca să contemple paginile în timp ce îşi rememora o dată în plus planul, punct cu punct, precauţie de fapt inutilă, întrucât totul era deosebit de simplu.

Se scurse o noapte lungă, tulburată de anumite temeri, poate ultima noapte. El se sili să nu se gândească la toate acestea, dar diferite vise din somnul său superficial nu încetau a-l face să tot tresară ; el se lupta împotriva certitudinii unei trădări şi împotriva viziunii unor puşti gata de tragere. Odată cu venirea zilei, celula îi păru un adevărat cămin.

După micul dejun, un grup de oameni se apucă să monteze decorurile şi să deruleze nişte cabluri groase. Totul se desfăşură normal. Trecerea timpului se măsura cu succesiunea meselor şi cu amenajarea progresivă a scenei. Ora prânzului

a fost fixată mai devreme. Nu se mai făcu nici un meci de base-ball. La ora opt fără zece, clopotul declanşă afluxul de oameni în interiorul cantinei transformate.

În toiul gălăgiei generale şi în mijlocul mulţimii agitate, Joe se duse în faţă. Pe scenă, se vedeau instrumente muzicale, taburete, două microfoane pe piedestalele lor ; ghitarele electrice erau gata conectate la reţeaua de curent. Trei reflectoare fuseseră fixate pe ţevile de canalizare, din tavan, alte trei stăteau pe câte un trepied în fundul sălii. Curentul electric era furnizat printr-un tablou pe care îl manipula un deţinut supravegheat de un gardian. Când se aprinseră reflectoarele, oamenii izbucniră în aclamaţii şi începură să urle când un puşcăriaş se duse, în contratimp, să aşeze un taburet pe scenă. În acelaşi timp, un om deghizat în ţăran de operetă se îndreptă spre un microfon, iar alţi patru se instalară, îşi luară instrumentele muzicale şi începură să cânte în surdină un acompaniament ritmat. Ei aveau păr stufos şi zbârlit şi nişte pălării aiurite, unii purtau mari ochelari coloraţi.

— Salut pe toată lumea ! declamă insul. Sunt mulţumit că aţi putut veni cu toţii. (Ovaţii.) Să fiu al naibii ! Eu sunt Spit Davis (Alte ovaţii). Şi iată formaţia Quatuor Comunal.

Muzica se dezlănţui în acelaşi timp cu vacarmul. El prezentă pe fata April Hanly, pe magicianul Nile Jackson, în fine pe cei din grupul Retribalizers. Atunci când ei părăseau scena, ritmul se schimbă şi Davis începu să cânte o variaţiune pe *Swet City Woman*. Joe privi pendula, perfect vi-

zibilă în această risipă de lumină, și începu să socotească.

După interpretarea a două piese, Davis făcu loc formației Retribalizers. Li se aduseră taburete în avanscenă, ceea ce stârni multă agitație și îi permise lui Joe să se strecoare mai aproape de marginea scenei.

Când ultima bucată se încheie, trecuseră nouăsprezece minute. Într-un ropot de aplauze, grupul ieși pe ușa dinspre curte, cineva se aplecă să ia taburetele, iar Davis se întoarse la microfon. Joe se apropie, într-un mers firesc, de ușa care dădea spre intrarea în magazie.

— Știați că O. K. Corral era un grajd pentru cai de ocazie ?

El deschise poarta grea, se strecură vioi înăuntru, și apoi o închise cu precauție după el. În încăpere era întuneric beznă. Răzbăteau numai sunetele surde ale concertului.

— Nu te mișca. Uite lumina.

Lampa din plafon se aprinse. Camera era foarte largă, peste tot se îngrămădeau felurite cutii și diverse materiale. Printre lăzi fusese practicat un interval ușor retras față de ușă. Se ivi un om.

— Vino, zise acela, dar Joe nu se mișcă.

Omul avea un păr lung care aproape îi cădea pe umeri, de asemenea o mustață deasă, ochelari, o cămașă înflorată, niște blugi cu cusături sclipitoare, iar în picioare, sandale.

— Hai, ce Dumnezeu, mișcă-te ! zise el. Eu sunt locul trei.

Joe ajunse la strâmtul pasaj deschis între cutii și tot restul calabalâcului de acolo.

— Scoate-ţi ţoalele.

Silindu-se să nu se grăbească peste măsură, Joe rămase gol până la brâu şi se îmbrăcă apoi cu o cămaşă înflorată ce i-a fost dată, îşi schimbă pantalonii, ciorapii, se încălţă cu sandale şi se îmbrăcă cu o vestă de piele. Se aşeză pe o ladă şi omul îi ajustă pe cap o perucă, apoi îi lipi o mustaţă. Aceste două accesorii proveneau din două cutii de ghitare. Ghitarele erau la locul lor, împreună cu un mic amplificator, cu fir electric, şi cu nişte partituri. Hainele de deţinuţi fură îndesate într-o cutie. Omul îl examină pe Joe cu grijă, apoi îi dădu o ghitară.

— Rămâi aici. Aşteaptă.

Celălalt stinse lumina, iar în sală zgomotul crescu. Teama de trădare se spulberă ; rămânea problema puştilor.

Se ovaţiona zgomotos, se fluiera. Tocmai se urca pe scenă cântăreaţa.

Uşa se deschise şi se închise.

— Nu te mişca. Aprind lumina.

Era Steaua Polară.

— Ce-i ăsta, bordel ?

— Taci şi vino. Locul trei.

A doua vestimentaţie se efectuă ceva mai repede ; Joe îi întindea hainele noi şi le lua pe cele vechi. Noul venit se pomeni cu o perucă bogată, cu părul nu prea lung, cu favoriţi stufoşi, fără mustaţă, dar cu nişte ochelari cu ramă mare care disimulau trăsăturile, şi cu o pălărie moale, pe care i se spuse să o ţină în mână. Din nou întuneric şi aşteptare. Al treilea om era nervos şi respira gâfâit. După câteva clipe se linişti.

Alte aplauze, însă uşa nu se mai deschise. Trebuiră să aştepte pe toată durata unui alt cântec. În magazie începuse să se facă prea cald.

— N-am putea să plecăm în trei ? zise în şoaptă Steaua Polară.

— Poate, dar nu mă tentează să încerc. Taci.

Ei auzeau acompaniamentul surd al instrumentelor, mai degrabă ritmul, şi vocea amplificată şi indistinctă a cântăreţei, fără nici un semn de întrerupere. Subit, izbucniră ovaţii furtunoase. Un craniu chel ţâşni prin uşă.

— Sânteţi aici ? zise el.

— Taci. Lumină.

Plafoniera se aprinse şi omul înlemni, cu aerul că ar fi greşit uşa.

— În regulă. Sunt locul trei.

Lucrară iute. Cel abia sosit era lac de sudoare.

— Dar ştiu că ţi-a trebuit timp, spune !

— Fetişcana cânta pe partea asta. Fiind prea multă lumină, am aşteptat.

— Bun, e-n regulă.

I se puse o perucă şi celui de-al patrulea, tot astfel, o mustaţă, nişte ochelari ca ai bunicii, o basma legată la gât, o cămaşă semănând mai curând a bluzon, blugi şi sandale. Lada conţinând hainele lor de prizonieri a fost ascunsă, cineva o va face să dispară.

Joe şi Locul Trei aveau ghitare, cea a lui Joe fiind fără cutia ei. Steaua polară avea la el micul amplificator şi firele electrice, Vede-Tot ţinea o cutie goală de ghitară şi câteva partituri într-o mapă de plastic transparent. Totul fusese pus la punct mai degrabă de două ori decât o singură dată.

— Noi o luăm la stânga, prin spatele scenei, traversăm în direcţia porţii duble. Pentru că nu cunoaştem locurile, ne luăm un aer dezorientat. Trebuie să prindem avionul, nu prea sunt şanse, dar avem pe mâine un angajament la Vancouver. Mă lăsaţi pe mine să vorbesc. În tunel, povestim baliverne, vorbind despre publicul senzaţional pe care l-am avut astăseară ; vom avea dorinţa arzătoare să revenim aici. Dar să nu exageraţi. Bun, păstraţi ordinea în care am intrat. Ultimul închide uşa. Pornim când ei încep să aplaude.

Ca răspuns, aplauzele izbucniră brusc. Cei patru oameni ieşiră. Artistul comic tocmai îşi ataca numărul. În spatele scenei, locul se golise de tot. (— Mi s-a spus că gardianul-şef e un tip energic, mă duc să încerc să intru aici dacă e posibil) Râsete. Ei trecură pe sub pendulă agale, apoi pe dinaintea porţii de ieşire a condamnaţilor. (— Am mai auzit vorbindu-se că le dădea tuturor câte opt ore de concediu pe zi ca să... doarmă.) O nouă cascadă de râsete. Un gardian, de serviciu pe coridor, putea să vadă bine prin geamul cu grilaj. Dar el nu aruncă decât o privire dezgustată spre muzicanţi. Cealaltă magazie era deschisă, acolo adunându-se într-o latură a scenei. Cei patru oameni trecuseră de uşă, iar acum continuau să meargă în lungul zidului. (—Voi socotiţi că viaţa e jalnică aici. Dar, zău, eu v-aş spune că dincolo, afară, viaţa este aşa de aspră, încât oamenii plătesc amenzi pur şi simplu pentru că au câştigat nişte bani, nu pentru că i-au furat.) Izbucniră râsete. Ei cotiră după colţ şi se îndreptară spre marile porţi duble. Primul om înaintă spre gardian. (— Ei visează să boteze treaba asta cu nu-

mele de impozite pe venit.) Alte râsete ca niște răgete. (—Aveți dreptate, nu e ñostim deloc.) O furtună de râsete.

— Salut, am venit, noi suntem cei care trebuie să luăm avionul.

— A, da.

— Dumneavoastră trebuie să vă dăm asta? (Omul întinse niște foi de hârtie, autorizațiile de trecere.)

— Nu, nu aici. La ultima poartă. (El deschise o ușă. Afară era alt gardian.)

— Perfect. Așa, se poate zice că ei știu să râdă.

— Nici o îndoială. Bunăseara.

— 'mnăseara.

Al doilea gardian îi conudse la dreapta, pe o distanță scurtă, și se opri în fața unei porți comandate electric. În tavan, la spatele lor, exista o cameră de luat vederi.

— Pe acolo și drept înainte, indică el. E un om în capătul celălalt, el o să vă arate unde-i ieșirea.

— Bine. Mulțumim.

Merseră de-a lungul coridorului controlat prin televiziune, vorbind întruna despre formidabilul public pe care îl alcătuiau prizonierii; asta te încălzea cu adevărat, va fi o plăcere să se mai întoarcă aici. Poate că va fi posibil să le trimită câteva discuri, și ei improvizară atitudinea acelui impresar care chipurile i-a angajat pentru Vancouver și a încercat să-i facă să poposească la un hotel ros de molii. Acesta a fost un marș lent și plin de naturalețe, cu picioarele încălțate în sandale. În cele din urmă, se grupară în fața porții

electrice. Dar ea nu se deschise. Ei erau cercetați cu atenție. Se presupunea însă că ei nu știu asta.

— Trebuie cumva să sunăm ? întrebă Joe.

— N-am nici o idee, zise Locul Trei. Pot să mă întorc și să-i cer celuilalt tip să ne deschidă.

— Ba nu, ăla zicea că o să fie alt tip aici, ăsta trebuie să știe.

Așteptară cu toții, fiecare avându-și pregătite propriile întrebări inocente. Câteva secunde mai târziu, poarta se deschise.

La stânga se afla o cabină de securitate, din sticlă groasă, cu ghișee speciale pentru vorbit și pentru iscăliturile necesare pe diverse hârtii. Aceasta era calea de acces pentru mărfurile destinate închisorii. Poarta următoare avea să se deschidă în exterior. Gardianul avea un aer amuzat. Locul Trei îi întinse hârtiile.

— Ați petrecut niște clipe foarte plăcute acolo înăuntru, nu-i așa ? se interesă gardianul.

— Da, era o ceată încântătoare.

— Sigur că e o ceată încântătoare aici.

Locul Trei se prefăcu a chicoti, în loc de răspuns.

— Pe curând, exclamă el îndreptându-se spre poarta cea mare.

Poarta se urni cu un vuiet înăbușit. Ei trecură dincolo și poarta se închise în urma lor. Erau acum tuspatru în afara incintei închisorii.

Două microbuze erau parcate în dreapta ieșirii, cel mai apropiat fiind de culoare verde pal, celălalt de culoare vișinie, ambele greu de deslușit în lumina amurgului. Locul Trei se duse direct spre microbuzul vișiniu, deschise portiera dinspre șofer și luă o cheie de sub mocheta de pe

podea. Fără să piardă vremea, el demară imediat, în timp ce se urcau ceilalţi din mers, făcu un scurt marşarier şi apoi porni în viteză, fără a se grăbi, pe şoseaua cu cotituri în unghi drept.

— Slavă Domnului, asta a fost ! zise Steaua Polară şi făcu gestul de a-şi scoate peruca.

— Nu mişca ! zise omul de la volan. Ei ţin sub observaţie toate vehiculele. Aşteaptă să ieşim de la strâmtoare.

— Ei nu pot să ne vadă.

— Nu mişca !

Nu se clinti nimeni.

— Trebuie să punem la punct povestea noastră ca să rămână în picioare. Patru ghitarişti trebuiau să plece înainte de sfârşitul spectacolului ca să prindă avionul. Ei şi-au schimbat planul şi au mai rămas ca să le facă plăcere prizonierilor. Pentru că i-am auzit discutând despre acest proiect, noi am profitat de împrejurare ca să le şterpelim lucrurile şi maşina şi după aceea am fugit, punct. L-am luat şi pe băiatul ăsta (şi el îl arătă pe Joe care şedea pe scaunul de alături) pentru că ăia trebuiau să fie patru inşi. E clar ? Cele mai multe evadări se fac utilizând o ocazie de a ieşi discret, şi nici asta nu face excepţie.

Zece minute mai târziu, ei mergeau pe autostradă cu mare viteză.

— Bun, zise şoferul, să scoatem porcăriile astea de pe noi. Acolo în spate sunt nişte haine de lucru şi nişte ghete. Sunt în sacoşe de magazin marcate deasupra. Băgaţi ţoalele astea în sacoşe.

Cei trei oameni îşi schimbară veşmintele în tăcere, tot uitându-se instinctiv pe geamuri ca să vadă dacă trec cumva alte maşini. Microbuzul

opri pentru un scurt răstimp, ca să-i permită omului cu capul chel să treacă la volan, iar Locul Trei continuă să dea indicaţii în vreme ce îşi schimba hainele el însuşi. După ce s-a îmbrăcat, el se aşeză alături de şofer, zorindu-l să accelereze. Cinci minute mai târziu, ei pătrunseră pe marea autostradă, iar peste alte zece minute opreau maşina pe un refugiu de staţionare. Un automobil izolat stătea oprit acolo, cu farurile stinse şi cu motorul pornit.

— Luaţi sacoşele.

Coborâră cu toţii. Omul cu autoturismul se urcă liniştit în microbuz şi plecă.

— Câte o sacoşă în fiecare pubelă, încercaţi să le ascundeţi sub gunoaie.

Ei făcură operaţia în grabă, apoi se întoarseră cu iuţeală la maşină. Îndată ce porniră din nou, Locul Trei, care conducea vehiculul fără a depăşi viteza legală, îşi reluă vorba :

— Relaxaţi-vă, noi suntem pur şi simplu nişte bieţi oameni de muncă şi căutăm şi noi un colţişor liniştit să ne tragem puţin sufletul.

Joe şedea în faţă, Cap Chel în spatele lui, iar Steaua Polară în spatele şoferului. Li se păruse important să rămână în aceeaşi ordine. Nu se relaxă nimeni.

— Dar ghitariştii ? întrebă Joe uitându-se la şofer.

— Ghitariştii ?

— Erau şi ei băgaţi în asta, altfel nu se putea.

— Numai doi din ei. Nu se scapă pe ei ăştia. Or să facă gălăgie cu toţii că li s-au furat lucrurile. Ei sunt curaţi.

— Cum aţi luat legătura cu ei ?

— Ia zi, tu chiar vrei să ştii nişte lucruri.

— Sunt curios, atâta tot.

— Cum se ia legătura cu cineva ? Prin bani, fete, droguri, ameninţări, pe orice cale doreşti. În zilele noastre, nimeni nu mai anunţă copoii. Ei cooperează.

— Mda, grozavă organizare.

— Aşa cum ai spus, ăsta-i principalul, o organizare grozavă. Un tip singur e un tip dus pe copcă, ştii asta ?

— Ca orice fraier.

— Tu n-ai pierdut nimic. Eşti afară.

— Da, aşa e. Mă gândeam doar, asta-i tot.

— Bine, asta n-are nici o importanţă acum, în orice caz. Ai o grămadă de lucruri de făcut în exterior, nu-i adevărat ?

— Ba da.

— În plus, o să ai şi tu o grămadă de prieteni când o să pici din nou în puşcărie. (Omul socoti că ideea lui era nostimă, însă râsul lui păru artificial.)

— Cât e ceasul ? întrebă Joe.

Omul aprinse plafoniera ca să se uite la ceas.

— Aproape zece fără douăzeci.

— Ei vor începe să ne caute către ora zece.

— Da. După apel.

Maşina îi duse în tăcere apoi, cu cea mai mare viteză când aveau şoseaua liberă numai pentru ei, dar încetinind la trecerea altor automobile. Şoferul îi anunţă că se făcuse ora zece.

— Microbuzul a luat-o spre sud, zise el. La ora asta, el ar trebui să fie parcat şi încuiat cu cheia într-un depou de autobuze. Ei îşi vor

orienta cercetările spre sud. Pe când noi mergem spre nord. E simplu. Nu vă bateți capul.

— Ei or să controleze pe toată lumea, remarcă Steaua Polară.

— Nu înainte de a fi găsit microbuzul.

— Da, vai de fundul meu. Ei or să controleze pe oricine și oricând.

— Noi ne ținem de aranjamentul pe care l-am făcut. Asta pare o evadare la noroc, prin urmare copoii se vor lăsa conduși de vârful nasului lor. Deschide sertarul pentru mănuși.

Joe deschise compartimentul amintit și scoase două plicuri, unul umflat, altul plat. A fost aprinsă plafoniera. Joe zări în sertar țigări, o lanternă electrică, carnetul gri, dar nici o armă.

— Dă-mi plicul gros.

La pipăit, părea să conțină bani. Omul îndoi plicul și îl vârî în buzunarul cămășii.

— Deschide-l pe celălalt.

— Al naibii, uite țigările ! zise Steaua Polară, aplecându-se în față.

Joe îi întinse un pachet de țigări. Plicul conținea patru permise de conducere auto. Joe alese două pentru el și pentru șofer și pe celelalte le dădu celor din spate. Ceilalți trei, afară de el, își aprinseră țigări. Joe reținu pe de rost numele : „Lington, David" și ultimele șase cifre dintr-un număr lung : „220837", care indica de fapt data oficială a nașterii sale.

Nu mai vorbea nimeni. Nu întâlniră nici un baraj, nu văzură nici măcar cea mai modestă mașină de poliție. Joe, care era atent la panourile ce indicau ieșirile din autostradă, constată că se îndreptau spre orașul său natal. Acest lucru ar fi

născut probleme, poliţia avea să-l caute probabil acolo.

În oraş, şoferul alese o intersecţie animată şi opri într-o staţie de autobuz din faţa unui centru comercial.

— Aici e pentru tine, îi spuse lui Joe.

— Bine.

— Uite nişte bani să ai pentru mâncare. Nu ne datorezi nimic, nu-ţi datorăm nimic. (Îi dădu cincizeci de dolari în bancnote de zece.) Să nu te laşi prins din nou prea curând.

Joe coborî şi maşina se îndepărtă.

22

El rămase în staţia de autobuz. Nu era nimeni în apropiere. Panoul indica două linii care treceau pe acolo, nimic altceva decât numerele liniilor, fără a li se arăta destinaţia. Ştia vag totuşi unde se află, aproximativ spre sud de locurile unde trăise cândva. Grant nu avea însă nici un plan, nici un loc în care să se ducă, pe nimeni cu care să poată lua legătura. Va trebui să iasă din oraş, să se depărteze cât mai mult de cei vreo cinci mii de poliţişti care urmau să facă cercetări sistematice ca să-i regăsească pe cei patru fugari potrivit semnalmentelor lor. Acum era aproape ora unsprezece, poliţia era probabil în apartamentul lui Steve şi poate şi la Harry, dacă ştia de existenţa lui. Telefoanele erau probabil conectate la o linie de ascultare. Joe nu era un evadat prea important,

însă aparatul poliţienesc trebuia să intre în acţiune spre a-şi exercita sistemul de forţă. El ştia că Steve avea să se neliniştească, la fel ca şi Betsy. Violenţa nu aştepta decât o ţintă, motivul îl şi avea.

Circulaţia era destul de rară. O anume activitate mai domnea încă în centrul comercial, având în vedere numărul maşinilor din parcaj ; galeriile cu mărfuri erau luminate puternic spre a-i ţine pe hoţi la distanţă. Un jeep de patrulare circula încet, cu reflectorul şi cu farurile stinse. Poate că erau nişte vechi copoi care ascultau poate buletinele de informaţii. Dacă venea un autobuz şi apoi altul, iar el nu se urca, s-ar fi făcut remarcat. Nu se punea problema să ia un taxi, fiindcă nu avea nici o adresă pe care s-o dea, iar şoferii au memorie bună. Să facă autostopul era şi mai periculos. El aşteptă ca jeepul de alură oficială să dispară, apoi pătrunse în centrul comercial. Se simţea mai bine atunci când făcea ceva.

Într-un drugstore îşi cumpără un aparat de ras, săpun de bărbierit, o periuţă de dinţi şi un tub mic de pastă de dinţi, diverse articole de toaletă, un roman western de buzunar, nişte ochelari de soare mai ieftini, în fine un mic sac de voiaj cu fermoar. La casă, adăugă două batoane de ciocolată. Cumpărăturile sale se urcau la suma de nouă dolari şi unsprezece cenţi. Asta îi mai încălzi inima. Erau micile lucruri ale vieţii. Altfel spus, debutul individualităţii.

Se întoarse în staţia de autobuz. Jeepul se întorcea şi el din nou, cu o insistenţă nepăsătoare. Joe avea aerul unui muncitor dintr-o echipă de noapte. Jeepul îl lăsă în pace.

Când sosi în sfârşit un autobuz, Joe urcă. Dădu nişte mărunţiş, îşi primi biletul. Şoferul nici nu se uită la el. Joe îşi alese un loc ceva mai spre mijloc şi, aşezându-se, se prefăcu că citeşte cartea pe care o avea. El nu ştia itinerarul autobuzului, dar cunoştea oraşul. Se îndrepta acum spre est, către centrul aglomerat. Mult mai departe, spre sud, trebuia să se afle o zonă industrială cu vechi case cu chirii mici, cu oameni în trecere, cu camere ieftine şi fără întrebări indiscrete. În colţul acela, el va putea fi un simplu călător printre atâţia alţii.

O jumătate de oră mai târziu, el schimba autobuzul şi se îndrepta spre sud ; încă cincisprezece minute, şi acum se găsea într-o mahala mizeră : uzine vechi, turnătorii, depouri de cale ferată, depozite ale unor negustori de fiare vechi. Tot sectorul mirosea a carne prelucrată. După aceea, ieşiră spre suburbiile oraşului şi ajunseră la capătul liniei. Joe se hotărî să coboare.

Se întoarse înapoi în direcţia oraşului adulmecat prin mirosurile de abator. Felinarele, foarte depărtate unul de altul, luminau slab. Trecură câteva autoturisme şi mai multe camioane. Joe traversă patru sau cinci linii de cale ferată şi deslusi zgomotul îndepărtat de motoare în mers. Fără îndoială că exista o anumită circulaţie de autocamioane de mare tonaj în jurul uzinelor de preparate din carne. Apucă la dreapta pe un drum fără trotuare şi străbătu aproape o sută cincizeci de metri cu privirea fixată asupra luminii puternice a unei staţii de benzină.

Un camion vechi stropit cu noroi, din care se scurgea întruna un lichid dubios, se opri la oare-

care distanță de pompe. Apropiindu-se, Joe nu văzu pe nimeni, dar auzi niște voci aprinse care discutau. El merse înainte cu un aer firesc și descoperi doi bărbați, distribuitorul de benzină în uniformă, și un ins cu îmbrăcăminte grosolană care părea să fie agricultor. Distribuitorul de la pompă protesta energic. Joe se îndreptă spre cei doi ca un trecător care cască gura prostește.

— Nu vreau să-mi spurci toate alea peste tot cu scârnăvia asta de camion al dumitale, spunea distribuitorul.

— Ascultă, neamule, n-am avut de ales. Crezi că veneam eu aici dacă nu eram silit ?

— Scoate-mi hârbul ăsta de pe pistă, poți să-ți faci de treabă cu el și nițel mai încolo.

Distribuitorul arătă un punct în întuneric.

— Nu mai pot să mă urnesc nici barem un metru, zise omul cu camionul. Dă-mi un cric mare și plec într-un minut.

— Așa va să zică, și o să-mi umple pista de tot rahatul dumitale, că eu sunt nevoit să lucrez înăuntru.

— Asta-i treaba dumitale.

Între stinghiile grilajului care alcătuia pereții camionului Joe putu zări niște vite, erau vreo douăzeci de animale. Le era cald, ele puteau, se agitau și urina lor se scurgea prin deschizăturile făcute în podeaua platformei camionului, luând cu sine bucăți de bălegar. Unul din cauciucurile duble din spate, în dreapta, era pe jantă, iar celălalt dădea semne de oboseală.

— Pot să-ți dau o mână de ajutor, îi propuse Joe agricultorului.

Cei doi oameni încetară să mai discute pentru a-l privi pe Joe. Amândoi erau mai în vârstă ca el, soioşi şi aprigi din fire. Greoi, muşchiulos, înalt poate de peste un metru optzeci şi cinci, fermierul avea mâinile bătătorite şi faţa osoasă şi plină de riduri. Ochii lui luminoşi, gravi, lăcrimau un pic.

— Da, aşa are să meargă mai repede şi mai cu haz, încuviinţă fermierul.

— Repede ori ba, o să-mi faceţi murdărie aici ! protestă benzinarul.

— Aveţi cumva un furtun de stropit ? întrebă Joe. Eu o să fac curat pe măsură ce se murdăreşte.

Benzinarul se gândi o clipă.

— Aşa e bine, mormăi el.

Cei doi se apucară de lucru. Joe îşi lăsă sacul de voiaj în cabină. Fermierul strecură nişte cale sub pneul care era în bună stare, explicând că încărcătura ar putea să mişte puţin camionul, luă roata de rezervă, fixă cricul mare şi începu să desfacă şuruburile roţii. Benzinarul aduse un furtun gros, i-l dădu lui Joe, apoi se duse să deschidă apa. Joe făcu curăţenie în jurul camionului, silindu-se să evite mâzga închegată, care nu se scurgea când era stropită din răstimp în răstimp. După ce şuruburile fură scoase, el se ocupă de cric.

— Aţi putea să stropiţi şi vitele, zise Joe. Pe căldura asta, ele sunt pline de muşte ; or să se simtă mai puţin rău când o să mă apuc să ridic.

Joe reglă furtunul ca să obţină un jet mai puternic şi se sui pe marginea camionului, ca să poată stropi vitele de sus. Extremitatea din dreapta, în spatele vehiculului, se ridică şi animalele se pomeniră împinse toate laolaltă către colţul opus.

Nu mai aveau loc de fel, însă dacă ar fi căzut, s-ar fi produs o blestemată învălmăşeală. După ce fermierul se întoarse la pneul său, Joe îndreptă furtunul în jos şi lăsă apa să curgă pe podea. O grămadă de murdării se revărsă în exterior. Când camionul păru destul de curat, el coborî şi începu să stropească macadamul. Era pe el un ocean de porcării.

O maşină de patrulare care era în trecere intră pe pista laterală, dar când poliţiştii văzură ce se petrecea, nu se mai apropiară şi, schiţând un zâmbet, plecară mai departe.

În cele din urmă, roata de rezervă fusese fixată la locul ei ; oamenii înlăturară calele şi cricul.

— O să merg puţin înainte şi o să isprăvesc acolo.

El conduse camionul, de pe care apa curgea şiroaie, şi întoarse la o distanţă cam de treizeci de metri, în apropierea şoselei, apoi veni să-şi caute cauciucul în pană şi îl băgă în locaşul roţii de rezervă. Joe spălă cu furtunul urmele camionului şi la urmă opri apa.

— Cât îţi datorez ? îl întrebă fermierul pe distribuitorul de benzină.

— Nimic. Suntem chit. Eu ţi-am împrumutat cricul, dumneata ai făcut curăţenie pe pistă.

— Bine, mulţumesc.

Cei doi se îndepărtară de benzinar.

— Mi-am lăsat sacul în camion, zise Joe.

— Mergeţi undeva ?

— Dacă nu vă supără un pic de tovărăşie, aş merge cu dumneavoastră.

Omul îl măsură pe Joe cu o privire precaută.

— Unde mergeţi ?

— N-are importanţă unde. Caut de lucru.

Altă privire.

— N-am nimic împotrivă. Suiţi-vă.

A fost necesară aproape o oră pentru livrarea vitelor. Cum acolo se făcuse coadă, trebuiau să aştepte ca omul care făcea recepţionarea vitelor să termine treaba cu ceilalţi. Se examinau animalele, se discuta asupra unei scăderi de greutate şi, la urmă, venea toată hârţogăria. Marii cumpărători se tocmeau cu asprime. Şezând în cabină, Joe se uita la aceste operaţiuni şi adulmeca combinaţiile. Era târziu, poate că ora unu şi jumătate, când plecară de acolo.

— Ştiţi să conduceţi un camion ? întrebă fermierul.

— Da, însă n-am mai avut ocazia asta de aproape, vai, de aproape zece ani.

— Vreţi să încercaţi ?

— Bineînţeles.

Omul opri şi cei doi îşi schimbară locurile. Joe se asigură de amplasamentul comenzilor, trase de ambreiaj şi se familiariză cu manevrarea schimbătorului de viteze. El demară puţin cam zvâcnit, dar trecu în viteza a patra cu destulă uşurinţă. Omul îi arătă direcţia în care trebuiau să meargă, apoi se angajară pe autostradă spre est.

— Are să fie uşor în următoarea oră şi jumătate cât mai avem ; trebuie mers drept înainte. Ieşim la Shrewsdale.

După o clipă, fermierul vorbi din nou :

— Pe mine mă cheamă Townley Miller.

— Lington. David Lington, spuse Joe.

— În ce ramură lucraţi ?

— Am fost într-un atelier mecanic, ca muncitor necalificat, uneori porneam mașinile. Au fost nevoiți să dea afară mai multe persoane. Printre ele, și pe mine.

— Însurat ?

— Am fost. (Nu avea chef să născocească o poveste lungă, așa că adăugă :) Nevastă-mea a murit. N-am avut copii.

— Asta-i prost. (Și ceva mai târziu :) Bănuiesc că n-aveți un loc unde să dormiți.

— Cam așa.

Urmă un lung răstimp de tăcere. Cum tăcerea se prelungea, Joe aruncă o privire cu coada ochiului spre Miller. El moțăia cu capul în piept și trupul său mare se legăna în ritmul autocamionului. După întrebările lui abrupte, rămânea impresia unei dovezi de încredere naivă. Sau cel puțin aceea că omul a fost prea obosit ca să dea atenție lucrurilor. Orice ar fi fost, Joe era mulțumit, căci asta îi dădea sentimentul că este și el un ins cu oarecare greutate căruia i se arată încredere.

La început, camionul păru greu de condus. Bara de direcție era dură, trebuia să apese frâna din răsputeri, iar oglinzile retrovizoare erau reglate pentru un om mai înalt. Dar mașina mergea, într-o hodorogeală asurzitoare.

Joe pierdu noțiunea timpului. Nu avea ceas. Începu să pândească cu grijă panourile indicând ramificațiile de ieșire din autostradă. Existau două posibilități : momentul când va apărea presemnalizarea și ieșirea însăși din autostradă. Între cele două puncte era cam un kilometru. Problema aceasta a fost rezolvată o clipă mai târziu, când el reperă presemnalizarea: Shrewsdale, „Ieșirea 146."

Panoul următor nu indica decât „Ieşirea 146". Nu avea decât o singură şansă. El intră pe ramificaţia alăturată şi înaintă până la semnul Stop. Trebuia să aleagă între stânga şi dreapta.

— Domnule Miller !

Omul se trezi imediat şi dădu din cap.

— Acum o să conduc eu, zise el.

Coborâră amândoi ca să-şi dezmorţească membrele. Cerul era presărat cu stele şi noaptea răsuna de ţipetele ritmice ale păsărilor.

— În curând o să fie ora trei.

Miller se instală fără grabă la volan şi coti la dreapta pe un drum de ţară scufundat în întuneric. Traversară trei oraşele luminate sărăcăcios ca nişte infirmerii, apoi pătrunseră pe un drum acoperit cu pietriş. Praful drumului începu să intre în cabină. Cam după o jumătate de oră, Miller întoarse camionul într-o alee lungă, apoi opri sub unicul bec agăţat deasupra porţii unei ferme. Un câine mare îl întâmpină în tăcere, dând din coadă.

— Te poţi instala aici pentru la noapte.

— Mulţumesc, domnule Miller. Dar aş vrea să dorm în camion.

— De ce chiar acolo ? Dar, mă rog.

— O să fie foarte bine. Aşa, nici n-o să deranjez pe nimeni.

— Dacă vrei neapărat...

Fermierul intră în casă fără să adauge nici un cuvânt. Câinele veni după el. Se aprinseră nişte lumini, becul de afară se stinse. Joe lăsă deschisă portiera dinspre locul pasagerului şi se lungi pe banchetă. Era inconfortabil, dar până să se gândească la asta, adormi.

Soarele, ridicat chiar deasupra orizontului, umplea cabina cu o lumină roşie, încă neputând-o încălzi. Joe ieşi din camion şi închise portiera fără a o trânti.

După aparenţe, nimeni nu se trezise încă. Largă, veche şi bine întreţinută, casa avea un etaj, un acoperiş ascuţit metalic, strălucitor, cu câte un horn în fiecare capăt, şi era mărginită pe două laturi de o vastă verandă. Straturi de flori înconjurau veranda, iar o peluză se întindea de-a lungul uneia din laturile drumului, oprindu-se apoi în preajma unui pâlc de arţari. Becul singuratic pe care îl văzuse în seara din ajun se afla sub acoperişul unui mare şopron adăugat casei. La o mică distanţă se înălţau două clădiri anexe şi, puţin mai departe, un hambar larg nevopsit, cu acoperiş rotund de tablă. Un autoturism vechi de trei ani era parcat în apropierea acareturilor.

Joe trecu dincolo de hambar. Cu fiecare pas, peisajul se întindea tot mai departe în faţa ochilor săi. O cărare îngrădită cobora în pantă şi ajungea la un podeţ de lemn aruncat peste un pârâu care susura vioi. Joe se întoarse la camion, îşi luă sacul de voiaj, se spălă, îşi săpuni faţa şi îşi chinui pielea căutând să-şi radă pe dibuite barba aspră.

Între timp, o voce de femeie venind de departe umplu văzduhul.

— Domnule Lington, mai sunteţi acolo ?

— Da, strigă el drept răspuns.

Joe se îmbrăcă, amintindu-şi că rufăria sa de corp purta un soi de marcaj al spălătoriei din

închisoare, şi, încă ud, urcă panta în fugă până la pietrişul bătătorit din faţa hambarului.

Micuţă, în rochie şi cu şorţ, activă, cu mişcări nervoase, femeia avea un chip frumos pe care vârsta îşi lăsase urmele, cu păr negru strâns în spate, cu ochi vii şi curioşi în care sclipea un licăr de neîncredere.

Câinele cel mare ieşi de sub şopron şi veni să-l miroasă pe Joe.

— Eu sunt Claire Miller. Unde aţi fost ?

— Bunăziua, doamnă Miller...

— Vorbiţi ca un comis-voiajor, spuneţi-mi Claire. (Ochii i se aţintiră asupra sacului de voiaj.)

— Am înţeles, Claire. Sunt încântat să vă cunosc. Eu sunt David. (Nedorind să mintă însă mai mult decât era necesar, adăugă :) Dar toată lumea îmi spune Joe. Am fost să mă bărbieresc.

— La pârâu ?

— Da, e plăcut.

— Ştiţi, puteaţi să vă bărbieriţi în casă.

— N-am vrut să deranjez.

Bucătăria spaţioasă avea duşumeaua acoperită cu linoleum şi nişte ferestre mari pe două laturi, o plită cu lemne, un asortiment de vechi aparate electrice, un frigider, o maşină de spălat rufe, alte obiecte, o masă solidă şi câteva scaune despere-cheate. Totul era limpede, curat, în bună stare, ca şi când stăpâna casei ar fi pus o grijă meticuloasă şi pasionată de colecţionar în săvârşirea îndatori-rilor ei domestice.

Fără să-l întrebe ce ar dori el, Claire Miller pregăti, apoi servi micul dejun : ouă, cartofi, miere, pâine, lapte şi cafea. Nu vorbi deloc în timp ce lucra. Dar îşi scoase paguba la masă.

— Oare tot ce aveţi încape în sacul ăsta ? (Ea arătă sacul de voiaj pe care Joe îl pusese pe un scaun de lângă uşă.)

— Da. Nu pot hoinări cu o valiză mare după mine. Mi-am zis că o să-mi cumpăr tot ce voi avea nevoie.

— Bun, zise ea, şi care vă sunt planurile ?

— Vreţi să spuneţi pentru acum, imediat ?

— Da.

— Nu ştiu. Să-mi continui drumul şi să caut de lucru.

— Unde anume ?

— În oraşul cel mai apropiat.

— Vai, da ! zise ea fără să intre în amănunte.

El se întrebă ce importanţă avea oraşul vecin şi dacă era acolo vreun detaşament de poliţie. Dacă era cumva vreun târg nenorocit, oamenii puteau să-i pună o grămadă de întrebări, pe de altă parte, într-un oraş mare se află o mulţime de copoi. Era cu neputinţă să obţină informaţii de la Claire Miller, întrucât cel mai mic indiciu ar pune-o în gardă.

— Bine, zise ea, trebuie să mă duc în oraş să fac nişte cumpărături mici. Puteţi veni cu mine.

Ea scoase dintr-un sertar al bufetului două legături de chei, pe care i le dădu.

— Vedeţi dacă puteţi să porniţi maşina asta. Este un cablu în cufăr.

Dar vehiculul nu voia să ştie de nimic. Demarorul clănţănea puţin, însă nu izbutea să antreneze motorul. Joe aduse camionul în apropiere, desfăcu bateria lui şi agăţă cablul. Încercă din nou şi, de data aceasta, motorul începu să huruie. Parcă autocamionul în afara drumului şi trase autoturismul

lângă casă, mulţumit de a-i fi făcut un serviciu, dar convins fiind că totuşi Claire Miller s-ar fi putut descurca foarte bine şi singură.

Ea ieşi cu o geantă şi cu sacul de voiaj al lui Joe pe care îl aruncă în maşină.

— O să conduc eu, spuse dânsa. E mai simplu.

Porni încet, ca să nu ridice nori de praf şi ca să-i îngăduie astfel lui Joe să privească peisajul. Străbătură vreo zece kilometri pe un drum pietruit, apoi apăru un povârniş consolidat şi după el urmă un panou care indica „Wareby".

Acest târg era compus dintr-o stradă principală, câteva ulicioare laterale care nu păreau să ducă departe, o biserică şi o şcoală, câteva clădiri care erau fără îndoială mici ateliere precum şi nişte depozite. Deşi ceva mai important decât un sat, nu era totuşi un loc potrivit să rămână în el.

Femeia intră într-o băcănie, într-o mercerie, într-un magazin de nutreţ pentru vite şi într-un atelier de sudură pentru o anumită piesă metalică. Ea stătu destul de mult în fiecare prăvălie, iar arşiţa zilei se înteţi. Cât timp era în băcănie, el se duse la magazinul vecin să-şi cumpere rufărie de corp, o salopetă de schimb şi trei perechi de ciorapi. După aceste cumpărături, îi mai rămâneau ceva mai puţin decât treizeci de dolari. Câte un dolar pentru hrana zilnică, alt dolar pentru o cameră ieftină, şi ar fi putut s-o întindă aşa probabil vreo două săptămâni. Dar nu în localitatea aceasta. În tot răstimpul cât ar fi umblat să caute de lucru, tot târgul ar fi fost gata să-şi pună fel de fel de întrebări şi să născocească răspunsuri. Trebuia să ajungă într-un oraş mai mare, destul de important ca să se poată găsi în el munci res-

pingătoare la care vagabonzii localnici n-ar fi râvnit.

— E cam mic aici, spuse el când Claire Miller se întoarse la mașină. Aici va fi greu de găsit o slujbă.

— Cred și eu. Nu e treaba mea, dar i-am întrebat pe oameni și aici nu se găsește nimic de lucru.

— Bine. Vă mulțumesc pentru micul dejun și pentru tot. Mă duc să caut pe cineva care să mă ia cu el.

El deschise portiera și se pregătea să plece.

— La ferme nu munca lipsește, zise ea, dar nu cu asta te poți îmbogăți.

— Nu țin să ajung bogat.

— Și atunci ?

— Asta-i bine. Știți cumva unde aș putea să muncesc ?

— Am câteva idei.

El închise portiera. Simțea că își asumă un risc. Nu se gândise la soluția asta. Desigur, o fermă este un loc dificil de descoperit, dar este deopotrivă greu de plecat pe jos, cu piciorul.

Ei porniră pe drumul de întoarcere și, cu puțin înainte de a ajunge acasă, Claire Miller coti la stânga intrînd pe un alt drum pavat cu pietriș care șerpuia, urca și cobora potrivit topografiei locului. Câțiva kilometri mai departe, sosiră la un drum rural și în fața unei cutii de scrisori aparținând unui oarecare „C. Fraser".

Drumul avea cel puțin trei sute de metri. El se repezea ca și cum ar fi vrut să se înfigă într-o vale, după aceea urca iarăși ca să ajungă în fața unei case lipsite de peron, cu un singur cat, într-o

pădure cu copaci mari care fuseseră plantați cu două generații mai înainte.

Asigurându-se că va avea pe unde să iasă cu mașina, Claire Miller opri motorul și îl conduse pe Joe spre latura cealaltă a casei, într-o grădină uriașă cu straturi curate de culturi misterioase, cu cărări acoperite de fân, restul terenului semănând cu un câmp cu îngrășăminte răspândite în mod controlat.

La mijloc stătea un bătrân înalt, slab ca un pom uscat și cu fața pașnică de om care s-a împăcat cu vârsta sa. Avea o mustață albă, niște ochi cenușii și un păr alb care îi ieșea de sub șapca veche de feroviar. Hainele păreau a face parte din ființa lui și omul mirosea a muncă. Era o figură plină de demnitate și de autoritate, care nu s-ar fi putut lega decât foarte greu de vreo poreclă.

— Bunăziua, Charles, spuse Claire.

El făcu un semn din cap, cu ochii râzători, ca și cum ea l-ar fi amuzat.

— Te miști bine azi, zise ea din nou.

— S-a făcut vreme frumoasă.

Această propoziție duse la o conversație asupra creșterii relative a legumelor din grădină, asupra sănătății lui Townley Miller, asupra încercării de a cultiva un soi nou de porumb întreprinse de un oarecare Jeffrey, ca și asupra unei recente oferte de cumpărare a fermei sale. În cele din urmă, Claire i-l prezentă domnului Fraser pe Joe.

— Dânsul a sosit din oraș aseară cu Towny. Și-a făcut cea dintâi experiență în muncile agricole stropind cu furtunul un camion plin de vite.

— Ai pornit la drum, așa ?

— În anumit înțeles, da, spuse Joe. Caut de lucru.

— Se spune că au venit timpuri grele la oraș, după câte zice la radio.

— Sunt într-adevăr grele.

Această aluzie la radio îl făcu pe Joe să fie cu ochii în patru ; el se întrebă dacă oamenii primeau aici ziare și se uitau la televizor.

— Și-a pierdut soția nu prea demult, spuse Claire Miller cu duioșie.

— Asta-i tot ce ai dumneata, aici ? întrebă bătrânul.

— Tot.

— Iarăși la drum, așa ? Zău, asta se întâmplă.

— Eu m-am gândit, zise Claire, că dacă nu te deranjează să-ți țină cineva tovărășie, să-l mai aduc pe Joe pe-aici, să vă mai vedeți.

— Poți să rămâi aici dacă dorești, îi spuse el lui Joe. Poți să-ți câștigi un culcuș și un acoperiș, dar mare lucru nu prea e de făcut pe la noi. Ca să agonisești un ban, are să trebuiască să te mai duci să muncești și pe aiurea, în plus.

— Așa o să fie foarte bine. Trebuie doar să-mi arătați ce ați dori să fac aici.

Bătrânul chicoti.

— O să-ți dea prin piele. O să-ți arăt ce e de făcut ca să-ți câștigi adăpostul.

Mai sporovăiră câtăva vreme asupra afacerilor locale, după care, în cele din urmă, Claire Miller declară că acum a sosit pentru ea timpul de plecare.

— Dar o să vii să ne vezi și pe noi, îi spuse ea lui Joe.

— Fără îndoială. Mulțumesc.

Femeia îşi porni automobilul fără nici o dificultate. Joe se uită după maşină urmărind-o cum coboară povârnişul şi cum se depărtează pe drum stârnind un nor de praf. Totodată el băgă de seamă că de aici avea o bună perspectivă, putând să observe lesne toate căile de acces.

— Îmi închipui că nu prea cunoşti mare lucru în privinţa grădinăritului, spuse Fraser.

— Şase tufe de pătlăgele roşii în curtea din spate, asta când locuiam la oraş, şi două straturi de morcovi, de câte un metru fiecare. Toată povestea asta nu era decât ca să ne amuzăm, soţia mea şi cu mine.

— O grădiniţă pentru un copilaş. Am pe-aici câteva bucăţi de teren pentru aşa ceva, ca să-şi poată face grădiniţa lor de legume şi nepoţeii mei.

— Da.

— Vreau să-ţi arăt proprietatea mea. A început să fie prea cald ca să se mai poată lucra în grădină.

24

La ora şapte dimineaţa, Charles Fraser îi explică lui Joe intenţia sa de a-şi mări grădina de zarzavat ; de fapt, el dorea să dubleze suprafaţa. Îi dădu lui Joe instrucţiunile de rigoare, precum şi o pălărie care să-l apere de soare. Îi arătă apoi cum să se servească de un tractor pe care îl avea, precum şi de o cositoare, cum să ridice cuţitele ca să evite pietrele şi vizuinele de marmote, cum să

întoarcă după ce a ajuns la capătul lanului. Existau aproape douăzeci şi cinci de ari năpădiţi de buruieni stufoase care ascundeau tot felul de obstacole. Socotind depanările, reparaţiile, întârzierile, ca şi lipsa de experienţă a lui Joe, în cele din urmă o zi de muncă a fost încheiată. Treaba era deopotrivă şi istovitoare.

În prima seară, după ce se sculă de la cină, Joe se duse să se întindă într-un pat în apropiere de bucătărie şi dormi îmbrăcat până în momentul când bătrânul veni să-l trezească a doua zi de dimineaţă, făcând haz. Îl aştepta o nouă zi de muncă. Dar la sfârşit, de astădată, după cină, el se duse să se culce la etaj, în camera care i-a fost destinată special. Joe se întreba dacă a avut vreun rost să primească această slujbă în schimbul unui culcuş şi al unui acoperiş. Preţul pe care îl avea de plătit i se părea acum totuşi prea mare.

Nu vorbi însă nimic despre acest lucru. Din punctul său de vedere, bătrânul muncea din greu la fel ca şi el. Şi în acelaşi timp, locul era, fără a ţine seamă de vizitatori, o bună ascunzătoare. Fraser nu primea nici un fel de ziare, nu deschidea radioul, nici nu se uita la televizor toată vara. Pur şi simplu nu avea răgaz pentru aşa ceva. Amândoi soţii îşi duceau viaţa mai ales în afara casei. Sculându-se în primele ore ale dimineţii, ei nu mergeau la culcare decât atunci când se făcea prea întuneric. Domeniul lor nu se reducea la un simplu peisaj, căci el solicita o muncă istovitoare. Era un univers viu care se schimba de la o zi la alta, iar vegetaţia creştea fără încetare, indiferentă faţă de oameni, faţă de Joe sau de Fraser, şi ar fi devenit de-a dreptul sălbatică în răstimpul unui singur

sezon, dacă proprietatea ar fi fost lăsată de izbeliște. Dar bătrânul ei stăpân se ocupa de ea și domina natura ca și cum l-ar fi dominat ea, lăsată în voia soartei, iar el doar îi culegea roadele.

— Grădina asta de zarzavat pe care ai săpat-o are să producă mai multă hrană decât ai putea să mănânci, îi spuse Fraser lui Joe. Și asta ani de zile în șir.

Îi întinse lui Joe o cheie de contact.

— Poți să te servești de comionetă. Tu ai dorința să-ți găsești o slujbă care să-ți fie plătită. N-o să trebuiască decât să pui la loc benzina pe care ai s-o folosești.

— E foarte drăguț din partea dumneavoastră. Vă mulțumesc.

— E prea devreme să-mi mulțumești. Oamenii încep să strângă fânul, aici va trebui să muncim din greu.

— O să-mi dau seama în curând de asta.

Ploua, nu tare, totuși statornic. Ploaia spăla câmpia și făcea să pară totul mai verde, mai proaspăt, fiecare plantă, fiecare arbore și lăsa în lungul drumului de țară băltoace de noroi. Camioneta, o veche rablă de o jumătate de tonă, mergea satisfăcător. Conducând, Joe se simți mai liber și mai puternic ; mâinile lui, care țineau volanul, erau pline de bătături, mușchii întăriți îl făceau să se țină drept pe scaun. Încerca acum senzația că este în stare să facă și el niște lucruri. Nu era priponit în această văgăună. Iar proiectele sale începeau să prindă formă. O camionetă cumpărată de ocazie pentru suma de câteva sute de dolari i-ar putea asigura toată mobilitatea de care avea atâta nevoie.

Părea un lucru așa de simplu, poate tocmai fiindcă era totuși așa de ireal.

Cea dintâi fermă se găsea la nici un kilometru depărtare. Fermierul era acolo și se pregătea să plece la oraș în timp ce ploaia se îndepărta de câmpuri. Omul era bondoc, în vârstă cam de patruzeci de ani, rezervat, serios. El recunoscu imediat camioneta și Joe îi explică unde locuia.

— Am posibilitatea să muncesc dacă cineva are nevoie de o mână de ajutor. Domnul Fraser spune că există destul de multe ocazii de muncă la strânsul fânului.

— Asta așa e, dacă încercăm să ne mișcăm ceva mai repede decât ploaia.

— Atunci e bine, eu sunt disponibil, cel puțin până când mă va angaja cineva.

— Ați și adunat fânul în baloturi ?

— Nu.

— Asta ziceam și eu. Nu vreau să mă amestec în treburile dumitale, dar de obicei oamenii vor să li se facă toată munca, cositul, adunatul în baloturi, căratul fânului în șură sau livrarea lui unde se cuvine dacă l-a cumpărat cineva.

— Tot ce pot eu să fac este să conduc un tractor. Și poate să și cosesc nițel.

— Nu vreau să vă jignesc, dar toți băieții din comitat știu să facă treburile astea.

— Nu e nici o jignire. (Joe zâmbi din colțul gurii.) Eu sunt în stare să ridic mult mai sus un balot de fân, de asta trebuie să se țină socoteală.

— Ar trebui să se țină socoteală. În orice caz, eu o să țin minte propunerea dumitale.

La ferma următoare, primirea a fost aproape la fel, doar că acolo a ieșit nevasta fermierului, iar

conversaţia a durat mult mai mult şi a cuprins mult mai multe întrebări.

La a şasea proprietate la care s-a prezentat, Joe a fost invitat să rămână la masă, ceea ce îl făcu să înţeleagă că dimineaţa se sfârşise demult. După ce refuză politicos invitaţia, el se întoarse la gospodăria lui Fraser.

Nu mai era dispus să se tot arate în lume. Toate casele aveau antene de televiziune ; anumiţi gospodari cumpărau probabil ziare, iar cei mai mulţi aveau aparate de radio. Joe nu avea de unde să ştie ce măsuri luase poliţia, dar fără îndoială că acum i se publicase fotografia. Şi nici nu se aşteptase la aceste lungi taifasuri din timpul vizitelor sale unde oamenii, cu firea lor deschisă, îl observau cu luare aminte. Într-o astfel de comunitate nu poţi rămâne ascuns, poate că ar fi fost mult mai bine să circule, căci astfel ar fi trecut neobservat. Şi familia Miller şi Fraser erau poate un paravan foarte bun, tocmai ceea ce îi trebuia lui ca să împiedice examinarea sa prea de aproape.

Îşi continuă turneul şi după-amiază. Ploua tot timpul. Întrucât se şi deprinsese cu asemenea vizite care nu lăsau nici o speranţă de succes, el încetă să se mai grăbească. Dădea câte o raită pe la diferiţi vecini. Şi a fost nevoit să-şi mărturisească faptul că această treabă îl schimba în mod agreabil.

Ajunsese în cele din urmă la mulţi kilometri de ferma lui Fraser ; durmurile se făcuseră din ce în ce mai noroioase. Ploaia spălase praful de pe vechea camionetă care acum lucea, parcă deodată niţel întinerită. Joe conducea încet, cel mult cu

treizeci de kilometri pe oră, ca să poată contempla câmpia care defila pe lângă dânsul.

În timp ce frâna uşor ca să coboare o pantă lungă, băgă de seamă în faţă pe cineva care se deplasa pe drum. Apropiindu-se, desluşi un impermeabil galben cu glugă şi nişte cizmuliţe negre de cauciuc : un copil mergea ţinând de ghidon o bicicletă. Nu era nimic extraordinar şi tocmai se pregătea să depăşească bicicleta, când se gândi că nu se aflau pe o stradă de oraş, că erau de străbătut kilometri întregi de drumuri noroioase şi, mai mult decât atât, că nimeni nu merge pe jos când are o bicicletă, mai cu seamă când coboară la vale. Joe se opri, merse puţin în marşarier, opri din nou şi coborî.

Îi făcu semn şi copilul se grăbi spre el.

— Vrei să te iau cu mine ? întrebă dânsul, vocea lui încercând să domine plesnetul ploii.

— Aş vrea. Bicicleta mea s-a stricat.

Era o fetiţă în vârstă de vreo şapte ani, părând micuţă în impermeabilul ei ; îl privea cu ochii ei albaştri plini de încredere, de pe faţa bronzată.

Joe aşeză bicicleta în spatele camionetei şi îi deschise fetiţei portiera cabinei. Ea se urcă şi cizmuliţele ei mustind de apă se loviră de uneltele împrăştiate pe podeaua cabinei. Joe se simţi imens pe lângă ea, în timp ce se aşeza la volan şi trântea zgomotos portiera. Fetiţa îşi aruncă pe spate gluga, apoi dădu la o parte părul care îi căzuse pe obraji. Avea o faţă ovală, sub părul ud, trăsăturile fine dar încă imprecise, iar părul bogat, de un şaten deschis, părea să fi fost spălat de curând. Şezând cu un calm perfect, ea urmărea drumul.

Joe nu urmărea drumul, se uita la copil.

— Bine, se strădui el să spună, ar trebui să-mi spui unde trebuie să te duc, nu-i așa ?

— Acolo, mai jos. Trebuie să trecem pe la Mallory.

Și părea convinsă că îi dăduse omului de la volan suficiente explicații.

— Îl cunoști pe domnul Fraser ? o întrebă el.

— Pe domnul Fraser cel bătrân ?

— Întocmai.

— Da, sigur.

— Acolo lucrez eu, la domnul Fraser. Dar nu sunt la dânsul de mult timp. Și de aceea eu nu cunosc drumurile de aici așa de bine cum le știi tu.

— Dumneavoastră știți unde-i asta, la Mallory ?

— Nu.

— Asta e pe acolo. (Și ea arătă la dreapta.) O să vă arăt eu unde e.

— Perfect. Pe mine mă cheamă Joe. Dar pe tine ?

— Henrietta. (Trecu un oarecare răstimp.) Și fratele meu cel mare îmi spune Hank.

Joe tăcu, absorbit de gândurile sale. Se ivi în latura drumului un panou indicând o intersecție și fetița, atentă, interveni numaidecât :

— Pe aici.

El coti la dreapta.

— Unde vine asta, la Mallory ? întrebă el.

— E chiar aici : noi suntem acum pe drumul spre Mallory.

— Este o fermă care se numește așa ?

— Nu. Numai drumul.

— Dar ferma ta cum se numește ?

Fetița chicoti.

— Ea nu se numeşte în nici un fel ; ea este casa noastră.

— Ce nume e scris pe cutia de scrisori ?

— A ! Numele nostru, Shefford.

— Deci tu eşti Hank Shefford ! spuse Joe încercând totodată, pe cât îi stătea în putinţă, să capete aerul unui personaj de la televizor.

Ea se frămîntă pe scaunul ei şi zâmbi :

— Da, aşa cred.

Joe se cufundă din nou în tăcere. A sta de vorbă cu fetiţa aceasta era ca şi cum ar invoca spiritele, iar ele vor veni negreşit. Şi bineînţeles au venit şi au rămas într-însul prin forţa obsesiei. Faţa i se contractă.

— Uite acolo ! zise fetiţa arătând cu degetul.

El o coti la stânga, pe după cutia de scrisori „R. Shefford", apoi pătrunse pe o alee mocirloasă şi se opri după vreo sută de metri, în faţa unei case. Aceasta era o clădire cu un etaj şi cu o verandă într-o latură, care avea o serioasă nevoie de a fi zugrăvită. Un câine mare dintr-o rasă folosită de poliţie ieşi nu se ştie de unde şi veni să adulmece camioneta. Nişte copaci delimitau o peluză tunsă îngrijit, iar un automobil vechi era parcat cu faţa spre Joe în lungul şopronului.

Atitudinea fetiţei arăta limpede că ea se găsea la ea acasă şi că ştia foarte bine acest lucru. Joe coborî bicicleta din camionetă şi o împinse spre fetiţă.

Pe verandă apăru o femeie care rămase acolo, la adăpost de ploaie.

— Ce s-a întâmplat ? se interesă ea.

Femeia avea cam treizeci de ani ; zveltă şi musculoasă, ea părea înaltă în blugi şi în bluza ei

verde. Părul îi era legat la spate, ca pentru lucru ; era acelaşi păr şaten ca şi al fetiţei. Fără a fi drăguţă, ea avea o faţă agreabilă, cu trăsături regulate, lucind puţin în lipsa machiajului, şi nişte ochi albaştri scânteietori. Privirea îi era neîncrezătoare, poate chiar suspicioasă, inchizitorială.

— A, nimic, zise fetiţa cu o intonaţie care manifesta mai degrabă „ba chiar dimpotrivă" şi îşi duse firesc bicicleta stricată înăuntru.

— Doamna Shefford ? zise Joe.

Ea dădu din cap.

— Am luat-o pe fiica dumneavoastră în maşină ; i s-a stricat bicicleta.

— E foarte drăguţ din partea dumneavoastră.

Nu era decât o simplă formulă de politeţe, rostită conştiincios însă vag. Ochii tinerei femei se fixară asupra camionetei, apoi asupra lui Joe şi a hainelor sale. Era un străin, iar dânsa cunoştea fără îndoială pe toată lumea din ţinut pe o rază de mai mulţi kilometri de jur împrejur. Un vecin care ar fi adus-o pe fetiţă acasă nu ar fi făcut decât un gest normal, dar dincoace era un lucru cu totul diferit. Şi el nu dorea ca ea să se apuce cumva să-i pună întrebări.

— N-a fost mare lucru. Oamenii au fost drăguţi cu mine toată ziua. Eu locuiesc la domnul Fraser, jumătate din timpul meu lucrez la dânsul. (Ochii femeii se aţintiră iarăşi asupra vehiculului, apoi asupra lui Joe ; ea se relaxă puţin.) Iar astăzi am tot umblat cu maşina să întreb oamenii dacă nu caută cumva pe cineva să-l angajeze la lucru. Aşa s-a întâmplat că am întâlnit-o pe fiica dumneavoastră pe drum.

— Credeam că poate s-a întâmplat cine ştie ce.

— Nu. Totul e în regulă.

— Sunteţi rudă cu Charles Fraser ?

Aflându-se încă în defensivă, ea îşi proteja fetiţa. Joe înţelegea starea sufletească prin care trecea mama copilei, deşi acum astfel de sentimente păreau de prisos.

— Nú, eu vin de la oraş. Nu se găseşte nimic de lucru acolo, aşa că m-am hotărât să mai umblu să caut. L-am întâlnit pe Townley Miller într-o seară când îşi transporta vitele şi el m-a adus după aceea aici. Apoi Claire Miller m-a pus în legătură cu acest domn Fraser.

— Sunt nişte oameni cumsecade, spuse ea.

Joe avea conştiinţa feminităţii ei, însă calea aceasta era în viaţa lui o cale definitiv condamnată. Ploaia fină care nu mai înceta îl răzbise.

— Acum trebuie să plec, spuse el. Spuneţi-i lui Hank la revedere din partea mea. Sunt bucuros că v-am întâlnit.

— Da. Şi vă mulţumesc.

El se întoarse la Fraser, iar banalitatea tuturor acestor evenimente simţi că îi făcea rău.

25

Era prea devreme să-şi reia vizitele şi totuşi, odată cu răsăritul soarelui de a doua zi, nici nu putea să rămână inactiv. El se hotărî să taie marele arţar din faţa casei şi să-l despice bucăţi ca lemne de foc.

În seara zilei a patra toată treaba era terminată și, urmând indicațiile date de Fraser, Joe mătura rumegușul, făcându-l să dispară în iarbă. După aceea, telefonul din casă începu să sune și bătrânul se duse să răspundă.

Lipsi din curte vreo cincisprezece minute și, după ce se întoarse, lăsă să treacă un răstimp până când începu să vorbească despre apelul telefonic.

— A fost un vecin, spuse el în sfârșit, care m-a întrebat cum ai reușit să te descurci cu muncile agricole. Aș crede că are o slujbă pentru tine, dacă așa ceva te încântă.

— Bineînțeles. Ce aș avea de făcut ?

— Despre asta nu mi-a spus nimic. Dar îmi închipui că ar fi vorba de fân.

— Unde ?

— La Ellen Shefford. Ea mi-a spus că ai trecut pe la ei în ultimele zile.

— Da, m-am întâlnit cu ea, nu cu el.

— Nu există acolo nici un „el". El a murit, or să se împlinească în curând trei ani.

— Vai.

Asta explica deci atitudinea femeii, anxietatea care se putea citi în ochii ei, ca și starea de semiabandonare în care se găsea casa.

— Și poate ea oare să facă numai dânsa singură să meargă ferma asta ?

— Ea încearcă. Dar nu e totdeauna ajutată.

— Trebuie să fie tare greu pentru oricine ar fi în locul ei.

— Ea izbutește. În privința muncii, ea știe să facă față. Să-ți iei pălăria, mâine are să fie cald.

Dimineața următoare veni cu soare mai mult și cu făgăduiala unei frumoase zile de iulie. Joe porni la drum din zori, aproape cu noaptea în cap, când încă roua nu se evaporase. Camioneta și-o parcă aproape de casă, apoi coborî și așteptă.

Copiii erau în grădină, destul de departe ; fără îndoială, pliveau buruienile dintre tufele de legume. Îi făcură semne de unde se aflau, Hank chiar cu o anumită frenezie, ca și cum s-ar fi temut că nu va fi recunoscută, însă nu se apropiară de el, ceea ce i se păru bizar. Li se spuse desigur să se țină la distanță, conversația urmând să se desfășoare între patru ochi.

Ellen Shefford apăru dintr-o ușă laterală.

— Bunăziua, zise ea ; ați venit devreme.

Îmbrăcată cu blugi de culoarea bronzului și cu o cămașă de lucru, ea avea și de astădată părul dat pe spate. Părea un moment delicat pentru dânsa.

— Bunăziua, doamnă Shefford.

Civilitățile păreau deplasate ; cu atât mai puțin, nu era momentul potrivit să se discute despre afaceri.

— Ellen, îl corectă ea.

— Eu sunt Joe.

— Mi-a spus Henrietta.

— Și diminutivul Hank îmi place destul de mult.

— Ca tuturor. Dar nu peste mult timp ea o să dorească să i se spună Henrietta și eu îi zic de pe acum așa pentru ca mai târziu să nu-i sune prea ciudat.

Dădea impresia că e o femeie organizată ; de-altminteri, și trebuia să fie. El se uită spre câmpie și schimbă vorba.

— Ce privelişte frumoasă ! spuse Joe. Ieri nici nu se zărea ca lumea, din cauza ploii. Ce suprafață are cu totul proprietatea dumneavoastră ?

— Cam vreo optzeci de hectare, dintre care douăzeci sunt acoperite de pădure.

— Domnul Fraser mi-a spus, în treacăt, că vă descurcați singură în administrarea fermei.

— De fapt, da. Dar nu pot să mă ocup chiar de toate, ferma este totuși prea mare pentru puterile mele. (Privirea i se schimbă în timp ce se gândea la cele spuse.) O parte din fermă le-am dat-o în arendă vecinilor. Aș vinde-o foarte bine, dar nu vreau copiii mei să crească la oraș... dar mai există o grămadă de alte motive. (Ea trase adânc aerul în piept, apoi urmă :) Dar ceea ce am de făcut imediat este strângerea fânului și tocmai de aceea i-am telefonat domnului Fraser, ca să-l întreb de dumneavoastră.

Ea se hotărâse în sfârșit să intre în subiect, așa se părea. Trebuia depășită încă o clipă dificilă. Dar Joe interveni scurt :

— Ei bine, eu sunt aici. Hai să începem.

— Eu nu pot să vă plătesc. Cel puțin, nu imediat.

— Nu face nimic.

—Ba da, înseamnă totuși ceva. Trebuie să vă pun la curent, mai înainte ca să acceptați. Nu pot să vă plătesc nimic până n-am să vând fânul.

— O să-mi dați banii ăștia, nu-mi fac griji, vă dau cuvântul meu.

— O să vă plătesc după numărul baloturilor. O să-l rugăm pe domnul Fraser să fixeze un preț cinstit.

— Lucrurile se schimbă de la an la an. Prețul era mic în ultima vreme, fiindcă ei așteptau cu toții momentul când o să fiu la ananghie și o să fiu forțată să vând la preț mic. De data asta, poate că lucrurile or să se schimbe.

Aceasta a fost un rezumat al vieții acestei femei, un mod de supraviețuire pastorală destul de precară ; nu existau răgazuri pentru vacanțe, iar peisajul, ducă-se dracului ! El contemplă dealurile, apoi pe Hank și pe cei doi frați ai ei.

— Ascultați, zise el fără a se gândi o clipă la sine, o să mergem la Fraser să ne fixeze un barem, atâta la sută de fiecare balot, cu fluctuațiile respective dacă vreți, din care să se scadă o anumită cifră pentru lipsa mea de experiență. Cum credeți, merge așa ?

— Da.

Părea gata tocmai să-l mai întrebe ceva, dar apoi se răzgândi, era limpede. El pricepu că, în târgul făcut, el nu vorbise în calitate de muncitor agricol. Acum era el, la rândul său, nevoit să depășească un moment dificil, și chiar Ellen fu aceea care înlesni lucrurile. Ea se îndreptă spre dependințele casei.

— Jumătate de timp fac ore de clasă, spuse dânsa. Până să mă mărit, am fost învățătoare.

Această mărturisire explica lucrurile foarte bine. Pe de o parte voința ei de a supraviețui, iar pe de altă parte intuiția lui care îi îngăduise să sesizeze micul indiciu revelator care risca acum să-l trădeze. Asta era pentru el o invitație de a

mărturisi la rândul său ce era el sau ce fusese cândva. Era sigur că Fraser îi vorbise despre el tinerei femei şi spera că povestea menită să explice nenorocul lui i se va părea adevărată. Nu avea nici un rost tot bâlciul ăsta, dar Ellen Shefford probabil că citea măcar ziarele.

Ca la un semnal, copiii pe care îi văzuse când se duceau spre hambar năvăliră acum spre vizitator. Hank ajunse cea dintâi. El rezistă dorinţei de a o lua în braţe şi de a o strânge la piept. Fratele ei mai mare, Tim, în vârstă de zece sau unsprezece ani, destul de sfios, avea un păr negru des şi cârlionţat, ochii de un albastru întunecat plini de curiozitate şi un corp robust. Bert, cel mai mic, cu obrajii bucălaţi, era cam de opt ani, cu părul decolorat de soare, ochi căprui şi o îndrăzneală imensă dacă te luai după atitudinea lui.

Joe îşi petrecu restul dimineţii, demontând cositoarea, ungându-i piesele şi ascuţind lungul şir de cuţite cu ajutorul unei pile plate. Copiii veniră o clipă să-l privească.

După prânz, stând în picioare în spatele tractorului, Ellen ajunse împreună cu Joe într-un întins câmp de furaje şi îi indică limitele terenului ; acestea erau : drumul, pârâul care despărţea cele două proprietăţi, crângul depărtat, precum şi cablul electric simplu, susţinut de stâlpi. Dominând huruitul tractorului, ea explică, ajutându-se de numeroase gesturi, că trebuia să cosească în timpul ce urma mergând de jur împrejur şi apropiindu-se progresiv de mijlocul terenului. Joe porni cositoarea şi se antrenă cu prudenţă pe o porţiune a câmpului, apoi acceleră gradat până în momentul în care ajunse la o viteză convenabilă.

Când privi îndărăt, ea plecase şi el a fost surprins văzând distanţa pe care o străbătuse.

La masă, Ellen se arătă mai relaxată. Ea vorbi mai mult cu copiii şi se ocupă mai puţin de supraveghere. Joe nu mai era un străin în perioada de încercare, el muncea din greu, îşi vedea de treabă şi se înţelegea bine cu copiii. Priviră cu toţii la televizor buletinul meteorologic, printre informaţii ; se promitea timp frumos pentru următoarele câteva zile. Nu a fost vorba de evadaţi, asta nu mai era o ştire de actualitate, şi nici nu se menţionă vreo răpire.

— Dacă nu va fi rouă, zise Ellen în timp ce se îndrepta spre uşă, aţi putea începe lucrul mâine pe la ora zece.

— Vreau să lucrez puţin chiar acum, ca să pot profita de cele câteva ore ale zilei care au mai rămas.

— Credeţi că e rezonabil ? Nu aveţi deprinderea necesară a muncii câmpului.

— Asta n-are importanţă.

Când se opri din cosit, câmpurile se mai zăreau încă, însă culoarea lor se topea în tonurile cenuşii ale amurgului care era pe sfârşite. Răcoarea serii era binevenită şi tot aşa oboseala care îl împiedica să se gândească la felurite lucruri.

Ellen era afară, aşezată pe iarbă.

— Aţi făcut o zi lungă, zise ea.

— O zi bună.

El tăcu, împovărat de o certitudine cu neputinţă de exprimat. Se scurse o clipă, fără a produce stânjeneală niciunuia din ei.

— Domnul Fraser zice că nu aveţi de gând să mai rămâneţi aici multă vreme.

— Nu. Nu prea multă vreme.

— El mi-a mai spus despre soţia dumneavoastră.

Joe dădu din cap. Încă o clipă de tăcere. Apoi :

— A mai fost şi fetiţa mea. Şi sunteţi singura fiinţă căreia îi spun asta. Fiindcă avea şase ani, ca Hank.

Răcoarea nopţii absorbi frazele. Se simţeau amândoi mai apropiaţi unul de altul. Joe se uita la cer şi vedea cum se ivesc treptat stelele.

— Noapte bună, Ellen. Pe mâine.

Pe drumul spre casa lui Fraser, Joe se opri puţin ca să-şi lase emoţiile să se scurgă cât mai departe de sine. El spera să nu fi fost iraţional, întrucât ar fi fost mult mai uşor să fie identificat ca omul care îşi pierduse în acelaşi timp şi soţia, şi fiica.

Dar a doua zi, Ellen nu vorbi despre asta, nu ceru nici un fel de amănunte. Şi nu făcură nici o aluzie la apropierea lor trecătoare din ajun. Se părea că era deajuns doar să se ştie lucrurile, şi se simţeau astfel amândoi mai liberi unul în prezenţa celuilalt. Orice aluzie ar fi denaturat situaţia. Munca îşi urma ritmul mai departe ; ea continuă toată ziua aceea şi în ziua următoare. Joe cosise aşadar aproape douăzeci de hectare. El se pregătea să facă şi mai multă treabă, însă buletinul meteorologic anunţă că vremea se va schimba. Şi pariul împotriva ploii începu să intre din nou în vigoare.

Ellen îi arătă lui Joe cum să se servească de maşina de balotat fânul, care era destul de uşor de manevrat. Către sfârşitul după-amiezii, veni

într-o fugă să-l ajungă pe Joe din urmă și se cățără în spatele mașinii, unde nu era nici o primejdie. El observă atunci că Ellen luase tractorul și remorca și că începuse să adune baloturile de fân. Izbutiră astfel să facă patru drumuri înainte de prânz. După ce isprăviră masa, se duseră să continue lucrul, însă Joe insistă ca dânsa să rămână acasă. El ieși apoi și munci singur până la căderea nopții.

Joe se reapucă de muncă a doua zi dis-de-dimineață; dar de astădată lucrurile o luară razna. După două drumuri, el se uită în urma sa și văzu că pe traseu baloturile erau desfăcute. Legăturile care le țineau nu se înnodaseră corect. El opri mașina de balotat și îi examină mecanismul, fără să poată descoperi ce anume nu mergea într-însul.

Se întoarse la fermă ca să-i telefoneze lui Fraser, care îl asigură că era în măsură să dreagă lucrurile. Joe plecă deci să-l aducă pe bătrân. Cineva ascultase convorbirea pe linia locală. El căpătă astfel impresia că toată lumea se ocupă de persoana sa.

Bătrânul debarasă mașina de fânul din ea care înțepenise mecanismul, înfășură din nou cordonul care servea la legarea baloturilor în așa fel ca Joe să poată vedea pe unde trebuia să treacă acest cordon, apoi, după o chibzuire care îi luă aproape o oră, reglă sistemul de atașare. Îi spuse lui Joe să-l cheme în cazul altor piedici noi și plecă în camionetă spre casă.

Cerul se acoperea de nori. Ora prânzului trecuse demult, și Joe mâncă niște sandvișuri fără să înceteze lucrul. El împingea mașina la maximum atunci când înainta în linie dreaptă, înceti-

nind însă la viraje sau atunci când solul era inegal, deşi îşi dădea seama că nu poate merge destul de repede pentru a putea strânge tot fânul care fusese cosit. După câteva ore se opri şi duse tractorul în curte, unde îi ataşă o remorcă lungă.

Pe câmp, sute şi sute de baloturi de fân, poate o mie sau chiar mai multe, acopereau terenul din toate unghiurile şi în toate direcţiile, întinzându-se atât de departe, încât cele din capăt păreau minuscule. Tim conduse tractorul printre şirurile neregulate, iar Joe, pe jos merse să caute baloturile unul câte unul şi să le transporte, ţinându-le de legăturile lor, până la remorcă, unde le urca sus iar Ellen le aşeza. Când încărcătura ajunse prea înaltă ca să poată ajunge Ellen în vârf cu baloturile, ei duseră remorca, gemând sub greutatea fânului, până în şură, o descărcară de baloturi şi se întoarseră să facă alte grămezi.

Se apucară să încarce a patra oară cu mai multă încetineală, bâjbâind pe întuneric în spatele farurilor tractorului. Fulgere depărtate îi zoreau să se mişte totuşi mai repede.

— Ai face mai bine să te opreşti, Ellen ! o povăţui el.

Ellen clătină din cap, fără să scoată o vorbă.

Continuară să încarce a patra oară. Dar înainte de a fi terminat treaba, porni o ploaie măruntă care se transformă apoi întruna răpăită, cu stropi mari. Silit să se oprească, Joe îi făcu lui Tim un semn să se urce pe încărcătura de baloturi.

El se întoarse cât putu de repede la hambar, iar după ce Ellen şi Tim se dădură jos, el trase remorca parţial încărcată sub şură şi o lăsă acolo,

la adăpost de ploaie. O vor descărca după ce va ieşi din nou soarele. Tim se duse înăuntru, fără să rostească nici un cuvânt. Ei stinseră becurile din curte şi se grăbiră să ajungă pe verandă tocmai când ploaia deveni deodată torenţială. Aproape în întuneric, ei aşteptară să le revină respiraţia normală, aşa cum stăteau cu privirile întoarse spre câmpia invizibilă.

Le era cald, erau uzi leoarcă, plini de paie şi prea obosiţi ca să mai poată vorbi. Ellen goli banca de lucrurile copiilor şi se aşeză, istovită, cu spatele rezemat de perete. Ploaia bătea toba pe acoperişul verandei şi părea că şuieră în iarbă. Tânăra femeie stătea cu faţa în palme, străduindu-se să nu-şi dea în vileag lacrimile.

— O să pierdem a treia parte din recoltă, zise ea.

— Da, dar am şi băgat sub şopron o grămadă bună. Şi mai rămâne cea care creşte acum.

— Câte baloturi sunt ? Le-ai numărat ?

— Nu.

— Maşina are un contor.

— N-am ştiut.

— Am uitat să-l declanşez. Sunt tare mâhnită. O să facă o estimare după ce...

— Asta nu e important.

— Poţi rămâne aici dumneata. Vei dormi sus, este o canapea în camera cea mică de lângă televizor.

— Lumea o să bârfească.

— Au şi făcut-o. Noapte bună.

— Noapte bună.

A doua zi dimineaţa tot mai trăgea câte o ploaie din când în când. Ellen îl duse pe Joe la ferma lui Fraser, păstrând iarăşi tăcerea cu privire la intimitatea lor în creştere, şi mai sporovăi cu bătrânul înainte de a pleca. Joe îşi puse haine curate şi îşi spălă rufăria de corp murdară cu apă rece, o deprindere devenită acum aproape cotidiană, apoi îl întrebă pe Fraser dacă s-ar putea servi de camionetă ca să meargă în oraş. El îi cerea întotdeauna învoirea, iar bătrânul, mulţumit să constate că Joe nu considera acest lucru ca pe un drept al său, spunea mereu da.

Această călătorie în oraş era primul pas, un pas relativ uşor. Restul însă ar fi fost prea riscant. Joe îşi izgonise din minte amintirea căminului său, care pentru el încetase să mai existe ca realitate fizică şi nu mai stăruia decât sub forma unei suferinţe reprimate. Dar popasul la Ellen i-a îngăduit să-şi aducă aminte de acel cămin ca de un lucru concret, construit şi păstrat prin ani îndelungaţi de muncă. El avea acolo mijloace de trai, tot restul, bani, toate acestea imposibil de atins deocamdată şi poate încă multă vreme, însă ar fi un fapt de o mare ironie dacă ar folosi toate acestea pentru proiectul său de acum.

Wareby era un orăşel prea mic pentru a poseda nişte birouri ale unei societăţi de telefoane. Îşi cumpără benzină de cinci dolari, după care îi mai rămaseră douăzeci şi unu de dolari şi optzeci şi nouă de cenţi ca să se descurce mai departe. Nu putu găsi o hartă rutieră, dar obţinu indicaţii cum

să ajungă într-un oraş de importanţă medie, care era localitatea numită South Hillsbury, la o distanţă de cincizeci de kilometri.

Conduse camioneta cu prudenţă prin ploaie, cu mai puţin de optzeci pe oră, şi ajunse la compania de telefoane într-o oră. Luă cartea telefonică a oraşului în care locuise, împrumută un creion şi o bucată de hârtie de la una dintre funcţionare şi copie numărul de telefon de la biroul lui Steve Harrison şi pe cel de la hotelul Drummond Plaza, unde ştia că se ducea Steve adesea să ia masa. La o bancă schimbă o hârtie de cinci dolari în monede, cercetă împrejurimile până când găsi o cabină telefonică în apropierea unui garaj zgomotos, se asigură temeinic că avea dreptul să staţioneze acolo şi îşi lăsă camioneta în stradă, în preajma garajului. Intră apoi în cabină şi inima începu să-i bată cu putere. Lăsase urme aici, îşi dădea seama de asta.

Îi răspunse telefonista şi el îi comunică numărul lui Steve. Numele care figura pe poarta garajului era Mitchell. Când operatoarea îl obţinu pe Steve pe fir, Joe băgă monedele în aparatul telefonic.

— Domnul Harrison ? zise el.

— Da, răspunse cel chemat, cu o notă mai ascuţită în voce, însă afabil, apoi urmă o scurtă ezitare ca atunci când celălalt nume nu e rostit.

— Poate că vă amintiţi de mine, domnule Harrison, eu sunt Cliff Mitchell, de la Industria Plastică. Noi ne-am întâlnit acum vreo şase luni în legătură cu programul nostru de distribuire. (Joe continuă să vorbească pentru a-i da lui Steve

posibilitatea să se convingă că era într-adevăr vocea lui.)

— Da, bineînţeles, Cliff. Am aflat despre o avansare recentă a dumitale.

— Fără nici o îndoială. În momentul de faţă am o întreagă echipă pe şosele.

— Asta trebuie că te preocupă mult, nu-i aşa ?

— De necrezut. De fapt, sunt niţel grăbit în clipa asta. Dacă v-am telefonat, este pentru că vai, unul dintre vicepreşedinţii noştri se află actualmente în oraş şi îmi amintesc de faptul că dumneavoastră ziceaţi că v-ar plăcea să vă întâlniţi cu el.

— Perfect.

— V-am luat aproape cu asalt, domnule Harrison. Eu i-am spus că voi aranja ca să luaţi masa împreună cu dânsul, în locul care vă este obişnuit. Sper că asta nu vă deranjează ?

— Nu, nu, câtuşi de puţin. Locul unde mă duc deobicei... Dânsul ştie unde ?

— Da, da, el va şti să vă găsească.

— Bine.

— Mi-ar fi plăcut să continui această conversaţie, dar trebuie să plec repede. La revedere, domnule Harrison, şi nu am cuvinte să vă mulţumesc.

— N-aveţi pentru ce.

Treaba se făcuse. Joe transpirase tot de efort. El se grăbi spre camionetă ca să se adăpostească de ploaie şi porni să meargă pe străzi, cu un aer cât se poate de hotărât, în căutarea unui loc unde să aştepte. Ceasornicul unei vechi clădiri arăta ora unsprezece şi cincisprezece. Pierduse obişnu-

inţa timpului, iar acum asta îl împiedica să se concentreze asupra lui însuşi. Opri la o tonetă cu cârnaţi şi alte gustări, comandă feluri de mâncare curente ca să nu se facă remarcat şi le aduse cu el în camionetă. Se aşeză şi mâncă o parte ; era un moment de repaos binemeritat pentru un om în haine de lucru.

Când socoti că se scursese destul timp, căută o altă cabină de telefon care să fie în plină stradă. O anumită teamă îl împiedica să intre în vreo clădire oarecare, deoarece voia să-şi vadă camioneta în timpul convorbirii şi să-i poată supraveghea şi pe trecători. Descoperi o cabină chiar în colţul aleii unei societăţi de materiale agricole şi îşi parcă acolo camioneta.

Operatoarea îi făcu legătura cu Drummond Plaza şi telefonista hotelului îl puse în contact direct cu sala de mâncare. Joe îl ceru pe Harrison.

— Steve ?

— Joe !

— Telefonul din biroul tău e cumva conectat la un tablou de ascultare ?

— Habar n-am. Dar ei au năvălit ca un roi de muşte. O duci destul de bine ?

— Merge. Cum se simte Betsy ?

— Îşi face griji, nu-i aşa ! Dar să revenim la situaţie. Ei au priceput, se prea poate, despre ce e vorba.

— Da. Am nevoie de bani. Bani lichizi. Crezi că Harry a reuşit să-mi vândă casa ?

— Da.

— Bun. Autostrada 21, în direcţia spre est, primul refugiu de repaos după drumul de ieşire numărul 116.

— Am înţeles. Cât vrei ?

— O mie. Chiar două mii, dacă le poţi procura fără să atragi atenţia.

— Vor fi două mii. Când ?

— În proxima zi de ploaie, după prânz ; să pleci imediat după apusul soarelui, o să ne întâlnim la căderea nopţii.

— Să zicem la ora nouă şi jumătate.

— E prea precis. Eu n-am ceas.

— Vai ! Dar în momentul ăsta plouă. De ce să nu ne întâlnim chiar azi ?

— Foate bine. Astăseară.

— Cum o să dau de tine ?

— N-avea grijă. O să te găsesc eu.

— N-ai nevoie de nimic altceva ?

— Nu. De bani. Asta-i tot. La revedere, Steve.

Era iarăşi la pândă. În timp ce închidea telefonul, examină maşinile care treceau, pe cele care staţionau, de asemenea strada largă şi prea puţin animată, negoţul în aparenţă de curând încetinit, cele câteva persoane care stăteau de vorbă, un motel ceva mai departe pe şosea cu mari autoturisme foarte curate în faţă, restaurantul de clasa întâia din colţ. I se părea că prudenţa lui nu era necesară şi atunci se sili să-şi regăsească comportamentul său de dinainte, ca şi sentimentul intim al propriei existenţe pe care îl încercase în săptămânile din urmă. Dar abia acum îşi dădea seama de realitatea acestui sentiment. Şi apoi, ce naiba, el nu-şi putea permite să fie lipsit de griji.

El recunoscu numele societăţii de materiale agricole : era numele ce se găsea pe toate maşinile pe care le avea Ellen. Intră şi sporovăi cu

funcționarul, un om în vârstă și competent, care purta cămașă și cravată, ca dovadă că munca sa era curată, deși avea mânecile suflecate deasupra coatelor.

Joe își mărgini vocabularul pe măsura cunoștințelor sale în materie de agricultură și obținu un manual detaliat asupra mașinilor de balotat fânul. Putea să se instruiască citind acest manual, achiziționarea căruia va explica deplasările lui din această dimineață.

La South Hillsbury, el cumpără o hartă a drumurilor, iar la Wareby își făcu plinul de benzină. Pe drumul de întoarcere, aruncă resturile prânzului său ; păsările și alte vietăți își asumară imediat sarcina de a înlătura urmele poluării. Păstră însă ambalajele, ca să le ardă.

Trecu pe la Ellen, simțind că absența lui risca să stârnească întrebări, așa inocente cum ar fi fost ele ; nu rămase însă acolo mult timp. Nu ar fi putut să-și joace comedia până la capăt, iar Ellen ar fi remarcat în cele din urmă starea lui de nervozitate ; așa că îi declară femeii, pe un ton glumeț, că se duce la Fraser ca să mai lucreze un pic în schimbul ospitalității pe care i-o oferea bătrânul.

Fraser nu se arătă deloc curios ; oamenii tineri devin capricioși atunci când este în joc o femeie, asta-i tot. Ei prânziră devreme și Joe minți cu regret, afirmând că luase contact cu alți oameni și ar avea nevoie de camionetă pentru seara aceea. Cât timp fusese acolo, umpluse câteva bidoane de benzină. Fraser se mulțumi să dea din cap ; ochii lui nu se străduiau să-i ascundă amu-

zamentul : iarăşi femeile. Joe ar fi vrut ca asta să fie realitatea.

La ora opt fără douăzeci, Joe puse două bidoane de câte douăzeci de litri în spatele camionetei şi plecă. Ploua temeinic la fel ca şi mai înainte.

El reluă itinerarul pe care îl urmase Townley Miller, însă fără a-l recunoaşte, opri ca să cumpere benzină şi la capătul unui răstimp ce i se părea a fi fost de o jumătate de oră, se şi afla lângă ramificaţia de la Shrewsdale şi intra pe autostradă. El se grăbea în funcţie de orarul pe care îl stabilise şi trebui să fie mereu atent la indicatorul de viteză, spre a rămâne la şaptezeci de kilometri pe oră. Aţâţat, nervos, însă mai curând cu bună dispoziţie, simţea că îi este frig, ca şi atunci, cu două luni mai înainte, lucru care îi displăcea întrucât era ca o senzaţie de regăsire a unei atmosfere apăsătoare.

Zări la stânga refugiul de repaos. Nu erau deloc automobile acolo, în afară de un camion cu remorcă. Îşi continuă drumul, depăşind următoarele două ramificaţii de ieşire, părăsi şoseaua la cea de-a treia ieşire şi, după ce vină, intră din nou pe autostradă luând direcţia spre răsărit.

De data aceasta, refugiul de repaos era gol. După două alte ieşiri, făcu un viraj întorcându-se jumătate de drum. Dar tot nu era nimeni. Mergea încet ori de câte ori nu se vedeau alte maşini în drumul său. Îşi reduse circuitul, folosind ieşirile cele mai apropiate pentru jumătăţile sale de întoarceri. De astădată, zări însă o maşină oprită, cu farurile stinse.

Intră în refugiu, cu farurile aprinse, apoi frână, privind intens prin parbrizul măturat ritmic de ştergătoare. Nu era însă maşina lui Steve. În ea se aflau doi oameni. Hotărât să-şi joace rolul până la capăt, el înaintă şi parcă mult în faţa celuilalt automobil, apoi stinse farurile. Ieşi din camionetă şi îşi făcu de treabă cu bidoanele de benzină, apoi merse cu pasul cel mai natural cu putinţă în direcţia vehiculului. Cei doi erau totuşi Steve şi Harry Posser, în maşina lui Harry.

El se aşeză pe bancheta din spate şi cei trei bărbaţi îşi strânseră mâna cu emoţie.

— Treburile înainte de toate, zise Harry, întinzându-i lui Joe un vechi portofel burdușit. Cincizeci de câte douăzeci şi o sută de câte zece.

— Mulţumesc.

— Ce-ai de gând să faci, Joe ? îl întrebă Steve pe un ton foarte îngrijorat.

— Nu pot să-ţi spun.

— A trecut prea mult timp, acum ar fi un asasinat, ei or să te ucidă în plină stradă.

— Da.

— Betsy nu e la curent, eu i-am spus pur şi simplu că te simţi bine.

— Cred că te-ar interesa să vezi asta, îi spuse Harry.

Deschise portiera ca să se aprindă lumina şi îi dădu lui Joe câteva tăieturi din ziare. FESTIVALUL EVADĂRII PENTRU DEŢINUŢII POP — anunţa un ziar care descria un „pariu" îndrăzneţ asupra libertăţii şi dădea mărturia muzicanţilor : „Ei ne-au furat toate lucrurile, permisele noastre de intrare şi totul", ca şi declaraţia unei persoane oficiale : „Aceşti oameni au toţi patru un trecut

încărcat şi trebuie consideraţi drept periculoşi". Alt cotidian publicase fotografii, nişte sinistre clişee ale poliţiei, precum şi o anchetă cu privire la evadaţi, relatări despre circumstanţe şi alte mărturii. Joe restitui tăieturile.

— Nu pot duce asta cu mine. Închide portiera.

— Gândeşte-te bine, zise Harry. N-o să te poţi duce nicăieri nici măcar dumneata însuţi. Atunci de ce să nu renunţi ?

— Acum sunt băgat prea tare. E ca şi cum m-aş întoarce la puşcărie pentru ceva ce aş fi făcut. Doar despre asta a fost vorba. (El îşi scutură mâna în direcţia tăieturilor din ziare.) Şi la televiziune, nu-i aşa ?

— Timp de două sau trei zile, după aceea totul s-a potolit. Dar copoii nu s-au potolit câtuşi de puţin, de lucrul ăsta poţi să fii foarte sigur.

— Ascultă-mă, Joe, spuse Steve, noi amândoi suntem de partea ta şi o să ne întoarcem din nou cu mai mulţi bani. Du-te la poliţie, ce zici ?

— Aş face mai bine să plec.

El îi îmbrăţişă pe amândoi, cuprinzându-i pe după umeri, apoi le mulţumi. Harry porni motorul şi automobilul plecă imediat ce Joe ieşise din el. Joe se aşeză la volanul camionetei sale şi aşteptă cinci, după aceea încă zece minute. Nu era vorba de prudenţă, cât mai degrabă de nehotărâre. Îşi mărturisise necazul în faţa unor oameni care îi erau dragi.

În cele din urmă, porni la drum şi se îndreptă în mare grabă spre ieşirea în autostradă de la Shrewsdale. Ajuns în mijlocul câmpiei, se simţi mult mai liber şi mai liniştit, deoarece acum şi

timpul şi locurile erau din nou împreună cu el. Sufletul său părea acum să-i aparţină iarăşi. Exista un anumit înţeles în acest sentiment, însă nici de astădată Joe nu dădea atenţie mesajelor pe care le recepţiona.

Sosi în linişte la ferma lui Fraser, intrând uşor în casă spre a nu-l trezi din somn pe bătrân. Îşi făcu o ceaşcă de cafea şi se aşeză la masa din bucătărie, cu harta desfăşurată în faţă, la care începu să se uite, gândindu-se totodată la toate lucrurile şi la toată lumea. Acum avea mijloace de trai, adică un avantaj în oarecare măsură, avea deci posibilitatea s-o şteargă în orice moment. Dispunea de mijloacele de a lua o hotărâre, ca şi de libertatea de acţiune. Ar fi putut să rămână ascuns un anumit timp, cincisprezece zile, poate trei săptămâni, să-şi inventeze un serviciu de ochii lumii ca să-şi poată explica toate cumpărăturile, să mai lucreze puţin cu Ellen, şi va sosi apoi şi clipa, pentru că ea trebuie să sosească negreşit.

Dimineaţa, în revărsatul zorilor, el se întinse pe divanul de la parterul casei şi după aceea adormi. Nimic nu se schimbase cu adevărat, poate numai el însuşi.

27

Soarele sfârşitului de după-amiază revărsa peste câmpuri o nuanţă aurie, care năzuia să se adumbrească şi împestriţa cu umbre colinele

verzi. Numai două zile de vreme frumoasă trecuseră, şi totul era zvântat. Joe începuse din nou cositul. Din locul unde lucra, el zărea casa, mică în depărtare, şi fermele vecine, drumul, orizontul care se îngemăna cu cerul. Din răstimp în răstimp, el se întorcea cu faţa spre soarele, încă destul de sus, ca să fie ascuns de borul întors al pălăriei, apoi spre câmpurile inundate de lumina lungă din faţa lui, după aceea către câmpia luminată dintr-o parte, bogată în contraste, şi în sfârşit spre propria lui umbră şi spre peisajul încă sclipitor din faţă. Era bine să se afle din nou pe câmpurile cu vegetaţie îmbelşugată. Lucra încet, silindu-se să-şi prelungească tot mai mult plăcerea pe care o simţea.

Când se întoarse iarăşi cu faţa spre casă, observă o dâră de praf pe drumul de la Wareby, lăsată, după cum bănui el, de vreun camion. Îl şi văzu dispărând după o cotitură şi ivindu-se din nou printre copacii care, de aici, păreau mici de tot. Vehiculul trecea la o depărtare cam de trei kilometri de casă. Îl urmări cu privirea intermitent, pentru că acum lucra în această direcţie, iar după ce isprăvi rândul, nu mai întoarse tractorul.

Dar era de fapt un autoturism, nu un camion, iar norul de praf arăta că se deplasa cu o viteză destul de mare. Joe continuă să-l urmărească. Maşina nu trecu însă dincolo de fermă. Se opri la intrarea în alee, se întoarse scurt în marşarier ca să pornească pe drum şi apoi stopă în faţa casei. Coborî un bărbat care era ascuns privirii câtă vreme trecea spre verandă. Apoi reapăru ; urca panta spre Joe.

Acesta din urmă înălță cuțitele mașinii sale și conduse tractorul spre partea cealaltă. Puțin câte puțin, omul deveni mai ușor de văzut : o cămașă sport peste pantaloni, o caschetă albă cu vizieră, ca a unui jucător de golf, ochelari de soare, și un mers cu pas agale.

Joe avu impresia că îl cunoaște. Când omul ajunse aproape, el își scoase ochelarii de soare tocmai când Joe cobora de pe tractor. Era căpitanul Sparrs.

În câmpia aceea vastă, era greu de crezut că asta era poliția, că venise un copoi. Toate astea aparțineau acum cu totul altei lumi.

— Salut, Joe.

— Bună, căpitane.

Sparrs căpătase un aer de om îmbătrânit, așa se părea ; părul îi albise, poate și pentru că fusese de curând la frizer. Cămașa de sport care părea că flutură pe el îl arăta mai slab. Joe se întrebă dacă avea cumva și armă. Dintr-un motiv oarecare era normal ca ei să nu-și strângă mâna.

— Cum s-au petrecut toate astea ? zise Sparrs.

— Foare bine.

— Pari în formă.

— Am stat mult în aer liber.

— Aici ?

— În regiune. Aici sunt venit ca să muncesc, o slujbă temporară atâta tot. Ea nu știe nimic despre mine. Locuiesc în altă parte.

Era destul de bizar s-o apere pe Ellen împotriva punctului de vedere oficial. N-ar fi vrut ca Sparrs să-i ia vreun interogatoriu tinerei femei.

— Asta nu mă interesează, zise căpitanul.

El părea îngrijorat, ca şi cum nu ar fi fost sigur de sine, departe de aparatul poliţienesc, însă Joe nu putea citi mare lucru pe chipul lui Sparrs.

— Cum m-ai găsit ? întrebă Joe.

— Noi asigurăm supravegherea acestei zone exterioare, nu există aici o poliţie locală. Unul dintre oamenii noştri a aflat că a venit un străin în regiune şi te-a reperat. Treaba era simplă : o camionetă veche.

— Te cred, căpitane. De la cine a aflat asta ?

— De la flecari. Lucrurile păreau aranjate, persoana nu şi-a comunicat numele. Un simplu apel telefonic. De ce să-ţi faci griji. Ce s-a făcut, s-a făcut.

— Dar de ce omul vostru nu m-a înhăţat ?

— Eu am spus că o să mă duc să te identific personal. (Sparrs vorbea cu prudenţă, cel puţin aşa îşi închipui Joe.) Eu îi vreau pe cei trei deţinuţi care au evadat împreună cu dumneata. A fost o treabă frumos făcută, fiartă la foc încet de o grămadă de inşi.

— În ce mă priveşte pe mine, n-a fost decât un accident.

— Bineînţeles. Ai vreo idee despre locul în care sunt ei acum ?

— Nu.

— Sau despre direcţia în care au luat-o ?

— Nu. Ei nu mi-au spus nimic, m-au luat în ultimul minut, aveau nevoie de un al patrulea.

O vagă urmă de surâs apăru pe faţa lui Sparrs.

— Cum şi-au pregătit ei lovitura, în sfârşit, pe cea din interior ?

— Eu nu ştiu decât ceea ce s-a petrecut cu mine, căpitane, şi lucrul ăsta n-o să ţi-l spun.

— De ce ?

— Mai devreme sau mai târziu, voi fi obligat să trăiesc în compania acestor inşi.

— Mai sunt şi alte închisori.

— E la fel peste tot.

— Da, naiba să-i ia, e la fel. Bun, un accident, sunt de acord cu dumneata.

Sparrs părea să fi închis una din chestiuni. Ei încetară să mai vorbească, ferindu-şi privirile.

— Drăguţ colţişor, zise Sparrs.

— Da.

— Noi ne gândeam că vei încerca să-i regăseşti pe cei trei derbedei.

— Da.

— Atunci i-am aranjat bine, chiar cu concursul unor oameni care nu erau de serviciu.

— Şi pe urmă ?

— Noi am lucrat, Joe, am lucrat chiar din ziua când s-a întâmplat. (El vorbea fără grabă, cu voce joasă, fără să încerce a se justifica.) Ei s-au mai cuminţit după procesul dumitale şi au început din nou cu delicte mici : nişte prăpădite de furturi, încăierări, terorizarea oamenilor, porcării dintr-astea. I-am lăsat să-şi facă de cap. După evadarea dumitale, ei au forţat un pic doza distracţiei : incendieri cu benzină a hambarelor, grajdurilor, noaptea, când se uitau la bietele vite care fugeau înnebunite care încotro. Avem fotografii ale rezultatelor şi semnalmente care pot fi puse în concordanţă. Materialul s-a acumulat lent. Am lăsat totodată şi ziarele să vorbească despre asta pe larg.

Joe asculta fără să-l întrerupă. Sparrs apucă o mână de fân şi o privi ca un prezicător. El se adresă fânului.

— Sunt de atunci două săptămâni, într-o seară, unul din ei a făcut atâtea până a tras un fermier în el cu puşca, nu cu alice, un glonte, lateral sub claviculă, fără prea multă precizie, altfel l-ar fi nimerit în cap. El tocmai era gata să arunce un cocktail-molotov asupra unui cal, ăsta era al doilea. Atunci noi am avut câteva fotografii în plus. Treaba asta l-a şocat aşa de tare pe fermier, încât omul a trebuit să fie spitalizat. El credea că trăsese cu alice. Totdeauna trebuie plătit un anumit preţ.

Joe îi văzu pe Hank şi pe Tim ieşind din casă, împinşi de curiozitate, şi intrând înapoi cam în silă. Pesemne că îi chemase Ellen. Chiar şi de la acea distanţă putea fi percepută o anumită atmosferă.

— Cinci zile mai târziu, unul dintre ei s-a dus într-o staţie de benzină cu o grenadă de mână, cartea lui de credit, cum o numea el. Şi-a căpătat benzina. Dar unul din oamenii mei l-a reperat niţel mai târziu şi a fugit după el. Individul a încercat să se servească de grenadă, ca la cinematograf. Atât numai că amorsa era prea scurtă. Individul a fost rănit, dar nu grav. Este în libertate pe cauţiune şi nu există nici un fel de probe. Nu sunt însă lăsaţi în pace nici o clipă. Se mişcă ei, ne mişcăm şi noi. Dar năravul lor e mai tare decât ei, n-or să se lase până n-o să facă una boacănă. Dosarul lor creşte.

— Asta nu înseamnă neapărat mare lucru, spuse Joe.

— Asta înseamnă că noi avem o grămadă de elemente ca să dovedim că ei nu sunt chiar niște îngeraşi.

— Ştiai asta dinainte.

— Nu puteam face caz în faţa judecătorului. Acum e vorba de fapte noi şi asta ne-ar putea permite să redeschidem afacerea dumitale. Bine condusă, cu ziarele de partea dumitale, ar putea să meargă.

— Eu sunt un evadat. Legea nu poate fi deloc de partea mea.

— Predă-te spontan.

— Pentru asta e prea târziu. Dumneata eşti aici.

— Nu. Eu nu sunt aici.

Sparrs îşi puse ochelarii de soare.

— Faci cum crezi, Joe. Telefonează-mi când vei fi pregătit.

El se întoarse şi se îndepărtă.

Joe îl privi cum coboară panta. O siluetă care se micşora, praful care se ridica în aer, apoi se lăsa din nou pe pământ, şi după aceea nimic, ca şi cum nici n-ar fi venit. Dar totul se schimbase.

El se rezemă de tractor, brusc epuizat, apoi se aşeză pe pământ, lângă cauciucul gros al roţii. Durerea, primejdia, fuga erau lucruri sfârşite, nişte lucruri ale trecutului, fără ca totuşi durerea să poată dispărea vreodată, şi încordarea, chiar dacă mereu prezentă, îşi pierduse rădăcinile. Hotărârea rece de a ucide era înlocuită de realităţile omeneşti ; el pornea o luptă de alt gen, ca să facă în aşa chip încât aceste realităţi să continuie a exista. Joe încercă să-şi limpezească ideile, în

timp ce emoţiile sale ameninţau să le scufunde. El reuşise să nu aleagă moartea.

— Joe...

Vocea neliniştită părea să spună: „Unde eşti ?“ Era vocea ei, era Ellen.

El se ridică de jos astfel ca ea să-l poată vedea. Avea o poveste să-i istorisească, descoperirea de sine însuşi şi poate că, dacă lucrurile luaseră această întorsătură, să-i propună o altă cale.

SFÎRŞIT